ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH POSTUPOVÝCH PŘEHLÍDEK

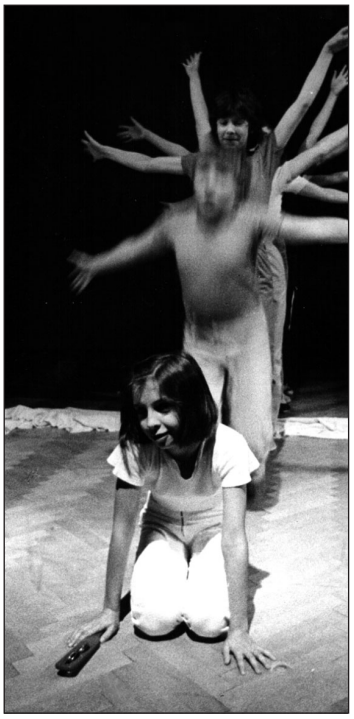
DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

pátek - 15. června TRUTNOV 2007 číslo - 0.

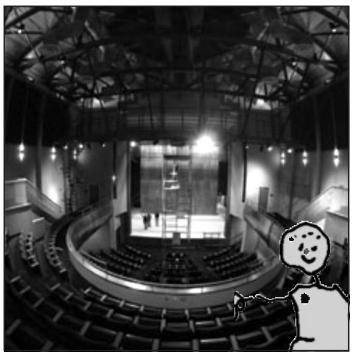

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA PRAHA 21. - 22. 4.

Den první

První den recitační přehlídky v Praze zaplnili útulný sálek v DDM v Praze 8 recitátoři I. a III. kategorie, jejich doprovod, rodiče a příbuzní. Celkem se sešlo 34 účinkujících, 19 v první a 15 v kategorii třetí. Celý den přehlídky probíhal jako setkání spřízněných, s velkým prostorem pro společné dílny i společné hry v přilehlé herně. I celý název pražské přehlídky Pražské poetické setkání 2007 odkazoval především ke společenské funkci přehlídky, k vzájemné inspiraci a setkávání, než k prestižnímu soupeření. A bylo to znát i v celkové atmosféře. Účastníci nebyli v křeči, upřímným potleskem byli odměněni všichni přednášející. Vzkazy, připomínky a postřehy, které jednotliví interpreti dostávali do svých "schránek", byly inspirativní a povzbuzující. Byl to velmi příjemný den a organizátoři názvu přehlídky – poetické setkání – věru dostáli.

V první kategorii se objevila řada zajímavých výkonů, ale často vzhledem k velkému rozsahu textu nebylo v silách interpretů sdělit jej. Ocenění získali **Jakub Cibula**, **Magda Malinová**, **Anna Daňková** a **Jáchym Hájek**.

Ve třetí kategorii jsme slyšeli vyzrálé výkony, ale ne vždy si recitátoři dokázali vybrat vhodné texty vzhledem ke svému věku, zralosti či schopnostem. Ocenění v této kategorii si odnesli **Terezie Jelínková**, **Marie Tučková**, **Lenka Švorcová**, **Kateřina Schropferová** a **Filip Bojič**. Ocenění s postupem na celostátní přehlídku získala **Anežka Berčíková**. Text P. Gripariho Pár bot nepostrádal humor a napětí a interpretka v něm prokázala své vypravěčské kvality. Nejen díky originálnímu výběru textů postoupila také **Klaudie Osičková** s texty P. Nikla: Pohádka o abecedním pořádku je, když se v abecedě poschováváte a S. Silversteina: Jednorožci.

Jiřina Lhotská (Za lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Lucie Králová a Radka Blatná)

Den druhý

Nedělní poetické setkání dne 22. dubna v DDM Přemyšlenská v klubu Osma bylo opravdovým uměleckým zážitkem. Setkali jsme se zde se zástupci druhé a čtvrté kategorie, jejichž úroveň byla opravdu vysoká. A proto bylo udělování četných ocenění a výběr postupujících opravdu nelehkým oříškem.

Účastníci v mnoha případech zvolili velmi zajímavé texty, technika projevu u většiny recitátorů byla rovněž na dobré úrovni a některá vystoupení dokázala posluchače hluboce zasáhnout hloubkou myšlenky, opravdovostí přednesu, ale i vtipem (někteří diváci se smáli, až jim i vytryskly slzy). Lektorský sbor ve složení Jaroslav Provazník, Jakub Hulák a Michaela Lažanová se proto v průběhu diskuzí nad nejpovedenějšími texty mnohdy dostával do úzkých.

Ve druhé kategorii porota udělila řadu ocenění (jako například ocenění za nápad při interpretaci textu, či za souboj s náročným textem a mnohá další). Pro postup na trutnovskou Dětskou scénu nakonec nakonec porota po bezvýchodné diskusi vybrala tři recitátory: **Jindřicha Svobodu** s textem M. Macourka Ostrov pro šest tisíc budíků, **Kláru Nohalovou** s básní E. Leara Sovák a Micinka a jako náhradnici **Kristinu Ježkovou** s básní E. Frynty Koťata.

Hodnocení čtvrté kategorie bylo rovněž poměrně náročné, neboť i v ní vystoupilo množství velmi kvalitních recitátorů. I zde byla oceněna řada účastníků a porota se opět musela rozhodovat mezi třemi vyrovnanými výkony. Do Trutnova by sice nejraději poslala všechny tři interprety, ale nakonec udělila přímý postup **Marku Schwarzovi** s texty W. Klimáčka: Zločin v šatníku a Petera Hilleho: Balada na hloupost a **Tereze Kroupové** s texty A. Berkové: Nazdar Ančo! a Něco na podlaze od E. Jandla. **Magdalena Denková** s texty A. Berkové: O malé bílé cedulce a Formanova žena (ze Zpěvů sladké Francie) postupuje jako náhradnice.

Děkujeme za příjemně strávenou neděli bohatou na hezké přednašečské zážitky.

Michaela Lažanová

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA OTVÍRÁNÍ 31. 3. - 1. 4.

Do poroty letošního Otvírání jsem přišla tak trochu z jiného světa. Svým vzděláním a povoláním patřím do kolonky „tanec". Kromě všech možných jiných aktivit, které mě s ním pojí, zasedám často v porotách přehlídek scénického tance. Vidět přehlídky dětské dramatické tvorby se mi poštěstí málokdy. O to více si tyto příležitosti užívám a vychutnávám. Není to jen tím, že je to vítaná změna a příjemné osvěžení. Užívám si to, čím se divadlo od tance liší a poslední dobou ještě více to, co tyhle obory spojuje. Těch paralel vidím čím dál tím více.

Jednou z věcí, která pro mě dětskou dramatickou tvorbu a dětský scénický tanec spojuje, je to, že obsahují dvě roviny – rovinu pedagogickou a rovinu tvůrčí. Obě jsou nesmírně důležité a nedají se od sebe oddělit. Nejlepší věci člověk na jevišti vidí ve chvíli, kdy se obě podaří dostat do rovnováhy.

Vy divadelníci máte v něčem zdánlivě snadnější život. Dětské dramatické tvorbě je na první pohled dopřána jistá bezstarostnost. Tanec, stejně jako zpěv a instrumentální hudba, před sebou valí balvan základní technické průpravy. Ono penzum dovedností, které je nutné k tomu, aby dítě vůbec bylo schopné zahrát jednoduchou skladbu, zazpívat složitější píseň, či zatančit jakýkoliv tanec. Činohra si vedle nich poskakuje s lehkýma nohama a volnýma rukama. Vedoucímu souboru v roli pedagoga-režiséra trvá nesrovnatelně kratší dobu, než může dítě postavit na jeviště.

Kromě toho má něco, o čem se pedagogovi-choreografovi ani nesnilo: má v ruce text! Má ony noty, které mu někdo jiný připravil. Má záchytný bod, pevnou podlahu, která je jasně definovaná a od které se může libovolně odrážet. Pedagog-choreograf je na všechno sám. Dá-li se choreografie přirovnat k textu, pak si jej musí nejen napsat, ale mnohdy si musí vymyslet také jazyk, abecedu a fonetickou soustavu a musí ho své interprety pokaždé znovu naučit číst.

Na druhé straně jste zase ochuzeni o ono osvobozující dobrodiní „výtečné interpretační techniky". Její přednosti oceníte ve chvíli, kdy po mnohaměsíčním úsilí z vám svěřeného tvorečka nedokážete ani pod pohrůžkou brachiálního násilí vydolovat jakýkoliv výraz. Vždycky se pak můžete utéct k etudám a nekonečným opakováním několika kroků docílit absolutní dokonalosti v jejich provádění. Technika je báječný oděv. Když se dobře použije na zakrytí bezduchosti formy, vydá za tuny brokátu. V tomhle ohledu je herec na jevišti vždycky tak trochu nahý.

Teď ale zpátky k letošnímu Otvírání. Co si z téhle přehlídky pamatuji nejvíce? Především šťastné děti. Možná o něco sebevědomější, než ty, které potkávám na tanečních festivalech. Možná o něco silnější v kramflecích a decibelech, ale stejně zaujaté tím co dělají.

Stejně tak ve mně zanechala něco každá z inscenací, které jsem viděla. Některé jsou mi blíž, některé jsou mi vzdálenější, některé mi přinesly mrazení v zátylku a spoustu otázek. Někde byla jasná ruka režiséra, která celý tvar od počátku do konce uhnětla, jinde možná převážila vůle dětí. Některé stály na textu, jiné na gestu, ale ve všech bylo něco, co mi přineslo inspiraci, ať už v jakémkoliv smyslu toho slova.

Ze všech autorů či vedoucích, kteří se na této přehlídce představili, je mi asi z pochopitelných důvodů nejblíže práce Lenky Tretiagové. Měla zde letos dvě inscenace. Ta první, určená malým dětem z **Dětského studia Divadla Ponec**, se jmenovala **O Uršule**. Lenka Tretiagová je výjimečná osoba jak v dětské činohře, tak v dětském scénickém tanci. Stojí rozkročená mezi dvěma póly a dobře udržuje rovnováhu. Na přípravu tanečníků jde přes dramatickou výchovu a na přípravu činoherní přes pohyb. Výsledkem jsou děti, které přesně vědí, jak zacházet s jevištěm. Její potěr ani v nejrannějším věku nebloudí v prostoru. Přesně ví kde stojí a proč. Ví, kde a kdy začíná pohyb, nebo herecká akce. Mají-li rekvizitu, vědí proč ji mají a co s ní mají dělat a navíc se vždycky chovají jako soubor. Cítí se na jevišti navzájem. To je věc, kterou člověk mnohdy marně touží vidět i u profesionálů. Uršula je ukázkou toho, jakým způsobem této kvality dosahuje. Je to krátká hříčka o holce Uršule a skřítcích, kteří se snaží dostat něco z jejího koláče. Báječně si na ní procvičí práci s prostorem a zákonitosti akce a reakce. Má-li nějaký nedostatek, tak dramaturgicky nevyjasněný konec, nicméně spíš než inscenační počin má tahle věc velikou hodnotu pedagogickou.

Ronja, dcera loupežníka, druhé představení Lenky Tretiagové, je naopak určená starším dětem. Přivezlo jí **Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce**. Vznikla na motivy stejnojmenné knihy Astrid Lindgrenové a spojuje velmi zajímavým způsobem taneční pasáže s mluveným slovem. Zasluhuje býti viděna v lepších podmínkách, než v jakých jsme ji měli možnost vidět my. Zasluhuje jeviště a dobrou akustiku. Smekám před nasazením, s jakým ji všichni zúčastnění hrají a tančí.

Dalším velice zajímavým představením byl **Němý film** skupiny **KUK ZUŠ Biskupská Praha 1**, kterou vede Ivana Sobková. Originální kousek. Příběh vyprávěný prostředky němého filmu. Byl by v podstatě dokonalý, kdyby soubor ještě trochu zapracoval na technice – celá tahle hezká, lehká a vtipná věc stojí a padá s gestikou a pantomimickými schopnostmi interpretů. Věřím, že se to ještě změní. Mají tu nejlepší motivaci – postoupili na celostátní přehlídku.

Stejně tak mi v paměti zůstane pohádka **O cikánské lásce** souboru **Počerníčci**, v režii Báry Jelínkové a Saši Ptáčkové. V podstatě dokonalý celek, na kterém bylo vidět neuvěřitelné množství práce, které si osobně nesmírně vážím: jazyková, herecká příprava, zpěv, hudba a tanec. Možná, že až něčím přesahuje rámec amatérské tvorby. Tomuhle představení sluší volné prostranství. Je rozmanitější, má silnější atmosféru, ale stálo by za to řešit problém s přesným vymezením scénografie, která je mnohdy imaginární, a proto se někdy dubluje, někdy přemisťuje a divák v ní

trochu tápe. Jestli tahle inscenace má v něčem drobný problém, tak je to adekvátnost použitého materiálu k věku interpretů. Je nesmírně pěkné, že je zde využito celého souboru, od nejstarších po nejmladší děti. Měly by ale mít roli přiměřenou svému věku. Nemůžou dělat to samé, co ti „dospělí". Není to ani třeba. V cikánském ležení je pro malé děti spousta místa.

Velmi zajímavou předlohu měl zase **Pan Pes a jeho přátelé** od **VY-PRO-MY-PRO ZŠ Zličín** pod vedením Dany Svobodové. Jejími aktéry byla zvířata v poněkud netradičních rolích. Zaujal mě způsob stylizace některých momentů ve hře. Třeba jízda Pana Psa na koloběžce prováděná na židli.

Představení **Pravda o Sněhurce** souboru **Náhoda ze ZUŠ Klánovice**, které napsal a nastudoval Michal Černý, mělo také své kouzlo. Celá inscenace působila sice malinko chaoticky, ale byly v ní i muzikálové prvky, který by stálo za to dotáhnout do konce. Sympatické bylo, že si děti samy vytvářely výtvarnou složku představení. Bylo poznat, že k ní mají velmi osobní vztah. Bylo to sympatické i přes to, že je jejich kulisy v mnoha momentech technicky zrazovaly. I přes to, že na jevišti bylo někdy až příliš veliké množství rekvizit. Byly prostě jejich.

Trochu podobně na tom byla i **Moderní pohádka** v nastudování paní Kateřiny Bajerové a v podání dětí ze **ZUŠ Kladská**. Byla to původní hra tak trochu o Červené Karkulce a tak trochu o Šípkové Růžence a tak trochu jí chyběla pointa, ale i tady se děti podílely na scénografii a hrály pohádku s chutí.

Rozum a štěstí od téhož souboru a stejné autorky pro mě byl zajímavý použitím stylizace, kterou se podařilo udržet od začátku až téměř do konce. Stálo by za to zamyslet se nad scénickou hudbou.

DDS Ty-já-tr-Načerno mladší, DDM Praha 7 skvěle odrecitoval celý **Český rok**. Autorkou inscenace byla paní Radka Tesárková. Někde na počátku jsem mluvila o paralelách. Tahle věc mi připomíná propracovanou choreografii, ve které člověk obdivuje technickou vyspělost tanečníka, ale ze které čiší chlad, protože přes onu úžasnou techniku nedohlédne na jeho duši. Krásný námět, odrecitovaný způsobem, před kterým se skláním, ale je velmi staticky jevištně pojatý. Nevím do jaké míry si to děti opravdu užijí. Myslím, že jim nebylo dovoleno ke vzniku téhle inscenace ničím přispět. Možná by stálo za to oddělit od celku Vánoční hru. Logicky sice celý cyklus završuje, ale vydá za samostatné představení.

Poslední dvě hry, které jsem na přehlídce viděla, mi uvíznou v paměti asi tím, že mě přinutily klást si různé otázky. Tou první byl **Dům na zbourání** z pera Tenessie Williamse v podání žáků **HELE, ZUŠ Křtinská, Praha 4** a v nastudování paní Hany Robotové -Doulové. Je to nádherná hra, ve které jsou věty, které vibrují v morku kostí. Nemůžu ale souhlasit s paní režisérkou, že je to hra pro čtrnáctileté děti, protože je o čtrnáctiletých. Ani s jejím argumentem o Shakespearově Julii. Shakespeare Julii napsal jako třináctiletou, ale nevěřím, že kdy počítal s tím, že tuhle roli bude tak mladé děvče hrát. Notabene ji psal pro chlapce.

A také nevěřím, že to dětem nemůže ublížit. Opět ty mé taneční paralely. Problém není přimět nevyzrálého tanečníka, aby otočil dvě piruety. Nebezpečí je v tom, že ty dvě piruety nakonec udělá. Nedostane se k nim ale tou správnou cestou, která mu za čas dovolí otočit piruety tři. Bude už vždycky umět otočit dvě piruety, ale jenom jedním jediným způsobem.

Darebák David a nová učitelka od souboru **TAJGYSTAJGI ZUŠ Biskupská, Praha 1**, který vede paní Hana Trázníková, je pro mě asi oříškem nejtěžším. Tahle miniatura o malém prevítovi, který má nad každým navrch, má pro mě trošku podivnou morální pointu. Nemůžu se zbavit pocitu jisté pedagogické bezradnosti a neřízeného režijního chaosu. Jediné, co si tu děti mohou skutečně užít, je naprostá anarchie a svoboda nahlas a veřejně říkat sprostá slova. Možná ale, že i tohle je v životě důležité!

Elvíra Němečková

STŘEDOČESKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA KOLÍN 31. BŘEZNA

Porota: Ema Zámečníková, Dominika Špalková a Martina Delišová

Přehlídka se konala v krásném sálku místní ZUŠ, který se však později ukázal býti malým na počet účastníků přehlídky. Organizátorky se totiž rozhodly, údajně z finančních důvodů, uspořádat všechny čtyři kategorie v jeden den. Jsem nucena přiznat této verzi pořádání recitačních soutěží mnohé výhody - stačí jeden „doprovod" pro všechny kategorie, zdá se, že je třeba menší počet porotců, rodiče dětí mají zřejmě volno a aniž by museli obětovat den dovolené, mohou své ratolesti doprovodit a povzbudit. Děti a nadšenci mají možnost zhlédnout všechny kategorie, vše je odbyto rychle a najednou... Jako porotkyně jsem však s touto variantou příliš spokojena nebyla. Odehrával se maratón, při kterém mi hodiny a pořadatelé úporně šlapali na paty, kdy nebyl čas nejen na běžné lidské potřeby (k dispozici k poradám poroty jsme měly malou místnůstku bez stolu, kávy, čaje a možnosti zakoupení jakéhokoliv pokrmu, o kraťoučké polední pauze se pro nás v cizím městě nedalo stihnout si něco sehnat atd.). Hlavně nezbyly téměř čas a síla na seminář, debaty s dětmi a pedagogy, přestože tuto část přehlídek považuji za podstatnou, inspirativní a podnětnou. Dle mého názoru bylo též nešťastné pozvat všechny účastníky na prezenci v 8.00 hodin a nechat recitátory i s doprovody čekat do odpoledních hodin, kdy byli všichni, děti i jejich průvodci, unavení a netrpěliví. Své nerudné připomínky pak sdělovali porotě, která se z posledních sil snažila neosidit čtvrtou kategorii o zaslouženou pozornost a ataky roztrpčených rodičů jí nepřidaly. Nutno ovšem zdůraznit, že Dům dětí a mládeže v Kolíně pořádal krajské kolo poprvé, jeho pracovnice se snažily připravit vše co nejlépe a byly vstřícné připomínkám a návrhům na zlepšení.

Přes výše uvedené připomínky bylo pro mne (a věřím, že i pro mé kolegyně) „porotování" 31. 3. příjemné. Nyní na ně vzpomínám jako na setkání s šikovnými dětmi a skvělými nadšenci pro dětský přednes. Byly tam nejen tváře mě mnoho let známé a milé, ale i doposud neznámé, o to však zajímavější. Velmi mne potěšilo, že mnozí využili mé nabídky telefonní či emailové konzultace, obojí jsem nabídla jako náhradu za debatu nad výkonem recitátorů na místě (ta byla ošizena z důvodů uvedených výše).

Čili odbornou úroveň přehlídky hodnotím kladně. Pravda, objevilo se několik nešťastných přehmatů ve výběru, či uchopení textu, ale nebylo jich mnoho. Též jsme se v porotě shodly v názoru, že jsme se nepotkaly s recitátorem 3. a 4. kategorie, u kterého by obě vystoupení byla možno hodnotit jako vynikající, ale převažovaly recitace na krajské kolo zajímavé a sdělné, několik výkonů doslova zazářilo, proto jsme všechny možnosti doporučení na celostátní přehlídku dětských recitátorů v Trutnově využily.

Ema Zámečníková

Ze 2. kategorie postoupili na celostátní přehlídku **Michal Rys** s přesně vystavěným a vypointovaným textem D. Heviera Zapomnětlivý parašutista a **Anna Kadlecová**, která vtipně a osobitě přednesla báseň J. Guggenmose Rybička v rybníce. Ze 3. kategorie postoupili **Matouš Bureš**, který zaujal především neotřelým podáním Macourkova Racka Chechtavého a **Marie Kubátová**, která přesně, citlivě a s nadhledem interpretovala Pidiženušku P. Šruta. Ve 4. kategorii zaujali nejvíc **Václav Dědič** s mimořádně kultivovaným a sdělným přednesem náročných textů Ukradený kaktus od K. Čapka a Petrolejová lampa od J. Seiferta a **Lenka Auterská**, která se v interpretaci Romea a Julie od K. Čapka a Nerudovy Balady rajské projevila jako mimořádně skvělá vypravěčka.

red.

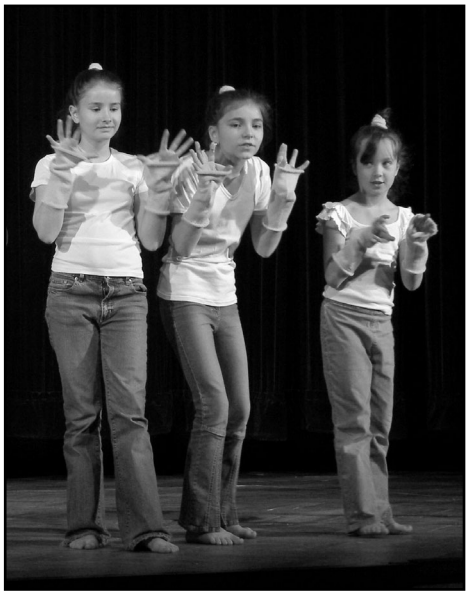
DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA STOCHOV 31. 3. - 1. 4.

A podeváté setkání v tvořivé, příjemné atmosféře naplněné šesti soutěžními a jedním inspirativním představením, dílnami pro děti, rozborovými semináři pro vedoucí, vlídným, laskavým zacházením všech organizátorů a pohodou zúčastněných.

Pohádková cesta za Sněhurkou, trpaslíky a mravenci se jmenovalo představení dětského divadelního souboru **Specifik z Lužce nad Vltavou**. Divadelně erudovaný režisér František Zika přesně odhadl možnosti dětí a postavil montáž tří nepříliš sourodých částí inscenace na efektu černého a stínového divadla. Představení tak dominuje především technická složka – a nutno říct, že velmi přesně. Škoda, že děti nedostaly větší úkol, který by jim umožnil jednat na jevišti v situacích a vztazích.

Varieté paNa Šlose, (**divadlo NA ŠLOSE Sedlčany**) je budováno jako řada výstupů jednoho ne příliš profesionálního varieté. Holčička, divačka, která se představení zúčastní spolu se skupinou kamarádů, nachází v postavě nešikovného kouzelníka kamaráda a přítele, se kterým se může vydat do světa snů a představ. Autorský text působí nevyváženě a neumožňuje zprostředkovat interpretům skrze příběh divácký zážitek.

Představení **Wenuše** souboru **Vrtule Slaný** vychází z textu R.Bradburyho Celé léto v jediném dni. Dramatizace osvědčené předlohy akcentuje především téma šikany v dětském kolektivu. Představení je působivé, emotivní (především scéna šikany Margot za použití potravinové fólie). Zajímavý je i pokus (i když ne zcela dramaturgicky promyšlený a divadelně vybudovaný), posunout ústřední klíčový motiv předlohy. Děti setkání se sluncem „prošvihnou" – zrovna šikanují Margot. Síla okamžiku setkání se sluncem je zprostředkována virtuálním vstupem Williamova otce. Konfrontace samotných dětí se sluncem, jeho silou a energií, se zde nekoná. Závěrečný „přerod" členů party pak

vyznívá poněkud ploše a je třeba pro něj hledat odpovídající motivaci. Přes uvedené je představení velmi působivé a bylo nominováno na Dětskou scénu do Trutnova.

Dramatizace a jevištní realizace **Ronji, dcery loupežníka** v provedení **ZUŠ Rakovník** přinesla zklamání a sem tam i pobavený úsměv u diváků. Představení postrádalo především klíč k převedení jazyka literatury v divadelní jazyk. Děti nedokázaly jednat a fungovat v situacích, působily v rolích nejistě a nevěrohodně. Pochválit lze snad jen práci s rekvizitami představujícími nebezpečné Šedivce a Větrnice. Škoda.

Houf hravých a tvořivých dětí zaplnil jeviště v představení **Mamut a umělé dýchání** podle předlohy M.Macourka. Třebotovské děti (soubor **Tři boty Třebotov**) si jako vždy své vystoupení užívají, je zřejmé jak svobodně a přitom suverénně se pohybují v mantinelech, které jim připravily vedoucí. Půdorys postavený na konfrontaci postojů dvou part dětí se ale v jevištních obrazech ne zcela jednoznačně podařilo zpřehlednit, a tak se diváci občas potýkají s problémem, kdo je kým a proč se děje to, co se děje. Z představení se vytratil i Macourkův humor. Přes úskalí, která s sebou Macourkův text při převedení na jeviště přináší, jsme viděli tvořivé a nápadité představení.

Hříčka **Kterak Bučice lehly popelem** zakončila soutěžní část přehlídky. V anekdotické drobničce využila příležitost především děvčata v rolích myšek. Představení ale určitě nabízí příležitost „hraní si na" využít v podstatně větší míře a povýšit jej na téma této jednoduché anekdotky v podání souboru **Dr. JUP Jílové**.

Jiřina Lhotská

JIHOČESKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA STRAKONICE 26. A 27. 4.

Jihočeská krajská recitační přehlídka je tak trochu putovní. Před několika lety se domy dětí a mládeže dohodly, že se v pořádání přehlídky budou střídat. Nakonec zbyli pouze dva kandidáti. Český Krumlov a Strakonice. Takže se přehlídka koná střídavě v Krumlově a ve Strakonicích.

Letos se ve Strakonicích sešlo celkem 48 dětí. Zajímavější byly určitě výkony mladších recitátorů. V první nepostupové kategorii byly dokonce uděleny tři ceny, **Natálii Postlové**, **Petru Křižánkovi** a **Jakubu Lukáčovi**. Ve druhé kategorii se objevili dva výrazní interpreti **Veronika Kuchařová** a **Vítek Malota**. Oba dva jsou výborní vypravěči, prokázali schopnost prostřednictvím textu okamžitě navázat kontakt s posluchači a postupují do celostátního kola. Ze třetí i ze čtvrté kategorie vybrala porota do Trutnova po jednom interpretovi. Ve třetí kategorii (mimochodem velmi slabé) zaujala **Magdalena Homolková** citlivým a dobře vystavěným textem Jana Skácela Uspávanka se starými domy a z kategorie čtvrté (ve které se objevilo pouze deset interpretů) postupuje **Martin Fišer**, který ve svém autentickém projevu dokázal s nadhledem zprostředkovat úryvek textu P. Šabacha Opilé banány i Werichův text Lev a notes.

Škoda, že stejně jako v loňském roce v Českém Krumlově ani letos ve Strakonicích zatím pořadatelé neumožnili dětem před samotnou přehlídkou seznámit se v dílnách. Tak snad příště.

Jiřina Lhotská

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA BECHYŇSKÉ JARO 30. 3. - 1. 4.

Letošní Jaro v Bechyni bylo tentokrát jubilejní patnácté a pokud bychom k souborům připočetli i recitační vsuvky ředitele KS (Štěpána Ondřicha), tak se ho zúčastnilo patnáct divadelních souborů se svými vystoupeními (tedy čtrnáct dětských kolektivů plus jeden jednotlivec). Přehlídka proběhla na konci posledního březnového týdne ve dvou dnech, a to během pátku a soboty.

Divadelní náplň Bechyňské přehlídky a její vlídnou tvář formuje v posledních letech poměrně ustálená skupina vedoucích se svými soubory, které se zde setkávají, navzájem sledují kam za uplynulý rok došly a hovoří spolu o průběhu a výsledcích své práce. Chtěl bych věřit, že i oni vidí mne (v roli porotce) tak rádi, jako já je (v roli těch, kteří se věnují dětem i divadlu). Mezi tyto soubory patří už tradičně českobudějovická Lannovka, soubory z Petrovic, Dramatický kroužek ZŠ Bechyně, Růžek z Českých Budějovic a v posledních dvou letech si mezi nimi našli místo i Prdlouši z Horní Pěny.

Za druhou, spíše odvrácenou tvář přehlídky, by pak šlo označit těch několik souborů, které se v průběhu let sice střídají, ale přesto mají některé společné rysy. Charakteristické jsou například neúměrnou délkou představení (nejlépe něco přes hodinu), bezradnými dětmi na scéně drmolícími „fláky" textu, výrazným kostýmováním a bytelnými kulisami. Jejich dalším typickým znakem bývá, že opouštějí Bechyni ještě před setkáním s lektorským sborem a ostatními vedoucími souborů.

Jinak se letošní přehlídka vyznačovala poměrně rozsáhlým spektrem zajímavých témat a námětů, z nichž alespoň některé bych chtěl zmínit. Viděli jsme široký průřez od divadelní klasiky jako je **Strašidlo Cantervillské** (**Lannovka České Budějovice**), přes parodicky zpracovanou foglarovku v dívčím obsazení **Rychlé Šípy** (**„Nic nás nenapadlo" Petrovice**), dále inscenaci s hlubokou symbolickou rovinou **Město masek** (**Lannovka**), k vidění byla i absurdní jedoaktovka od P. H. Camiho **Drama na oceáně** (**Dramatický kroužek ZŠ Bechyně**), následovala dobře zahraná klasicky ochotnická pohádka **Kašpárek a Kopřivk**a (**DDS Petrovice**), potom jsme zhlédli futuristickou hudebně pohybově stínoherní koláž **Nanostory** (**Prdlouši Horní Pěna**), dále pak aktualizaci Andersenovy Sněhové královny pod názvem **Gerda** (**Růžek Č.B.**) a vše končilo roztomilou recitační drobničkou **Když zatejká** (**Lannovka**). Naše diskuse s vedoucími se především točily kolem dramaturgie uváděných inscenací a to jak ve smyslu výběru kvalitního divadelního textu, vlastní tvorby, nebo převodu literárních předloh a jejich úprav do divadelního tvaru.

Jestliže jsem na začátku hovořil o tom, že přehlídka proběhla, tak opravdu slovo „proběhla" nejlépe vystihuje její letošní charakter. Představení na sebe navazovala v přesném časovém harmonogramu jedno za druhým, takže mezi nimi nebyl ani pro děti ani pro dospělé okamžik pro vydechnutí a doznění dojmů (raději ani nemluvím o nedostatku času pro porotce na přípravu diskusí a chybějícím času na jejich oběd). Vzhledem k tomu, že Bechyňské Jaro nemá žádný mechanismus „předvýběru" souborů a zároveň panuje celkem pochopitelná snaha zvládnout přehlídku ve dvou dnech do sobotního odpoledne, dostává se jinak perfektně zorganizovaná akce do časového presu a stresu.

Na závěr tedy jedna kacířská myšlenka: předvýběru by se měla povinně zúčastnit ta představení, jejichž délka přesahuje hodinu. To není špatné ani pro ostatní přehlídky, že?

Radim Svoboda

(porota vulgo lektorský sbor pracovala ve složení Jindřiška Bumerlová, Marie Poesová a R.S.)

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA OSTROV 20. 4.

Ostrovská krajská přehlídka sólových recitátorů do 15 let je typická pohostinností, pohodou a soustředěností. Recitátoři jednotlivých kategorií se pod vedením středoškoláků z LDO ZUŠ Ostrov (vychovaných Irenou Konývkovou a Lucií Veličkovou) seznámí a připraví na své vystoupení – a nejde jen o rozmluvení, seznámení s prostorem a odstranění trémy. Zvláště recitátoři třetí a čtvrté kategorie působí dojmem, že přijeli na příjemnou schůzku se svými přáteli. A tak možná ani není náhoda, že v Ostrově můžete potkat řadu významných učitelských osobností a že je často úroveň jednotlivých kategorií až na výjimky velice vyrovnaná. Málokdy zde potkáte velmi slabé výkony a nebo zjevné dramaturgické omyly. Podobně tomu bylo i letos.

První kategorie

Dvanáct recitátorů první kategorie zvolilo převážně texty domácí provenience. Setkali jsme se s J. Žáčkem, P. Šrutem, J. Skácelem, S. Rudolfem, E. Fryntou, O. Hejnou, H. Doskočilovou a pouze se dvěma autory zahraničními – S. Michalkovem a R. Goscinnym. Čtyřikrát v próze, jinak v poezii. Nejmladším recitátorům se příliš nedařilo navazovat dobrý kontakt s posluchačem a některé výkony byly i přes všechnu péči starších kamarádů poznamenány trémou. Největším oříškem byla výslovnost a práce s přímou řečí.

Čestné uznání si domů odvezly čtyři dívky: **Karolina Kodajková**, **Ráchel Dvořáková**, **Nikola Pohlová** a **Helena Střelcová**. Oceněni byli 2 chlapci: **Tomáš Picka** (S. Michalkov – Nemuset spát) a **Ondřej Műller** (R. Goscinny – Kryšpín má brýle).

Druhá kategorie

I recitátorů druhé kategorie bylo dvanáct. Při výběru textu převažovala próza, polovinu recitovaných textů napsali čeští autoři (P. Šrut, M. Lukešová, M. Macourek a J. Neruda). A právě próza přednašeče nejčastěji zrazovala – některé úryvky byly nevhodně kráceny a nebo byly příliš dlouhé. Délka textů sváděla k přílišnému tempu a horší artikulaci.

Čestné uznání získali: **Jiří Kubík**, **Tomáš Kočiš**, **Adéla Mubištová** a **Daniela Matoušová**.

Na celostátní přehlídku do Trutnova postupuje **Markéta Aranyossyová** (Horst Bosetzky – Jinak je s tebou ámen) a **Barbora Buchtelová** (Pavel Šrut – Kočičí král).

Třetí kategorie

Jedenáct recitátorů třetí kategorie překvapilo kvalitním dramaturgickým výběrem (pouze jeden text byl zvolen nevhodně) a velmi vyrovnanými výkony. Úroveň zvládnutí textů byla vyšší než u recitátorů kategorie čtvrté.

Čestné uznání získali **Jakub Velička** a **Kristýna Šajtošová**.

Do Trutnova pojede **Nazareno Klug** (S. Townsendová- Tajný deník Adriana Molea a anonymní text Trojitá sebevražda) a **Petra Smutná** (I. Procházková – Pět minut před večeří a J. Kašpar – Tulikráska)

Čtvrtá kategorie

Nejvyšší věkovou kategorii reprezentovalo deset recitátorů. Mezi jednotlivými interprety se objevily výraznější rozdíly. Texty našich a zahraničních autorů byly v rovnováze, objevila se závažná témata i nonsensové hříčky.

Čestná uznání získali Jonáš Tůma a Jan Teofil.

Na celostátní přehlídku v Trutnově postupuje **Tomáš Havlínek** (J. Tuwim – Režisér, R. Rožděstvenskij – O kováři, který ukradl koně) a **Tereza Pachtová** (P. Šrut – Dýka v seně, E. Hauptbahnhof – Maryčka nevděčnice)

První a druhou kategorii s nadšením poslouchali: Jiří Oudes, Eva Willigová a Iva Dvořáková.

Na třetí a čtvrté kategorii si smlsly Dana Jandová, Eva Venclíková a Jiřina Lhotská.

Za všechny zapsala Iva Dvořáková

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA PLZEŇ 21. 4.

Krajská přehlídka dětské recitace se už tradičně konala v prostorách Centra volného času "Pallovka" v Plzni. Tentokrát šlo o slunečné, svěže jarní sobotní dopoledne 21. dubna. Systém městských, okresních a krajských působností jednotlivých domů dětí a center volného času umožňuje v Plzeňském kraji udržet systém okrskových předkol a na krajské přehlídce představit už slušně připravené a před diváky i porotami ozkoušené výstupy. Pravda, o to více se ukazuje kvalita jednotlivých lektorských sborů v předkolech.

Ustálená základna těch, kdo se přednesu soustavně a hlouběji věnují se rodí z recitátorské líhně kolem zušek v Plzni, Domažlicích, Staňkově či Klatovech. Od těchto zkušených pedagogů se každý rok objevují ty nejzajímavější texty a také jejich citlivá interpretace. Sympatické je samozřejmě, že se také pokaždé objeví i vystoupení z některé běžné základní školy, či víceletého gymnázia. Většinou jde o šťastné setkání mimořádně talentované osobnosti s otevřeným pedagogem a šťastně trefeným textem. Tato mnohdy výjimečná chvíle bohužel nemůže nahradit soustředěnou a cílevědomou dlouhodobou práci. Letos šlo o zajímavé a možná i do budoucna nadějné vyhlídky z tachovského gymnázia a z gymnázia v Plasích.

Samotné krajské kolo dětské recitace v Plzni si postupně našlo svou osobitou podobu - organizační model, který je nekomplikovaný a zdá se také přijatelný pro účastníky. Klíčovým znakem je paralelní běh jednotlivých kategorii, z nichž každá má svůj vlastní prostor (to umožňuje rozlehlý areál CVČ v Pallově ulici), ale i svou vlastní lektorskou trojici. Tyto trojice tvoří zpravidla pedagogové ZUŠ (například Dana Jandová, Lucie Veličková), pedagogové dramatické výchovy z plzeňské univerzity (Eva Ichová a Roman Černík), ale také zkušení recitátoři a tvůrci významných plzeňských divadelní souborů (Alena Dvořáková, Vladimír Gardavský, Jiří Kout, Martina Samková, Zuzana Strachoňová, Eva Koutová, Eva Willigová a další). Nelze tak sice cíleněji sledovat trendy a inspirace napříč kategoriemi, ale umožňuje to soustředěnou práci i důkladný rozhovor s každým zájemcem při závěrečném rozboru. Společné okamžiky tradičně představuje slavnostní uvítání všech účastníků a samozřejmě vyhlašování postupujících v přímé režii a osobní účasti paní ředitelky z Pallovky. Důležitou a také zažitou součástí plzeňské přehlídky dětské recitace jsou úvodní rozmlouvací a ladící dílničky pro jednotlivé kategorie, které letos vedli již téměř dospělí svěřenci Dany Jandové, divadelní partička SaVo.

A jak to tedy bylo letos v jednotlivých kategoriích? Lektoři z první kategorie se setkali s přátelskou atmosférou a vzácně vyrovnanou úrovní vystupujících. Oceňovali též vysokou úroveň kultury projevu vzhledem k věku a zkušenostem i zajímavý výběr textů: "od Krylova po Jirouse".

Letošní vystoupení ve druhé kategorii se vyznačovala věku i schopnostem přiměřenou dramaturgií přednášených textů, ve které byl vyrovnaný i poměr mezi poezií a prózou. Klíčovým kriteriem pro postup z této vyrovnané kategorie byla schopnost navázat kontakt s publikem. Do Trutnova byla vybrána **Barbora Doležalová** s básní P. Šruta Lichožrout a **Magdaléna Böhmová** s Pohádkou o zubařské vrtačce Uršulce od J. Vodňanského.

Třetí kategorie letos jakoby usnula. Řada známých recitátorských tváří poněkud podcenila výběr i zodpovědnou přípravu, téměř u všech přednášejících, kteří byli vybráni do užšího výběru, byly výrazné rozdíly mezi prvními a druhými texty. Právě schopnost jít nad své běžné a ověřené možnosti, více hledat a zkoušet neobvyklé, hraje rozhodující úlohu při rozhodování o doporučeních do národního kola. Už nestačí jen technika, výraz a schopnost navázat kontakt - od dospívajícího mladého muže nebo mladé dámy chceme vnímat i postoj a názor. Tady je role učitele jako inspirátora a iniciátora nezastupitelná, ale také bezesporu nejtěžší. Na celostátní přehlídku postupuje **Natálie Fenclová** s texty Říše snů Gam od E.M.Remarquea a Říkali mi Leni od Z.Bezděkové. Spolu s ní byl vybrán **Tadeáš Janda** s texty W.Saroyana: Vrchol a Z.Malínského: Jak nože a vidličky hrály kopanou.

Ze čtvrté kategorie porota vybrala k postupu **Terezu Paidarovou** s kontrastními texty H. Němcové: Babička a J.de la Fontainea: Dvojitá mošna a **Lindu Krejčíkovou** s výborně vypointovanými texty R.Fulghuma: Opravdová láska a P.Šabacha: Hovno hoří.

Co se do příštích ročníků plzeňské krajské přehlídky může promyslet jinak? Určitě by stálo za to alespoň výběrově nabídnout možnost představit jednotlivá vystoupení napříč kategoriemi. Z rozhovorů s pedagogy také vyplynul zájem o aktivní formu vzájemného vzdělávání a setkávání. Je tedy v Plzeňském kraji na čem pracovat, ale hlavně to vypadá, že se chce. To je dobře, těšíme se na příště.

Roman Černík

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA STŘÍBRO 13. – 15. 4.

Stojíte-li ve Stříbře na autobusovém nádraží, leží pod vámi malebné jádro starobylého městečka s kostelem. Okolo však nejsou paneláky, jak jste na to zvyklí, ale les. Máte tedy jedinečnou možnost vidět městečko, jako ho viděli lidé odpradávna. Kousek od nádraží je budova kina, kde se přehlídka konala. Organizátoři – Eva Ichová a Roman Černík z centra pro kulturní a sociální projekty Johan, spolu se studenty Západočeské univerzity a členy souborů přehlídku zahájili pouličním průvodem. Program byl doplněn i tvůrčími dílnami pro členy souborů, zaměřené na rytmus, pohyb a tajemné legendy města Stříbra. V lektorském sboru se sešli Jirka Pokorný, Jana Procházková a Veronika Rodriguezová. Přehlídky se letos zúčastnilo šest souborů, tři inscenace lektoři doporučili do širšího výběru.

Páteční odpolední blok představení zahájil soubor **HOP HOP ze ZUŠ Ostrov nad Ohří** inscenací nazvanou **Myšmaš pohádek**. Skupina dětí kolem deseti let, vedená Jonášem a Irenou Konývkovými pracovala s pěti pohádkami Olgy Hejné - Sněhulák, Vodník, Jak si bratři brouci koupili bordó klobouky, Klobouček a Kluci buci kaktusáci. Každá pohádka byla do jisté míry izolovanou studií malé skupinky dětí, dohromady spojených písní a strachem z myší. Děti si pod vedením svých vedoucích zkoušely na malém prostoru pohádek divadelní práci s předměty. Inscenace sice působila poněkud nesourodě, především kvůli nesourodé práci s předměty a jednoduchými loutkami. Ale tam, kde se děti mohly opřít o své výjimečné dovednosti hlasové, mluvní a pohybové, působilo představení svěže a vyzrále. Lektorský sbor proto navrhl inscenaci do širšího výběru.

Druhým kusem přehlídky byl autorský pokus jiné, starší skupiny ze **ZUŠ v Ostrově**, která se jmenuje Na poslední chvíli, vedené Lucií Veličkovou, nazvané **O nás**. Dvoje hliníkové štafle, polepené plakáty a odloženými svršky, skupina puberťáků, vybavených polštářky, to vše evokovalo obvyklý nepořádek v pokojíčku náctiletých. Herci nás však poněkud nečekaně zavedli do zvláštní země, kde je vše velmi zpomalené – k ilustraci pomalého vodopádu, sopky či letících ptáků jim sloužila vlastní těla, polštáře a dva střídající se komentátoři na štaflích. Pak přišel zvrat: budeme zkoumat tvora, který v této zemi žije, Adolescenta lenochoda. Následovaly žánrové obrázky ze života tohoto tvora – situace doma s rodiči, ve škole, zkrátka běžný den puberťáka. Náznak napětí vznikl, když si rodiče a puberťáci vyměnili role a skutečným osvěžením byla skupinová improvizace, která aktivně zapojila diváky. Poměrně očekávatelný běh děje na konci přerušilo vysvětlení, že vše byl horečnatý sen nemocného adolescenta. I tato inscenace byla doporučena k širšímu výběru.

V sobotu přehlídka pokračovala inscenací **Sněhová královna** souboru **Traple z 1. ZŠ v Plzni**. Také zde šlo o autorskou výpověď, hledající paralelu mezi současným tématem drog a příběhem Hanse Christiana Andersena. Mladý hoch a dívka, čtenářka Andersenovy Sněhové královny, se

setkávají v parku. Jsou zde i jiní mladí lidé a nakonec přichází dívka, zvaná Sněhová královna, která mladíkovi nabídne drogu v nápoji a odvede si ho. Jeho kamarádka ho hledá a přitom se setkává s různými situacemi, odpovídajícími původní předloze, ale přenesenými do dnešního světa. Dívka nakonec svého kamaráda potká a přinese mu kytaru, kterou on na počátku vyměnil za elektrickou kytaru od královny. Bohužel převedení pohádkového příběhu do světa vzniku drogové závislosti působilo násilně a někdy i šlo vyloženě proti významu – např. elektrická kytara jako svět drog a zla, akustická jako svět dobra... Nedomyšlená práce s předlohou se projevila zejména v závěru, kdy dívka dává chlapci jeho kytaru (akustickou!), zatímco v původním příběhu Gerda přináší Kajovi sama sebe, dává mu svou lásku. Také jevištní ztvárnění některých, především záporných postav působilo povrchně (dívka závislá na drogách má černé oblečení, propíchané spínacími špendlíky). Porota ocenila práci se světly, která pomáhala posunovat děj a jednoduchým způsobem vytvářet prostředí.

Ze stejné dílny vyšlo i představení **Líný strakapoud** souboru **Divadýlko Strašidýlko z 1. ZŠ Plzeň**. Skupina prvňáčků a druháků se pokusila vypořádat se známou a často hranou anekdotkou Hany Doskočilové o líném strakapoudovi, kterého chytrá strakapoudice dokáže přivést k práci a péči o mláďata. Výrazným kladem bylo scénografické řešení – černé kostýmy dětí, doplněné bílými zástěrkami a náprsenkami a červenými šátky a čepicemi, dokreslené zvuky Orffových nástrojů sice evokovaly spíše datla, ale jinak působily přirozeně a budily i zdání mírné nadsázky. Šťastné také bylo řešení stavby hnízd – roztažení dek na zemi, kde se dvojice dětí usadily. Bylo škoda, že děti, vlivem okolností (některé rodiče přivezli těsně před představením) i malých divadelních zkušeností působily nejistě, což se projevilo v absenci komunikace a jednání na scéně, jednotlivé repliky byly spíše odříkávané než aby sloužily jako výpověď dětí – datlostrakapoudů.

Předposledním kusem přehlídky bylo loutková inscenace souboru **ZŠ Dlouhá Ves**, **Obušku z pytle ven!** Jednalo se o ztvárnění klasické pohádky „klasickými" prostředky. Na scéně bylo loutkové divadlo s oponou, v popředí stála dívka – vypravěčka, předříkávající děj pohádky, který se potom odehrával na scéně. Ostatní herci byli ukryti za závěsem, který celé divadlo rámoval, takže divák mohl spatřit dětské protagonisty až na konci kusu. Lektorský sbor ocenil vstřícnost vedoucích souboru při diskuzi i ochotu a chuť přijímat nové podněty a zkoušet nové postupy.

Poslední vystoupil soubor **Hyjta ze ZUŠ Domažlice**, vedený Danou Žákovou, který přivezl recitační pásmo **Japonská pětiveršíí**. Původně se jednalo o doprovodný program k vernisáži, což se projevilo ve vyznění pásma. Pěti dívkám, v kostýmu, účesu a líčení lehce stylizovaným do japonského stylu, sloužily k interpretaci veršů Orffovy nástroje, stínohra a modrá stuha jako zástupná rekvizita. Tyto úsporné prostředky a způsob jejich využití na scéně však nestačily k vytvoření vztahů mezi protagonistkami, nepodpořily možnost různorodého výkladu veršů a gradaci inscenace, která plynula ve stejném pomalém a melancholickém tempu, což ostře korespondovalo s věkem dívek. Pětiveršíí byla jednotlivými protagonistkami recitována jakoby izolovaně, chyběly zde vztahy, které by napomohly významům nejednoznačných veršů. Přestože porota i tuto inscenaci navrhla k širšímu výběru, doporučila dále pracovat s charaktery dívek ve vztahu k řazení a významům veršů.

Stojíte-li ve Stříbře a díváte-li se na malebné jádro starobylého městečka, je to hezký pohled, zvláště svítí-li slunce, je teplo, všechno se zelená a kvete. A pak jdete do kina, které šikovní technici přeměnili na divadlo a díváte se, přemýšlíte a mluvíte s lidmi. Na jarně divadelní Stříbro v dubnu 2007 nezapomenu a děkuji, že jsem tam mohla se všemi pobýt.

Veronika Rodriguezová

LIBERECKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA LIBEREC 14. 4.

Rodičům do ucha, aby děti neslyšely... Mládí v hajzlu a Perníková chaloupka, Učená stračena, Lichožrout, Zrza, Zázraky a divy, Medvědiv, Les, Straka, Šneci na rozhledně, Jeden sysel v Litomyšli – a ještě spousta dalších textů byla k slyšení v sobotu 14. dubna 2007 v libereckém Experimentálním studiu na krajském kole dětských recitátorů, pořádaném Domem dětí a mládeže Větrník Liberec.

Postupové přehlídky se zúčastnilo celkem 26 dětí ze čtyř okresů kraje.

Z osmi dětí první kategorie zaujaly svými sdělnými přednesy tyto tři oceněné děti: **Karel BURIÁNEK**, který byl oceněn již v loňském roce, tentokrát s přednesem básně M. E. Walshové Učená stračena, dále **Barbora FILIPI** s básní L. Štíplové Jeden sysel v Litomyšli a **Julie TAMPIEROVÁ**, která získala posluchače Pohádkou o lakomé Dorotce od D. Tragela. – Ocenění recitátoři první kategorie prokázali schopnost přednést vybraný text s pochopením, potěšením a bez intonačních či výslovnostních prohřešků, což nebývá v této kategorii vzhledem k věku dětí vždy samozřejmostí.

Druhá kategorie, reprezentovaná devíti recitátory postoupivšími z okresních kol, vysílá již své zástupce na národní přehlídku do Trutnova. Je to **Anna ŠTIČKOVÁ** (pojede letos do Trutnova podruhé – vloni přednášela prózu M. Macourka „Dopis a známka"), která s jemným humorem, potěšením a přirozeným vyprávěním přednesla prózu W. Erlbrucha Medvědiv, a **Jiří POKORNÝ**, jenž zaujal upřímným přednesem Seiferovy básně Les. Cenu poroty v této kategorii obdržel za přednes Fryntovy básně Uši též **Lukáš JAKUBEC**.

Třetí a čtvrtá kategorie probíhala dvoukolově, což je dáno propozicemi požadujícími u starších dětí přednes dvou textů.

Ve třetí kategorii byli oceněni čtyři recitátoři – Věra ERBANOVÁ, Matouš KAHL, Tereza KRAUSOVÁ a Kamila TOMÁŠKOVÁ. Postupující **Věra ERBANOVÁ** zaujala přednesem prózy J. Jelínka Bomba, již podala s jemným nadhledem, a svůj smysl pro humor a schopnost sdělit potěšení z humorného textu prokázala recitátorka i ve svém druhém přednesu básně Lichožrout od Pavla Šruta. Druhým postupujícím je **Matouš KAHL**, který s vnitřním zaujetím citlivým, upřímným, prostým a neokázalým přednesem prózy Zrza od J. Schneidera přesvědčil o pochopení textu a o své schopnosti předat toto pochopení posluchačům. O svůj vnitřní svět fantazie se Matouš Kahl podělil s posluchači při přednesu svého druhého textu Zázraky a divy od Juliana Tuwima.

Třetí oceněná recitátorka v této kategorii, **Kamila TOMÁŠKOVÁ**, zaujala přednesem Villonovy Závěti, již přednášela s vnitřním zaujetím a energií, i přednesem prózy Evy Novotné Sláva, kterou podala s příslušným nadhledem náležejícím vybranému textu. Další oceněnou ve třetí kategorii byla **Tereza KRAUZOVÁ**, která v přednesech obou vybraných textů – A. M. Schmidtová: Já u toho nebyl, Alois Mikulka: O zlaté rybce – prokázala schopnost vnitřního zaujetí a sdělení.

Ve čtvrté kategorii se představilo sedm dětí. Z celkové úrovně se vymykali tři ocenění recitátoři: Hoti BEKIM, Tereza NOHÝNKOVÁ a **Lukáš KUBICZEK**. Posledně jmenovaný se představil přednesem dvou básní (Fráňa Šrámek Raport, A. S. Puškin Můj portrét), jako citlivý přednašeč, který má předpoklady k dalšímu rozvoji. Zbývající výše jmenovaní recitátoři jsou postupujícími na národní přehlídku do Trutnova. **Hoti BEKIM** zaujal nejen zajímavou dramaturgií odlišných textů – C. D. Paynee: Mládí v hajzlu, A. Bartová: Táta se zlobí – které, jak je z přednesu patrné, jsou mu svou tématikou blízké a jsou osobní výpovědí recitátora. Oba texty přednáší s pochopením, vnitřním zaujetím, jemným nadhledem a humorem a s dobrou kulturou projevu. **Tereza NOHÝNKOVÁ** se představila přednesem prózy Jana Skácela Rodičům do ucha, aby děti neslyšely a básní Václava Hraběte Déšť, a to jako vyspělá a ve všech směrech kultivovaná recitátorka. Zaujala a ocenění získala za inteligentní, citlivý, osobitý, pokorný a sdělný projev, a lze bez nadsázky říci, že zprostředkovala svým vystoupením v obou přednesech posluchačům umělecký zážitek a jednoznačně byla obě její vystoupení z celé krajské přehlídky na nejvyšší úrovni. (Pravidelní účastníci Dětské scény si ji mohou pamatovat z minulého ročníku, kdy přednášela úryvek z knihy Tři muži ve člunu a báseň Jiřího Wolkera Léto.)

Někteří z oceněných nepostupujících recitátorů II. – IV. kategorie byli při vyhlašování výsledků jmenováni za náhradníky, pro případ, že by se někdo z postupujících z vážných, například zdravotních, důvodů nemohl Dětské scény v Trutnově zúčastnit. Jsou jimi **Lukáš JAKUBEC** ze II. kategorie, **Kamila TOMÁŠKOVÁ** ze III. kategorie a **Lukáš KUBICZEK** ze IV. kategorie.

Porota letošního krajského kola v Liberci pracovala ve složení Jana Vobrubová, Eliška Herdová, Azalka Horáčková a Pavlína Kordová. Členky poroty po skončení přehlídkových vystoupení vedly rozborový seminář se zájemci z řad dětí i jejich dospělých doprovodů (učitelů i rodičů), který provázela všeobecná přátelská atmosféra, zájem a porozumění. Semináře se bohužel nezúčastnil nikdo z účastníků delegovaných z okresu Česká Lípa, takže zůstal utajen původ charakteristik spojujících českolipské děti (zejména dívky), jejichž přednesy vynikaly vnějškovostí a povrchností, ačkoli bylo zároveň zřejmo, že děti by měly jisté předpoklady, ale že jsou špatně vedeny.

K příjemné atmosféře krajského setkání dětských recitátorů v Liberci nemalou měrou přispělo i příjemné a prostorem vhodné prostředí Experimentálního studia a v neposlední řadě i péče pracovnic DDM Větrník Liberec, zejména pak Jany Huňkové, která přehlídku organizačně zajišťovala.

Úplně na závěr chci zmínit i to, že všechny děti dostaly v závěru přehlídky pamětní list (a čokoládu na doplnění vydané energie) a lektorky obdarovány byly květinami.

Eliška Herdová

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA LIBEREC 17. - 18. 3.

Krajské kolo Dětské scény uspořádal v sobotu 17. a v neděli 18. března v Malém divadle DDM Větrník (hlavní organizátorka Jana Huňková). Přehlídky se zúčastnilo celkem šest dětských souborů, z toho jeden loutkařský a jeden recitační. Postoupily sem ze dvou oblastních přehlídek v Turnově a Desné (V Liberci se oblastní

přehlídka vzhledem ke chřipkové epidemii nekonala, soubory si těsně před krajskou přehlídkou zahrály v klubu V Liberec).

P. Šrut: **Příšerky a příšeři**, soubor **PiHa DDM Větrník Liberec**, vedoucí Hana Langrová

Představení divadla poezie, v němž působivé scénické prostředky a nápaditě pohybové aranžmá, podpořené se zřejmou chutí si hrajícími dětmi, „přebily" přednášené nonsensové verše, jimž často chybělo přesnější vypointování a výraznější nadsázka.

Služebná ví nejvíce (i o Šípkové Růžence), soubor **KUKI – KUKI ZUŠ Železný Brod**, vedoucí Milana Vilušínská

Soubor ZUŠ ze Železného Brodu si vybral klasickou pohádku „O Šípkové Růžence", kterou v autorské inscenaci vedoucí souboru převedla do retrospektivního vyprávění. Pohádka tak začíná přípravou svatební hostiny a vzpomínáním služebných, jak to všechno bylo. Toto netradiční pojetí umožnilo zvolit v pohádkovém příběhu pouze stěžejní dramatické situace, které jsou většinou pospojovány vlastními zdařilými písničkami. I když ne všechny situace se podařilo zdárně vypointovat, což se projevuje i v celkovém temporytmu představení, je začínající vedoucí (přístupem k látce, muzikálními dovednostmi i vedením dětí) a železnobrodský dívčí soubor (mluvní a pěvecké dovednosti) zcela určitě dobrým příslibem do budoucnosti.

J. Jouy: **Lavičky na promenádě**, divadlo **Vydýcháno ZUŠ Liberec**, vedoucí Libuše Hájková

Už volba satirické historky z Fischerovy antologie „Smích a slzy Montmartru" o radních, kteří se opakovaně radili v banální záležitosti umístění laviček na městskou promenádu a svými rozhodnutími jen vršili další zmatky, je šťastná: téma tak dobře známé z naší komunální i republikové politické scény oslovilo bezesporu při inscenování členy souboru (svědčí o tom i radost ze hry a přesvědčivost jejich sdělování) a při vystoupení dospívající a dospělé diváky.

Prozaická předloha je stylizována do dramatického tvaru s využitím kolektivního vypravěče, dramatické hry na principu výměny rolí a rytmizací hry zasedáními městské rady.

Verbální sdělování je velmi dobře podpořeno funkčním a přesným pohybem a gesty, které dávají divákovi další informace, posunují tak děj a umocňují satirickou nadsázku.

Členové souboru rozuměli předloze, přesvědčivě a sdělně si počínali při rolové hře. Děti jsou pro divadlo vybavené dobrou mluvní technikou, vysokou úroveň mají zejména jejich pohybové dovednosti a schopnosti neverbální komunikace. Na představení, které jsme viděli na krajské přehlídce, byly zřejmé i dobré týmové vztahy a fungující spolupráce v hrající skupině.

Patrný nedostatek byl pouze ve zvolnění temporytmu ve druhé části představení. Vedoucí souboru si ho je vědoma a má zato, že je odstranitelný.

Lenka Ackermanová: **Planeta XY**, **DDS Ulita Tanvald**, vedoucí Vlaďka Slavíková

Příběh dospívající dívky, která má hlubší zájem o astronomii, a neúčastní se proto vrstevnických her a zábav. Děti ji „unesou" na planetu XY a přesvědčí ji, že důležitá je všestrannost (sport, tanec, zábava u táboráku) a že předčasná specializace a stranění se kolektivu jsou přinejmenším škodlivé.

První jednání je toporná konverzačka, druhé - soutěž mezi reprezentanty jednotlivých planet – nabízí dětem akce, zaměstnává je přiměřenými úkoly a odehrává se na zajímavé a funkční scéně.

Inscenace prezentovaná jako autorské divadlo napsané členkou souboru má diskutabilní téma a je téměř shodná s hrou J. Sypala Planeta Satró z konce sedmdesátých let.

Josef Čapek (úprava Dana Salačová): **Jak pejsek a kočička myli podlahu**, **LS Na židli Turnov**, vedoucí Petr Záruba

Známou pohádku zahrály dvě starší děti s maňásky dobře: předloze rozuměly, práci s loutkami zvládaly technicky i výrazově, mluvily kultivovaně. Představení stálo na Čapkově situačním a jazykovém humoru umocněném vztahem mezi titulními postavami a pečlivou a přesnou výstavbou situací.

Tento tradiční přístup, bez snahy o dramaturgické a inscenátorské experimenty, přinesl divákům o to větší zážitek.

Kol. souboru: **Co ze mě bude?**, **ZUŠ Turnov**, vedoucí Alena Tomášová

Ročníkový soubor ZUŠ složený ze žáků 9. tříd si zvolil aktuální téma. Pod vedením své učitelky děti pracovaly na scénáři a společně připravily i jeho scénickou realizaci. Vzniklou inscenaci předvedly s porozuměním, chutí a zájmem. Úvodní část, v níž si jednotlivé děti volí svá budoucí povolání a jejich vlastní představy jsou konfrontovány s autoritou rodičů a učitelů (v jejich rolích jsou děti nejpřesvědčivější), je postavena na řečnických otázkách, promluvách autorit a dialozích mezi dětmi, jejich učiteli a rodiči. Ve druhé části jsou představy dětí rozehrány ve třech scénických obrazech s využitím mediálních postupů.

V první části se hodně a někdy i možná zbytečně mluví, tři zobrazené představy o zvoleném povolání v druhé části jsou dětmi rozehrány přirozeně, v čitelných a přesvědčivých dramatických obrazech. Představení škodí místy ledabylá mluva i zjevné nedostatky některých dětí v technice řeči.

Jde o školní dramatický projekt, jehož výrazným kladem je volba aktuálního tématu, jeho vlastní pedagogická příprava (s bezesporu zajímavým podtématem o vlivu autorit na rozhodování žáků o své budoucnosti), zřejmý aktivní podíl dětí při tvorbě scénáře a jeho převodu na dramatickou hru. Nedostatky jsou v nedostatečně vnitřně motivovaném projevu některých dětí a v jejich vybavenosti.

Inscenace vypovídá také o vysokém stupni ovlivnění dětí médii a mohla by být využita i v mediální výchově.

Porota K. a J. Bláhovi, A. Horáčková navrhla k přímému postupu soubor **ZUŠ Liberec** s představením **„Lavičky v parku"** a do širšího výběru Soubor **ZUŠ Turnov** s představením **Co ze mě bude?**. Oceněná byla i Hana Langrová za práci s dětmi, Milana Vilušínská za scénář a DDM Tanvald za scénu.

Doprovodné akce: inspirativní představení neverbálního divadla studentů uměleckých škol Brýler a semináře Michala Hechta: Neverbální divadlo a Pavla Skály: Týmová spolupráce.

Jiří Bláha

ÚSTECKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA CHOMUTOV 21. 4.

Ať už si o chomutovské přehlídce dětských recitátorů myslí kdo chce, co chce, nikdo nemůže popřít, že se jedná o velkou událost. Sjede se na ní tolik recitátorů, rodičů a pedagogů, že při závěrečném ceremoniálu zaplní celý kostel sv. Ignáce. Organizace probíhá „ve velkém stylu", začíná se ráno společným zahájením s mnoha řečníky a recitací v podání recitátora a herce Jindřicha Lence, pokračuje se paralelním vystoupením všech čtyř kategorií v různých prostorách rozlehlé budovy bývalé jezuitské koleje (dnes Středisko knihovnických a kulturních služeb), do nichž je po částech „distribuována" celkem jedenáctičlenná porota, následuje občerstvení, které je pro všechny účastníky zajištěno zdarma (!) a nakonec výše zmíněné vyhlášení výsledků v prostoru barokního kostela. Výborně, řeknete si: Velký Svátek. Je tu ale několik ALE: Proč se během slavnostního úvodu tak často opakují slova „soutěž", „vyhrát", „být nejlepší" či „zlomte vaz"? Proč většina porotců nepočítá s tím, že by si s recitátory o jejich vystoupení povídali? Proč se na závěr uděluje 1. 2. a 3. místo, když to propozice určují jinak a v jiných krajích České republiky se už na pořadí dávno „nehraje". Ještě několik takových „proč" bychom mohli jmenovat, nebylo by to ale fér vůči hlavnímu organizátorovi Josefu Grimlovi, který na přehlídku obětavě shání lidi i peníze. Na většinu otázek by asi spíš než on měli odpovědět pracovníci Krajského úřadu Ústeckého kraje, kteří šíří soutěžní manýry pěstované Ministerstvem školství jako nějakou infekci.

O to příjemnějším překvapením byla ovšem úroveň samotných recitačních vystoupení. O nepostupové 1. kategorii nemáme bližší informace, jisté ale je, že ve 2., 3. i 4. kategorii výrazně převažovaly zajímavé výkony podložené vhodným výběrem textů, u většiny vystoupení převládala snaha o sdělení, kontakt s diváky, přirozené vyprávění i velmi slušné technické dovednosti. Ve druhé kategorii byla udělena čtyři čestná uznání – mezi takto oceněnými vynikla zvláště **Markéta Moravcová** s citlivou interpretací textu Daisy Mrázkové Úplně nejkrásnější věc. Na třetím místě se umístil **František Kiss**, postupová místa obsadili **Ondřej Obergruber** (Rumburk) s radostně a vtipně podaným Žáčkovým Ušatým torpédem a **Michaela Mikulová** (Děčín) s textem Ondřeje Suchého Jak byl Morčert vyhnán z pekla.

Ve třetí kategorii se také objevili adepti na čestné uznání, bohužel ovšem pokazili dojem druhými texty. Třetí místo získala **Tereza Vágnerová** za kultivovaně přednesené a promyšleně vystavěné texty Jiřího Suchého Z deníku praktické dívky Zuzany a Barbary Ježkové Kontakt. Druhé postupové místo obsadila **Jana Hovorková** (Jirkov), která po citlivém a přirozeném přednesu Hrubínovy Chytré Šahrazád zaujala především Macourkovým Krocanem, kterého interpretovala s velkým potěšením a citem pro autorovu poetiku, ale i jeho charakteristickou „nekonečnou větu". První postupové místo získal **Jakub Daš** (Mikulášovice). V Leacockově povídce Jak jsme slavili svátek matek i v textu Lubomíra Feldeka První věci se projevil jako mimořádný vypravěč, schopný získat si diváky sugestiv-

ním a živým projevem a vystihnout jemné výrazové nuance, nadhled a ironii.

Ve čtvrté kategorii byli za svůj přirozený výkon navrženi na postup **Lukáš Konečný** z Loun s textem Jiřího Suchého Ať žije velryba a Vladimíra Vokolka První hodina u klavíru. Jeho kolegyně **Nguyen Thuy Duong** ze Šluknova postoupila s interpretací Básně o jaru Jaroslava Žáka a Domu Dvou sluncí Zdeňka Kriebela.

Vystoupení recitátorů posuzovali Zdeněk Hejna, Miloš Zelenka (1. kategorie), Vlasta Gregorová, Ladislav Hrůza, Marta Kastlová (2. kategorie), Jindřich Lenc, Blanka Legnerová, Jakub Hulák (3. kategorie), Hana Franková, Alena Vanická a Josef Griml (4. kategorie).

Jakub Hulák

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA CHOMUTOV 4. 4.

Přestože to ještě pár dnů před uzávěrkou přihlášek vypadalo na velmi slabou účast, sešlo se nakonec ve středu 4. dubna na krajské přehlídce dětského divadla v Chomutově třináct souborů. A díky tomu, že se pořadateli Josefu Grimlovi podařilo od účasti odradit soubor nejmenované ZUŠ s dvouhodinovým muzikálem Michala Davida, byla to docela příjemná přehlídka. Pro některé dětské soubory sice není jednoduché stát na jevišti velkého Městského divadla s hledištěm zaplněným žáky základních škol a vystupovat po řadě oficiálních řečníků a nezbytně veselém moderátorovi-roztleskávači, ale to je zkrátka nutná daň za neomylné know-how Josefa Grimla k získání dotací a sponzorů na zaplacení sálů, lektorů , dokonce i obědů pro všechny účastníky.

Většinu představení lze označit za milá a sympatická, i když poznamenaná větší či menší dávkou nezkušenosti vedoucích souboru. Nejmarkantnější to bylo u spolku **Demián ze ZŠ Povrly**, který nám zahrál Cimrmanovo **Dobytí severního pólu**. Co na tom bylo sympatické? Především se za tímto počinem neskrývaly opravdu žádné ambice a soubor navíc seškrtal hru na přijatelných 25 minut. Dramaturgickými i režijními zmatky a nevyřešenými situacemi byl poznamenán pokus souboru **Bez názvu** ze **ZUŠ E. Randové Ústí nad Labem** (ved. Lucie Hejnová) o adaptaci Svěrákova textu **Tatínku, ta se ti povedla**. Dvěma inscenacemi se představila **základní škola při Biskupském gymnáziu Krupka-Bohosudov** pod vedením Jany Pucharové. **Příběhy města Kocourkova** v podání dramatického kroužku působily zatím spíš jen „nahozeně" a vyvolaly u diváka řadu otázek typu „co se to teď vlastně stalo?" nebo „odkud a kam příběh směřuje?". Naopak v poměrně přesném divadelním řádu, s použitím výrazné stylizace kostýmů, pohybu a hudby se odvíjel **Příběh o Pavím očku Bohosudovského divadla BODLO**. Škoda jen, že se řada věcí odehrála v ledabylém náznaku, hudebně-pohybové černošské rituály působily poněkud obecně a nedomyšlená dramaturgie dovolila hlavnímu hrdinovi vstoupit do děje tak pozdě, že už neměl šanci diváky přesvědčit o své nezbytnosti. Přirozeného jednání dětí v situaci jsme se dočkali v **Pirátské pohádce** 3. ročníku **ZUŠ Litvínov-Chudeřín** (ved. Jana Loosová), snová poetika příběhu podle Václava Čtvrtka s sebou ale přinesla také dramaturgicko-režijní chaos a nepřehlednost dějové linky. Z Litvínova-Chudeřína přijeli i žáci 6. ročníku ZUŠ pod vedením Lady Gažurové s recitačním pásmem básní Mileny Lukešové **Nahej v trní**. Přednes nepostrádal jistou sílu výpovědi, řada veršů byla ale interpretována mechanicky a popisně. V rámci přehlídky vystoupilo ještě několik dalších recitačních souborů, hrály ale odděleně v komorním sále a do „hlavního" programu bylo samostatnou porotou vybráno právě výše zmíněné pásmo.

Dvě představení byla lektorským sborem přehlídky navržena do širšího výběru na celostátní přehlídku. Pro svou **(Po)hádku** zvolily vedoucí souboru **dddd ze ZUŠ Děčín** Jana Štrbová a Alena Pavlíková prostinký arménský příběh o princezně, která je ochotná provdat se jedině za toho, kdo ji dokáže rozplakat. Dramatický potenciál zvolené látky je minimální, soubor ale inscenaci rozehrává zároveň v druhém plánu – holky a kluci se hádají, jestli se princezna v pohádce vdá nebo nevdá. Nenajdeme tu velké téma ani překvapivé divadelní řešení, hereckým a režijním dotažením obou plánů ale může vzniknout zdařilá a vtipná drobnička. Asi největší zájem malých i velkých diváků v sále vzbudily **Obrázky z českých pověstí** v podání souboru **ZUŠ Postoloprty** (ved. Eva Vinterová). Je pravda, že co do technické vybavenosti na tom byly děti z tohoto souboru z celé přehlídky jednoznačně nejlíp, a to, co si společně připravily, zkrátka „šlo přes rampu". Nadhled a lehkost příznačné pro text K. a J. Bláhových se ale do značné míry vytratily a inscenace byla zatěžkána přílišnou doslovností.

ZUŠ Postoloprty se nám nakonec prezentovala ještě v životopisném pásmu **Vivat Mozart**. V tomto případě ale nelze mluvit o divadelní inscenaci, šlo spíš o program vhodný jako součást výchovného koncertu. V závěrečném povídání s vedoucími jsme se dozvěděli, že za podobným účelem pásmo skutečně vzniklo.

O představeních si s vedoucími povídal neobvykle početný lektorský sbor ve složení Eva Venclíková, Josef Griml, Vladimír Bečvář, Marta Kastlová, Jindřich Lenc, Ladislav Hrůza a Jakub Hulák. Jako host vystoupil v rámci přehlídky soubor HOP-HOP z Ostrova (ved. Irena Konývková) s představením Bylo nás pět.

Jakub Hulák

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA 19. - 20. 4. A 26. - 27. 4.

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky (ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové). Předcházela mu kola okresní s rekordním počtem účastníků – 482! (okres Hradec Králové – 163, okres Jičín – 64, okres Náchod – 105, Okres Rychnov nad Kněžnou – 30, okres Trutnov – 120).

Úroveň vystoupení dětí v **I. kategorii** byla velmi kolísavá – od naprosté nahodilosti, přes „naučené" až implantované intonace a gesta až po na svůj věk velmi osobitý způsob interpretace textů. U oceněných se šťastně spojila poučenost se spontaneitou.

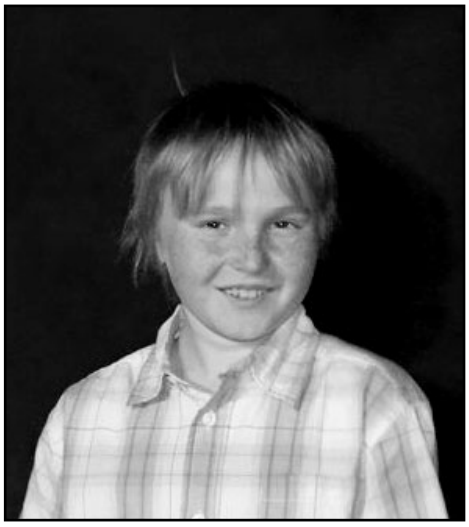
Ve II. kategorii jsme s radostí a potěšením konstatovali vzestup interpretačních dovedností soutěžících. Jako problematický se jevil výběr textů. Oba postupující interpreti, kteří pracují pod vedením zkušené paní ředitelky malé školy v Černíkovicích, se představili s texty velmi přesně vybranými a s jasnou a přehlednou výstavbou a srozumitelnou pointou v osobitém podání.

III. kategorie přinesla výkony velmi vyrovnané a na výborné úrovni. Poučená a soustředěná interpretace s jasným osobním vkladem a názorem převažovala. Obě postupující interpretky mají smysl pro nadsázku a humor. Dokáží jednat hlasem. Texty mají propracovanou strukturu, jsou vybrány kontrastně a umožňují interpretkám předvést opravdu široký rejstřík.

IV. kategorie byla letos nejproblematičtější – výběry textů pod věk interpretů, přednes bez srozumitelného výkladu, značné nedostatky v technice řeči. I nepříliš šťastně dramaturgicky (většinou monotematicky) vybrané oba texty, neumožňující recitátorům předvést pestřejší škálu prostředků. Oba postupující, přes drobné výtky – především v technice řeči – předvedli texty kontrastní, s citem pro detail a s logickou výstavbou.

I.kategorie se zúčastnilo 20 soutěžících. V porotě zasedli Jaroslava Holasová, Monika Janáková a Šárka Ziková. Čestné uznání si odnesli tito recitátoři: **Dominika Pacáková** (Hradec Králové) - F. Charvát – Bába s dědkem; **Eliška Jechová** (Chlumec nad Cidlinou) - J. Žáček – Dupynožka; **Ondřej Ridl** (Hradec Králové) - M. Černík – Vzpomínka na pravěké doby; Michaela Salačová (Smiřice) - J. Žáček – Tulákovy vánoce; dále **Tomáš Mrština** (Broumov) - V. Vančura – Kubula a Kuba Kubikula a **Šára Suchánková** (Česká Skalice) - F. Hrubín – Červená Karkulka.

Cenu získaly **Barbora Senetová** (Dvůr Králové nad Labem) s textem M. Drijverové Sísa Kyselá a **Tereza Víchová** (Dobruška) s tex-

tem Žabka a vodní zrcadlo Mileny Lukešové.

II.kategorii navštívilo 20 soutěžících. Porotci (Jolana Brannyová, Jaroslav Pokorný, Šárka Ziková) udělili čestné uznání **Dianě Herbsové** z Hradce Králové (M.Macourek – Pavouk), **Marii Ležíkové** z Hradce Králové (A. Lindgrenová – Děti z Bullerbynu), **Adamu Hoškovi** ze Sobotky (J. Trnka – Zahrada), **Ondřeji Langrovi** z Nového Hrádku (D. Mrázková – Slon) a **Michaele Obstové** z Trutnova (E. Frynta – Jelikož a Tudíž). A kdo jsou ti, kteří postoupili na celostátní přehlídku? **Jan Jedlinský** z Černíkovic s textem F. Nepila Já, Baryk a můj ježek a **Jan Pohl** z Černíkovi s textem R. Goscinniho Šachy.

Do třetí kategorie se přihlásilo 19 soutěžících a porotci (Jaroslava Holasová, Jaroslav Pokorný, Šárka Ziková) udělili čestné uznání následujícím recitátorům: **Báře Šůstkové** (Hradec Králové) - D. Hevier – Bicyklová víla a E. Frynta – Hlemýžď. **Dominiku Bartošovi** (Hradec Králové) - A. Pavlovič – O chytrohloupém Honzovi a R. Křesťan – Puberta. **Davidu Miffekovi** (Chlumec nad Cidlinou) - R. Gosciny – Maminka chodí do školy a P. Šrut – Taková malá myš. **Haně Pávové** (Libáň) - V. Vysockij – Píseň o kamarádovi a I. Březinová – Básník v báglu. **Zuzaně Rainové** (Broumov) - J. Černíková – Marťanský dopoledník a J. Kašpar – Beseda. Danielu Krejčíkovi (Sobotka) - P. Němec – Kos je vůl a Ch. Morgenstern – Pan Nůž a paní Lžíce. A také **Kristýně Krupkové** (Libáň) - Z. Šmíd – Z lodního deníku a J. Vodňanský – Sedí prase ve svém chlívku.

Na celostátní přehlídku postupují:

Adéla Černíková (Hradec Králové) s texty Rozhovor o smrti (L. Aškenazy) a Milostná (A. Berková), **Kristýna Motyčková** (Hradec Králové) s Aškenazyho Netopýrem a s textem Kuvruc J. Koubkové.

Ve IV. kategorii se porotě (Pavel Pešek, Jaroslav Pokorný, Šárka Ziková) představilo 19 soutěžících. Čestné uznání si odnesli **Mirek Vrbický** z Hradce Králové (M. Čunderle – Jak se vosa Marcelka…; J. Kainar – Poslední soud); **Nina Petříková** z Hradce Králové (R. K. Narayan – Astrologův den; A. Averčenko – Zločin herečky Maraskinové); **Petra Klčová** z Hradce Králové (P. Šrut – Máslová Líza; Italská renesanční lyrika); **Daniela Langrová** z Nového Hrádku (M. Procházková – Myslíš, že lásku znáš; B. Ferrero – Hvězdice); **Veronika Pulpánová** z Týniště nad Orlicí (I. Klíma – Jak daleko je slunce; Mořské rytmy); **Adéla Vlčková** z Bílé Třemešné (K. Čapek – Jasnovidec; J. Škvorecký – Není dosud úplné spravedlnosti); **Heidi Horňáčková** z Náchoda (J. Prevért – Květiny a věnce; V. Čtvrtek – Včela v krabičce).

Na celostátní přehlídku postoupili následující: **Gabriela Svědíková** z Dobrušky (J. de la Fontaine – Netopýr a dvě lasičky, R. Křesťan – Tomu ještě nerozumíš), **Petr Hrudka** z Jaroměře (J. Prevért – Kůň na ostrově, S. Townsendová – Deník Adriana Molea).

DIVADELNÍ PŘEDLÍDKA HRADEC KRÁLOVÉ 14. - 15. 4.

Společná přehlídka dětského divadla pro kraj Královéhradecký a Pardubický se uskutečnila ve dnech 13. – 15. dubna 2007 v Divadle Jesličky v Hradci Králové. Zahrnovala 25 představení, na nichž se podílelo cca 300 dětských účastníků. Lektorský sbor zasedal ve složení Blanka Šefrnová, Dominika Špalková, Jaroslav Dejl/Alexandr Gregar. Přehlídka byla propojená s krajskou přehlídkou LDO ZUŠ. V praxi to znamenalo, že posledních šest představení bylo zařazeno i do hodnocení soutěže ZUŠ. Ta pak pokračovala v neděli večer a ještě celé pondělí.

V čase rozborových seminářů vedených lektorským sborem s vedoucími dětských souborů souběžně probíhaly dětské dílny, které vedli vyspělí členové Divadla Jesličky. Sobotní program byl na závěr doplněn představením LD Maminy Jaroměř Černá a Bílá Fróna (představení doporučené na LCH). Bylo přijato velmi vřele.

Pořadatelka přehlídky Naďa Gregarová (Středisko IMPULS) požádala lektory o dojem z přehlídky. Vybíráme pár slov Jaroslava Dejla a připojujeme krátká hodnocení jednotlivých představení.

„Krajská přehlídka Východočeského a Pardubického kraje je pro mě vždycky příkladem přehlídky, která díky systematické a dlouhodobé práci přináší zasloužené ovoce – v podobě obrovské účasti souborů, nádherné a dělné atmosféře. Je jasné, že při tak velkém počtu souborů je potom obrázek o stavu dětského divadla v dané oblasti přesnější a úplnější. Letos v té části, kterou jsem viděl, byla představení velice zajímavá a splňující nejvyšší kritéria (např. Horní – Dolní ZŠ Sloupnice, Bubliny Dramatická školička Svitavy, Někdo ZUŠ Jaroměř, Moje pětka ZUŠ Jaroměř a řada dalších). Až na výjimky jsme v podstatě neviděli žádný „propadák".

Přímý postup na celostátní přehlídku:

Moje pětka, **ZUŠ Jaroměř: Bleděmodrý Petr** (ved. Jarka Holasová). Je vidět, že téma hry děti zaujalo a že za vznikem inscenace bylo hodně rozhovorů o tom, co děti zažívají a vidí kolem sebe i ve škole. Vedoucí souboru Jarka Holasová úspěšně zjednodušila všeobecně známou předlohu, dala dětem jen situace, které jsou pro příběh důležité. Jako problematická se zatím jeví jen nejasná předposlední scéna s objevením nepojmenovaného kapitána. Zatím se nepodařilo vyjádřit vztah mezi ním a Petrem a představení tak chybí potřebná katarze. Někdo (Jakub Maksymov), ZUŠ Jaroměř: O Honzoj (ved. Jarka Holasová). Inscenátoři autorské pohádky zvolili za rámec příběhu prostředí nádraží, které v začátku a na konci příběhu dokresluje nahraný zvuk\ nádražního hlášení odjezdu vlaků. Hlavní postavou inscenace je nádražní zaměstnanec – uklízeč odpadků.

I když volba takto přímočaře vybraných a uzavřených rámců může být zároveň inscenační pastí, která se velmi rychle vyčerpá, v případě jaroměřské inscenace se tak nestalo. Na příběhu "sběrače odpadků" sledujeme zároveň příběh fantazie a bohatosti jiných, vnitřních světů, které jako pozorovatelé běžného života mnohdy nevidíme nebo možná vidět nechceme. Jakubovi se podařilo rozehrát dějově jednoduchý příběh pomocí nápaditých loutek vyrobených z odpadků (plastů apod.) One man show v tom nejlepším slova smyslu dokázal uhrát s nevtíravým humorem, smyslem pro komiku a přirozeným kontaktem s publikem.

Doporučení do širšího výběru:

Bubliny, Dramatická školička Svitavy: **Havěť všelijaká** (ved. Jana Mandlová)

Děti 2. a 3. tříd předvedly pásmo nonsensových básniček (E. Frynta, J. Štuka, P. Šrut) v pěkném tempu a s chutí. Jejich rozehrávání nestojí na ilustraci, ale na zobrazení pocitů pomocí nepopisných rekvizit. Děti dobře zvládají včas se zorganizovat, soustředit se na svůj výstup či písničku a hlavně pěkně mluvit. Někdy je trošku nad jejich síly vytvořit si přesnější vnitřní představu a tak dát básničce správný rytmus, nebo si přesněji odsadit konec jedné a začátek druhé básně.

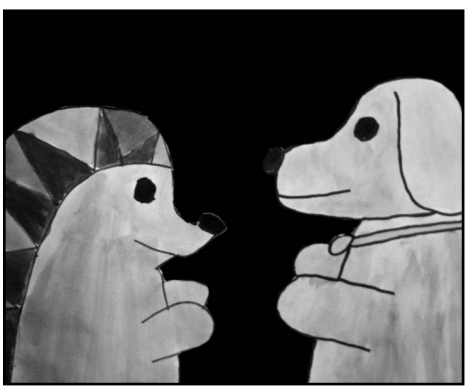
Horní-Dolní ZŠ Sloupnice: **O kocouru, kohoutu a kose**

Na vysokou kvalitu představení Evy Sychrové jsme zvyklí z minulých let. Kvalitní předloha, solidní dramatizace, vtipná režie, výborné hudební nastudování, velice dobrá jevištní mluva dětí, přirozenost. Ale… Představení začíná velkolepým inscenováním jarmarku, které slouží k představení tří hlavních hrdinů – bratrů, kterým otec odkázal pouze kocoura, kohouta a kosu. Jednotlivé situace bratrů ve světě jsou také dobře rozehrány, ale celý příběh nemá logický konec, neboť končí pouze závěrem příběhu třetího bratra s kosou.

Krátce o dalších představeních:

Brumbambulínci ZUŠ Hronov: **Jak vodník Čepeček málem přišel o svoje kouzelné housličky** (ved. Zuzana Meierová-Generová). Jedním slovem lze říci, že toto představení bylo ukázkou toho, jak by práce v umělecké škole neměla vypadat. Předstírání, pitvoření, snaha o napodobení velkého divadla, neupřímnost.

Dramatický kroužek při ZŠ Komenského Trutnov: **O rybáři a jeho ženě** (Kateřina Klimešová). Pokus o vlastní dramatizaci známé Werichovy pohádky. Nápaditá scénografie, rozehrávání situací, vědomá práce s textem, scénou. Děti jsou přirozené a vybavené základními dovednostmi. Velice kvalitní práce vedoucí souboru, kterou je pouze třeba ve všech složkách dotáhnout a zpřesnit. Soubor byl odměněn cenou za osobité inscenování werichovského textu a scénografické řešení

Zdrhovadlo – Zoubky, ZUŠ Týniště: **Pokus** (ved. Jitka Říčařová). Představení vyvolalo řadu diskusí a otázek a bylo dobře, že na přehlídce bylo. Soubor se pokusil o vlastní

výpověď k tématu manipulace s lidmi na základě modelové situace pokusných myší v laboratoři, mlsného kocoura a myši, která přichází z odporného špinavého podzemí. To všechno je snad možné, jen je třeba uhlídat míru stylizace, aby nedocházelo k náznakům pitvoření a vyvarovat se popisného doslovování každé situace.

IV. roč. 1. stupně, Divadlo Jesličky Hradec Králové: **Rusalky** (ved. Jolana Brannyová). Ambiciózní pokus o přetlumočení klasické české opery dětskými představiteli přinesl mnoho otázek a zásadních problémů. Na jedné straně dekorativní ošacení Rusalek, vodníka, ježibaby, na druhé straně civilní rifle rybáře (prince). Některé situace vyvolávaly kouzlo nechtěného a někdy i smích diváků. Divákům scházel prvotní signál, zda jde o pohádku, nadsázku či něco jiného.

Pod čepicí, ZUŠ Chlumec n. C.: **O tygříkovi** (ved. Romana Hlubučková). Příběh o tygříkovi, který kvůli bojácnosti ztratil své pruhy a slavně si je vydobyl zpět, se v podstatě podařilo převyprávět. A to hlavně v dramaturgii (scény jsou napsány střídmě a citlivě) a ve scénografii (je jednoduchá a funkční). Další složky inscenace zůstaly bohužel pozadu, to ale neubírá tomuto sympatickému kousku na základních kvalitách.

Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec n. C.: **Pštros** (ved. Romana Hlubučková). Malému představení dominovala poetická, pěkně vedená loutka Pštrosa, ale i velké stínohry. Přesnému, nádherně zvukovému a bolestně metaforickému textu J. Préverta tyto příliš „hodné" a lehce neuspořádané děti nemohly dostát. Přesto se toto pojetí s poetikou předlohy v zásadě neminulo.

ZUŠ Trutnov: Bajky a skorobajky (ved. Alena Rodrová). Za veselého klavírního doprovodu nám šikovná parta se smyslem pro humor předvedla několik La Fontainových a Žáčkových bajek. Ačkoliv k většímu rozehrání nedošlo, děti dokázaly ozvláštnit pointy slovem i jednoduchým gestem.

ZŠ Školní náměstí Chrudim: Jak Franta nad čerchmanty vyzrál (ved. Eva Jonášová). Sympaticky rozehrané představení v lehce groteskním stylu zaujalo hlavně svou první polovinou. Proti šla málo sloužící výprava a retardující přestavby ve tmě. Zamrzel málo dohraný závěr postrádající opravdové setkání Káči a Franty a tudíž ochuzující diváka o katarzi.

Bimbi di Terme, Kuks: Mimento mori (Kateřina Bohadlová). Jak se po každé epizodě této barokní hry vracíme k velké moci Smrti, tak od počátku do konce jsme tu v zajetí tmy, stylizovaného pohybu, tmavých kápí a truchlivosti. Silně znějící (zajímavá) hudba navozuje pocit, že se tvůrci schovali za poněkud umělé vytváření pocitů. Za ocenění stojí velmi dobrá recitace i práce s nasvícením. Dětmi dodržovaný horizontálně-vertikální pohyb po jevišti (patrně symbol kříže) působil magicky.

Dramatický kroužek při ZŠ Pavlišovská, Náchod: Nápad myšky Terezky aneb O zlé koze (ved. Markéta Kubečková). Drobné, jednoduše rozvržené představení dalo dětem možnost užít si své role, což se nejvíc podařilo představitelce marnivé Kozy. Poměrně malé děti dokázaly pohádku dobře předvést, škoda jen zdlouhavých vypravěčských partů, které jednoduchý příběh zatěžkávaly. Veselé zrcadlo, Gymnázium Ústí n.O.: Jak to s láskou vlastně bylo (ved. Lenka Janyšová). Velmi zajímavý pokus ztvárnit průběh jedné epizody lásky, byl založen na výrazné herecké stylizaci zamilované dvojice a na vytvoření alegorických postav, které dvojici provázejí. Někdy (ne úplně jasně) zosobňují pocity, jindy vlastnosti lidí. Vše završuje Čas, také personifikovaný. Studenti rozehráli příběh s jistou inscenační odvahou, s ambicemi a dovednostmi. Takže je škoda, že celou tuto barvitou inscenaci podkládají jen dvě jednoduché situace. Soubor nicméně obdržel cenu za kolektivní generační výpověď.

Dárečci, Divadlo Jesličky Hradec Králové: Jak na nás neposluchy? (ved. Josef Tejkl) Museli jsme hodně zlobit (my diváci), že jsme tak dostali! Slibujeme, že už budeme hodní a prosíme: udělejte pro nás nějaké pěkné (nebo škaredé) chytré (nebo jednoduché), ale divadlo. Soubor ZŠ Libčany: 99 dědečků a 1 babička (ved. Michaela Šimáková). V pásmu několika limeriků J. Žáčka představovaly čtyři dívky čtyři typy babiček. Dobrý záměr, který by mohl fungovat jako princip hry, ale zatím zůstal pouze ve vnější rovině a nebyl rozehrán směrem k vytváření situací a vztahů mezi jednotlivými postavami. Přesto dívky dokázaly zaujmout publikum nasazením a radostí, s níž se do interpretace textů (i když mnohdy nepříliš literárně kvalitních) pustily.

DS Pouchov: Dva krát dva je někdy pět (ved. Lukáš Kobrle). V dalším představení na texty J. Žáčka již byl znát zřetelnější režijní záměr směrem k inscenování poezie. Z představení byla také znát snaha vyjádřit se prostřednictvím poezie k tématům, která současnou mladou generaci ve vztahu k většinové společnosti trápí či iritují. Nevyrovnanost jednotlivých partií (v přednesu a volbě inscenačních prostředků) a kolísavá literární kvalita textů ale zanechala inscenaci zatím v půli cesty…

Studio Šrámkova domu Sobotka: Lakomá Barka (ved. Lada Blažejová). Inscenace se opírala o soubor šikovných a v mluvním projevu kultivovaných dětí. Přednesové party byly také v inscenaci nejsilnější. Po stránce divadelní se však soubor nepřeklenul přes převažující ilustrativnost. Tomuto zpracování předlohy Jana Wericha by pomohlo větší a důslednější rozehrání dramatických situací, vztahů mezi protagonisty a trochu víc neotřelých inscenačních nápadů.

Myšáci, DDM Bájo Česká Skalice: Honza a kapesník (ved. Pavla Knápková). Na představení byla sympatická „chuť si zahrát" i herecký výkon hlavního protagonisty. Celek inscenace ale přeci jen narážel na malou zkušenost souboru a především na nepříliš šťastnou volbu literární předlohy z ranku „pohádek" s výchovným ponaučením (v tomto případě směřujícím k osobní hygieně dětí aneb jak je důležité mít u sebe kapesník.) Samotné předloze (z 50. či 60. let) chybí kvalitní dramatická zápletka, která by byla pro inscenování nosná.

Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou: Kabaret u kyselých rybiček (ved. Romana Hlubučková). Představení se vyznačovalo velkým nasazením a nadšením, včetně zapojení živé muziky do inscenace (i když s technickými problémy), a smyslem pro vtip, humor a pointu. Sympatickému představení chybělo jen škrtání. Razantní dramaturgická selekce s vyřazením některých nápadů by jednoznačně napomohla k semknutí inscenace.

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou: Čtyřlístek pohádek (ved. Romana Hlubučková). Soubor dětí 1.- 3. tříd ZŠ se představil čtyřmi pohádkami J. Kahouna. V každé z nich si děti vyzkoušely jiné typy loutek - spodové plošné loutky, stínohru, rukavicové loutky i jednoduché marionety. Jejich projev byl kultivovaný a soustředěný a výslovnost čistá, tak jak jsme už léta zvyklí u všech svěřenců Romany Hlubučkové.

Adriánci, Dramatická školička Svitavy: Pamatuj, že já jsem Mistr! Snaha o komplexní dramatickou práci, pokusy o situace a vytvoření atmosféry na základě Preusslerova Čarodějova učně. Vedoucí skupiny Michal Kadlec má smysl pro jevištní obraz, pro výtvarný rozměr představení, zapojení hudby apod., ale ještě nedospěl k pevnějšímu jevištnímu tvaru založeném především na herecké situaci. Což je úkol pro interprety tohoto věku věru přetěžký.

Lukavánek z Lukavice: Kterak šel Honza pro modré z nebe (ved. Jana Ozoráková s Janou Louvarovou). Zajímavé autorské představení – kromě dětí i pět dospělých interpretů, pro někoho „ochotnické" sdružení, pro jiného hezká „rodičovská" práce. V každém případě příjemné soužití dětí a dospělých na jevišti.

HIDRAK=Historicko dramatický kroužek, Jiráskovo gymnázium Náchod: Masopust (ved. Blanka Dvořáčková). O lidové barokní hře padlo při rozboru mnoho slov, a to proto, že v inscenaci toho z baroka mnoho nezbylo. A to především pro žánrové nepochopení, které pak ovlivnilo jak herecké výrazové prostředky, tak kostýmy, hudbu apod. Snaha souboru zabývat se uměleckými epochami je pozitivní, ale přece jen by bylo dobré vycházet z historických pramenů a nezacházet se žánrem (i tématem) takto nepoučeně.

sestaveno z poznámek Nadi Gregarové, Blanky Šefrnové, Dominiky Špalkové, Jaroslava Dejla a Saši Gregara

PARDUBICKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA PARDUBICE 12. - 13. 4. A 18. - 19. 4.

Letos vystoupilo v Pardubicích celkem 63 recitátorů. Porota pracovala střídavě ve složení Nina Martínková, Milan Němec, Zdeněk Rumpík, Lída Vlášková, Dominika Špalková a Dagmar Novotná.

Hodnocení jednotlivých kategorií:

I.kategorie

Nepodařilo se udržet „kouzelnou dětskost", která je jindy této kategorii vlastní. V průběhu soutěže se vyrojily otázky tohoto typu:

1. Proč próza vypadá jako poezie?

2. Proč nezvládnou (soutěžící) říci dlouhou větu v jejím logickém celku? (Příliš náročný výběr zj. próz – problém intonace a frázování)

3. Proč mechanická secvičenost převažuje nad hravostí?

4. Jak smysluplně využít přirozený smysl pro rytmus? Jak pracovat v tomto věku s rytmem?

II. kategorie

Výkony velmi dobré úrovně: (výběr textů, příprava a vystoupení).

Znovu se potvrdilo, že kvalitní text může „podržet", pomoci i dítěti nezkušenému. Naopak literárně méně hodnotný text i osvíceného recitátora zradí.

Na celostátní přehlídku postoupily **Barbora Bobková**, která dokázala textu Miloše Macourka Makarony jdou na procházku propůjčit nadhled a humor potřebný pro „macourkovský" styl a **Dagmar Drahošová** s úryvkem textu Richmal Cromptonové Jirka postrach rodiny.

III. kategorie

Připravenost recitátorů ve III.kategorii odpovídala úrovni požadované krajským kolem (slušná technická vybavenost soutěžících, vhodný a pestrý výběr textů).

Postupující recitátoři vynikli svým osobitým projevem. Byli to **Adam Pávek** (s texty Hroch a žirafa od Aleny Vostré a Námět k rozhovoru, kterým je možno natrvalo vyléčit amatéra v kouzelnictví z jeho karetních triků od Stephena Leacocka) a **Michal Papáček** (s texty Názor a Nána v povětří, oba od Jiřího Suchého).

IV. kategorie

Kupodivu vyšší kategorie nezaručuje i vyšší kvalitu recitátorů. Přesto musíme ocenit zaujetí a radost z recitování, v mnoha případech i velmi zajímavý výběr textu.

K postupu na celostátní přehlídku byli doporučeni **Barbora Marková** (Jacques Prévert - Stránka ze sešitu; Ilja Hurník – Jak Milánek cinkal), **Vít Roleček** (Leo Rosten – Osidla logiky; **Jiří Haleš** – Sahara není jen písek) a **Zuzana Vojtová** (Ivan Vyskočil – Jak jsem neprokázal dramatický talent; Petr Nikl – Holá pohádka). Přestože si Barbora Marková vybrala text, který se na recitačních přehlídkách objevuje velmi často, její recitátorský projev byl výjimečný – citlivý a s velkou vnitřní představivostí. Vít Roleček dokázal osobitým přístupem ve vyprávění ztvárnit jednotlivé postavy příběhu a Zuzana Vojtová zaujala zajímavým a dramaturgicky objevným výběrem textu Petra Nikla.

Nina Martínková (1. a 2. kat.) a Dominika Špalková (3. a 4. kat.)

KRAJ VYSOČINA

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA TŘEBÍČ 27. 4.

Přehlídka dětských recitátorů v Třebíči stabilně trpí jedním velkým hendikepem. Nepečuje o ni žádný nadšenec pro dětský přednes či dramatickou výchovu, ale každý rok ji „dostane na starost" nová pracovnice místního DDM, poté co ta předchozí odejde za lepším výdělkem. „Letošní" Anna Navrkalová sice patří zatím k nejlepším organizátorkám třebíčské přehlídky, pořádá ale akci poprvé, a kdyby neměla po ruce Jaroslava Dejla, divadelníka a ředitele ZŠ Benešova, který zajistil porotu, a Stanislavu Štěpánkovou z KVIZ Třebíč, která se po letech obětavé spolupráce v divadelních i recitačních přehlídkách opravdu vyzná, těžko by sama zdárně dotáhla přehlídku až k závěrečnému předání účastnických listů.

Přehlídka byla tradičně rozdělena na mladší a starší kategorie, které recitovaly paralelně ve dvou prostorech. První a druhou kategorii posuzoval lektorský sbor ve složení Radka Blatná, Jaroslav Dejl a Stanislav Nemrava. V obou kategoriích vystoupilo celkem 21 recitátorů. Převažovaly zde básně nad prózou (Žáček, Šrut, Frynta, Kratochvíl…) a výkony v obou kategoriích byly téměř vyrovnané. Bohužel se zde vyskytla až příliš často jakási nedůslednost v rozboru a porozumění vybranému textu. Za ocenění ale naopak stojí dramaturgická pestrost v obou kategoriích. Za nejmladší recitátory si odnesla ocenění **Lucie Chodilová** (ZUŠ Nové Město na Moravě) za přednes básně Pavla Šruta Hrabě Drákula a Nováková z 3. C (letos mimochodem v celé republice mimořádně oblíbené). Ve 2. kategorii bylo rozděleno několik čestných uznání: **Zuzce Rajdlové** (ZUŠ Světlá nad Sázavou), **Tereze Horské** (ZŠ Poděbradova, Polná) a **Anně Hubáčkové** (ZUŠ Nové Město n. M.). Na celostátní přehlídku byli vysláni **Filip Hořejš** (ZŠ Humpolec) s citlivě a přirozeně přednesenou Pohádkou o dřevěném tátovi od T. Janovice a **Ivana Klimešová** (ZŠ Žďár nad Sázavou) s prózou O čmelákovi, který ignoroval fyzikální zákony od J. Žáčka. Nadějné interpretce se podařilo věrohodným a soustředěným výkonem sdělit obsah i myšlenku tohoto milého textu. Snad bude příjemným oživením i na přehlídce v Trutnově.

Ve třetí i čtvrté kategorii vystoupilo po devíti recitátorech, což byl počet natolik příznivý, že umožnil lektorům požádat všechny účastníky i o přednes druhých textů. Ve třetí kategorii se neobjevily žádné „propady" v podobě přepjatých „hereckých výkonů" či mechanických deklamací, zároveň ale chyběla přesvědčivější vystoupení opřená o osobitý výběr textu, hlubší porozumění a názor. Jisté naděje vzbudili **Michaela Vosyková** (ZŠ V Sadech, Havlíčkův Brod), **Markéta Dvořáková** (ZŠ Kamenice nad Lipou), **Eliška Dvořáková** (DDM Žďár nad Sázavou), **Kamil Ahmadie** (ZUŠ Třebíč) a **Kateřina Zachová** (Katolické gymnázium Třebíč), svým druhým textem ale přesvědčila jen posledně jmenovaná, která si přes drobné nedostatky zasloužila postup na celostátní přehlídku za velmi živý a zaujatý přednes dvou Žáčkových textů, básně Ušaté torpédo, ale zejména pak krátké prózy Oči a brýle. Ostatní jmenovaní dostali čestná uznání.

Úroveň vystoupení čtvrté kategorie byla naproti tomu velmi vysoká, žádný z recitujících by neudělal ostudu ani na celostátní přehlídce. Objevily se zajímavé texty v osobitých interpretacích. Čestná uznání obdrželi **Zdeněk Němec** (ZŠ Třešť) za zaujatý přednes Brechtova textu Z Čítanky pro obyvatele měst, **Jiří Červinka** (ZŠ V Sadech, Havlíčkův Brod) za nakažlivě temperamentní a výrazově pestré vyprávění snad vlastní (?) mikulkovsky fantasmagorické pohádky o kapru Nácíčkovi, **Adam Veselka** (ZŠ Pacov) za velmi přirozené a poutavé podání Macourkovy Sedmé hlavy, **Anna Bučková** (ZUŠ Nové Město na Moravě) za osobité pojetí dvou zcela odlišných textů, úryvku z knihy Simona Bretta Prevítem snadno a rychle a výběru ze starojaponských pětiverší (Verše psané na vodu) a **Zuzana Nohová** (Gymnázium Třebíč) za technické zvládnutí úryvku z Hrdého Budžese I. Douskové a groteskní Balady krve, rozkoše a smrti od Eduarda Basse. Druhé texty ovšem jasně rozhodly o postupu **Ondřeje Růžičky** (ZŠ Komenského, Pelhřimov), který sice „sáhl" stejně jako loni po Petru Šabachovi (tentokrát po Opilých banánech), opět ale potvrdil svůj mimořádný vypravěčský um, a to posléze i na textu W. Ingea, a **Jiřího Dvořáka**, který přednesl s mimořádnou dávkou přirozenosti a pravdivosti texty Cvok L. Aškenazyho a Pravda a lež J. Žáčka.

Jakub Hulák s použitím poznámek Radky Blatné

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA TŘEBÍČ 3. 4.

Třebíčský divadelní „maraton" vypukl již v 8.15 ráno. Měli jsme možnost zhlédnout od 8.30 do 15.30 dvanáct představení, jejichž úroveň nijak nepřesahovala hranice školního divadla. Divadelní ambice mělo jen několik souborů, ale i ty mají ještě hodně práce při hledání divadelních prostředků jevištního sdělení. Lektorský sbor se rozhodl ocenit ty soubory, které měly k divadelní inscenaci nejblíže a u kterých zároveň práce v souboru zachovávala jejich přirozenost na jevišti. Čestné uznání jsme předali **DS Hadřík ze ZŠ Havlíčkova Jihlava** (ved. Jana Krásenská a Alena Hromádková) za představení **Kozlátko a tři kozy** v němž děti jednaly přirozeně a byla patrná dobrá vybavenost členů souboru. Dramaturgie přesně respektovala věk a vybavenost dětí. Další čestné uznání obdržel **DS Pod Maskou** ze **ZUŠ Žďár nad Sázavou** (ved. Jana Mifková) za představení **O Hanině**, ve kterém děti pracovaly s pověstí z Vysočiny a vložily do představení vlastní invenci, **DS Hadr ze ZUŠ Havlíčkova Jihlava** (ved. J. Krásenská a A. Hromádková) za představení **Květinové městečko**, v němž se soubor pokusil využít loutkové divadlo (hra rukou) k obohacení příběhu nejen vizuálně, ale i významově.

Na nominaci do širšího výběru jsme navrhli **DS Rarášek ze ZŠ Na Kopcích Třebíč** (ved. Stanislava Mrenicová) s inscenací **Ikarův pád**. V představení byla jako inscenační prostředek použita prádelní guma, se kterou děti pohybově pracovaly. Rozehrávání příběhu přes natahování a smršťování gumy mělo ale i svá úskalí. Divák si především po chvíli položil otázku, proč byl použit zrovna tento prostředek a jak souvisí s tématem představení. **DS Sluníčka ze ZŠ Benešova Třebíč** (ved. Zdeňka Marečková) jsme do širšího výběru navrhli s dobrničkou **Čas**. Je to autorská krátká básnička, v níž děti pohybově rozehrávají hodiny a jejich vlastnosti. Přestože děti měly sklon k mechanické deklamaci textu v kolektivních pasážích, působilo minipředstavení hravě a uvolněně.

Měli jsme možnost setkat se znovu (podobně jako v minulých letech) s pokusy o tzv. velké divadlo se zpěvem, okázalými scénami a nezřídka autorským vstupem samotných aktérů. Nechci tyto

soubory jmenovat, protože v diskusi po vyhlášení jsme si o všem s vedoucími souborů popovídali. Reakce vedoucích byla překvapivě vstřícná. Výjimku tvořila vedoucí souboru, který vystoupil s pokusem o muzikál. Ta připomínky slyšet nechtěla a její obrana nabývala až útočného charakteru.

Celá přehlídka byla technicky velmi dobře zorganizována. Soubory se střídaly v jednotlivých prostorech, a tak nevznikaly velké prostoje. Jen je škoda, že diváci sice obdrželi časový harmonogram, ale místo názvu představení tam bylo uvedeno, kdo hraje. A tak se diváci neměli šanci předem dozvědět jak se představení jmenuje. Myslím, že takový program přispívá víc k rivalitě mezi školami, než k divadelní atmosféře. Protože přehlídka pak probíhá v duchu „podívame se, co předvede ta která škola" a ne „jdeme na pohádku o…".

Jana Machalíková

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA BRNO 12. -13. 4.

Snad na potvrzení „centralizace" brněnských volnočasových zařízení, která jsou na základě jakýchsi administrativních nařízení jedno po druhém pohlcována střediskem volného času Lužánky (a následně přejmenovávána, pokud jejich název nezačíná písmenem L), se i letošní krajská přehlídka dětských recitátorů alespoň zčásti přestěhovala z Labyrintu přímo do mateřských Lužánek a propojila se tak s krajskou přehlídkou dětského divadla. Jedním dechem ale dodávám, že tato změna vůbec nebyla na škodu, propojení s divadly bylo přirozené a přizvaní studenti JAMU ho navíc podpořili propojujícím námětem vlaku, který nabírá recitátory a soubory na jednotlivých zastávkách a některé z nich doveze třeba až do Trutnova. Z hlediska naší snahy o potlačování soutěžní atmosféry přehlídek se takový nápad jeví jako mírně kontraproduktivní, zmíněný vláček ale přehlídku oživoval, pomáhal se svoláváním do sálů a hlavně vozil recitátorům vzkazy od ostatních účastníků a diváků. Nápad s obálkami, do kterých kdokoli může vložit svůj názor, připomínku nebo i pár osobních slov, se natolik zalíbil, že se o týden později s velkým úspěchem objevil i na přehlídce v Praze. Příjemnou atmosféru přehlídky tradičně ovlivnila také její dobrá duše Jarmila Doležalová, která svůj nenucený úvodní proslov letos dovedla téměř k dokonalosti. A během přehlídky samotné jsem s překvapením zjistil, že její několikaleté působení v roli organizátorky přehlídky se už příznivě projevilo i na kvalitě recitačních vystoupení (svůj vliv má jistě i to, že letos převzala do svých rukou a do Labyrintu i v minulosti problematické brněnské oblastní kolo).

Vystoupení tří mladších kategorií proběhlo ve čtvrtek 12. dubna v Labyrintu. V nulté kategorii vystoupilo osm dětí a tři z nich dostaly ocenění. V první kategorii vystoupilo šestnáct recitátorů, oceněno bylo pět z nich. Lektorský sbor zasedal ve složení Jindra Delongová, Marie Pavlovská a Drahomíra Vážanská.

Ve druhé vystoupilo dvacet jedna dětí vesměs s dobře vybranými texty, mezi nimiž převažovala próza. Příjemná byla vysoká koncentrace chlapců. Dva z nich nakonec také postoupili na celostátní přehlídku: **David Nguyen** ze ZŠ Lomnice, který i přes problémy s výslovností dokázal mimořádně vykreslit postavy i situace textu J. Nohy Jak se může přijít pozdě do školy. Přirozeným a jemným projevem zaujal **Nicolas Maška** ze ZŠ Křepice v textu F. Nepila Pimprle, pan malíř a múza. Tři děti si z přehlídky odvezly čestné uznání. Vystoupení dětí posuzoval lektorský sbor ve složení Radka Blatná, Marcela Blahůšková a Jana Jevická.

Ve třetí kategorii vystoupilo patnáct dětí (opět hodně chlapců), celková úroveň už ale byla o stupeň slabší. Řada recitátorů se spokojila s „přidělenými" čítankovými texty, často se objevovalo špatné frázování, mechanická deklamace či nepřirozené zpěvavé intonace. Lektorský sbor ve složení Zuzana Jirsová, Radka Blatná a Radmila Mrázová udělil čtyři čestná uznání. Na celostátní přehlídku postoupila **Jana Buchtová** ze ZŠ Lomnice s textem I. Hurníka O heligónu na krku.

Šestnáct recitátorů vystoupilo ve čtvrté kategorii. Objevila se zde řada zajímavých textů i recitačních výkonů, i když mnohé z nich postrádaly větší míru přirozenosti a nedostatek opravdového vnitřního zaujetí „doháněly" vnějškovými prostředky. Pět recitátorů si ale po právu zasloužilo čestná uznání, za připomenutí stojí zejména Veronika Führerová ze ZŠ Vyškov, která překvapila promyšlenou výstavbou a celkově vyspělou interpretací textu R. Fulghuma o setkání sousedky s pavoukem. Na celostátní přehlídku postoupili **Kryštof Bartoš** z Gymnázia Tišnov s mimořádným citem pro absurdní poetiku textů M. Pally (Případ třicátý čtvrtý) a ještě více I. Wernische (Dobrá rada, Kanape) a **Ludmila Šujanová** ze ZŠ Slavkov u Brna s velmi citlivou a výrazově přesnou interpretací příběhu Škola v nebi I. Hurníka a básně Neštěstí J. Suchého. Vystoupení čtvrté kategorie hodnotili Jana Machalíková, Petra Plechatá a Jakub Hulák.

Jakub Hulák

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA BRNO 12. - 14. 4.

Regionálního kola se tentokrát účastnilo pouze šest souborů, z toho jeden jako host, tedy bez ambicí na případný postup. Po organizační stránce vše klapalo a v rytmu vláčku jedoucího do Trutnova se příjemně posouvalo vpřed. Bohužel pocit zastavení nebo dokonce zacouvání o několik roků zpět se dostavoval při sledování většiny divadelních představení.

Stagnaci až retardaci spatřuji ve volbě starších předloh (Krabicová pohádka, Loupežnická historie), v autorských počinech balancujících mezi popletenou pohádkou, kabaretem , parodií a školní besídkou s absencí tématu. Zejména však v laciném zařazování nevkusných manýr okoukaných z televizních pořadů, které vedou hráče k přehrávání, přetvářce a šarži. Kromě postupující inscenace (Stínová pohádka pro krásnou Lin) se v různé míře tento jev vyskytoval v každém představení - a to od „muzikálového baletu" zařazeného na závěr (Krabicová pohádka) až po celkový ráz představení (O černé Karkulce, O kouzelné trumpetě).

ZŠ a MŠ Křídlovická, Brno, Krabicová pohádka

autor předlohy: Vladimír Leština

vedoucí souboru: PhDr. Alena Nováková, Mgr. Pavla Halfarová

Dvacet dva dětí ve věku 8 - 9 let nutno pochválit za soustředění, radost ze hry a spolupráci. Písničky, jimiž bylo představení prokládáno, byly zpívané čistě a se zaujetím. Celkově šlo o vyprávěné vystoupení ilustrované nesourodými prostředky. Krabice, které jsou akcentovány názvem, byly využívány jednostranně, plošně. Souboru lze doporučit větší využití hracího prostoru pro pohyb postav, tvorbu situací zobrazujících problém a způsob jeho řešení.

ZŠ Modřice, Loupežnická historie

autor předlohy: Pavel Grym

vedoucí souboru: Alena Lukášová

Dvanáctileté děti jsou z jedné třídy ZŠ a Loupežnická historie je jejich prvním pokusem o hraní divadla. Tvorba představení zde plnila zejména funkci sociální. Třída s původně špatnými vztahy se učila komunikovat a pracovat na společném díle. Při samotném představení byla patrná sounáležitost, vůle a chuť „hrát spolu". Tedy dobrý základ pro další hledání a tvorbu, kde bude věnována větší pozornost přirozenému projevu na jevišti bez kopírování gest a intonací postav z televizních seriálů. Pozornost je třeba věnovat tvorbě hlasu a také volbě prostředků s ohledem na inscenační styl a téma.

ZŠ a MŠ Masarykova Brno, O černé Karkulce

vedoucí souboru: Barbora Čáslavková

Autorské divadlo nabídli žáci 9. třídy. Jejich záměrem bylo parodovat televizní pořady. Řadu scének rámovali TV komentátoři a propojovala popletená verze Karkulky. Podle slov vedoucí souboru má tento pořad sloužit jako prostředek k vyjádření názoru hrajících a být jim zábavou. Divák však byl svědkem pitvoření, nápodoby, přehrávání a laciné fórky typu rozhovor se superstar, módní přehlídka, krteček z E55 nepůsobily vtipně. V další práci by souboru mohla pomoci literární předloha, kde dobrý příběh i téma skýtají oporu pro dramatizaci, nebo scénáře uvedené např. v Tvořivé dramatice.

SMZŠ Rozmarýnova Brno, Tajný deník

vedoucí Jana Haková

Autorský příběh zobrazující rozdíly světa dívek a chlapců sehrály děti ve věku osm až jedenáct let. Příběh se opíral o jejich zkušenosti, o to, co je zajímá. Byl odstartován situací, kdy dvě dívky objevují na půdě deník starší sestry. Čtené - vyprávěné partie se střídaly s hranými. Prostředí půdy poskytovalo zpočátku atmosféru tajemna, avšak tento rámec nebyl propojen s tématem a hranými záznamy z deníku. V inscenaci se vyskytovaly situace, kdy divák viděl a věděl víc než jednající postavy na jevišti, a to vzbuzovalo jeho zájem. Projev hráčů byl ve většinou přirozený, přesto i zde se vyskytly momenty nápodoby televizních hvězd. Celkově lze doporučit pokročit od autenticity ke stylizaci, pročistit a krátit, hlídat tvar. Představení bylo oceněno diváky i lektorským sborem.

ZUŠ Veselí nad Moravou, Stínové divadlo pro krásnou Lin

Autor předlohy: Hana Doskočilová

Vedoucí souboru: Vítězslava Trávníčková

Při dramatizaci autorské pohádky zvolily inscenátorky (tři dívky a jejich vedoucí) divadelní prostředky korespondující s prostředím, atmosférou, námětem - tedy s celkovým rázem vyprávěného příběhu. Různé svíčky se v rukou dívek proměňovaly v postavy příběhu, hra s živým světlem omezovala rychlost gest, pohyb hrajících dívek se tak stával sošným, stylizovaným a napomáhal vyjádření exotiky místa děje. Metaforičnost a lyriku jemně vyvažovalo podání uštěpačných služebných. Lektorský sbor (Jana Machalíková, Jakub Hulák, Zuzana Jirsová) doporučil souboru

ujasnění závěrečné části a obohacení scény bitvy ve stínovém divadle. Přes drobné nedotaženosti toto představení bylo představením divadelním a dětskému divadlu lze jen přát, aby takových bylo v příštím roce víc.

Zuzana Jirsová

OLOMOUCKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA (P)ODĚS OLOMOUC 12. 4.

Krajské kolo recitační soutěže „Dětská scéna" se již tradičně konalo v ZUŠ „Žerotín" Olomouc a bylo součástí přehlídkového maratonu (13. 4. recitační přehlídka, 14. a 15. 4. přehlídka LDO ZUŠ společně s divadelní částí DS). Celou akci opět pořádalo Sdružení D ve spolupráci s DDM, které také spoluorganizují okresní předkola DS, Wolkerova Prostějova a krajskou přehlídku studentského divadla Prima sezóna. Za jmény pořádajících institucí se skrývá zhruba pět lidí. Čtyři z nich, členové SD, nad rámec svého zaměstnání dělají cca 60 zážitkových lekcí pro školy, organizují či lektorují řadu seminářů a pak organizují přehlídky. Letos, kdy přibyla i soutěž ZUŠ, to pro ně bylo opravdu na padnutí. A to ještě většina z nich na přehlídkách se svými žáky vystupovala. Ani zástupce DDM, který jako jediný má organizování přehlídek v popisu práce, to ale neměl jednoduché. Během recitační přehlídky měl např. svým zaměstnavatelem současně naplánovanou i jinou akci, takže musel zvládat obojí apod. A tak jaksi nebyl prostor přemýšlet o přehlídkách koncepčně, vylepšovat… Aby se situace změnila, je nezbytné některou z přehlídek přenechat jinému organizátorovi. Černého Petra pravděpodobně dostane přehlídka Prima sezóna, odpadne také soutěž LDO ZUŠ, která se koná jednou za tři roky.

Ale zpět k recitátorům. Letos se jich díky novému postupovému klíči sjelo do Olomouce víc, kolem dvaceti v každé kategorii.

I.a II. kategorie vystupovaly společně. Lektorský sbor – Ivana Němečková, Zuzana Nováková, Hana Kresová hodnotil úroveň obou kategorií jako vyrovnanou, dramaturgický výběr textů jako standardní. Objevilo se několik nových neoříkaných textů a osobitých výkonů, a tak porota kromě dvou postupujících vybrala i další děti k ocenění. Pokud se týká problémů, objevovala se ilustrativní gestikulace (již tradičně v této kategorii) a nevhodné použití rekvizit. Na škodu byl také nezájem některých doprovázejících pedagogů o hodnotící diskusi.

Lektoři III. kategorie - Jana Křenková, Karel Kuchařík a Alena Palarčíková - dostali za úkol posoudit kromě sólistů také dva recitační kolektivy z gymnázia v Šumperku. Čtveřice chlapců s textem J. Préverta Hon na dítě a trojice dívek s montáží z Deníku Anny Frankové. Obě skupiny nekomunikovaly ani mezi sebou, ani s publikem, pouze odříkávaly naučený text. Ze způsobu interpretace bylo zřejmé, že k textu osobní vztah nemají. Dívky knihu nečetly, chlapci neznali jiné autorovy texty… Doprovázející pedagog, vyučující obou skupin, reagovala na dotazy o vzniku pásma, o podílu dětí na přípravě vystoupení překvapeně. Bylo s podivem, že tato vystoupení, prozrazující neznalost jakýchkoli pravidel inscenování poezie či skupinového přednesu a vlastně přednesu vůbec, byla z okresního kola doporučena k postupu.

Ve srovnání se soubory proběhla vystoupení III. kategorie na podstatně vyšší úrovni, zejména v tom, že sólisté, kteří se přednesem zabývají pod dobrým a systematickým vedením, jsou vedeni k přirozené mluvě a ke komunikaci. To se dobře přenáší i na ostatní zúčastněné. Slabinou této kategorie byla špatná výslovnost, jakoby podcenění spisovné normy, a až na výjimky nepříliš objevná dramaturgie. Ovšem v kvalitní, byť známé dětské literatuře, se děti cítily dobře a jistě.

Hana Kotyzová, Petra Němečková a Jan Faltýnek, lektoři IV. kategorie, byli s úrovní letošní přehlídky spokojeni. Až na jednu výjimku nezaznamenali žádné texty, ani výkony, které by snad do krajského kola nepatřily. Tou výjimkou byl monolog z knihy Romeo, Julie a tma, ztvárněný „hereckými" prostředky. Názor lektorů, že takové vystoupení do tohoto typu soutěže nepatří, velice rozčílil doprovázející pedagožku, která podobně jako porota v okresním kole v Přerově nedokázala rozlišit rozdíly mezi hraním monologu a přednesem poezie, což dokazovala i hlasitým komentářem během poslechu jiných textů, napsaných v ich-formě. Na národní přehlídku nakonec lektorský sbor poslal **Barboru Šebestíkovou** z Olomouce (IV. kategorie) za vyrovnané výkony a zajímavý výběr textů v obou kolech. Druhou postupující se stala **Tereza Mikulenková** z Jeseníku (IV. kategorie) , u níž porota ocenila především precizně zvládnuté podtexty a celkové vypointování básně Jiřího Suchého Píseň o myši a jedu. **Tereza Šimčíková** z Lipníku nad Bečvou s textem R. Daniela Pramínek vlasů a **Julie Orletová** z Olomouce s textem R. Goscinnyho Lékařská prohlídka postoupily na národní přehlídku v rámci II. kategorie. Postupujícími z kategorie třetí se stali **Filip Hutečka** z Radslavic (P. Bichsel: Zachar nechává pozdravovat; J. Dvořák: O mravenci, kterého omrzel svět), **Denisa Hrdinová** ze Zábřehu (Deník Anny Frankové - úryvek; J. Vejvoda: Babičko, pošli mi modrýho slona). Čestné uznání si ze soutěže nakonec po tuhém boji o postup odnesla **Karolína Vejmělková**, která si s chutí pohrála se známou básní Emanuela Frynty Jelikož a Tudíž a dobře zvládla i druhý text. Také jiné výkony, např. **Jakuba Pazdery** z Olomouce (Carter: Škola Malého stromu, Pygmejové: Legenda o stvoření), byly velice zajímavé.

Takže za rok zas v Olomouci, snad s nějakými vylepšeními…

Alena Palarčíková
s využitím hodnotících zpráv Jany Křenkové, Jana Faltýnka, Ivany Němečkové a Zuzany Novákové

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA OLOMOUC 13. 4.

Letos poprvé jsem jako členka lektorského sboru zavítala i na přehlídku dětských divadel Olomouckého kraje PODĚS 2007 (s možností postupu na celostátní přehlídku Dětská scéna), ze které si odvážím několik pro mne důležitých poznatků.

Hned na úvod mne příjemně překvapila organizace celé přehlídky. Představení začínala jak avizováno v programu, každé z nich stručně a jasně uvedla organizátorka přehlídky Alena Palarčíková. Hlavní šéf přehlídky Pavel Němeček se usmíval a často přispěl s podstatným postřehem k viděnému do společné odborné rozpravy lektorů se soubory.

Další z poznatků se týkal ZUŠ z Prostějova. Pod vedením Hany Kotyzové se na škole v Prostějově dělá kvalitní dětské divadlo. Měla jsem možnost vidět tři inscenace z této „líhně" a všechny tři se vyznačovaly inscenační kvalitou, tvořivým a neotřelým inscenováním a srozumitelným jevištním ztvárněním tématu, atmosféry, příběhu. V rámci Poděsu byla uvedena inscenace Deset malých miss tohoto souboru. Soubor našel inspiraci pro tvorbu v detektivce Agathy Christie Deset malých černoušků, ve velkofilmu Hra, v televizních sitkomech a vycházel také z faktu, že soubor tvoří deset mladých dívek. Autorský vklad všech deseti protagonistek je patrný jak v hereckém vedení jednotlivých postav, tak v propojování zmíněných inspiračních zdrojů. Je patrné, že celá tvorba inscenace prošla fází poctivého hledání a kolektivní diskuse, což vyplynulo i z rozpravy nad představením. Z diskuse také vyplynul fakt, že tvůrkyně měly za cíl především překvapovat a zaskakovat diváka. Ovšem záleží na způsobu překvapování. V tomto případě nastalo změnou žánru, což je ale zároveň problémem inscenace i při vědomí všech jejích kvalit. První polovina inscenace – expozice – je vedena s nadsázkou jako konverzační komedie. Inscenátorky s lehkou ironií odkrývají zákulisí soutěže Miss World i manýry „missek" a jejich mentální „kvality". V druhé polovině se však náhle znění žánr. Z exponované komedie se stane realisticky hraná detektivka. Divák je natolik zaskočen, že bojuje s problémem následnému jednání dívek uvěřit a jít v příběhu s dívkami dál. A na závěr opět překvapení a opět skok do jiné formy, a to divadla na divadle, kdy se dovídáme, že vše byla jen všemi zúčastněnými inscenovaná hra, jako dárek k narozeninám jedné z miss. Bohužel divák neví proč zrovna tato miss, postava není nijak jiná, výjimečná, exponovaná jako hlavní postava příběhu. I kdybychom přijali koncept celé inscenace a její rámec inscenované hry, stále zůstává problém proporčnosti. Expozice k následné inscenované detektivce by totiž trvala 20 minut z celkové délky inscenace 40 minut. Snahou šokovat diváka se bohužel z díla vytratilo téma – kam až jsou lidé schopní zajít ve snaze někoho „dostat", šokovat originálnějším dárkem k narozeninám. Porota ocenila autorský vklad celého souboru a snahu o sdělení závažného tématu reflektujícího dnešní svět a doporučila ji do širšího výběru Dětské scény.

Na přímý postup byla ovšem lektorským sborem ve složení Luděk Richter, Stanislav Nemrava a Hana Galetková navržena zajímavá inscenace **Indické pohádky** souboru **ZUŠ Žerotín Olomouc** pod vedením Ivany Němečkové. Diváci ji uvidí na Dětské scéně.

Další poznatky z Poděsu je možné shrnout do jednoho. U ostatních prezentovaných jevištních děl, která jsme zde měli možnost vidět, byl zaskakující fakt, že vůbec tvořila skladbu přehlídky. Vedoucí divadelních souborů Kandrdásek, ZŠ Pavlovice, DDM Magnet Mohelnice a ZŠ Rovensko

bohužel neměli zvládnuté základní divadelní řemeslo. Nejde o to kritizovat snahu někoho zkusit si režírovat nebo vést režijně dětský divadelní soubor, jde o to, že se soubory na zcela začátečnické úrovni v převaze setkaly v krajském kole dětské divadelní přehlídky. Scénografické „cokoliv", nejasné členění scény, neřešení mizanscén, nedůslednost při práci s detailem, absence vzájemného jednání postav na jevišti, nedostatek jevištních situací a jejich řešení, deklamace množství textu bez vědomí obsahu, nedobrý dramaturgický výběr a úprava textu pro daný soubor, nezodpovězené základní dramaturgické otázky: Jaké je téma? O čem hrajeme? Co chceme sdělit? Jaká je ta která postava? Kam směřuje? Čeho chce dosáhnout? Proč má to či ono na sobě? A řada dalších. Vyvstává tedy ještě jedna otázka: Je opravdu v Olomouckém kraji tak málo vyzrálých dětských divadelních souborů a pedagogů?

Hana Galetková

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA OSTRAVA 12. A 13. 4.

Přehlídka proběhla v tomto roce ve všech pěti kategoriích.

Ve čtvrtek 12. dubna hodnotila porota ve složení Vladimír Polák (předseda), Adina Bálková, Jana Secová a Helena Skálová (tajemnice) nultou, prvou a druhou kategorii.

V nulté kategorii recitovaly tři děti. Všechny byly výborné, všem dala porota ocenění, a protože nemohly dále postoupit, dostaly diplom a dárky.

První kategorie (také dále nepostupová) nabídla dvanáct recitátorů. Úroveň byla velmi vysoká, takže nakonec udělila porota tři ocenění: **Janě Plačkové** ze ZŠ Hradec nad Moravicí za text Nemluvte do větru, **Sebastiánu Sedlárovi** ze ZŠ Ostrava-Polanka za Kuřátko v obilí a **Tomáši Petrželovi** ze ZŠ Englišova v Opavě za přednes básně Jelikož a Tudíž.

Ve druhé kategorii vystoupilo třináct recitátorů, opět na vynikající úrovni. Na celostátní přehlídku postoupily **Lucie Svobodová** ze ZŠ Jindřichov s textem Brejlovec a slepýš a **Markéta Švantnerová** ze ZŠ Frýdek-Místek s textem O medvědovi, který znal nejlepší odpověď. Do celostátního kola byla doporučena i **Radka Cabáková** ze ZUŠ Krnov s textem Had Hádka a pohádka.

Vyhlášení výsledků doprovodila skupina Miniděti DIVIDLA Ostrava recitačním pásmem Holčičí kočičiny. Vyhlášení proběhlo ve velmi sváteční a otevřené atmosféře, každý recitátor dostával kytičku, ocenění pak drobné dárky a pochopitelně diplomy i účastnické listy.

V pátek 13. dubna 2007 byly v porotě Jana Křenková (předsedkyně), Adina Bálková, Hana Cisovská a Jana Secová. Na pořadu byla III. a IV. kategorie.

Třetí kategorie se vyznačovala celkově mimořádně vysokou úrovní. Všem dvanácti zúčastněným dala porota možnost přednést druhý text, protože všichni zaujali už napoprvé. Slyšeli jsme texty s generační výpovědí, humor bez šaškování, odvážné zdařilé pokusy o klasické texty. Jen v jednom případě jsme konstatovali nevhodný výběr – nekvalitní text od neznámého autora. Vystupující byli dobře připraveni, mluvili klidně, text měli zažitý a kultura řeči, jak posazení hlasu, tak artikulace byly na velmi dobré úrovni. Na celostátní přehlídku postoupili **Andrzej Molin** ze ZŠ Havlíčkova, Český Těšín s texty Chlapci a První dopis z prázdninového tábora, **Vít Benisch** ze ZŠ Englišova, Opava s úryvky z Tajného deníku Adriana Molea a Patálií naší rodiny a jako náhradnice **Magdaléna Fajtová** ze ZŠ Otická, Opava s texty Jak se slunko strašně nudilo a Statečný orel.

Čtvrtá kategorie nebyla už tak vyrovnaná, v dramaturgii se projevil několikrát rozpor mezi možnostmi a zkušeností interpreta a zvoleným kvalitním textem, který byl nad jeho síly (K. Šiktanc: Heinovské noci, P. Bezruč: Jen jedenkrát, J. Kolář: Ulomené párátko, L. Aškenazy: Země). Přesto zaujali svým nasazením, např. **Tereza Skálová**, (M. Cvetajevová: Pořád se někdo ztrácí...). Do celostátního kola postoupili **Filip Sedlák** z Gymnázia Třinec s texty Kdo chytá v žitě a Tři básně, **Nela Gabrielová** z MGO Opavan s texty O náplni do propisovačky a Sofiin svět, jako náhradnice pak **Tereza Skálová** ze ZŠ Matiční Ostrava s texty Pořád se někdo ztrácí a Dopis mamince.

Ostravský pátek třináctého proběhl v prohlubující se tradici svátku přednesu, ve vzájemné vstřícnosti mezi zúčastněnými navzájem i mezi nimi a lektorským sborem. Dík patří organizátorům přehlídky, kteří pro to udělali, co bylo v jejich silách.

Saša Rychecký (0., 1. a 2. kategorie) a Jana Křenková (3. a 4. kategorie)

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA OSTRAVA - 13. - 14. 4.

Ostravská přehlídka sólových recitátorů probíhala od čtvrtka ráno do pátečního odpoledne, divadelní přehlídka se přidala od pátečního rána a trvala do sobotního odpoledne. Porota přehlídky kolektivů pracovala ve složení Iva Kašparová (ZUŠ Na Popelce Praha), Radka Svobodová (PedF UK Praha) a Anna Ševečková (DDS Hnojník).

Prostor K - TRIO Hrabůvka, ve kterém přehlídka proběhla, byl spásou pro přehlídku a potěchou pro všechny zúčastněné. Organizátorům přehlídky totiž několik dnů před zahájením zavřel statik hlavní sál SVČ Korunka a krajská přehlídka se ocitla bez střechy nad hlavou. Zázrakem se podařilo sehnat K - TRIO, které nabídlo sál, profesionální zázemí a vstřícnost personálu.

Nabitý časový harmonogram organizátoři dokázali obdivuhodně zvládnout. Porota měla předem daný čas na interní hodnocení i na rozhovory se soubory, který se dodržoval. A tak všechna představení začínala přesně podle rozpisu, což přispělo k výborné atmosféře přehlídky.

Na přehlídce vystoupilo celkem patnáct souborů. Z toho pět bylo v doprovodném programu a deset v programu hlavním, tedy deset se jich ucházelo o případný postup na DS do Trutnova. V převaze byly inscenace divadelní (8) nad recitačními (2). Úroveň přehlídky byla skutečně vysoká, porota tedy udělila mimo přímého postupu a nominace na DS ještě pět různých cen.

K přímému postupu do Trutnova bylo doporučeno představení **ZUŠ Hlučín O Gothamských** (ved. Lenka Jaborská), které porota hodnotila takto: Vyprávěný text, složený ze tří krátkých textů Pavla Šruta, a jednoho přidaného autorského textu, je rozehrán s nadsázkou především pohybovými akcemi pětičlenné skupiny. Stylizovaný a gradovaný humor odpovídá obsahu textu a obohacuje ho dalším rozměrem. Klavírní doprovod napomáhá svižnému temporytmu a živosti celého představení. Přesně vypointované gagy působí dojmem, jako by vznikaly přímo na jevišti před divákem. Přestože čtyři povídky jsou za sebou jen volně řazeny, pospojovány písničkami, zpracování každé nové povídky nabízí divákovi nová překvapení především v podobě groteskního humoru.

Text, který je dílem člena hrající skupiny, je organicky zařazen k textům Pavla Šruta. Autorovi se podařilo vytvořit text, který svou poetikou a jazykem koresponduje se Šrutovými texty.

K velkým kladům tohoto představení patří také výborné řečové dovednosti (na mluvě účinkujících není poznat, že žijí na severní Moravě v oblasti s velmi silným dialektem), soubor je také dobře pěvecky vybaven.

Střídmé scénografické prvky (4 pomalované minižidličky a praktikábl - stupínek) korespondují s náznakovými kostýmy a společně s ostatními složkami představení vytvářejí organický, výborně fungující celek.

A co je nejdůležitější: účinkující i diváci se celým představením výborně baví.

V těsném závěsu za ním pak do širšího výběru porota jednoznačně doporučila **O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnici** souboru **LDO ZUŠ P. Kalety Český Těšín** (ved. Josef Bičiště), které porota hodnotila takto:

Výborné hravé a svižné představení hrají dvě dívky, z nichž jedna je autorkou textu. Text vychází ze známých pohádkových motivů o líné nevlastní sestře, zlé macese a spravedlivé ježibabě.

Dívky jsou výborně vybavené, mají sdělný, kultivovaný projev, oslovující diváka. Představení má švih a lehký, hravý humor, a to jak slovní, tak pohybový, tak i scénografický.

Některé momenty působí tak autenticky, že je možné, že se jednalo o drobné improvizace. Hrajícím dívkám skvěle funguje vzájemný vztah mezi sebou, na scéně se neustále vnímají, dokáží se překvapovat, vzájemně si naslouchat a držet temporytmus představení.

Porota jednohlasně doporučuje toto představení k zařazení do programu Dětské scény v Trutnově, a to především pro jeho neobvyklost a autentičnost.

Další ocenění si odnesla představení **Noviny** v podání **DS Vědíček z Nového Jičína** (ved. Věra Matýsková) - za autorskou tvorbu, **Slepičí maturita DS ŠD Vrchní, Opava** (ved. Eva Vašíčková) za práci s kolektivem nejmladšího školního věku, **Hodný čertík** souboru **Čerti ze ZŠ A. Kučery**, **Ostrava-Hrabůvka** (ved. Kateřina Kuchnová) - za originální zpracování čertovské tématiky, **Šťastní blázni DS Střelky, Český Těšín** (ved. Iva Doudová) - za převedení Kainarových veršů do scénického tvaru, a Ladova říkadla v podání **DS Magnetík z Bruntálu** (ved. Eva Vroblová) za přirozený a spontánní projev.

Doprovodný program přehlídky pro děti i dospělé tvořilo nejen pět divadel-

ních a tanečních představení, ale také oddychová návštěva Slezskoostravského hradu.

Organizace celé přehlídky byla výborná a vše probíhalo tak, jak mělo. Od odvozu dětí a dospělých z Korunky do K - TRIa a zpět, přes zřetelný, tištěný časový harmonogram, který odpovídal skutečnosti, po příjemné místo na povídání souborů s porotou a vlídnost organizátorů.

A tak za celou porotu přeji této přehlídce, aby jí všechno to, co ji letos dělalo tak prima, vydrželo do dalších let.

Radka Svobodová

ZLÍNSKÝ KRAJ

RECITAČNÍ PŘEHLÍDKA UHERSKÉ HRADIŠTĚ 24. 4.

Krajská přehlídka se konala 24. dubna 2007 v hradišťské Redutě.

V první kategorii vystoupilo jedenáct recitátorů a recitátorek. Přestože jejich interpretační úroveň byla poměrně vysoká, učitelé a jich žáci vsadili na osvědčené autory: Žáček, Šrut, Štíplová, Gosciny. Porotu nejvíce potěšilo přirozené a nestrojené vystoupení **Davida Proseckého** a **Dominika Skřičky** (shodou okolností si oba vybrali text R. Goscinniho) a **Natálie Vrtělkové**, která přednesla montáž veršů z Černíkovy sbírky Ze života oblázků.

Ve druhé kategori, kde vystoupilo deset recitátorů, byl dramaturgický výběr mnohem překvapivější. Porota proto ocenila čestným uznáním žáky a učitele ZUŠ Uherský Brod za nápaditou dramaturgii (texty S. Silversteina a B. Zachodera). Většinou převažovaly verše, což v této kategorii není zcela obvyklé. Porota udělila čestné uznání **Šárce Beníčkové** (A. Lindgrenová: Lasse spadne do jezera) **Janu Machovi** (M. Kirschner: Co je to láska?) a **Justýně Stoklasové** (J.Kainar: Kocourek).

Do celostátního kola byl doporučen **David Schmied** s básní Jana Skácela Uspávanka s plavčíkem a velrybou a **Vendula Čepicová** s textem Jiřího Marka Hvězda. Je zajímavé, že oba interpreti zvolili texty, které by byly vhodnější pro starší věkovou kategorii, oba se jich však zhostili s velkým osobním vkladem.

Vystoupení starších kategorií proběhlo v podkrovních prostorách Reduty, v netradičním prostředí, které umožňuje blízký kontakt recitátora s posluchači. Zúčastnění akceptovali jak nabídku společného uvolnění před sólovými výstupy, tak možnost diskuse už mezi jednotlivými recitačními bloky. Postupně vstupovali s otázkami i svými názory, vždy v krátké debatě, zaměřené obecně k některému z hodnotících kritérií. Závěrečné slovo a vyhlášení výsledků lektorským sborem bylo tedy shrnutím průběhu přehlídky, strávené v aktivní spoluúčasti hodnocených s hodnotiteli. V tom je její velký přínos.

Třetí kategorie proběhla na velmi dobré úrovni a překvapivý byl i výběr textů náročnějších jak rozsahem, tak tématy (lidová balada, Lea Stadt: Moucha na kredenci, I. Dousková: Hrdý Budžes). Zcela převážila próza, stálé oblibě se zaslouženě těší texty M. Macourka. Do celostátního kola postoupili **Barbora Navrátilová** (L. Stadt: Moucha na kredenci, A. Lobel: Po schodech nahoru a dolů) a **David Jelínek** (M. Macourek: Sedmá hlava, J. Skácel: Sláva).

Čtvrtá kategorie celkově vyzněla rozpačitěji. Byla patrná snaha o vyhledání kvalitního zajímavého textu, ale v rozporu s interpretační zkušeností a mnohdy i se vztahem k tématu a jeho pochopení (J. Prévert, Ch. Baudelaire, M.J. Lermontov, J. Š. Kubín, J. Seifert, L. Aškenázy, A. Berková, A. Přidal). Největším přínosem nebyla úroveň a osobitost přednesu, ale rozmanitost čtenářských zájmů. Do celostátního kola postoupila **Barbora Goldmanová** s textem S. Leacocka Kouzelníkova pomsta.

Radka Blatná a Hana Nemravová (1. a 2. kategorie) a Jana Křenková (3. a 4. kategorie)

DIVADELNÍ PŘEHLÍDKA UHERSKÉM HRADIŠTI 29. - 30. 3.

Stanislav Nemrava, ředitel ZUŠ v Uherském Hradišti, není, jak známo, žádný troškař. A tak si pro sebe a svou ženu Hanku každoročně na jaře připraví sousto, které by dalo zabrat i početnému týmu zkušených organizátorů. Na jednom místě a v jednom čase i letos uspořádal několik akcí najednou. I letos se pod "střechovou" hlavičkou Žebřiňák konaly v Uherském Hradišti od 28. do 31.3. tyto akce: krajské kolo Wolkrova Prostějova (28.3.), krajská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů Dětská scéna (28.-30.3.) a mezikrajová přehlídka mladých divadel mířících na Šrámkův Písek (rovněž 28.-30.3). Kdybychom nebyli jako porota dostatečně asertivní, byl by S. Nemrava schopen uspořádat ve stejném čase jistě ještě minimálně jednu další přehlídku…

Žebřiňák to letos neměl úplně jednoduché, protože po havárii v Redutě, bývalé jezuitské koleji, byla v celém tom krásném, relativně nedávno zrekonstruovaném objektu na Masarykově náměstí k dispozici jen půda - prostor sice útulný, příjemný, ale dosti stísněný. A tak pro prostorově náročnější inscenace museli vzít organizátoři za vděk nepříliš útulnou "ratejnou" Orlovny na Mariánském náměstí.

Ale i v těchto podmínkách se podařilo dotáhnout všechny části Žebřiňáku úspěšně do cíle a vyhlásit v sobotu 30.3. na začátku velkolepého retrobálu (připraveného ve znamení Oldřicha Nového) výsledky: K přímému postupu na Dětskou scénu doporučila porota inscenaci **Romeo a Julie & spol.** dětského souboru **Dohráli jsme z místní ZUŠ**, do širšího výběru na Dětskou scénu doporučila inscenaci další skupiny souboru Dohráli jsme z uherskohradišťské ZUŠ, a to **Z deníku Josefa K., žáka II. B**, a inscenaci dětského loutkářského souboru BUBU ze Vsetína **O slepičce kropenaté**. Čestným uznáním za zajímavý dramaturgický výběr odměnila porota LDO ZUŠ z Uherského Brodu za inscenaci Lososí prokletí. Programové radě Šrámkova Písku porota doporučila inscenaci hry Tomáše Rychetského Nevinní jsou nevinní, kterou připravili nejstarší žáci LDO ZUŠ z Uherského Hradiště pod vedením Hany Nemravové.

Jaká představení byla na programu dětské části letošního Žebřiňáku?

Především tři představení domácí ZUŠ. A pod všemi byla jako vedoucí a režisérka podepsána Hana Nemravová. (Další dvě představení Hany Nemravové prezentovaná na letošním Žebřiňáku patřila do "kategorie" středoškolské.)

Vedle osobitě uchopeného příběhu **Romea a Julie** (Romeo a Julie & spol.), který porota doporučila k přímému postupu na celostátní přehlídku, o němž si tudíž budou moci udělat obrázek její účastníci sami, to byla inscenace **Z deníku Josefa K., žáka II. b**. Originální volba látky (nepamatuji se, že by někdo z vedoucích dětských souborů kdy sáhl po prózách Josefa Škvoreckého) je prvním kladem této dětské inscenace. Dalším a ještě podstatnějším kladem je zaujetí a elán, ale i vybavenost trojice kluků, které se baví dvěma příběhy ze zdánlivě dávných, prvorepublikových dob ("Společenský život v našem městě" a "Volby v našem městě" z knihy Ze života lepší společnosti). Hana Nemravová jim jako dramatizátorka a režisérka připravila dobrou půdu tím, že dvě z předvedených epizod koncipuje jako vyprávěné a komentované divadlo, které interpretům umožňuje dynamizovat vyprávění, střídat úhly pohledu a využívat jako základní polohu záměrně naivní optiku žáka II. třídy, která výborně funguje zejména v první povídce. Díky tomuto principu kluci ze 7. až 9. třídy získávají odstup od vyprávění druháka a jeho prostřednictvím i od událostí časově vzdálených, ale ve skutečnosti stále aktuálních (předvolební komedie politických stran) nebo nadčasových. Tomuto pojetí dobře slouží také jazyk (poláčkovské hyperkorektní formulace v deníku žáka II. b) a inspirace černobílým filmem 30. let v herecké stylizaci, která se pohybuje až na hranici grotesky. Mezi tyto dvě klukovské epizody je vsunuta ještě povídka ze stejné knihy, a to "Jak jsem unikla sňatku", která však na krajské přehlídce nepůsobila příliš funkčně a nebyla ani interpretačně uspokojivě zvládnuta. Bylo to dáno jednak menší zkušeností interpretky, ale také tím, že na rozdíl od první a poslední povídky, které mají podobu vyprávěného divadla (což je princip, který dobře konvenuje možnostem dětí), jde v tomto případě spíše o monodrama, tedy o útvar velmi náročný. Navzdory některým výhradám, o nichž se v Uherském Hradišti hovořilo, doporučila porota tuto inscenaci do širšího výběru na celostátní přehlídku, protože je přesvědčena o tom, že by i v této podobě byla přínosem pro Dětskou scénu.

Třetí dětská inscenace uherskohradišťské ZUŠ, dramatizace známé a velmi frekventované látky Tomáše Pěkného **Havrane z kamene**, svědčila o divadelní nápaditosti a zkušenosti režisérky a vedoucí (Havran řešený jako kolektivní postava, využití masek pro čarodějnice), ale představení jako celek působilo poněkud vlažně a "unaveně", jako by mělo svůj zenit už za sebou anebo jako by se látka tak úplně nesešla se souborem: některé situace tu byly sice zručně naaranžovány, ale málo naplňovány, některé akce působily málo přesvědčivě, jakoby bez života. Přesto všechno však i tato inscenace potvrdila, že Hana Nemravová patří k nejtalentovanějším vedoucím současného českého dětského divadla.

Dalším zajímavým představením uherskohradišťského Žebřiňáku 2007 byla inscenace dětského loutkářského souboru **BUBU ze Vsetína O slepičce kropenaté** pod citlivým a nápaditým vedením Barbory Dohnálkové. Inscenaci doporučila porota krajské přehlídky do širšího výběru Dětské scény z několika důvodů. Ocenila zejména kvalitní text a jeho vhodný výběr pro děti, které v inscenaci vystupují. Porotu zaujala také hravost a herecké nasazení, které z dětí vyzařovalo, a dobrá loutkoherecká práce a pohybové vystižení jednotlivých postav, které bylo podmíněno vhodně zvoleným typem loutek. Za pozornost stojí i scénografie, i když porota doporučila ke zvážení možnost větší variability scény.

Roman Švehlík který učí na **LDO ZUŠ v Uherském Brodě**, se na krajské přehlídce představil dvěma inscenacemi, jež dokládaly jeho divadelní invenci. Kromě středoškolského pořadu (z pásma devíti absurdních hříček současného francouzského dramatika Jeana Michela Ribese **Divadlo bez zvířat** vybral Roman Švehlík tři hořké minikomedie, s nimiž se jeho starší žáci potýkali tu více, tu méně zdařile), to byla vlastní dramatizace japonského příběhu **Lososí prokletí**. Japonský kolorit se souboru podařilo navodit hlavně díky scénografii (paravány, stínohra…), díky hudbě a zčásti i pohy-

bové stylizací (chůze). Škoda že se režii nepodařilo z řady dobrých nápadů vytvořit celek, který by byl s to srozumitelně a logicky sdělit baladický příběh rybáře, který pro nedostatek pokory končí tragickou smrtí. Mnohé problémy způsobovaly v inscenaci nejasnosti v určení prostorů a některých postav, ale i technické neobratnosti (rybolov).

Malou zkušeností vedoucích byly poznamenány také dvě další sympatické inscenace uherskohradišťského Žebříňáku.

Dagmar Navrátilová, která vede dramatický kroužek na **Základní škole Zachar v Kroměříži**, projevila odhad pro to, co může nabídnout začínající dětské skupině, a sáhla po dvou pohádkách Ľubomíra Feldeka ve výborné úpravě Milady Mašatové, po **Šípkové Růžence** a **Sněhurce**. Dobře napsaný a vtipný text, založený na hře se známými pohádkami, umožnil i méně zkušeným dětem na několika místech přirozené jednání v situaci. Bohužel se však vedoucí nechala strhnout touhou udělat "velké" divadlo a neorganicky scénu zaplevelila zbytečnou lesní zvěří, dýmem (na dokreslení kouzel) a přebohatým kostýmováním, které se s poetikou předlohy zcela minuly. Nicméně toto kroměřížské dvojpředstavení a příjemný rozhovor s vedoucí byly přesto příslibem do budoucna. Pokud bude vedoucí ochotna se inspirovat u zkušenějších kolegů a pokud bude ochotna do získávání zkušeností s dramatickou výchovou investovat čas a energii, jistě se s ní ještě setkáme.

Sympaticky neokázalé bylo také představení dětského divadelního souboru ze **ZŠ Uherský Ostroh**. Jeho vedoucí Ludmila Kašpárková sáhla po desítky let starém textu z dílny ústecké loutkářky Drahomíry Pražákové, po dramatizaci moderní pohádky Zdeňka K. Slabého **Rozhádaná písmenka**. Více než třicet let je ovšem na textu znát, a to nejen ve forzírované didaktičnosti, ale i v přílišném verbalismu. Nezanedbatelný je také fakt, že text, který byl původně určen pro loutky, inscenovala L. Kašpárková jako činohru, což dětem na jevišti, které byly odkázány prakticky jen na slovo, hodně komplikovalo život. Tam, kde mohly děti vstoupit do situace (školní třída, v níž rozhádaná písmenka způsobí potíže při písemkách a zkoušení), se však projevilo, že má vedoucí pro práci s dětmi cit a že je vede - zatím, pravda, spíše jen intuitivně, - k přirozenému projevu.

To ovšem nelze říct ani náhodou o veskrze diletantském a archaickém marionetářském představení Kašpárek v pekle dětského loutkářského souboru **Loutka** (text učitelky loutkářského oddělení **ZUŠ Uherské Hradiště** Marie Kellerové je typologicky i úrovní povážlivě blízko pokleslé prvorepublikánské produkci B. Schweigstilla a o kultivaci dětského projevu tu lze stěží mluvit), ani o sérii představení **LDO ZUŠ z Hulína**, pod nimiž je podepsaná Lenka Urbanová. Na Žebříňáku předvedla hulínská ZUŠ hned pět inscenací. Tři dětská a dvě středoškolská. Všem bez rozdílu byla společná přehnaná a zcela neadekvátní divadelní ambice, ale zato minimální pedagogická zkušenost vedoucí a nevkus prakticky ve všech složkách - od textů přes volbu inscenačních prostředků (včetně kostýmování, scénografie a hudební složky) až po projev dětí, resp. dospívajících. Na jevišti jsme viděli šaržičky a šarže nejhrubšího zrna, slyšeli jsme nepřirozené intonace a drasticky deformované hlasy (včetně fistulí!), trapné exhibice a křečovitý humor, nad nímž zůstával rozum stát. V první inscenaci (**Kocourkov**) byl jeden z kocourkovských příběhů příležitostí k prvoplánovému vyrábění humoru za každou cenu (včetně závěrečné opilecké scény). **Z Motýla Otýlie**, původně Feldekovy lyrizující pohádkové prózy, zmizela pod náporem grimas, nasládlého silonového kostýmování a pokusů o jakýsi pseudobalet jakákoliv poezie a hravost. Třetí dětská inscenace hulínské ZUŠ - **Partyzán** - byla dramatizací jedné epizody z Hrdého Budžese, která posloužila k povážlivě nevkusnému a mnohdy i stěží pochopitelnému vtipkování, podbarvenému ještě ke všemu imitací projevu B. Hrzánové. Pídit se po tom, jaký mají děti vztah ke zvolené látce, vědí-li vůbec, o čem kniha I. Douskové vlastně je, bylo zcela zbytečné, protože o to v tomto případě zjevně vůbec nejde. Stejně trapně nám však bylo následující den i při dvou představeních starší skupiny téže ZUŠ - při agresivní a na citovém vydírání založené agitce o dívce propadlé drogám **Matka Bereniky** a při neuvěřitelné jevištní "sexuální výchově" A jsme tu, v níž vystupovalo stádo zárodků (nebo spermií?), doprovázené filmovými záběry roztomilých mimin. Je pozoruhodné, čemu všemu se učí na některých základních uměleckých školách, které jsou zřizovány proto, aby dětem a mladým lidem nabízely kvalitní výuku dramatické výchovy…

Porota krajské přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů v Uherském Hradišti pracovala ve složení: Zuzana Varhaníková, Kristýna Vyhlídová, Jaroslav Dejl, Jiří Pelán a Jaroslav Provazník (předseda)

Jaroslav Provazník

DNEŠNÍ PROGRAM

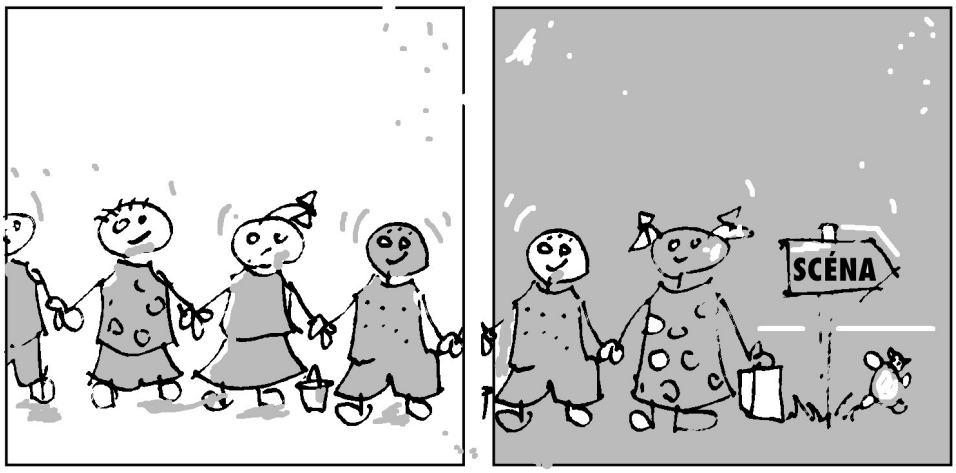
PÁTEK – 15.6.2007

13.15 – 13.30	zahájení recitační části DS 2007
13.45 – 14.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
15.00 – 18.00	vystoupení recitátorů III. kategorie
19.30 – 21.00	beseda lektorského sboru s recitátory III. kat. a jejich doprovodem dílny pro recitátory II. a IV. kategorie diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kat.
21.45	informační schůzka pro seminaristy

deník nejčtenější zpravodajské noviny
…moje noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds

Reportáž z festivalu
● fotografie představení
● záznamy seminářů
● názory účastníků

BLAŽKOVÁ - DÍL 1. - MARNÁ SNAHA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 0.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 15.6. 2007 v 4.45. Vychází 16.6.2007 v 11.00 . Náklad – asi 300ks.

DNES O... Osobnosti vedoucího
strana 18 - 20

Byli jsme u toho
Beseda lektorského sboru s recitátory III. kategorie
čtěte na straně 20

POZNÁTE JE?
PŘEDSTAVUJEME LEKTORY PRO RECITÁTORY A JEJICH DOPROVOD
strana 26

POZOR - SOUTĚŽ - KOMIKS
strana 27

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

sobota - 16. června **TRUTNOV 2007** **číslo - 1.**

ÚVODNÍK

Tak jsme po roce zase tady, v Trutnově, abychom psali pro účastníky přehlídky. Do práce se pouštíme s odhodláním a nadšením.

Chtěli bychom, aby se Deník Dětské scény letos stal mozaikou odrážející co nejvíce přehlídkové dění. Sami na to nestačíme, chcete-li nám pomoci, noste nám vaše příspěvky, zastavujte nás na ulicích a plňte naše redakční schránky v „lesárně", v „kině" a „nároďáku" svými texty.

Do každého čísla sbíráme materiál od odborníků, vedoucích a dětí k tématům, která se nám jeví jako důležitá pro práci s dětskými recitátory a kolektivy. Prvním je osobnost vedoucího. Můžete se těšit na citace z odborné literatury, na drobné rozhovory a také na naše názory.

Reportáže z dílen pro děti i dospělé chceme nabízet každý den, a proto se budeme snažit chodit do dílen opakovaně a ne jen jednou. Rádi bychom byli svědky toho, jak se seminaristé sžívají s lektory, jak naši čtenáři pracují v dílnách – a tady je opět prostor pro vás… Též budeme u diskusních klubů dětí i dospělých a u všeho ostatního, co se nám podaří stihnout.

Podepisujeme se přezdívkami a chceme být letos o něco hravější než vloni – proto se můžete těšit i na fiktivní rubriky a drobné hříčky, které povedou až k našemu závěrečnému odhalení. Nejen Medvěd vám napoví.

Za redakci Chropáček

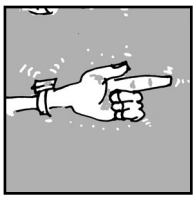
▪

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

OSOBNOSTI VEDOUCÍHO

Kdo je to, ten učitel/učitelka dramatické výchovy nebo vedoucí dětského divadelního souboru? Je to usměvavý lidumil, záhadný superman, renesanční všeuměl, přísný učitel obecné školy nebo rozvážný muž, stojící nenápadně v pozadí? Koho si jako ideálního vedoucího představíte vy? A abychom nezapomněli na ženy a dívky – je to podle vás tajemná věda, charismatická babička, tajná kamarádka, excentrická rebelka nebo spíš nejlepší paní učitelka na světě? Co by měl(a) umět a s jakými problémy se potýká? Co ji(ho) trápí, o čem sní a jaká je realita? Jak chápe svou tvorbu-práci s dětmi a odkud čerpá nové podněty? Nepřísluší nám na tyto otázky jednoznačně odpovídat – ale zeptali jsme se několika zkušených vedoucích, odborníků a nahlédli jsme do literatury…

Eva Sychrová, ZŠ Sloupnice, vedoucí souboru Horní-Dolní

„Jsem učitelka základní školy, a tak kromě dramatické výchovy musím zvládnout ještě dvacet hodin češtiny a angličtiny, dozory, školní vzdělávací program atd. Na Vaši otázku, jaké dovednosti by podle Vás měl mít vedoucí dětského souboru, umím v tuto chvíli odpovědět jenom vážně nevážně - takto: vedoucí souboru na základní škole by měl být něco jako obrněný transportér. Na začátku školního roku, zavalen tisíci příkazy svých nadřízených, má dojem (ač relativně odpočat a připraven na vše), že nemá dost nápadů (prakticky žádné), nenachází smysluplnou předlohu (všechno už bylo řečeno), nemá dost duševních sil na školu a k tomu ještě „dramaťák". Tak kolem Vánoc, v lednu a v únoru mu chybí polovina dětí, takže není s kým zkoušet, pak dokonce onemocní sám a vše, co bylo dosud vykonáno, někam mizí.

Takže vedoucí souboru musí umět být šťastný jako blecha, když mu chybí jen třetina dětí, když už jsou rekvizity z vlastních zdrojů jakž takž pohromadě, když se zázrakem zkouška podaří tak, jak ani v skrytu duše nedoufal, když se dobere konce představení, když dítě, které na začátku roku neumělo říci srozumitelně několik slov za sebou, náhle odříká celou svou repliku a třeba vás i pobaví, a nebo dokonce dojme.

Vedoucí souboru musí umět žasnout, když kluk, z něhož při češtině nevypáčíte domácí úkol, najednou zhotoví rekvizitu, poctivě chodí na zkoušky a vy máte pocit, že ho to dokonce baví. Musí být neskutečný optimista a blázínek a věřit, že se jeho namáhání jen tak dětem neztratí, že jim bude v životě k něčemu dobré, i kdyby to měla být jenom vzpomínka, která je zahřeje, až to budou potřebovat.

A když se ptáte, jak si zachovat zdravý odstup od své práce, odpovídám, že nevím, možná, že ve vašich novinách najdu odpověď. A jak se nabíjím? Určitě doma mezi svými nejbližšími a pak mám těch svých šestnáct nábojů v podobě dětí a jednu skvělou paní učitelku muzikantku, se kterou je radost pracovat. Věřím ještě pořád bláhově na to, že to, co dáte druhým, se vám vrátí."

Citujeme z literatury

Ačkoli je dramatická výchova disciplínou rozvíjející osobnost a osobitost a k jejím principům patří tvořivost a svoboda, její proces se neobejde bez řízení, tj. bez učitelova vědomého a znalého nakládání s cíli, obsahem i metodami. Není-li učitel tvořivý, komunikativní a vzdělaný, zůstává to vše mrtvou literou. (Machková, E. Jak se učí dramatická výchova, str. 66)

Účinnost a úspěšnost práce v dramatice závisí vedle metod, látek a témat i na tom, jak je učitel prezentuje a vede, jak jedná a jak se v hodině chová. I dobře připravenou hodinu, naplněnou dobře zvolenými metodami a tématy, je možné „zabít" tím, že ji učitel vede chaoticky nebo nudně, chová se lhostejně nebo nevraživě, svá zadání formuluje rozvláčně či překotně, ale i tím, že sice vstoupí do role, ale dál mluví „učitelským" stylem a tónem. (tamtéž, str. 68)

Problematický je v dramatické výchově učitel necitlivý, který nevnímá potřeby a nálady hráčů, nereaguje na ně a překvapuje ho, proč aktivity nefungují, jak by měly. (…) Učitel dominantní nebo netrpělivý, který nedává členům skupiny dost prostoru k sebevyjádření, neposkytne jim čas na rozmyšlení, na vybavení představ, na dozrání nápadů a dotvoření jejich projevu a raději navrhne vlastní řešení nebo náměty hráčů striktně a pravidelně odmítá a dává najevo, že nejsou dost hodnotné, může mít úspěch u hráčů, kterým chybí vlastní iniciativa a aktivita a raději přijmou, co se jim nabídne. Iniciativní děti odpadnou nebo se stáhnou, anebo – nemají-li tu možnost – vyrušují. (tamtéž, str. 86)

Pohled Hany Nemravové (vedoucí souboru Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště)

Jaké dovednosti jsou podle Vás pro vedoucího dětského divadelního souboru klíčové?

"Slovo klíčové je v této souvislosti více než vhodné. Vnímám vedoucího dětského souboru jako jakéhosi dveřníka, který pomáhá dětem nalézat dvířka dosud zavřená, pomáhá jim najít klíče k jejich otevření, uvádí je do nově objevených komnat jejich až dosud skrytých schopností, dovedností a dosud neprozkoumaných míst jejich osobnosti. A pokaždé, s každým novým dítětem, musí zapomenout na to, že on už tyto cesty dávno zná, nespěchat, znovu a znovu objevovat a žasnout."

Co dnes vedoucím souborů chybí? Co vidíte u ostatních, že by jim pomohlo, co chybí Vám osobně?

„Flotilu vedoucího souboru - objevitele - tvoří tři lodě. Kapitánem první by měl být zkušený Divadelník, kapitánem druhé ne méně zkušený Pedagog a na můstku třetí by měl stát geniální Organizátor. Přiznávám, že do podpalubí třetí z lodí mi často zatéká, plachty jsou špatně napnuty, a kormidelník je zcela dezorientovaný. A kolem svišťí větry evropských grantů, zpívají sirény Nadace, Propagace a další Ace. A kapitán to nezvládá. Kdyby se tak někde objevil vhodný seminář..."

Jak řešíte svou psychohygienu, kde čerpáte nový vítr, nápady, náměty, inspi-

raci?

"Vypnu hlavu a dělám něco rukama. A nápady, které až dosud poletovaly kolem a já se je snažila marně polapit, se začnou provokativně courat těsně kolem mě. Stačí počkat na vhodný okamžik a ..."

Citujeme z literatury

…shledáváme, že každý dobrý vedoucí tvořivé dramatiky má ryzí lásku k dětem, hlubokou víru v drama a potěšení z něj. Vedoucí se usilovně snaží rozeznat jedinečnost každého dítěte, určit jeho specifické potřeby a zájmy, zvláště u těch dětí, jimž zřejmě nelze porozumět snadno. To chce tvrdou práci - trpělivost, vytrvalost, důvěru, uvědomělost, lásku a humor. Dolovat z každého dítěte to nejlepší je radostí, jestliže vedoucí ví, že výsledkem budou okamžiky zázraků a lidských pokladů.

Vedoucí, které děti důsledně vedou k uspokojování potřeby tvořivé zkušenosti, se vyznačují mnoha ryzími vlastnostmi, z nichž nejsilněji vynikají tři - obrazotvornost, oduševnělost a osobitost. (Siksová G.B. Tvořivá dramatika – umění pro děti; překlad Eva Machková)

Vítězslava Trávníčková, ZUŠ Veselí nad Moravou

„Vedoucí dětského souboru musí mít rád děti. Měl by být vstřícný, laskavý a hravý. Nesmějí mu chybět dobré nápady, smysl pro humor, důslednost, ale také schopnost zasmát se svým vlastním nedokonalostem. Pro děti by měl být autoritou, která umí naslouchat.

Jeho literární, dramatické, pohybové, výtvarné i hudební dovednosti jsou neustále na cestě. Pokud sám postupuje dál, odrazem jeho cesty jsou pak malí cestovatelé v jeho souboru.

Důležitá je svoboda pohybu, tušení směru a orientace."

Citujeme z literatury

Na straně učitelů a vedoucích hraje roli nedostatečná znalost sociální psychologie, která byla po desítky let z přípravy učitelů eliminována. Pro plně vědomé, informované, a tedy i citlivé vedení sociálního rozvoje vystačí někteří jedinci v konkrétních situacích s přirozeným sociálním cítěním, které je hlavním osobnostním předpokladem pro výkon povolání učitele dramatické výchovy. Pro prohloubení a efektivnější práci v této složce je však potřebná i vzdělanost v sociální psychologii. Učitel musí umět sociální klima a atmosféru skupiny vnímat a hodnotit, musí být citlivý na potřeby, zájmy a postoje dětí, tolerantně a přitom aktivně reagovat, chápat dítě jako partnera, být přirozeným členem skupiny, ne byrokraticky dosazeným manipulátorem. (Machková, E. Metodika dramatické výchovy, str. 18)

Základní metodou dramatické výchovy je improvizace, učitel však k vedení skupiny přistupuje plánovitě, promyšleně, i když jeho plán obsahuje různé varianty. (tamtéž, str. 30)

Učitel potřebuje znát i elementární pojmy teorie dramatu, a to i v případě, že nesměřuje k produktu – veřejnému představení. Závažnou roli hrají v dramatické výchově pojem dramatičnosti, dramatické situace, dramatického děje, dramatické postavy, dramatického dialogu. Učitel potřebuje umět poznávat, vyhledávat, rozvíjet a zpracovávat dramatické situace v námětech her a improvizací, ať už pocházejí ze života, nebo literatury. (tamtéž, str. 51)

Pohled Silvy Mackové (soubor Pirko Brno a Ateliér dramatické výchovy DiFa JAMU)

Co podle Vás dnes chybí vedoucím dětských divadelních souborů?

„Vedoucím souborů, které jsem měla možnost vidět například na městské přehlídce Dětské scény v Brně, chybí především divadelní vzdělání – praktické i teoretické. Tu a tam se objeví někdo, kdo má přirozený talent a dar, ale je spousta těch, kteří takový dar a talent nemají. A navíc absolutně nemají základní pojetí o „divadelním řemesle". Neví nic o scénografii, o jevištní situaci, o tvorbě postavy… Inscenační práci chápu ve dvou rovinách: jedna věc je „vymyslet" inscenaci, tedy režijně-dramaturgicko-scénografické pojetí. A druhá věc je herecké vedení neprofesionálů. Znamená to režijně vést a současně působit jako řekněme pedagog herectví.

Najdou se inscenace, které jsou docela dobře vymyšlené, ale nenaplněné herecký jednáním. Nebo jsou děti docela dobře vybavené, dobře hrají, ale inscenace je nenápaditá. Není dobře dramaturgicky, režijně zvládnutá a to už vůbec nemluvím o scénografii. Ta mnohdy jakoby ani neexistovala. I když scénografie je možná to, na čem se na první pohled pozná, jak je inscenace udělaná. Je-li ledabylá a nahodilá scénografie, skoro jistě bude ledabylé a nahodilé všechno – výstavba jevištních situací a postav, motivace jejich jednání…. Kdyby si někdo chtěl založit ve škole školní orchestr, neznal by noty, na nic by neuměl hrát a děti taky ne, tak to neudělá. Ale kdekdo, kdo nezná základy divadelní práce, sám není schopen hrát, a jeho děti nejsou vybaveny, klidně divadlo dělá. Jsem přesvědčená, že je to stejné jako s orchestrem. Základní vzdělání i praktické dovednosti prostě člověk musí mít. To by měla být povinnost."

Jak jako vedoucí souboru řešíte svou psychohygienu? Hledání nových nápadů, nové inspirace, nabíjení se...

„Já potřebuji psychohygienu hlavně tady, po práci ve škole. Soubor Pirko je trošku jiná záležitost než studenti na JAMU. V mnoha směrech je to práce podobná, ale v Pirku nezodpovídám za profesní vybavenost dětí a mladých lidí, je to jejich zájem a záliba. A tak je pro mě Pirko taky trochu psychohygienou. A naopak. Když si zoufám v Pirku, že se nedaří, že děcka nechodí řádně na zkoušky, nezkouší, nesoustředí se, všechno zapomínají, tak si spravím chuť s těmi skoro dospělými ve škole. I když – ono je to někdy skoro stejné. Vždycky se ale někde daří víc. A to je povzbuzení. A nové nápady? Inspirace? Některé „tituly" v sobě nosím dlouho. Než se najde ta správná skupina, ročník… Teď si plním v Pirku sen s Shakespearovým Romeem a Julií. V jedné věci myslím – tedy co se týče hledání nových námětů – děláme takovou zbytečnou chybu. Existuje jakási obava znovu inscenovat věci, které kdysi v souboru vznikly, které se hrály. A přesvědčení, že pořád musíme hledat nové předlohy, náměty…. A přitom v Pirku existuje jakýsi troufám si říci „zlatý fond". Texty, které v Pirku vznikly, hrály se, ale dnešní generace Pirkařů ani jejich mladých vedoucích je vlastně nikdy nemohla vidět. Takže jsem před rokem nabídla mladým vedoucím „Delfína". Dramatizace a inscenace vznikla tak před dvaceti lety. S Danou Svozilovou a Alešem Zábojem a dětmi. Mladí vedoucí k textu přistoupili autorsky, mnohé změnili, udělali jinak. Chci jen říct, že se zbytečně obáváme opakovat minulé inscenace. Vždyť nejde o kopírování. Jde jen o využití kvalitního textu. Nikdo se přece nerozpakuje inscenovat třeba právě Romea a Julii, protože to už někdo před ním udělal. Tedy – mnohé texty byly úspěšné, jsou to třeba z prin-

cipu dobré dramatické texty, a vedoucím souborů by velmi usnadnilo práci, kdyby do toho šli a na základě dobrého textu vytvořili vlastní autorskou inscenaci. Dobrý text není samozřejmě zárukou dobré inscenace, ale je určitě jejím nutným předpokladem. Takže inspirací může být i pohled zpět. Uvažuji o Strašákovi, Zahradě… A jak se nabíjím? V kontaktu s vrstevníky si uvědomuji, jak jsem z té práce s mladými lidmi dost nabitá. Takže tak."

Citujeme z literatury

Dobrý učitel dramatu je sečtělý, a to nejen ve svém oboru (díky knihám, časopisům a článkům týkajícím se dramatu), ale také proto, že má široký rozhled po literatuře. To znamená jak literaturu, kterou má rád, tak romány, povídky pro děti a mládež, mýty, legendy, pohádky a pověsti, „biblické příběhy" ze všech náboženství, příběhy z dějin lidstva se všemi hrdiny i padouchy. Je také důležité, aby sledoval současnou literaturu, televizní tvorbu, filmy, hry, výtvarné umění, hudbu, noviny, komiksy, periodika, výstavy a expozice v muzeích, aby držel krok jak se světem a společností, tak se školou. Takovéto zázemí, ač by bylo žádoucí pro všechny učitele, je prakticky nezbytné pro učitele dramatu, protože je zdrojem nápadů pro jeho práci ve třídě. (Morganová N., Saxtonová J. Vyučování dramatu - Hlava plná nápadů, str. 164)

Pohled Aleny Tomášové (ZUŠ Turnov)

Jaké dovednosti jsou podle Vás pro vedoucího dětského divadelního souboru klíčové?

„Myslím, že je dobré, když dětský divadelní soubor vede člověk, který má rád děti a práci s nimi, je tvořivý, má fantazii a kapku nadání. Zároveň umí potlačovat vlastní ambice a sebeprosazování - s tím neustále bojuji. Pochopila jsem, že když do některých věci nebudu tolik zasahovat a nechám je plynout, dopadnou lépe. Také mi chvilku trvalo, než jsem dokázala naslouchat kritice. Vždycky mě to po takové přehlídce hrozně semlelo, ale pak nakoplo a posunulo dál."

Co dnes vedoucím souborů chybí? Co vidíte u ostatních, že by jim pomohlo, co chybí Vám osobně?

„Tak já si pro sebe rozděluji vedoucí do tří kategorií. První jsou zoufalci. To jsou lidé, kteří si myslí, že to dělají dobře a nikým si do toho nenechají mluvit. Tak těm chybí pokora a často tvořivost. Pak jsou samorosti - nadšenci, kteří mají nápady, intuitivně tuší, co je dobré, ale nevědí jak na to (k nim patřím i já). Těm chybí vědomosti a zkušenosti. A nakonec jsou zasvěcenci, ti dělají dobré divadlo a nechybí jim nic (možná občas nápady). Takže, co by pro nás někdo mohl udělat? Třeba organizovat podobné semináře, jako v Oldřichově v Hájích, kde by zasvěcenci pomáhali samorostům. Řekla bych, že ovoce je vidět záhy na letošních přehlídkách."

Jak řešíte svou psychohygienu, kde čerpáte nový vítr, nápady, náměty, inspiraci?

„Já si nejlíp odpočinu jinou aktivitou. Třeba hraju na akordeon v jedné skupině, nebo s holkama píšeme ženské autorské divadlo. Hodně mi pomáhá, když vidím představení jiných samorostů, protože v nich objevuji stejné chyby, které jsem před tím u sebe neviděla. A samozřejmě mě inspirují práce zasvěcenců."

materiál sebral a článek sestavil Břucháček a Hrocháček

BYLI JSME U TOHO

BESEDA LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY III. KATEGORIE

Úderem půl osmé zasedli recitátoři III. kategorie společně se svým doprovodem do již tradičních tří kroužků, k některé ze tří dvojic porotců. Měli na výběr zda si poslechnou názory a podněty k další práci nejprve od dvojice Jiří Pokorný – Jiřina Lhotská, nebo usednou do kruhu k Janě Křenkové a Janě Procházkové, nebo půjdou radši nejdříve k Zuzaně Jirsové a Elišce Herdové. Ať už zvolili jakkoliv, myslím, že všude se recitátoři a jejich doprovod dočkali otevřené a konstruktivní diskuze nad svými výkony, ocenění všeho, co se jim povedlo i pojmenování slabších stránek a jejich příčin.

Co se ozývalo nejčastěji? Porotci obvykle začínali rozhovor s recitátorem některou z těchto vět: „Jak jsi se k tomu textu dostala? Co tě na tom textu baví, zajímá?" A potom se většinou rozvinula diskuze, která vypovídala o závažnosti výběru textu, o možnostech jeho úpravy, o tom, co text interpretovi nabízí.

„Je třeba vědět, co ti umožní text samotný a co zmůžeš ty jako interpret." (J. Lhotská)

„ Jste ve věku, kdy sáhnete po povídkách a básničkách pro dospělé, přečtete je a rozumíte jim, ale sdělit to dál je ještě něco jiného, je to mnohem těžší! Je to otázka životních a i přednašečských zkušeností." (E. Herdová)

Bylo slyšet chválu zdařilé dramaturgie a úpravy textu, ale i jemné výtky, že je potřeba text ctít a svévolně z něj nic nevynechávat, ani si nepřidávat. Obtíž může vzniknout už při výběru textu, který divákovi nepodává ucelenou informaci, ale je úryvkem vytrženým z kontextu.

Hodně se také mluvilo o nadhledu, který by měl přednášející mít a o tom, zda ho ve svém věku vůči některým textům vůbec může mít.

Jana Křenková hledala společně s recitátory způsoby, jak si mohou text znovu oživovat, hledat znovu důvod, proč ho přednášejí, tak aby je stále bavilo ho sdělovat divákům.

V průběhu besedy došlo i na jedno praktické cvičení, jak to udělat, aby důležité slovo (zde to bylo slovo „deník") zaznělo celé, srozumitelně, a text tak zbytečně neztrácel „šťávu".

plech

BYLI JSME U TOHO

DISKUSNÍ KLUB PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II. A IV. KATEGORIE

Diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kategorie otevřela tradičně v učebně lesnické školy Ema Zámečníková. Skoro dvě desítky rodičů a pedagogů se pokusily znovu probrat smrští vystoupení, sdělit si své dojmy a postřehy a zamyslet se i obecněji nad dětským přednesem – co od něj očekáváme, že dětem přinese.

Jakoby lektorka nechala účastníky nahlédnout do práce porotců – nejprve se společně rekapituluje vybraný výstup, je třeba si připomenout osobnost recitátora, téma a příběh textu a pak teprve hodnotit jestli došlo k předání hlavního sdělení textu. A vycházet přitom z osobních zážitků – zda se nám výstup líbil, zda jsme ho pochopili, poslouchali a vnímali a proč se tak dělo. Zvláště u výkonů problematických nabádala lektorka na schopnost pohlédnout na věc opravdu kriticky – to znamená vidět a nalézat i dobré stránky. V krátkém čase se sice nedostalo na rozbor všech vystoupení, zato se ale nezůstávalo u povrchní povšechnosti. Mluvilo se například o obtížnosti recitování jako první v pořadí, o tom, že od recitátora očekáváme přirozenost a civilní projev, sdělení vlastního prožitku a pochopení textu, jeho poetiky nebo humoru. To se v řadě případů podařilo. Ale u některých recitátorů zaujala diskutující více osobnost přednašeče, než text a sdělení, které jen obtížně hledali v paměti. Opakovaně se otevřela i otázka hranice mezi přednesem a divadelním monologem a to nad ztvárněním textu Ivy Procházkové Pět minut před večeří a Sue Townsendové Tajný deník… Rozhodujícím kritériem přitom nemůže být pouze zvuková stránka, protože i k přednesu patří mimika, posturika (postoj, tělové napětí), gesta. Z hlediska divadelního času se přednes odehrává v přítomném čase, ale vypovídá o něčem, co již máme jako mluvčí zpracované a vyjadřujeme svůj názor na událost sami za sebe, aniž bychom vstupovali do jiné role. V monologu naopak herec vytváří iluzi, že je dramatickou postavou a prožívá děj odehrávající se právě teď. Tomu napomáhají i další prostředky jako je kostým apod. Podle diskutujících bylo ztvárnění textu Pět minut… na hraně těchto žánrů. V případě Tajného deníku usoudili se diskutovalo o funkčnosti použité židle, která pouze ale účelně taktovala jednotlivé deníkové záznamy. Výrazně vyvstala otázka věkové adekvátnosti některých textů vzhledem ke schopnosti porozumění, ale i vlivu na psychiku recitátora. Oproti názoru, že tak vážné texty zabývající se tématikou holocaustu nebo příběhu nevidomé dívky by diskutující svým dětem nenabídla, zazníval jako důležitý argument nadhled recitátora nad textem. Dramaturgický pohled kriticky hodnotil výběr textů (např. Schneider, Žáček). Zatímco krátké texty neumožňují přednašeči diváka naladit a zaujmout, plně nabídnout své přednašečské dovednosti, úryvky z rozsáhlejších děl přinášejí problém citlivého výběru a střihu zvláště vzhledem ke kontextu celé knihy, který divák nemusí znát (Pět minut…, E.M.Remarque: Říše snů Gam). Zvláštní kapitolou je kompozice textů, které mají charakter deníku. Zvláště a už téměř mimo společnou diskuzi, protože čas táhnul diskutující za svými svěřenci, se hovořilo o přesvědčivém sdělení textu J. Suchého: Názor a o kvalitní interpretaci Skácelovy Uspávanky. Mimochodem šlo o jednu z mála básní, které se tak na celostátní přehlídce dostávají do defenzívy. A je úlohou pedagogů, setkávat se s dětmi nad texty, doprovázet je při hledání sdělení a to i v řeči vázané, což je patrně obtížnější a méně populární (tedy líbivé). Jenže kam vedou jednoduché a široké cesty? K dalšímu přemýšlení o dětském přednesu pozve Ema Zámečníková opět v sobotu ve 13.30 a v neděli ve 13.00.

Hrocháček

HRÁLI JSME SI S RECITÁTORY III. KATEGORIE

Ve tři čtvrtě na dvě obsadilo aulu „lesárny" 14 recitátorů III. kategorie a s nimi Jakub a Jakub, jejich lektoři. Zpočátku se ostýchavě shlukují po okrajích prostoru, ale vzápětí začnou prozkoumávat křesní jména svých kolegů a řadit je do abecedního pořádku. (A přitom většina z nich netušila, že mezi přednášenými texty odpoledne zazní i Niklova Pohádka o abecedním pořádku!) Ukázalo se, že Jakubové jsou ve skupině nakonec tři. A později se zjistilo, že jeden z nich je Jakub Vyrovnaný, druhý Jakub Klidný a třetí Jakub Roztržitý, tak už se v nich člověk aspoň trochu vyzná. Abecední pořadí je sice príma věc, ale proč by měli být Adamové pokaždé na začátku? Proto se účastníci dílny seřadili podle jmen svých hrdinů a v tomto pořadí odpoledne také vystoupili. A byli to hrdinové všech druhů včetně Cimrmana, Krtečka a táty. Pak vypukla přehazovaná se slovy. Místností lítala vyartikulovaná gorila, vlak, špendlík, dědeček, větev, jelen, Karkulka, vejce, klíče, traktor, brokolice i umyvadlo. A že to dá zabrat, celá slova dobře je vyslovit, aby doletěla až k adresátovi – a ještě větší dřina je všechna je pochytat. To pak byli všichni pěknou chvíli utahaní a dávali to najevo. Trochu se osvěžili, když skočili do vody, a to pak jásali radostí. Jenže přišel déšť a vítr, hotová průtrž. A po několika dalších meteorologických změnách se konečně zastavili a navzájem si promasírovali ztuhlé krky a záda. A pak konečně došlo na odhalení pravé povahy Jakubů, zjištění, že Adam je Splašený, zato Natálka je Nápaditá a Petra Usměvavá. Usměvaví ale byli v průběhu dílny všichni a určitě jsou zvědaví, co na ně lektoři vymyslí další den.

Hrocháček

RECITÁTOŘI III. KATEGORIE

DNES HRAJÍ...

...je rubrika, ve které si můžete i letos přečíst a zhlédnout leccos o dětech ze souborů, které právě „dnes hrají". Tuto rubriku hlídají děti paní Blažkové, takže podle jejich postaviček na okrajích stránky rubriku vždy snadno poznáte. Neznamená to však, že je určená pouze dětem - je o dětech, s dětmi, pro děti i dospělé. Najdete tu rozhovory, které děti vedly se svými vedoucími; články, které sami napsaly, plakáty a pohlednice, které vytvořily. Dočtete se o jejich dojmech z přehlídky, o názorech na představení, o zážitcích, které se pro ně staly nezapomenutelnými. Zjistíme, jak se jim v Trutnově bydlí, jak jim chutná, co zrovna řeší a jak se tady vlastně cítí – protože přehlídka je především pro ně – tedy pro vás, děti ze souborů. Moc si to užijte, prožijte a zlomte vaz!!! Váš Břucháček

Takže ještě jednou: dnes hrají...

...DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

Rozhovor s vedoucí Libuší Hájkovou vedl člen souboru David Rohlíček

JAK SES DOSTALA K DRAMAŤÁKU?

Když jsem chodila do první třídy ZŠ Na Šumavě v Jablonci nad Nisou (bože, to je dávno), vstoupila do třídy milá a zajímavá paní s loutkou a vyprávěla pomocí loutky o „dramaťáku" a „ Lidušce", jmenovala se Jana Vobrubová a já si od ní vzala lísteček s pozvánkou k zápisu a od té doby chodím do „dramaťáku".

KDE VŠUDE JSI UČILA DRAMAŤÁK?

V Domě dětí v Jablonci n.N., v MŠ Maršovice,ve zvláštní a logopedické MŠ, v Lidové škole umění v Jablonci nad Nisou, Domě dětí Vikýř, na Konzervatoři J. Ježka, na Gymnáziu Dr. Randy v primách a jako volitelný předmět ve starších ročnících, ve Svobodné obecné škole v Jablonci n.N. = 1.- 5. ročník soukromé školy hrou, kde jsem učila dramaťák ve všech třídách a učila dramaťákem jako metodou výuky svou třídu od 1. až do 5. třídy. No a pak třeba na seminářích v Kaplici, v Mělníku,v Praze a jinde pro učitele obecných škol,vedoucí souborů a dalších. A teď jsem tady v ZUŠ v Liberci.

MÁŠ NĚJAKÁ KRITÉRIA, PODLE KTERÝCH VYBÍRÁŠ PŘEDLOHY KE ZPRACOVÁNÍ SOUBOREM?

O tom jsem fakt nikdy nepřemýšlela. Ale uvědomuji si, že zásadní je pro mě skladba lidí v souboru, hledám náměty a témata podle nich a šiju jim tvorbu na tělo.

CO TĚ NA TÉTO PRÁCI BAVÍ NEJVÍC?

Hledání a objevování v tom nejširším slova smyslu. A taky dělání radosti druhým - a tady to jde více směry.

CO TĚ MOTIVOVALO K PRÁCI S DIVADLEM?

Rodina a dětství - jsem nejstarší dítě z velké rodiny a mým úkolem bylo hlídat a bavit mladší.

VYMĚNILA BYS NĚKDY TUHLE PRÁCI ZA JINOU?

Na konci školního roku o tom někdy přemýšlím, hlavně v posledních letech, kdy pracuji ve funkci zástupce ředitele pro tzv. nehudební obory (taky pojem ryze úřednický),ale třeba zrovna Dětská scéna v Trutnově mě z toho brzy vyléčí a už o prázdninách kuju pikle na další dramaťáckou sezonu.

CO JE TVÝM ŽIVOTNÍM DRAMAŤÁCKÝM CÍLEM?

Když nemůžu být hvězdou, chci být aspoň světlem, které svítí na cestu druhým.

CO TI DOKÁŽE UDĚLAT OPRAVDU VELIKOU RADOST?

Radost druhých.

První dojmy Divadla Vydýcháno po příjezdu do Trutnova

Obdiv nadpozemského bicyklu technika Domu kultury Josefa Němce

...ZUŠ HLUČÍN

Lenka Jaborská, vedoucí divadelního souboru ze ZUŠ v Hlučíně (město mezi Opavou a Ostravou), přivezla „svůj" soubor do Trutnova dvěma auty. Řídila bohužel jen jedno z nich, za volantem druhého zasedl „pan dozorce Jenda". Je to kamarád od paní Lenky. Po zkoušce v kině Vesmír se členů souboru ptám:

Čím je pro vás Lenka jako vedoucí výjimečná?

S ní se můžeme bavit úplně o všem – ví o nás všechno, je to i kámoška.

Dramaťák je celý výjimečný, protože většinou, co se tak doslýchám, že se dělá v dramaťácích, tak to my neděláme - jestli to tak můžu říct. Věnujeme se trošku jiným věcem. Většina dramaťáků asi hraje divadla, jakože třeba si řeknou, že si zahrajou Šípkovou Růženku a zahrajou Šípkovou Růženku - dají si scénáře a tak, ale my prostě děláme všechno možné. Máme třeba pěvecký sbor, je to spíš dramatický pěvecký sbor - všichni tam neumí zpívat, ale je to spíš o rytmu, o výrazu, pro radost.

Co je u Lenky důležité?

Ona má úplně hrozně moc energie a pořád má dobrou náladu.

Já třeba na ní obdivuju to, že vlastně učí ještě na jiných školách, a když přijde, tak pořád má v tom dramaťáku dobrou náladu. Má strašně moc energie a nápadů.

A co by mohla ještě trochu zlepšit?

Někdy je až moc akční. Ona to myslí dobře a my nevíme, co ona po nás vlastně chce. Někdy už prostě nemůžeme.

A co čekáte, že se bude dít tady?

Výlety. My právě nevíme, jsme plni očekávání. Koupat se, na zmrzku a uvidíme spoustu představení.

Soubor ZUŠ Hlučín po zkoušce

Obrazy z Gothamu

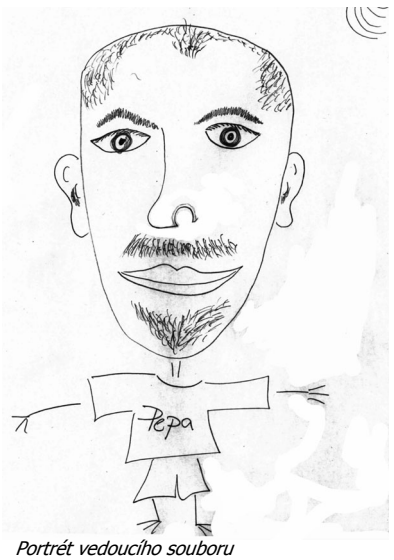
...ZUŠ P. KALETY, ČESKÝ TĚŠÍN

Sára a Martina, herečky představení „O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnici", a vše, co se jim vybaví při vzpomínce na cestu z Těšína do Trutnova:

Naše cesta sem

- Andrzej - krávy - (napodobuje zvuk krávy) – Andrzej z toho nemohl, ten se tak divně chechtal - zábava – písničky - zpívaly jsme Kozla od Nohavicy - pouštěly jsme si uklidňující písničky, které Pepu neuklidnily - vykládaly jsme si vtipy – první vtip: jsou tři blondýnky na ostrově, ta jedna chytne zlatou rybku a ta řekne, že jim splní tři přání každé - ta první řekne – chtěla bych loď, abych odtud mohla odplout – rybka jí dá loď a ona odpluje - ta druhá řekne: chtěla bych most, abych odtud mohla odejít - má most a odejde – a ta třetí tak přemýšlí a řekne – co já tu sama, ať jsou obě zpátky – druhý vtip: paní učitelka se ptá dětí ve třídě: co dává kráva? Mlíčko, říkají děti. A co nám dává slepice? Vajíčka, křičí děti. Paní učitelka si všimne, že Pepíček nic neříká, tak se zeptá: Pepíčku, co nám dává husa? Sádlo, řekne Pepíček. Ona: no, hm, a dává nám ještě něco kromě sádla? Sádlo. No a kromě toho sádla, něco jiného? Sádlo! No dobře, tak na čem spí maminka? Na posteli. A čím se přikrývá? Dekou. A na čem spí tatínek? Na balkóně. No dobře, tak na čem spíš ty? Na posteli. A čím se přikrýváš? Peřinou. A co je v té peřině? Peří. Tak co nám dává husa? Sádlo.

A máme v plánu tady hodně lidí poznat!!!

Portrét vedoucího souboru autor Martina Zajacová

Vznik našeho spektáklíčku, aneb veselé historky z natáčení

Když si to ujasním, tak to naše představení vzniklo vlastně náhodou. Pepa (náš učitel) nám dal úkol vymyslet situaci či příběh a následně jej pak zahrát. Napadla mě pohádka, podobná Popelce, ale místo princ jsem do ní umístila hodnou ježibabu, která potrestá zlo a dobro odmění. Popelka nebude pracovat pouze doma, nýbrž i u ježibaby poté co ji matka vyžene do světa a bude za to odměněna. Pak jsme vše se Sárou propracovaly a zahrály před Pepou. Jemu se pohádka líbila natolik, že se rozhodl nad ní popracovat. Přidali jsme několik rolí, rozdělili jsme charaktery, Pepa nám pomohl sepsat scénáře, se Sárou jsme zajistily potřebné rekvizity a kostýmy (včetně maminčiných bot, které dodnes shání a sestřiňné čelenku, na které se krásně vyjímali psí uši). A dokonce jsme složily texty k písničkám, ke kterým nám Pepa - náš druhý Mozart skomponoval melodii. Z malinkatého představeníčka se stal hotový spektákl. Začali jsme zkoušet. Zdálo se to těžší než jsme si myslely, protože 8 rolí na 2 herečky je přecejen trošička moc. Ale horší bylo zahrát dvě rozhádané vypravěčky, protože se Sárou jsme si vždy dobře rozuměly a nikdy jsme se nehádaly. Měla jsem co dělat, když jsem hrála macechu neustále řvoucí po Sáře. Nakonec to ale pro nás, dvě zkušené herečky, nebyl velký problém :) Představení se rozvíjelo rychlostí světla až bylo konečně připravené ukázat se před houfem dětských bacilatých tvářiček. Jako první jsme hrály v jisté pizzerii a samozřejmě se to neobešlo bez trapasů. Během předehry jsme včas nedoběhly na scénu a úvodní písničku jsme zpívaly od poloviny stoky. Při jedné scéně, kdy se ježibaba přeměňovala do zvířátek se ztratila čelenka s ušima a já jsem jen zmateně pobíhala po scéně a hledajíc uši jsem vyjasňovala text. Potlesky od bacilotého publikum jsme se ale přecejen dočkali. A pak už jsme hrály jedno představení za druhým. Za velké uznání kterého jsme se dočkali si můžeme všichni. Spolupráce ~~s jakou jsme pracovali~~ měla pro hru velký význam a právě soutěž „Dětská scéna" nám pomohla si to uvědomit. Samotná účast pro nás byla velkou ctí. Naučily jsme se také nové pravidlo: Pokud se během představení stane nějaká nehoda nebo nečekaná situace, musíme to vtáhnout do děje. Například v Ostravě jsem si na jeviště pověsila ozdobené cedule, s erbem Ostravy. Když Sára procházela městy a vesnicemi aby našla práci, popadla jsem a proběhla jsem s ní kolem Sáry, Ta ihned pohopila a přidala větu: „A když prosta Ostravou naráží na malou chatku..." I přesto, že jsme obě popletly poslední písničku a při sestupu z jeviště jsme ~~se~~ málem spadly na nás byl Pepa hrdý a radost, kterou jsme měli z našeho postupu nelze popsat. ~~Myslím že jsme si to řádně zaslouží~~ Všichni jsme si to zaslouží a i když se toto představení jednou uschová do skříňky, tak budu vždy vděčná za to, že jsem mohla s lidmi jako je nejtrpělivější Pepa a malinkatá Sára pracovat!!!

Martina Zajacová

Sára a Martina z Těšína se svou trutnovskou průvodkyní Káťou Faltovou

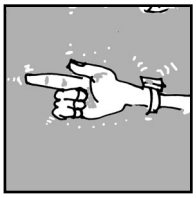

HRÁLI JSME SI S...

RECITÁTORY II. KATEGORIE

Jedl jsi někdy slimáky? Moje sestřenka jo!

Recitátoři druhé kategorie na prvním setkání se svými lektory Jitkou a Pepou zápolili se jmény. Sousedka napravo se jmenuje Anna a ráda jezdí na svém koni. Já jsem Jirka a mám rád klavír. Jsem Vendula a mám ráda skoro všechno. Pepa rád spí. Vendula jí ráda kuře, Anča špenát a Vítek fialové knedlíky. Upír sežral osobu, která má ráda palačinky. Která osoba jezdí ráda vlakem? A ty máš rád elektriku nebo elektroniku? Popletl jsem to? Promiňte… Nemůžu to všechno udržet v hlavě, když kolem mne poletují 3 míče, do toho někdo skáče, jiný tleská a další křičí: játra! A aby toho nebylo málo, nakonec sní žába všechny komáry a farmář? Co mu zbývá? Jde na slimáky! Nedivte se, že je z toho pisálek celý popletený.

S recitátory druhé kategorie pobyl Chropáček

Lepší je trpaslík nežli premiér

Večerní dílna začíná slibně. V království žijí poddaní, měšťané, šlechta a král. A všichni se samozřejmě snaží dostat na nejvyšší post v království. Jenže to by čas od času neměla vypuknout revoluce, ve které jak král, tak chuďas boří sandálky do bláta a utíkají se zachránit. „Pojď na poddanýho!" „Lásko, tady..." „Já jako nejvyšší měšťan vám teď přikazuji..." „Vocas, seš nejnižší!" A míč lítá sem a tam a kolo štěstí zastaví až další hra. Jelikož se za chvíli setmí, z lesoparku vylézají obři, trpaslíci, čarodějové. A ty tři rody se spolu někdy střetly a bojovaly spolu. Tedy – přetahovaly ty z jiných rodů do toho svého. Kdo může na koho a kdo koho sežere? Trpaslík na čaroděje, čaroděj na obra, obr na trpaslíka? Šestadvacet dětí se proměňuje tak rychle, že se lektoři nestačí divit. A to ještě nevědí, jaké bizarní příběhy jim závěr dílny přichystá... Klik klik! – je vlastně posílání impulsu po kruhu, ale kliká fotoaparát, kterým se recitátoři navzájem bleskově fotí. Mezi fotografujícími se sem tam objeví i prasečí kvik. Lektoři srší energií, hlavně Jitka se někdy zjeví i půl metru nad zemí. Při pohybově-zvukových kreacích kolemjdoucí spatří modelky na světovém modelingu, slony, křečky a dokonce i oživlou vodu. Po pantomimickém podávání předmětů po kruhu přichází touž cestou vyprávění příběhu: „Byl jednou jeden král, jmenoval se Pepíno a byl velice zapomnětlivý. Jednou za ním přišel Paroubek..." Jak tento příběh dopadl, to Břucháček už raději neslyšel, ale zachytil, jak lektoři stanovují přísnější pravidla pro improvizované vyprávění (nic vulgárního, žádné existující postavy, každý připojuje jen jedno slovo a poslouchá vyprávění ostatních!). Nic naplat – vymyslet dobrý příběh není nic lehkého. Aby naši premiéři, ministři a prezidenti děti v příbězích už netrápili, to vám přeje

Břucháček

RECITÁTORY IV. KATEGORIE

První setkání recitátorů IV. kategorie se – jak jinak – neslo v duchu seznamování. Lektorky Hanka a Míša s ním začaly hned před vchodem Lesnické školy. Všechny přítomné požádaly, aby si stoupli do kruhu a pouze očním kontaktem si vybrali svého partnera do dvojice. Dalším úkolem bylo dobře se navzájem poznat, co nejvíce toho o sobě navzájem zjistit a také vybrat si společně nějakou svou oblíbenou dvojici hrdinů. Vzápětí se mezi recitátory rozproudil hovor a zároveň se vyrazilo na cestu do hlubin, či spíše výšin, parku.

Po příchodu na příhodnou loučku představovaly jednotlivé dvojice pomocí hádanek, písniček či scének svoje hrdiny ostatním. Objevily se nejen staré známé dvojky jako třeba Bob a Bobek, Mach a Šebestová, Pejsek a Kočička a další, ale třeba i Bořek stavitel se svou věrnou míchačkou.

Opravdu dobrému zapamatování všech jmen jistě posloužila závěrečná hra na Monstrum. To se rozvážným krokem blížilo ke své oběti, kterou mohl zachránit jen ten, kdo vyslyšel její upřený prosebný pohled a vykřikl správně její jméno.

Druhé setkání recitátorů IV. kategorie s lektorkami Míšou a Hankou bylo poznamenáno večerní únavou a možná i pohodlností po horkém dnu. Práce v dílně byla zaměřena na budování partnerské citlivosti recitátorů a její součástí byl i originální způsob rozlosování pořadí pro zítřejší recitační vystoupení. Je to jednoduché – chameleón recituje po delfínovi, beruška jde druhá, první vystupuje andulka a poslední bude želvička.

Hlavní náplní dílny byla snaha pokusit se vyjádřit gestem, pohybem a zvukem výrazné emoce, naladit se na sebe v kruhu a pokusit se shodnout na výběru emoce (ze tří předem připravených) a okamžiku jejího projevu . Po dlouhém přemýšlení padla volba na hysterii, nudu a překvapení a gesta pro ně byla nalezena hned. Shodnout se společně na volbě emoce a okamžiku provedení se podařilo jen zčásti. Není ještě všem dnům konec a je možné se k tomuto úkolu ještě vrátit.

Mezi hry, které směřovaly k vzájemnému vnímání a porozumění, patřila např. hra bomba-štít, gordický uzel, majáky a také příprava živých obrazů vyjadřujících pocit z příjezdu do Trutnova.

Míša s Hankou nezapomněla ani připomenout texty, se kterými recitátoři přijeli – ale v jiném kontextu a s novou motivací. Při přednesu textu dostal každý, kdo byl ochoten spolupracovat, určenou činnost, kterou při recitaci textu musel vykonávat. Dělat kliky, sníst banán, přenosit hromádku dřeva, skákat panáka. Vznikaly tak nové neotřelé kontexty a zajímavé cviky plné smíchu.

V devět se recitátoři rozcházeli v tichém rozhovoru a zjevně unaveni. Přejme jim sladký spánek před vystoupením pro diváky a nám všem nižší teplotu vzduchu.

Plecháček a Chropáček

TEXTOVÁ PŘEDLOHA K VYSTOUPENÍM SOUBORŮ

JULES JOUY - LAVIČKY NA PROMENÁDĚ

MONOLOG V PRÓZE VYPRÁVĚNÝ COQUELINEM MLADŠÍM V COMÉDIE-FRAÇAISE

Promenáda stíněná staletými jilmy, jež vroubí příkopy v Bréthisy, městečku o dvanácti stech duších v départementu Meurthe et Loire, je nápadná tím, že na ní není absolutně žádná lavička.

Podám vám vysvětlení tohoto podivného nedostatku:

Roku 1842 si Bréthisané, kteří se chodili po večerech na promenádu nadýchat vzduchu, stěžovali starostovi, že si při neexistenci laviček musejí sedat na okraj příkopů, ba co dím, do trávy, a že tak chytnou nastuzení… a jiné věci; a dodávali, že je nedůstojné města takového významu, jako je Bréthisy, mít promenádu bez laviček.

Což bylo podotknutí, zajisté uznáte, sdostatek oprávněné.

Starosta svolal svou obecní radu a vyložil jí situaci.

Obecní rada byla zaražena a přela se hodinu, leč nadarmo, hledajíc řešení, které by uspokojilo přání denních návštěvníků promenády, aby se mohli posadit jinam než do trávy.

- To je úplně jednoduché, řekl zčistajasna protřelý radní, což abychom tam postavili lavičky?

- Vida, to je nápad! odpoví jednohlasně starosta a jeho obecní rada, jež aklamací odhlasuje návrh protřelého radního.

Za týden se osm nádherných laviček, zeleně natřených, vystavilo obdivu dvanácti set duši z Bréthisy. Avšak osm laviček pro dvanáct set... ehm, duší, to je málo. Prozíravá správa však, aby předešla nepořádkům, dala každému Bréthisanovi malý lístek, který ho opravňoval posedět dvě minuty na každé lavičce a uvolnit pak místo dalšímu. Všichni se tak mohli posadit.

Naneštěstí nádherná zeleň, kterou lavičky byly natřeny, nebyla ještě zaschlá; takže večer, když se Brethisané svlékali, aby se uložili do postele, zjistili, že jejich oděvy byly pokryty zelení, kterou se snažili, leč nadarmo, odstranit. Padly na to všechny lahvičky benzínu, jež se podařilo v Bréthisy najít, avšak zbytečně: dvanáct set duší si muselo zaplatit nové oděvy.

Postěžovaly si starostovi ten svolal svou obecní radu vyložil ji situaci. Obecní rada byla zaražena a přela se hodinu, leč nadarmo; hledajíc řešení, jak Brethisanům zabránit usedat na lavičky na promenádě.

- To je úplně jednoduché, řekl zčistajasna protřelý radní, což abychom na ně napsali: **Zákaz sedání?**

- Vida, to je nápad! odpoví jednohlasně starosta a jeho obecní rada, jež aklamací odhlasuje návrh protřelého radního.

Starosta si povolá malíře písma a nařídí mu, aby na opěradlo každé lavičky napsal odhlasovaný text: **Zákaz sedání.**

Bréthisané poslouchají po tři měsíce příkaz úřadu, avšak po uplynutí této doby upozorní starostu, že je zcela zbytečné mít lavičky, když není možné si na ně sednout.

Což bylo podotknutí, zajisté uznáte, sdostatek oprávněné.

Starosta svolal obecní radu a vyložil jí situaci.

Obecní rada byla zaražena a přela se hodinu, leč nadarmo, hledajíc řešení, jak vyzvat Bréthisany, aby se posadili na lavičky na promenádě.

- To je úplně jednoduché, řekl zčistajasna protřelý radní, což abychom na ně napsali: **Lavičky k sezení?**

- Vida, to je nápad! odpoví jednohlasně starosta a jeho obecní rada, jež aklamací odhlasuje návrh protřelého radního.

Starosta si opět povolá malíře písma, nařídí mu, aby smazal předchozí nápis a nahradil ho novým: **Lavičky k sezení** krásnými žlutými písmeny.

Navečer se Brethisané posadí; avšak když se svlékali, aby se uložili do postele, zjistili, že mají na zádech žlutá písmena, která se snažili, leč nadarmo, odstranit. Padly na to všechny lahvičky benzínu, jež se podařilo v Bréthisy najít, avšak zbytečně. Dvanáct set duší si muselo znovu zaplatit nové oděvy.

Postěžovaly si starostovi, ten svolal svou obecní radu vyložil ji situaci. Obecní rada byla zaražena a přela se hodinu, leč nadarmo, hledajíc řešení, jak dát Brethisanům na srozuměnou, že když písmo není zaschlé, nesmějí si sedat na lavičky na promenádě.

- To je úplně jednoduché, řekl zčistajasna protřelý radní, což abychom na ně napsali: **než si sednete počkejte, až malba zaschne?**

- Vida, to je nápad! odpoví jednohlasně starosta a jeho obecní rada, jež aklamací odhlasuje návrh protřelého radního.

Starosta si znovu povolá malíře písma, nařídí mu, aby smazal předchozí nápis a nahradil ho novým: **Než si sednete, počkejte, až malba zaschne.**

Bréthisané čekají tři měsíce; avšak po uplynutí této doby upozorní starostu, že nápis se stává zbytečným, protože barva už je pravděpodobně suchá.

Což bylo podotknutí, zajisté uznáte, sdostatek oprávněné

Starosta svolá svou obecní radu a vyloží jí situaci.

Obecní rada byla zaražena a přela se hodinu, leč nadarmo, hledajíc řešení, jak dát Bréthisáriům na srozuměnou, že barva už je suchá, takže si již nadále mohou sedat na lavičky na promenádě.

- To je úplně jednoduché, řekl zčistajasna protřelý radní, což abychom na ně napsali: **Možno se posadit, barva je suchá?**

- Vida, to je nápad! odpoví jednohlasně starosta a jeho obecní rada, jež aklamací odhlasuje návrh protřelého radního.

Starosta si opět povolá malíře písma, nařídí mu, aby smazal předchozí nápis a nahradil ho novým: **Možno se posadit, barva je suchá** velkými bílými písmeny.

Navečer se Bréthisané posadí: avšak když se svlékali, aby se uložili do postele, zjistili, že mají na zádech bílá písmena. Nové pokusy, zcela marné, o vyčištění a nové kupování nových šatů u několika krejčích ve městě, kteří s nabytým jměním odejdou do důchodu.

Postěžuji si starostovi - ne krejčí, ale Bréthisané -, ten svolá svou obecní radu a vyloží jí situaci. Obecní rada je zaražena a pře se hodinu, až nakonec na návrh protřelého radního odhlasuje tento výnos:

„Obecní rada v Bréthisy, uváživši, že:
Bréthisané se vždycky zamažou, ať malba je nebo není suchá, kdykoli se posadí
na lavičky na promenádě; se usnáší:
Článek první, poslední a jediný.
Lavičky na promenádě v Bréthisy se ruší."

Proto tedy na promenádě v Bréthisy nejsou lavičky.

ANKETA

Dnes jsme se ptali… dospělých:

Na kterého svého vedoucího nejčastěji vzpomínáš a proč?

Nejvíc vzpomínám na svou první učitelku, paní Polákovou, nejen proto, že byla první, ale hlavně proto, že ačkoliv to byla už starší paní, prosazovala už tehdy moderní metody. (Dana)

Na naši Jiřinku Š. – protože jsme ji zajímali. Nejen jak hrajeme divadlo, ale i jak se nám daří a nedaří. Protože to je pro život důležitější než divadlo. (Hana)

Vzpomínám na svoji vlastní matku, která na se dramaťáku vždycky proměnila v kamarádku – kromě jednoho případu. Na dávné mezikrajové přehlídce celý soubor při metodické ukázce pro lektorský sbor nutila vymýšlet metafory. Byla nervózní, my jsme byli unavení a lektorský sbor se na nás mračil. Byla to hrůza, dodneška se mi o tom zdá! (Iva)

Nejčastěji vzpomínám na vedoucího katedry. Pokaždé, když mířím do knihovny abych vylovil předlohu pro některou ze svých dramaťáckých skupin. Lovím v paměti útržky vzpomínek z dějin dětské literatury a nepřestává mě fascinovat jeho encyklopedický záběr. (Lukáš)

…dětí:

Čím je tvůj vedoucí zvláštní, jedinečný ?

Je děsná puntičkářka. (Ondra, IV. kat.)

Není to úča, ale je to kámoš. Dá se s ní bavit o všem. (Soubor Vydýcháno)

Tím, že to s náma vydrží. (Soubor KUK!)

VÍTEJTE V MATRIXU!

Tato rubrika se bude snažit představovat divadlo – a zejména dětské – na internetu. Bude se zabývat divadelními servery a webovými stránkami souborů, hrajících na letošní dětské scéně v Trutnově, ale případně i dalších dětských divadel, jejichž stránky nás něčím zaujmou. Pokud byste se sami znali adresy zajímavých stránek, neváhejte a zastavte kteréhokoliv redaktora a oslovte ho, případně vhoďte lístek s adresou do některé z redakčních schránek.

Ze všeho nejdřív navštivte internetové stránky **http://www.drama.cz**, základní server pro všechny, kteří se zabývají dramatickou výchovou.

Na těchto stránkách si můžete přečíst o občanském sdružení pro tvořivou dramatiku a o historii české dramatické výchovy, najít si osnovy dramatické výchovy a programy různých divadelních přehlídek, objednat si některá divadelní periodika, nalézt tipy na odbornou literaturu, seznámit se s vysokými školami v oboru a jinými institucemi a zaregistrovat se do některých vzdělávacích programů. Návštěva těchto stránek stojí za to a měl by je znát každý, kdo se pohybuje v divadelních vodách.

Chropáček a Tchořáček

POZNÁTE JE?

PŘEDSTAVUJEME LEKTORY PRO RECITÁTORY A JEJICH DOPROVOD

? ? ?

Zeptali jsme se jich kdy naposledy veřejně recitovali a co, nebo nám mohli říct své oblíbené verše. Odpovědi jsme však záměrně pomíchali. Zkuste si tedy sami najít svého lektora či porotce a přiřadit k němu správnou odpověď! Své tipy si zkontrolujte v čísle 2 Deníku Dětské scény.

A

Jana Křenková: 2.5. 2007 v Divadelním klubu Osma na Praze 8 na Poetickém večeru na téma láska. Byl to Nesmrtelný příběh od Jiřího Kratochvila.

B

Josef Rosen: W. Shakespeare – Macbeth: „Zítra a zítra, zítra, zítra, zítra, tak ze dne na den jeden po druhém, se sunou dny do konce letopisu. A včerejšky nám bláznům svítily na cestu k prachu..."

C

Eliška Herdová: V září 2004 v J. Hradci Vulgarismus od P.Rúta: „Smrklo se. V očích tvých se luna zrcadlí. Umlkl kolibřík. Dvě slzy vypadly. Smrklo se v očích tvých. A luna si to sere k ránu."

D

Zuzana Jirsová: Jsou tomu právě dva roky, co jsem spolu se svými studenty nabídla divákům verše Marie de France v lyricko epické básni Bisklavret.

E

Jiřina Lhotská: Autorem mých oblíbených veršů je Václav Kužel z Nebužel, jehož naivní veršíky jsem s potěšením sbírala. Třeba: „Stojí v poli strašák, nebojme se, avšak"

F

Jana Procházková: Před 10lety se ZUŠ Vodňany hudebně-recitační pásmo zvané Portugalské sonety.

G

Ema Zámečníková: Asi před 4 lety v pořadu Třeštění učitelů.Bella Achmadulinová - dvě básně Pardál a Dva gepardi.

H

Jiří Pokorný: Naposled jsem ve společnosti asi 10ti lidí recitoval své oblíbené: „Šla babička kolem lesa, potkala tam Herodesa. Herodes byl ukrutný strčil bábu do putny."

I

Jitka Říčařová: Malý princ: „Květiny si velmi odporují. Měl jsem pod jejími chabými lstmi vytušit něžnost. Neměl jsem myslím nikdy utéci. Ale byl jsem příliš mladý na to, abych ji dovedl mít rád."

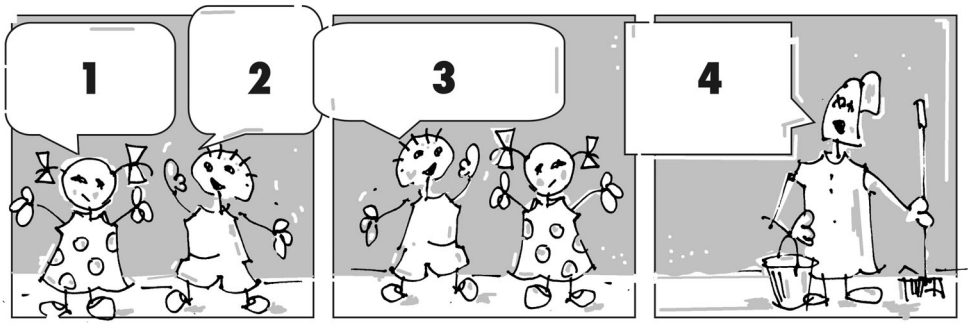
NAJDĚTE PĚT ROZDÍLŮ

Tyto obrázky jsou stejné jen zdánlivě. Liší se v pěti věcech. Objevíte je?

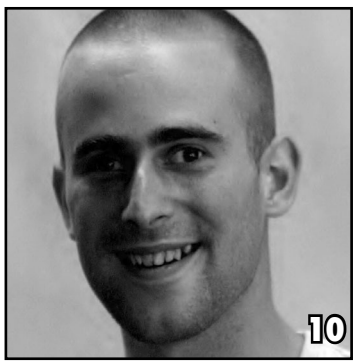

POZOR
SOUTĚŽ - KOMIKS

Chcete-li si s námi hrát, můžete vymyslet svůj vlastní komiks. Je jedno, zda jste dítě a nebo dospělý, hlavně, že vládnete fantazií. Stačí doplnit chybějící text do bublin nad postavami. Komiks má celkem 4 repliky. Své návrhy vhazujte do redakční schránky v „lesárně", „nároďáku" a nebo v kině. Repliky označte 1 - 4. Co za to? Vaše publicita! Nejlepší návrhy otiskneme v příštích číslech!

J

Jakub Šebesta: Petr Bezruč: „Za temným oknem, v květníku sivém, hrubý a špičatý, mračil se kaktus."

K

Hana Vrbová: Hugo Ball- Karavane: „Jolifanto Jolifanto. Bambla o falli bambla grossiga."

L

Michaela Žučková: Letos v lednu na společenském setkání báseň od Azize Dzbandasniho – Pokoj v horečce.

M

Jakub Stárek: Asi před rokem, William Blake – Písně nevinnosti: „Pískám já si údolím, pískám já si do kroku. S úsměvem mě poprosí malý chlapec na mraku…"

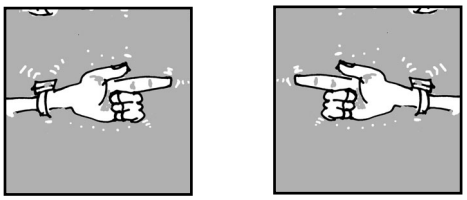
PŘÍMO Z VÝHNĚ

Chropáček se velice omlouvá všem recitátorům, kteří vystupovali na krajské přehlídce v Ostrově, za to, že mezi udělená čestná uznání šotci přidali jedno navíc. Šotek už dostal přes prsty a kaje se.

Všichni kromě Chropáčka našli vedle kontejneru Medvěda. Věnovali ho Čmáráčkovi, který s ním pod hlavou v pátek v poledne usnul. V sobotu vezme Chechtáček Medvěda na výlet a možná i na výstavu.

MILÁ THALI!

Mám měnit hlas na každého ze sedmi trpaslíků?

Simonka, 11let

Rozhodně! Když je miluješ, není co řešit! Ou jé!

Chci vyhrát a na každého z porotců něco mám. Jak mám postupovat dál?

Aleš, 14 let

Nejdříve si svá obvinění logicky uspořádej a proveď dramaturgický výběr. Ponech pouze ta, u nichž ti automaticky naskakuje představový film. Nejlepší špeky nech na konec, ať máš kam jít s gradací. Zmanipuluj losování, abys recitoval jako poslední. Pak už je vše pouze na Tobě. Nespěchej, dýchej a artikuluj. Držím Ti palce, napiš, jak to dopadlo.

Thali

DNEŠNÍ PROGRAM

SOBOTA – 16.6.2007

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
9.00 - 12.00	**vystoupení recitátorů IV. kategorie**
9.00 - 13.30	semináře pro dospělé
13.30 - 15.00	beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat. dílny pro recitátory II. a III. kategorie
15.30 - 15.45	**zahájení přehlídky souborů**
15.45 - 17.00	1. blok vystoupení souborů **O Gothamských**, ZUŠ Hlučín **Lavičky na promenádě**, soubor Divadla Vydýcháno, ZUŠ Liberec **O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnici**, ZUŠ P. Kalety, Český Těšín
17.15 - 18.15	diskusní kluby seminaristů
17.30 - 19.00	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 1. bloku
17.45 - 18.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku
19.30 - 21.00	seminář k inscenacím 1. bloku
19.30 - 21.30	večerní program pro recitátory

deník nejčtenější zpravodajské noviny
...moje noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds
Reportáž z festivalu
● fotografie představení
● záznamy seminářů
● názory účastníků

BLAŽKOVÁ - DÍL 2. - PLÁČ

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 1.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 16.6. 2007 v 3.15. Vychází 17.6.2007 v 11.00 . Náklad – 350 ks.

Medvědí den strana 33

Beseda o IV. kategorii strana 34

Slovo poroty strana 41

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

neděle - 17. června TRUTNOV 2007 číslo - 2.

ÚVODNÍK

Máme za sebou druhý den přehlídky sólových recitátorů a první den přehlídky dětských kolektivních vystoupení. Deník má jasnější podobu, rubriky přibývají. Otázky jsou vyslovovány a je na ně alespoň částečně odpovídáno, semináře pro dospělé se rozbíhají, přehlídkové kuloáry ožívají. Co je letos v módě? Oranžová trička jako v Gothamu? Zdá se. Co pokrývky hlavy? Včera jsme potkali jednu originální, bílou, na hlavě recitátorky IV. kategorie. Rozmnoží se?

Na první pohled by se mohlo zdát, že tématem celého dnešního dne je Medvěd. Avizuje sice úvodník a má s ním tedy cosi společného. Na pokoji 601 se objevil nápis: Medvědí doupě. Medvěd byl dnes na výletě a někteří dokonce byli svědky toho, jak byl zatčen MěP Trutnov. Co provedl? Bylo to kvůli šipkám na chodnících a nápisech na Národním domě a v Lesnickém učilišti? Medvěd mlčí. Jistě, objevil se rozhovor s jakýmsi Medvědem – ale je to ten pravý tvor, s nímž bylo rozmlouváno? Které stopy jsou ty správné? A který Medvěd má ostřejší zuby? Který ze sledovaných dvou se přátelí s potkaní slečnou Gaurinkou? Zná některý z nich labradora Matěje? A co na to Jan Tleskač? A pravý Medvěd? Všechny otázky zřejmě ještě vysloveny nebyly – a odpovědi teprve ne. Jak jsme psali už včera – nejen Medvěd napoví. Byl viděn i na koupališti???

Přehlídkové dění je přece jen důležitější než život jednoho obyčejného Medvěda. Podívali jsme se proto opět do seminářů pro recitátory a také do diskusních klubů. Zpovídali jsme lektory spojené s recitací a pronásledovali kdekoho a psali jsme do časného rána. Lektoři přehlídky kolektivů napsali své recenze a vy, naši čtenáři, jste poslali čtyři verze dialogu do komiksové soutěže. A my jsme přidali nějakou tu stránku, doufáme, že jen k dobrému.

za redakci Chropáček

▪

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

DOVEDNOSTI DĚTÍ V DIVADELNÍM SOUBORU A V DRAMATICKÉ VÝCHOVĚ VŮBEC

Jaké jsou základní dovednosti dětí, hrajících divadlo, interpretujících na jevišti postavy, emoce, příběhy, fiktivní světy? Dětí, které skrze svůj herecký projev a souhru s ostatními na jevišti komunikují s divákem? Některé děti se dočkají přízviska „nevybavené", přitom jsou přirozené, vtipné, krásné, osobité... V čem tedy dovednosti dětí pro tvorbu, realizaci a reprízování inscenací spočívají? Jak je vedoucí souborů u dětí rozvíjejí, utvářejí, podněcují? Pracují s vytvořenými metodickými řadami? Jaký systém rozvíjení uplatňují? Co se jim v praxi „vyplatí" a čeho se v této oblasti práce v dramatické výchově přidržují? Pokoušíme se nabídnout různé pohledy na věc – a uvedené otázky klademe pedagogům a tvůrcům z praxe i teoretickým odborníkům.

Pohledem Ireny Konývkové, ředitelky ZUŠ Ostrov, vedoucí divadelního souboru HOP – HOP Ostrov

Jaké základní (psychosomatické, herní, herecké) dovednosti dítě hrající divadlo potřebuje?

Odpovědět bez výhrad jednou větou by bylo opravdu diletantství, protože téma v sobě skrývá strašně moc věcí. Kdybych to měla zestručnit a zobecnit, tak tím základním, nejdůležitějším, co by mělo dítě v sobě mít, je schopnost vnímat druhé i sám sebe a schopnost sdělovat. A s tím se pak váže spousta dalších věcí, které k tomuto cíli dítě vedou. Nenastane to okamžitě, nenastane to hned, nenastane to během půl hodiny. Je to strašně dlouhá cesta. Jestliže mám mít schopnost sdělovat, tak se k tomu váže schopnost zacházet se svým hlasem a se svým tělem, to znamená i pohyb, i rytmus … tolik věcí, že to nejde ve stručnosti pojmout. Je to spíše na diplomovou práci.

Jakým způsobem děti těmito dovednostmi vybavuješ a rozvíjíš je? Používáš nějakou metodickou řadu, nebo máš svůj systém? Co jsi pro sebe objevila praxí a co se ti v praxi osvědčilo?

Musím říct, že promyšleno odkud kam děti vést mám. Ten systém za mě trošku vybudovala Soňa Pavelková, protože jsem u ní absolvovala hereckou průpravu. Když mi bylo osmnáct a Soňa odešla, pro mě tak náhle, sedla jsem si a přemýšlela, odkud kam nás vedla. Soňa vychází ze Stanislavského, od daných okolností přes charakterizaci a ozvláštnění. A tyto cesty jsou zaznamenány i v osnovách LDO, jejichž je tvůrkyní. A mně se ta prvotní, od ní vytyčená cesta docela osvědčila. Já jsem si k ní pak ještě přidávala to, jak s dětmi začínat, jestli v té individuální práci a nebo v kolektivu a teprve potom se specializovat. Pochopila jsem si, že nejprve musím vytvářet věci v celku, kdy já jsem ten, od kterého děti nasávají, který je inspiruje a který je třeba i nositelem konfliktů, situací, a v podstatě postupně nechávám tvořit je – což ale jde trochu ruku v ruce a nejde říct teď tohle a teď už další krok - to se všechno prolíná. Pak jsem sama pro sebe praxí zjistila, že sebelepší průpravná cvičení jsou na nic, pokud to člověk nemá možnost vyzkoušet v divadelní tvorbě. V divadelní tvorbě děti mnohem rychleji poskočí a mnohem rychleji ty věci pochopí v souvislostech a propojeně, neoddděleně. Samozřejmě také dělám průpravná cvičení jako např. etudu na danou okolnost kdy má mít etuda začátek, střed a konec. Ale přes divadelní tvar, který s dětmi jako režisér buduji, přes průpravná cvičení, která k tomu jevištnímu tvaru vedou, a přes ten zážitek na jevišti – vnímání diváka a zkušenost s načasováním, udržením, pointováním – to všechno přirozeně vyplyne. Proto mám vlastně dramatický obor založený na divadelní tvorbě a to už od maličkých dětí. To neznamená nutně vystupování na jevišti. Divadelní tvorba v tomto smyslu jsou i hry poskládané a propojené nějakým příběhem ve formě ukázkové hodiny pro rodiče. Pak postupně přichází vytvoření divadelního představení a hraní a hraní a hraní, s tím, že děti hrají poměrně hodně a jednu inscenaci si nezahrají pouze jednou nebo dvakrát. Protože i dospělý člověk, když hraje představení jednou dvakrát, tak pokaždé přemýšlí, co má dělat, kam má jít, kde má jakou rekvizitu, a až tak od desátého hraní v tom začíná mít jistotu a začíná se v tom zabydlovat. A začíná přidávat ozvláštnění a uvědomovat si sám sebe na jevišti, uvědomovat si diváka a užívat si to.

Považuješ některý z postupů vybavování dětí dovednostmi za přežitý?

Myslím, že nikdy nefungovalo takové to hraní si na velké divadlo. A nefunguje to ani dneska. Ale bohužel se to stále a stále objevuje a na v všech úrovních práce s dětmi včetně zušky.

Nejsem proti režijnímu vedení, pokud to dětem něco dá, zajímá je téma, je tam pro ně prostor. Vedoucí je pořád ten režisér, který musí říct „to ano, to ne", nemůžeme si hrát na to, že jím není. Ale nefunguje to bez průpravných cvičení, bez průpravy na představení, nefunguje to, když se jede striktně režisérsky od rozdání scénáře bez toho, jestli to ty děcka vůbec chtějí hrát, a realizuje se v tom jen vedoucí. Ale to je věc, která je tady dlouho a ještě nevymizela, bohužel.

Hlavně se ale setkávám s velkou nevybaveností dětí. Dělá se představení, téma děti třeba i zajímá, rozhodly se, chtějí to hrát, možná že si kolem toho i povídaly a zažily spoustu zajímavých věcí, ale v tom představení se to neodrazí. Proto, že nejsou tak vybavené z hlediska zvládnutí sebe sama, svého těla, hlasu. Takové představení se sice vytvoří, hraje se kolem toho, povídá, ale pak nenastane to nejnudnější na divadelní práci a to je fixace, „tajmování", zpřesňování. To, co musí v divadelní práci být taky, ať chci nebo nechci. Fáze, kdy fixuju a kdy si přesně řeknu, co udělám a jak udělám. Tím, že mají děti přesný rámec a vymezení, získají jistotu a v té jistotě se naučí svobodně pohybovat. Proto jde pro mě průprava, získávání dovedností a práce na divadelním tvaru ruku v ruce.

Citujeme z literatury

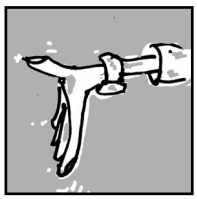
Viola Spolinová, divadelnice a divadelní pedagožka, zakladatelka směru „theatre games", vytvořila systém průpravných her a cvičení sloužící jako příprava k divadlu. Mnohá cvičení vytvořila sama, většinu převzala odjinud, mj. i ze systému herecké výchovy K. S. Stanislavského. Její hry jsou používány jak v práci s dětmi,

tak v herecké průpravě. Spolinová je přesvědčena, že hrát a improvizovat může každý, základem hereckého talentu je podle ní spontaneita, schopnost plně prožívat a zakoušet, být v plném slova smyslu sám sebou. Základem její metody je problém nebo několik problémů promítnutých do hry. Strategie V. Spolinové je založena na zvyšování podnětnosti nároků na hráče, apel obsažený ve hře neustále narůstá, jak hráči získávají zkušenost a často se toho dosahuje variacemi her.

Také v české dramatické výchově bývá často základem systém cvičení a her. Hry a cvičení izolují určitou vybranou psychickou funkci, schopnost, dovednost či jejich menší skupinu a ostatní vyloučí nebo potlačí. Hry a cvičení mohou mnohdy jít do hloubky a k detailům, ale neumožňují v dostatečné míře poznávání stanovisek, prožitků a vztahů druhých lidí. Více se v nich uplatňuje a rozvíjí představivost jakožto reprodukce již známého, méně fantazie, která je tvořením neznámého, nového.

Systém her a cvičení jako základ nebo jako výhradní náplň práce v dramatické výchově má svoje zastánce i protivníky, jiným případem však je, jestliže jsou uplatňovány jako průprava nebo jako doplněk činností dramatických, včetně dětského, mladého nebo amatérského divadla.

(Machková, E. Úvod do studia dramatické výchovy, s. 112)

P o h l e d e m Hany Frankové, principálky Divadla Dagmar, vedoucí středoškolských souborů a pedagožky herectví na KVD DAMU

„Abych mohla o dovednostech dětí hrajících divadlo mluvit konkrétněji, potřebovala bych si ujasnit o jaký věk dětí se jedná, zda to bude „rychlá nebo pomalá práce" (tzn. kolik času na přípravu máme), jaký má mít představení tvar atd. Vždycky ale hledám pro konkrétní dítě takovou roli, takové uplatnění, ve kterém se bude cítit dobře a které mu umožní uplatnit ty dovednosti, které právě má a na té úrovni, kterou momentálně dosahuje. To hledání je pro mě jako vedoucí a režiséra důležitý úkol, ale i výzva, která mě zajímá, baví."

Pohledem Josefa Bičiště, ZUŠ P. Kalety Český Těšín

Které dovednosti (dětí) jsou podle Vás při tvorbě divadla s dětmi ty základní, nejdůležitější?

VŠECHNY! Nejprve sjednotíme terminologii a domluvíme se, že dovednost je to, co v současné době umíme, bez ohledu na to, co jsme se naučili nebo co máme dáno. Divadlo je umění syntetické, takže i dovedností by mělo být víc a těžko říci, která je důležitější, než jiná. Záleží na dovednostech režiséra – pedagoga, jak a které dovednosti dovede využít a rozvíjet. Dobrý režisér vytvoří dobrou inscenaci, protože umí maximálně využít momentální schopnosti herců – dětí, dokonce může jejich limity posunout. Nepracuje-li však s nimi soustavně, není nucen jejich schopnosti rozvíjet. Dobrý pedagog umí (a musí) jejich schopnosti (dovednosti) rozvíjet, ale není samozřejmostí, umí-li vytvořit dobrou divadelní inscenaci, která by všechny schopnosti jeho žáků využila (pokud ano, bravo!). Záleží na divadelní poetice, žánru atd. Podle toho se důležitost jednotlivých dovedností posouvá a mění. Snad: schopnost komunikovat, přirozeně jednat, reagovat, pohybovat se, srozumitelně se vyjadřovat, cítit rytmus, slyšet, přemýšlet, rozumět … no jo, to se lehko řekne, že?

Využíváte při rozvíjení těchto dovedností vytvořené (ať vlastní či převzaté) metodické řady a postupy, nebo postupujete spíš intuitivně?

Využívám z většiny odborné literatury něco, takže „moje metoda" je jakýmsi „evropským průměrem", který asi používáme většinou všichni. Každý z nás je jiný a naše slabé a silné stránky vytvářejí naši individualitu. Snažím se podporovat své přednosti, jakož se snažím podporovat přednosti svých žáků a to důsledně, průběžně a systematicky. Intuici nezavrhuji a náhodné impulsy a inspirace rovněž ne. Ale nespoléhám ně.

Pohledem Jindry Delongové, zakladatelky brněnského divadelního souboru Pirko a odbornice na dílo Jana Amose Komenského

Jak vy sama pojmenováváte základní dovednosti, které by děti v divadelním souboru měly mít?

Když jsem dostala na starost soubor Pirko, tak jsem neměla žádnou zkušenost s dětskými divadelními soubory, ale svou vlastní. Odmalička jsem cvičila, tančila, recitovala a já nevím co všechno, takže jsem byla vybavená širokou škálou těch dovedností, které by takové dítě mít mělo. Aby dobře mluvilo, aby se umělo pohybovat. Když děláte s dětmi divadlo, tak musíte v prvé řadě, zvlášť když začínají, vytěžit z toho, co oni mají…Někdo je tam šikovný pohybově, někdo dobře zpívá… Nemůžete je všechny hned dostat do jedné dovednostní roviny. Pro nás byl důležitý rozhlas, takže jsme dělali hodně hlasových věcí – jazykolamy, dýchání, všechno, co patří k té řeči, kterou v rozhlase děti potřebovaly. Ale protože já jsem odmalička dělala hodně s pohybem (gymnastiku a tak dál - tehdy to ještě nebylo tak výjimečné jako teď – udělat salto nebo chodit po rukách – ale tatínek mě prostě takto vybavil), měla jsem něco trošku navíc. Začala jsem tedy taky s pohybovou výchovou, aby mohly ty děcka jít nejen před mikrofon, ale taky se pohybovat po scéně. To znamená orientovat se v prostoru – všechny ty hry, při kterých se zaplňuje prostor, a nějaké drobné honičky…Děcka totiž, a teď je to horší, byly vybaveny takovou obrovskou pohybovou škálou – lozily po stromech – to už se teď taky moc nedělá - a hrály spoustu her jako Kolo, kolo mlýnské, Zlatá brána otevřená, Na sochy, Na zloděje a četníky…Měly zkrátka přirozenou dětskou pohybovost, z toho se dá těžit. Ty hry navíc byly rytmické, spojené mnohdy s říkadlem, s nějakým popěvkem, to prostě zmizelo. Takže já jsem měla tu situaci na začátku poněkud lehčí – měla jsem svou vlastní vybavenost, ke které jsem přišla bez vlastního přičinění.

Pohybovka by, zvlášť u malých dětí, měla vycházet z her, při těch se dělají kotrmelce, honí se, čapá se, když udělají „kolo, kolo mlýnské, udělalo bác", tak vám normálně spadnou. Jenže když přijde na jevišti situace, že by někdo měl spadnout, tak si s tím neví rady. Takže je potřeba vybavit je i pohybově a samozřejmě hlasově.

Čili - taková ta normální přirozená hra, přirozené jednání. Stane se, že král má jít přes scénu – řekneme: musíš jít krásně, důstojně - a on jde rukama jak nohama a najednou je tam jakýsi dřevěný panák. Jde tedy spíš o to navodit situaci tak, aby mu to bylo přirozené, že má přejít, protože má důvod. Aby věděl, proč tam jde nebo ke komu mluví a kdo je teď jeho partner, jestli to obecenstvo nebo tamten…

A to už mluvíme o prostorových vztazích, na což je taky spousta her, třeba s tím štronzem, které všichni používají, ale nedovedou využít celou jeho obrovskou škálu možností. Jde nejenom o to, že se děti na podnět zastaví, ale že je předtím nějaký rytmický prvek a ony se musí pohybovat v prostoru, ne pořád dokolečka, ale tak, aby do sebe nevrazily, aby nevytvářely chuchvalce, aby přitom pojednávaly celý prostor. Je možné dát k tomu i nějaký text, jdou za určité situace a tak dále.

A hlavně se děti musí zbavit toho, že dělají něco mimořádného, že by se měly chovat nějak jinak. Musí se naučit chodit tak, aby nezdvíhaly ramena, aby se nehrbily a aby nevystrkovaly břicho - ale to potřebují nejenom pro divadelní představení, ale pro život. Šárka Štembergová to krásně dělala: „světýlko na hrudi a kouzelné kalhoty si nasadit, a teď jděte a celý svět je váš…"

Jak na rozvíjení těchto dovedností pracujete? Používáte konkrétně třeba metodické řady pro hlasovou, pohybovou výchovu?

Máme nejrůznější hry na pohyb, rytmus, prostor. Hodně děláme taky poslech hudby, vyjádření pohybem, vyjádření kresbou, linkou, barvou, vyprávění pocitů z hudby, napsání…Já se snažím o to, aby se to všechno prolínalo. Protože mám umprůmku, zpívala jsem, tančila, psala verše, jak se to v pubertě dělo…Ovšem ve škole je hudební výchova, potom je výtvarná, potom je literární a každý učitel si to dusí pro sebe jako samostatnou složku. Ale v životě je to všechno najednou, nemůžeme to takhle škatulkovat! Tam se nadechne vzduchu, teď to voní, teď tam šumí les, do toho jsou nějaké ty barvy, tam si vezme malinu, ta chutná, pohladí kůru stromu… Všech pět fyzických smyslů musí pracovat najednou.

Když mají děti v souboru dovednosti na různých úrovních, uplatňujete nějaký vlastní systém při jejich rozvíjení?

Já vám teď něco řeknu. Když jsme začínali, tak jsme vůbec neuvažovali o nějakých sociálně komunikačních dovednostech, osobnostním a sociálním rozvoji …Všecko se to v tom souboru dělo! Ty vztahy, aby nebyla šikana, aby byli tolerantní, aby jeden nedostával velké role a druhý tam nebyl utlačený jako „kompars". Všechno bylo v jakémsi souladu, vůbec jsme nepřemýšleli o teorii, o tom, kolik by tam mělo být toho a toho, prostě jsme se i hýbali i mluvili i zpívali i žili na těch táborech kolektivním životem. Některé skupiny spolu chodily do divadla, každý oddíl se vytvořil nějak jinak. A teď se z toho stal vyso-

koškolský obor, tak se vytváří teorie. Já jsem to nikdy nepotřebovala, spoustu věcí jsme vymysleli, ale nikdy jsme nepřemýšleli tak, že bychom měli mít nějakou terminologii. Je to individální a já na to nemám, abych řekla mladým vedoucím: tak, začnete rozcvičkou, pak se vydýcháte, pak se vrátíte k textu… To jsem nikdy nedělala, ale přesto jsme tam vždycky měli všechny složky, které jsou potřeba. Hlavní je vztah dětí v kolektivu, to je strašně důležité, a musí tam být. Soubor, který sebelíp zahraje představení a pak přijdete do zákulisí a oni jsou tam na sebe škaredí a já nevím co, tak to nestojí za tu práci.

Takže vycházíte spíš z intuice, z toho, co je zrovna potřeba…

Někdy vůbec neděláme pohybovku, zase se třeba dělá víc na představení a věnuje se víc tomu slovnímu, orientaci v situaci, ve vztazích, které na té scéně vidíme. Ale že bychom to měli tak nějak přesně rozškatulkované, kolik čeho a kdy, tak to ne. Já jsem měla to štěstí, že se mi odmala ty věci prolínaly.

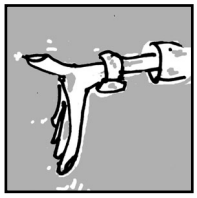
Jenže někteří vedoucí, nebo studenti, co zrovna vyjdou ze školy, to zázemí nemají, a chtějí s dětmi pracovat, takže se drží metodických řad.

U hlasové výchovy je potřeba postupovat systematicky – Šárka na to byla mistr. Já jsem měla ještě jednu výhodu. Když jsem jako dítě bydlela v Hranicích na Moravě v té vojenské akademii (to je takový obrovský objekt, kde je spousta jízdáren a stájí), tatínek učil tělocvik šerm, jízdu na koni, takže mě taky trénoval. A když v létě ta elita, důstojníci odjeli na letní byty, tak jsme tam zůstaly my, děti elektrikářů a zaměstnanců. V těch jízdárnách byla taková skladištička a tam byly naskládané překážky, přes které koně skákali. Takové proutěné překážky a taky z dřevěných cihel, ze kterých se sestavovala zeď. A jak vypukly prázdniny, tak jsme tam tajně chodili a stavěli z toho hrady a zámky. A když jsem potom dělala Mikulku, nechali jsme si zvětšit kostkovou stavebnici i s tou věžičkou a s těma obloučkama, a celé jsme to odehráli tak, že děti si scénu stavěly. A najednou vám všichni začali shánět bedýnky a stavět scény z bedýnek, to byl obrovský boom, ale já jsem si to v podstatě přinesla z dětství!

Takže u malých dětí jenom vycházím z her. Až do té doby, než jsou si vědomy, že to není jen hra, že se to musí naučit (intonaci, artikulaci, zastavit se, pracovat s dechem, s rytmem), že na sobě mohou pracovat. U malých musí všechno přijít přirozeně, přes přirozené jednání se dojde k intonaci – a ne předepisovat: tady uděláš přízvuk, tady zvedneš hlas… Okolo čtrnácti, patnácti let mohou pracovat vědomě, učit se vše včetně té pohybovky. Učitelům doporučuji Komenského Informatorium školy mateřské, předmluvu ke Škole hrou a pak Analytickou Didaktiku, která je ze všech didaktik nejlepší. Všechny ty spisy, které psal pro Švédsko, teď vydávají v Kanadě, a tahle analytická je toho podstatná součást…

Pohledem Jaroslavy Holasové, ZUŠ Jaroměř

Které dovednosti (dětí) jsou podle Vás při tvorbě divadla s dětmi ty základní, nejdůležitější?

Za nejdůležitější v mojí práci s dětmi považuji vytvoření fungujícího souboru na základě vzájemného vnímání, poznání, pochopení se. Dalším krokem je navazování vztahů, dovednost komunikovat a tolerovat druhého. Zároveň samozřejmě rozvíjíme správné mluvní dovednosti, prostorové vnímání, práci s předmětem a loutkou...

Využíváte při rozvíjení těchto dovedností vytvořené (ať vlastní či převzaté) metodické řady a postupy, nebo postupujete spíš intuitivně?

Koncepci se pokouším dotvářet během práce se skupinou podle specifických problémů uvnitř skupiny průběžně. Čerpám z praktických seminářů i literatury (Š. Štembergová, S. Pavelková, L. Richter...).

Pohledem Ivany Sobkové, ZUŠ Biskupská, Praha 1

Které dovednosti (dětí) jsou podle Vás při tvorbě divadla s dětmi ty základní, nejdůležitější?

Souhra, partnerství, naslouchání, reakce na partnera, empatie, vnímání prostoru, komunikace verbální i neverbální, výslovnost, rytmus, hra v roli, fabulační schopnost, smysl pro tvar… Neumím říci, co z toho všeho je vlastně úplně nejdůležitější. Všechno se vším souvisí, něco podmiňuje, nabaluje se na sebe. Pro mě je hlavní atmosféra a vztahy ve skupině, aby vůbec k nějakému „tvoření" mohlo dojít.

Využíváte při rozvíjení těchto dovedností vytvořené (ať vlastní či převzaté) metodické řady a postupy, nebo postupujete spíš intuitivně?

Intuice podpořená četbou. Metodická řada je pěkná věc, jen ty děti nejsou podle šablony.

Co se Vám v praxi vyplatilo, čeho se při rozvíjení těchto dovedností, zvlášť těch hereckých či jevištních, držíte?

Vidět neviditelné.

Pohledem Evy Polzerové, dlouholetého pedagoga dramatické výchovy se zaměřením na pohybové dovednosti

Jaké dovednosti dítěte hrajícího divadlo považujete za důležité?

Těch dovedností je hodně, ale jako základ považuji zvládání těla, a to: vyvážené držení těla, pohybovou koordinaci, vyvážený dech - shrnula bych to pod: rozvoj přirozeného pohybu, dále zde patří kvalitní mluva, tvořivé myšlení, komunikační dovednosti, rozvoj empatie atd.

Pracovala jste ve své praxi s metodickými řadami cvičení, směřujících k rozvoji některých dovedností? Můžete uvést příklady?

Metodické řady týkající se rozvoje přirozeného pohybu jsem si připravovala sama v součinnosti s dostupnou literaturou. Co se týče mluvy jsem se nechala ráda vést publikacemi Šárky Štembergové a Jiřinky Hůrkové, které jsou metodicky vystavěny.

Jsou metodické řady cvičení stále aktuální? Co mohou dnešnímu mladému vedoucímu nabídnout?

Chceme-li děti připravit tak, aby tvořivě, spontánně, ale i kultivovaně jednaly na jevišti, pak musíme promýšlet všechny složky, které děti vybaví na tento proces. Metodické řady dílčích dovedností vedou cíleněji k jejich rozvoji.

Citujeme z literatury

Práce na inscenaci dovoluje využít doposud získané dovednosti dramatického typu, zejména v oblasti techniky řeči i pohybu, smyslu pro rytmus a temporytmus, zvládání prostoru, práce s dialogem a jejich rozšíření o dovednosti týkající se tvarování inscenace, tj. výstavba celku, jeho dotvoření, volba prostředků sdělných pro diváka, syntéza divadelních složek (dramaturgie, režie, herectví, scénografie, divadelní technika, zvuková složka a scénická hudba, popř. choreografie). V souvislosti s dokončovacími pracemi na inscenaci přichází v úvahu i fixace dotvořeného tvaru, ač to právě je u dětského souboru obtížná a diskutovaná otázka. Děti (a čím jsou mladší, tím spíše to platí) mají s fixací potíže. Nejspíše menší děti dokážou fixovat ty prvky, které souvisejí s mizanscénou (rozmístění v prostoru horizontálně i vertikálně, základní postoj, většinou i význam mizanscény), ale většinou neumějí fixovat svůj vlastní výkon ve smyslu výrazu. Potřebují proto pravidelně obnovovat motivaci obměnami mizanscén, proměnami obsazení, novými prvky v inscenaci atp.

(Machková, E. Jak se učí dramatická výchova, str. 166-167)

Ptali a zaznamenali Chropáček, Hrocháček a Břucháček

DEN MEDVĚDA

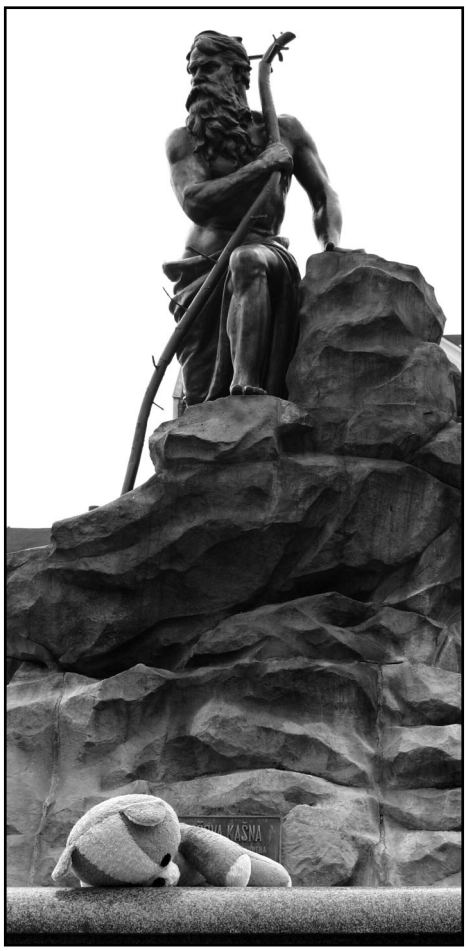
Možná jste rubrice Přímo z výhně docela nevěřili, ale Chechtáček vzal včera opravdu Medvěda na výlet. Zažili spolu plno dobrodružství a poznali celý Trutnov. Jen na výstavě J. Streita se Medvědovi dvakrát nalíbilo a raději sledoval televizi. Jak vidíte, patronem Medvěda se stal sám velký Krakonoš.

RECITOVALA IV. KATEGORIE

BYLI JSME U TOHO

BESEDA LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY IV. KATEGORIE

V sobotu dopoledne vystoupila se svými texty nejstarší kategorie recitátorů a tak se zúčastnění po obědě spolu s lektory vrátili na místo činu, aby sdíleli své divácké i přednašečské zážitky, a třeba také aby poodhalili něco ze zákulisí své práce s textem. Opakovaně se dnes mluvilo o problému žánru – jak dobře přečíst text a žánr rozpoznat, jak s ním dále zacházet a na co si dát pozor. Neznamená to vždy „prát to do diváka" od začátku na plný plyn, protože pak už není kam gradovat a divák je od začátku zahlcen. Do nepříjemné situace se může divák dostat, když recitátor v průběhu výstupu opouští původně nastolený žánr ať už samovolně, nebo záměrně, aby diváka překvapil pointou (text Moje první láska…). Lektoři doporučili neklamat diváka, ale „postupovat s vědomím toho, v jakém žánru se pohybujeme, s nadsázkou a zlehka udržovat diváka v napětí cestou k pointě." (J.Pokorný)

Problém lehkosti a nadsázky lektoři probírali i u textu S.Leacocka. zde je potřeba „dívat se na postavy svrchu, nepsat všechno tlustou tužkou, jak říkají herci, … nechat divákovi prostor na zklidnění, aby se mohl nechat znovu překvapit - a to je otázka výstavby." (J.Lhotská)

Vícekrát také zazněly úvahy na téma srozumitelnosti textů, které byly napsány nebo se úzce týkají společenského systému před rokem 1989 (A.Berková, J.Suchý). Některé typické znaky doby dnes již totiž vypadají jinak (občanský průkaz), chybí nám kontext a znalost dobových reálií a tak může být text pro posluchače a někdy i pro recitátora v jednotlivostech nerozkódovatelný. Pak je otázka, jestli do textu nezasáhnout citlivým škrtem.

Dokonalá znalost kontextu se pro některé recitátory stala úskalím, protože bez ní nejde text přesně pointovat a příjemně strukturovat. „Sympatická je míra nadhledu a stylizace, … text mnohým z vás sluší, cítíte jeho specifičnost, humor, oslovuje vás a pak i diváky, ale bez přesné výstavby, gradace, se jako diváci místy ztrácíme." (Z. Jirsová)

J.Křenková se v průběhu diskuse obecně vyjádřila ke kultuře řeči, kterou nebyli lektoři příliš nadšeni. Mimo jiné upozornila, že recitátor by měl bezvadně ovládat spisovnou češtinu včetně výslovnostní normy, která se od obecné češtiny a lokálních dialektů značně liší.

Míra vybavenosti recitátorů a úsilí vložené do přípravy textu se jednoznačně projevuje na výkonech recitátorů. Z diskusních kroužků například zaznívalo: „…tam, kde cítíš téma, nepereš to do diváků tak, aby každý, i ten nejposlednější pochopil, ale je to naopak jen tak jakoby mimochodem naneseno a vnímavý posluchač jde s tebou…" (J.Procházková) „je třeba mít dost jasnou představu, co říkáš, jinak začneš nahrazovat vnitřní představu vnějším výrazem…" „Akcent na první slabice neznamená, že druhou spolkneme!" (J.Křenková).

Mluvilo se také o výběru textů – některé byly pro lektory neznámé, některé prověřené i osobně zažité. Někdy recitátora zaujalo téma textu, ale text samotný nebyl dostatečně nosný - a to je problém i renomovaných autorů, jako je R. Fulghum.

A také se hodně chválilo. Za navození atmosféry, za vystižení poetiky textu, za nadsázku, za kontakt s divákem ale i za pokoru bez předvádění se, když se zrovna daří diváka bavit. A bylo pochváleno i vstřícné přehlídkové publikum a také učitelé a vedoucí, kteří za mnohými výkony stojí.

Hrocháček

DNES HRAJÍ...

...DS LANNOVKA, DDM ČESKÉ BUDĚJOVICE

Večeře s Lannovkou

Lannovka stojí před základní školou. Je zamčeno. Večeře je až od půl sedmé. Nepleťte si Lannovku s lanovkou – Lannovka je místo, kde soubor v Budějicích zkouší a schází se – celým jménem je to Lannova loděnice. „Tam byl pan Albert Lanna a měl tam schované lodě. Je to takový krásný starý domeček. Nahoře je podkroví a tam spí holubi. Máme tam vyhrazenou jednu místnost, a pak tam jsou jiné kroužky." Lannovka je odloučené pracoviště budějovického domu dětí a mládeže. A divadelní soubor Lannovka přijel půjčeným mikrobusem (půjčili si ho právě z domu dětí). Než vedoucí kuchyně vpustí soubor do jídelny, dovídám se ještě, že v dnešním představení hrají dvě náhradnice – jednou z nich je slečna ze souboru Pavla Petrovského (taky z budějovické Lannovky). Druhou náhradnicí za slečnu, která obvykle hraje na klávesy, je sama vedoucí Vendula Kecová (ještě před nedávnem Tampierová).

Paní vedoucí kuchyně vypadá skoro jako paní primářka. V modře vydlážděné, vyblejskané jídelně se tvoří fronta na květákové řízečky s bramborem a kouskem rajčete. Lannovce v patách už stojí děčínský soubor dddd. Každý soubor usedá k jinému stolu a pouští se do jídla. „Dobrý, ale trochu rozvařený, takový mazlavý..." Zapíjí se to sladkým červeným čajem. „Maso je maso," hodnotí krmi mladý pan Jan Kec, manžel vedoucí souboru a pro představení „Město masek" také technik a osvětlovač. V jídelně kromě blyštivých nástrojů kuchařek a celkem chutného jídla zaujme Lannovku taky speciální prostor, vyhrazený pravděpodobně pro stolování učitelů školy. Je to místo s pěknými, skoro historicky vyhlížejícími luxusními polstrovanými židlemi, které je ohraničeno dřevěnou zahradní přepážkou od dalšího prostoru jídelny. „To proto, aby je děti nepokousaly," poznamená na odchodu z jídelny vedoucí souboru.

Až venku před školou jeden člen souboru přizná, že mu jídlo připomínalo něco, z čeho se pozvracel, když byl malý. „A já jsem až po pěti minutách zjistila, že je to květák!" Jinak ale vcelku spokojená Lannovka odchází odpočívat před náročným dnem a těší se na kuře, které má být nazítří. Dobrou chuť a dobrou noc!

Břucháček

Jaká byla dnes ráno vaše první myšlenka, s čím jste dnes ráno vstávali?
(sobota ráno – pozn. Břuch.)

Člověk se probudí a přemýšlí nad tím, co ho čeká, tak jsem si říkala - co jsem asi zase zapomněla? Rychle jsem si sbalila poslední věci do kufru a letěla jsem na autobus, který mi stejně ujel.

Když jsem se probudila, tak jsem přemýšlela, kolik je hodin, a když jsem zjistila, že už bych měla vstávat, tak jsem chtěla ještě spát.

Jestli jsem něco nezapomněla...

Já to vůbec nechápu, protože jsem včera šla spát strašně pozdě, a když jdu spát pozdě, tak mi strašně dlouho trvá, než vstanu, a dneska jsem vstala, ani nevím jak.

Já nevím, já ráno nemyslím. Soustředila jsem se na to, abych vůbec vstala, abych se dopravila na ten autobus. Vstávala jsem v půl šesté.

Jak to v Trutnově vypadá...

Já jsem taky myslel, jestli jsem nic nezapomněl...

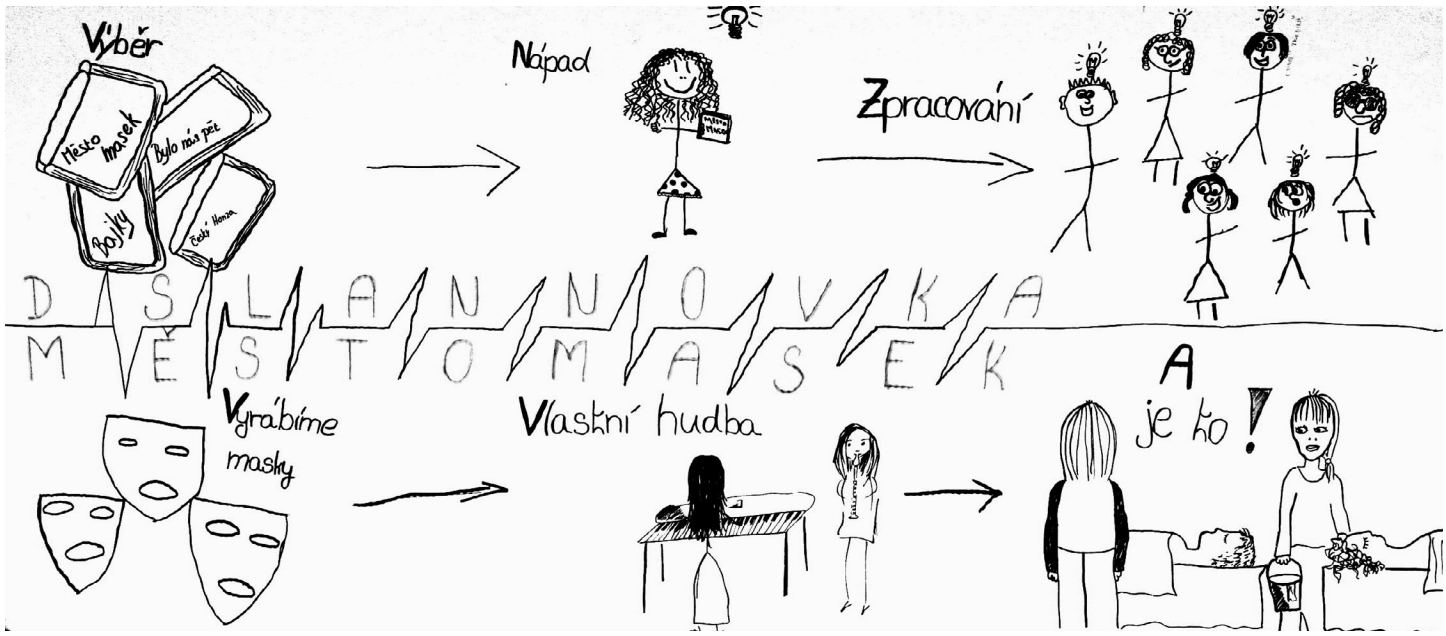
Já asi, že je to moc brzo, že bych ještě spala.

Já jsem si říkala, že hlavně abych neusnula, no...

A já jsem myslela na to, abych nezapomněla kostým, protože jsem ho jako jediná měla doma.

Jak vznikalo představení „Město masek"? Autoři: DS Lannovka

...KUK! ZUŠ BISKUPSKÁ, PRAHA 1

SLOVNÍČEK SOUBORU KUK!

aneb Co je nejdůležitější, když děláme divadelní představení?

Souhra/spolupráce

1 - velmi abstraktní pojem. Nevidíte ji, a přece tam (alespoň u nás) je. Důkazem jsou naše představení (Terka Kroupová); 2 - harmonie jing-jang v našem souboru (Bára Černochová); 3 - nedílná součást procesu tvorby, její míra lze být změřena na výsledném produktu (Áňa Bučková); 4 - bez souhry by to prostě nešlo, proto je fajn se dobře poznat a spolupracovat (Marta Zitová); 5 - kolektiv, kamarádství, prostě abychom si spolu rozuměli (Jana Křížová); 6 - vnímání ostatních, dobrá domluva (Domča Krupková); 7 - společně jde všechno líp! A když se všichni ještě ke všemu soustředí (viz. další bod) na stejnou věc a doplňují se – jde to jako másle! (Majda Denková); 8 - vzájemné vnímání mezi členy souboru, které se projeví v konečném výsledku (Katka Holeyšovská).

Soustředění

1 - prvek zapadající do každé fáze tvorby představení, též chápáno jako víkend strávený zkoušením představení (Áňa Bučková); 2 - podstatné jméno. Může být použito ve významu „koncentrace", nebo pro delší pobyt s divadelním souborem (plným potu a soustředění) (Terka Kroupová); 3 - je důležité v podobě jak konkrétní (pozornost), tak abstraktní (víkend). (Bára Černochová); 4 - chvilka meditace a klid v duši (Jana Křížová); 5 - vnímání lidí kolem sebe a svého okolí a přemýšlení nad informacemi, které jsou nám poskytovány (Katka Holeyšovská).

Zodpovědnost

1 - většina lidí je zodpovědných,... ale někdo k tomu musí být donucen! (Terka Kroupová); 2 - znak posilující jak celek, tak i jednotlivé články, stejně jako produkt (Áňa Bučková); 3 - znamená dělat to, co děláme,...ale zodpovědně (Marta Zitová); 4 - pokud se na vás někdo spoléhá, prokažte svou zodpovědnost a dotyčného nezklamejte! (Katka Holeyšovská).

Nápad/inspirace

1 - náhlé vnuknutí či záblesk v neznámé části mozku, poté rozjasnění mimických svalů a rozšíření zornice (Áňa Bučková); 2 - většinou nějaká blbost, ze které vznikne představení s hlavou a patou (Terka Kroupová); 3 - idea, myšlenka (nejlépe použitelná!!!) (Jana Křížová); 4 - když letí motýl, napadne nás, že bychom mohli létat, a i když víme, že létat se nám nikdy nepodaří, chceme to zkusit – a o tom to je! (Majda Denková).

Smích

1 - je potřebný, neboť bez něj by byl herec i režisér unavený, otrávený a nakonec nesoustředěný (Terka Kroupová); 2 - ...až 300 decibelů!!! (Bára Černochová); 3 - prostředek k urychlení či zprostředkování výše uvedených (viz nápad atd.) (Áňa Bučková); 4 - naše droga (Marta Zitová); 5 - když se něco nepovede, nebo povede až moc (Jana Křížová); 6 - ha, ha, ha – smích přece léčí! A zdravý herec nejlépe splní požadavky výše uvedené! (Majda Denková).

Vlastní slova do slovníčku:

Jana Křížová

Nadšení – když vás baví přemýšlet

Pohyb – jakýkoliv pohyb herce na jevišti po určité (nebo neurčité) dráze

Marta Zitová

Tolerance - bez té by to prostě nešlo

Lidi – herci i diváci

Bára Černochová

Benny Goodman – návyková hudba přítomná u zrodu našeho představení

Školník na chatě – jak zvláštní shoda náhod, že když potřebujeme zkoušet, nemáme k dispozici klíče od školy

Improvizace – základ všech našich představení

Áňa Bučková

Supermarket - jeden z prostředků posílení důležitých faktorů (viz soustředění) Školník -nenápadná postava stojící v pozadí procesu, avšak v rozhodujících okamžicích dominující Docházka -nutná nezbytnost k dosažení produktu Improvizace - výpomoc využívaná zejména při nedostatku nápadů či docházky Režie - občas nutný redukční prostředek výplodů improvizace

Majda Denková

Radost a chuť – Když se do něčeho nutíme a nebaví nás to, co můžeme čekat od výsledku? Živiny – Hladový herec? – To není ono! Ochota „zušky" a osazenstva – Dobré zázemí, od kterého přichází podpora a vstřícnost, potřebuje každý, ale, věřte tomu nebo ne, dokonce i divadelní soubor Správná parta – Když se sejdou fajn lidi a jsou nadšení pro stejnou věc, mají si co říct a mají ke své práci zodpovědný přístup, tak jde všechno lépe od ruky. A když se objeví správná parta nakonec i v hledišti, nezbude nám než se s chutí pustit do divadla. Přirozenost – Když vypadá něco nepřirozeně a uměle, divák to pak pozná a může mu to vadit. I když hrajeme něco, co nejsme, je potřeba se s tím ztotožnit a být v roli sami sebou.

Minirozhovor se souborem KUK! Praha

Jak jste spokojení s ubytováním a jak byste ho chtěli změnit nebo vylepšit?

Je to tu hezký a líbí se nám pan recepční. Akorát si tu připadáme jako v bludišti a je to daleko. Líbilo by se nám, kdyby tu byly lepší, plnější polštáře.

Mohli byste jednou větou popsat vaše představení?

Je to pantomima stylizovaná jako černobílý film z třicátých let komentovaná citáty.

Děkuji za rozhovor.

Tchořáček

Ze zkoušky

...ZUŠ TURNOV

Rozhovor členů souboru ZUŠ Turnov s vedoucí Alenou Tomášovou

Jak se máš?

Mám se teď jinak. Být maminkou je pro mne nová, nádherná a naprosto vyčerpávající role.

Jakou otázku bys chtěla dostat?

Po kom jsem tak krásná a chytrá.

Jak bys na ni odpověděla?

Celá šťastná bych odpověděla, že krásná po mamince a chytrá po tatínkovi.

Jaký je tvůj nejoblíbenější herec nebo herečka?

Jack Nicolson a členové souboru ZUŠ Turnov.

Jaký vztah máš k nám puberťákům a jak se ti s námi pracuje?

Musím přiznat, že čím dál víc vás puberťáky nějak nestíhám.Ale snažím se nezapomenout, jak jsem sama s tímhle složitým obdobím bojovala a to mi pomáhá. Pracuje se mi s vámi většinou skvěle. Máte spoustu úžasných, i když často nepoužitelných nápadů.

Máš radši vanu nebo sprchu?

Vanu, protože sprchu nemám.

Co máš pod postelí?

Žehlící prkno, angličtinu pro samouky, příručku Správné kojení a prach.

Je nám záhadou, jak jsi to poslední dobou všechno stíhala. Učila jsi, vedla 3 soubory, zkoušela jsi se svou hudební skupinou a ještě ke všemu jsi byla těhotná.

Jsem už taková motorová myš. A to jste zapomněli na naše ženské autorské divadlo. Sama to nechápu, ale je fakt, že už mi ke konci docházely baterky.

Proč jsi ostříhala Frantu?

Pro čtenáře upřesňuju, že František je můj manžel.A já mu ostříhala jeho nádherné, dlouhé, kudrnaté vlasy, protože se jednoduše nechal.

Petr o našem představení prohlásil: „Není to divadlo, ani to....“ Nevadilo by ti, kdybychom si to vybrali jako název souboru?

Trochu složitější, ale proč ne. Ostatně naše práce opravdu není divadelním představením v pravém slova smyslu.

Líbily se ti naše otázky?

Od vás si nechám líbit všechno.

Rozhovor Břucháčka s členy souboru ZUŠ Turnov

Na co se těšíte?

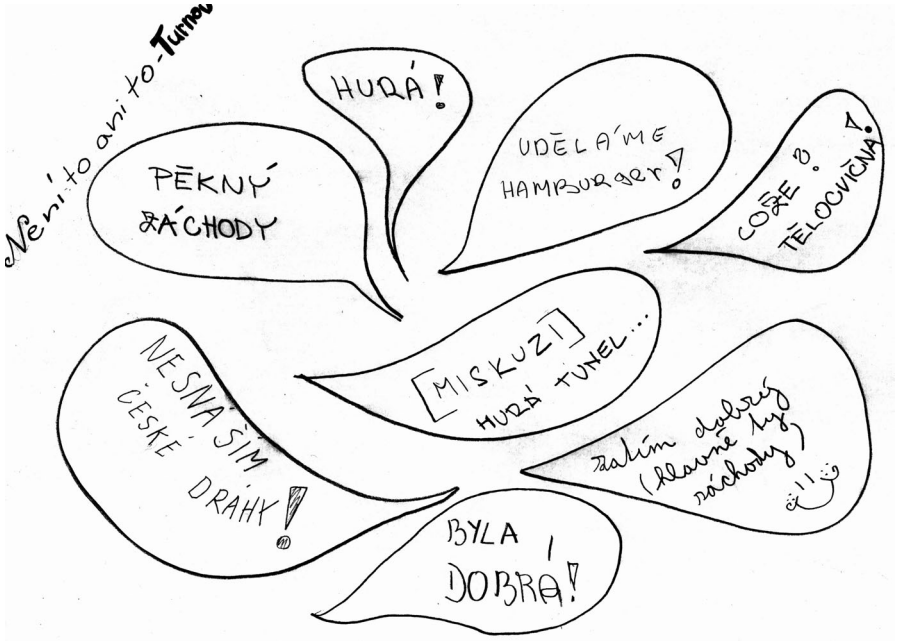
Já se těším, že tady poznám nové lidi a asi nasbírám nějaké zkušenosti od ostatních souborů. A taky že budeme konečně mluvit s porotcema. Jo, protože vždycky vlastně jenom vedoucí souboru mluvil s porotou a porota nikdy nemluvila s náma. Vždycky jsme to věděli přes někoho, přes vedoucího – a to už je takový trošku překrucovaný... Já se těším na tu noc tady v té tělocvičně. Jestli někdo bude chrápat...!!!!

Spíte rádi v tělocvičně?

My jsme to nikdy nezkoušeli.

Upozornění! Členka souboru ZUŠ Turnov se jmenuje Venesa Fichtnerová, nikoli Vanesa. Chyba je v programové brožůře!!!

Výkřiky příjezdového dne

ZUŠ P. Kalety Český Těšín
Chvíli poté, co odešli jejich první trutnovští diváci

Jaké to bylo, jak se vám hrálo?

No, pomalé to bylo, ale dobrý...
Už jsme hráli i líp...
Jeden pán vepředu se furt smál.
Publikum bylo velmi dětské a velmi dětsky taky reagovalo – oni nekomunikovali.

Co chcete v odpoledním představení zlepšit?

Aby to bylo rychlejší, abysme líp mluvily
A já si svážu vlasy, aby mi nelezly do obličeje.

Liberec povolil dopoledním divákům i kávu v hledišti

Členové Divadla Vydýcháno po svém prvním trutnovském představení tvrdili, že si představení užili a hrálo se jim dobře, lépe než jinde a jindy – i když si v novém prostředí museli zvykat. A navíc – i když jejich diváky byla pouze porota, soubor z Hlučína a čtyři diváci (4!). „Fajn, že jsme to zkusili, a teď to ještě víc rozbalíme,“ říká David Rohlíček. Vedoucí souboru Líba Hájková se domnívá, že obě sobotní představení, která se hrála v kině, měli vidět představitelé státní správy. „Klidně tam mohli poslat trutnovské zastupitele. Byla to tedy spíš taková veřejná zkouška, takže jsme i divákům povolili třeba kávu do hlediště.“

Břucháček

VEČERNÍ PROGRAM PRO RECITÁTORY

Včera od půl osmé večer se konal v sále Národního domu večerní program pro recitátory. Fungoval převážně jako diskotéka, do které byly vloženy tři různé aktivity.

První z nich byla hra Halalí. Spočívala v tom, že si všechny děti sedly do kruhu na židle, kterých bylo o jednu míň než dětí. Přebytečný člověk šel doprostřed a řekl formuli: „Halalí tomu, kdo…" a místo tří teček se doplnil zbytek věty ve stylu „Halalí tomu, kdo nesnáší cibuli" nebo „Halalí tomu, kdo někdy v životě ochutnal písek". A lidé, na které to platilo, se mezi sebou vyměnili a uprostřed zase zůstal jeden člověk. Hra byla nadšeně přivítána a byly k slyšení i věty jako „Halalí tomu, kdo už se někdy spálil žehličkou" a dokonce i „Halalí tomu, kdo si včera večer nečistil zuby." Je nutno podotknout, že při tomto „halalí" se zvedli pouze tři lidé.

Další aktivitou byla tvorba videoklipu. Recitátoři se rozdělili do čtyř skupin a měli celkem třináct minut na výběr písně a následné vymyšlení choreografie. První skupina použila píseň Asereje a jejich choreografie se skládala z hromadného vláčku a tance v kruhu. Druhá, čistě klučičí, skupina předvedla zpomalený boj za zvuků skladby Carmina Burana. Třetí skupina tančila na píseň Samba de Janeiro a čtvrtá na první skladbu ze soundtracku k filmu Amélie z Montmartru. Nejpropracovanější choreografie měla asi třetí a čtvrtá skupina.

Třetí vložkou do recitátorské diskotéky byla hra Evoluce.

Celé ty dvě nabité hodiny panovala v sále příjemná atmosféra a děti byly víc než nadšeny. Diskotékové hity jako např. Macarena nebo Barbie girl od skupiny Aqua se střídaly s českou klasikou – Hrobař, Jožin z bažin nebo Hajný je lesa pán. Myslím, že všichni si večer užili a že kdyby to časový harmonogram dovoloval, protáhli by si tuto akci ještě o jednu nebo dvě hodiny.

Tchořáček

SPECIÁLNÍ MEDVĚDÍ PŘÍLOHA

Důležité upozornění:

Platí přísný zákaz lovu medvědů! Upozorňujeme , že medvědi jsou zapsáni v Červené knize ohrožených druhů. Veškeré zbraně odkládejte vždy před budovou, kde by se jakýsi medvěd mohl vyskytovat (Kino Vesmír, Národní dům, Střední lesnická škola, pension Úsvit, veřejné toalety, hospody, bary)

Medvědí okruh:

V Trutnově vznikl letos v rámci Dětské scény tzv. Medvědí okruh. Jedná se o okruh, který jsme připravili podle medvěda Jakuba. Jsou to jím často procházené trasy. Medvědí okruh prochází např. pensionem Úsvit, Střední lesnickou školou, kinem Vesmír a Národním domem. Jedná se o velice zajímavou procházku a rozhodně vám doporučujeme si tuto trasu projít. Je značena šipkami napsanými křídou na zemi.

Rozhovor s medvědem Jakubem:

Jak jsi se stal medvědem?

To je i pro mě záhadou...

Jaký je tvůj oblíbený druh piva?

Černá hora. My medvědi totiž obvykle žijeme v horách:-)

Proč už nenosíš ve vlasech korálky jako vloni?

Protože teď mám ve vlasech zase něco jiného... Navíc, když sem si špatně lel, tak jsem se ráno probudil a korálky byly zaražené hluboko do hlavy.

Jaká je tvá oblíbená denní doba?

Noc.

Máš rád Úsvit/úsvit?

Úsvit nemám rád.

Kde se vzal v Trutnově druhý medvěd? Kdo to je? (viz Deník DS 1, str. 2)

Tak o tom já ni nevím...

V Trutnově se objevila tzv. „Medvědí stezka". Nevíš náhodou, kdo ji udělal?

Žádné jsem si nevšiml... Zato jsem si všiml „Medvědího doupěte" na Úsvitu...

Čím si šplhnout u medvěda?

Po podrobném pozorování tohoto tvora jsme dospěli k názoru, že si u něj nejlépe šplhnete medem, Medvědím ležákem nebo krabicí lízátek. Ovšem pozor! Může se stát, že se vám pokusí tvrdit, že nejí sladké. V takovém případě jej raději nechte tak 5-10 minut na pokoji, nebo byste mohli začít být dotěrní, což je nežádoucí... Medvěd je také velice hravý a má rád lidi s tvořivým a hravým charakterem. Ale hlavně, hlavně na něj buďte hodní...

S pozdravem LOMJJK (Liga pro ochranu medvěda Jakuba a jeho kolegů)

BYLI JSME U TOHO

DISKUSNÍ KLUB PRO DOPROVOD RECITÁTORŮ II. A III. KATEGORIE

„Rozhodla jsem se změnit taktiku," řekla Ema Zámečníková na začátku sobotního diskusního klubu, „mám pocit, že vás nejvíce zajímá to, co si o jednotlivých výstupech myslela porota." Ema tedy účastníkům diskuse navrhla, že tentokrát nebudou společně procházet výkon po výkonu, ale vyberou si kteréhokoli recitátora, který je něčím zaujal, případně u něj vyvstaly nějaké otazníky. K němu si navzájem sdělí své dojmy a nakonec se dozví i o čem se mluvilo v porotě. Tento nápad byl s povděkem přijat. Než se ale tento plán začal realizovat, vrátila se ještě Ema ke včerejšímu setkání. Včera se totiž ještě po skončení diskusního klubu – již v úzkém kruhu – otevřela zajímavá otázka: Jaké autory poezie vybírat pro třetí kategorii? Mluvilo se o tom, že vybrat poezii vhodnou pro tuto věkovou skupinu je dost těžké.

Poezie pak v podstatě zůstala i tématem dalších úvah, a to nad textem Václava Hraběte. Pocity z výkonu se prolínaly s myšlenkami poroty, které tlumočila Ema diskutujícím a ti je dále rozvíjeli. Co se objevilo za podněty?

Lyrice moc „nesluší" přímý kontakt s publikem, lyrika potřebuje i určitý prostor – těžko se říká do velké auly, neboť jemný text nemůže interpret křičet. Je třeba si uvědomit, že lyrika není vyprávění, ale spíše pojmenovávání pocitů, vztahů, obrazů…Při přednesu lyrických textů hrozí upadnutí do jakéhosi obecného lyrismu (v horším případě až do klišé). „V dobré lyrice je už lyričnost a poezie obsažena, není potřeba ji tam rvát! A do špatné ji stejně žádným způsobem nedostanete."pravila Ema a rozvinula svoji „teorii tří kupiček".

Do první „kupičky" patří podle ní texty, které jsou jen na čtení. (Některé texty jsou natolik intimní, že mohou u diváka vzbuzovat pocit nepatřičnosti, trapnosti, že jakoby nahlíží klíčovou dírkou někam, kam nemá.) Do druhé spadají ty, které by si děti rozhodně měly číst, měly by si je brát do dramaťáku, říkat si je…ale neměly by je recitovat veřejně. Důvodem je to, že divák si nutně propojuje text, který slyší, s konkrétním přednašečem, a tady se může objevit rozpor. „Když dítě, kterému je třeba 14, textu rozumí, ví, co chce říct, ale vypadá na deset, je výsledek pro diváka prostě problematický, ať recitátor chce nebo nechce." Třetí „kupička" obsahuje texty, které se dají recitovat veřejně. Stejně je potřeba brát ohled na věk recitátora, jeho recitátorské a životní zkušenosti.

Dalším tématem diskuse bylo nebezpečí dlouhodobého výběru obdobných textů pro jednoho recitátora. Hrozí, že si recitátor vytvoří osvědčené způsoby, navyklosti, takže jeho projev působí nakonec stále stejným dojmem. Ema se přimlouvala za to, aby ti z přítomných, kdo pracují s recitátory tzv. nechodili na jistotu, a když recitátor jednou uspěje s určitým typem textu, nevybírali to samé i další roky. „Toho recitátora to omezuje, je lepší donutit ho vzdát se navyklostí, šarží, aby se mohl dál vyvíjet a dostalo se mu nějakého srovnání. I když nám třeba pak nevyhraje."

Holá pohádka od Petra Nikla přinesla téma potřeby respektovat formu vytvořenou autorem. Holá pohádka (z knihy Lingvistické pohádky) je totiž sestavena ze samých holých vět, velmi se v ní pracuje s interpunkcí. Je to lingvistická hříčka a jako taková by měla být i prezentována jinak ztrácí „šmrnc".

Pochvalné výroky padaly na adresu Tomáše Havlínka a obrátily pozornost diskutujících k dovednostem recitátora a Ema položila přítomným zásadní otázku: „Jak se k těmto dovednostem dostat?" Pokusila jsem se podstatné zaznamenat v následujících odstavcích:

Důležité je provést důkladný rozbor textu, proniknout do něj, odhalit všechny možnosti, které nabízí. Znamená to znovu a znovu ho číst, rozkrývat, ale pak také přemýšlet, zda na to, co jsem objevil, mám prostředky, kapacitu to sdělit ostatním.

Pedagog by neměl dovolit dětem, aby začaly akcentovat něco, co v textu není, co si do něj jen projektují. „Ne nechat ho říct, že pro něj je to o tom a o tom, a tak to tak bude říkat. Musí to v tom textu opravdu být!"

Nejrůznějšími prostředky vyvolávat v recitátorovi představy, představový film, nebo se opřít o jeho životní zkušenost. Dítě si také potřebuje vytvořit názor, stanovisko vypravěče a ujasnit si postoje a vztahy vyplývající z textu.

Cvičit kontakt, komunikaci, aby se recitátor naučil, že má v publiku partnera pro rozhovor a naučil se mu text opravdu sdělovat. (Např. oční kontakt s publikem není to samé, co těkání očima sem a tam.)

Na závěr diskusního klubu se vybíralo „do Bruselu". Znamenalo to, že se přítomní zkusili vžít do (často nelehké) role porotců, kteří mají možnost navrhnout pouze dva z recitátorů na postup a tento nevážně vážný úkol završil „výživnou" hodinu a půl strávenou diskusí nad recitací.

ROZHOVOR S EMOU ZÁMEČNÍKOVOU

Těsně po skončení diskusního klubu jsem ještě Emu zdržela ke krátkému rozhovoru:

Pokud vím, nevedeš diskusní klub poprvé. Proč to vlastně děláš?

„Vedu ho asi potřetí. Je pro mě zajímavé jak se tu potkávají názory naprostých laiků i lidí poučených, konfrontují se, střetávají, nebo prostě jen tak existují vedle sebe. Je to pro mě vždycky hrozně zajímavé. A ráda šířím osvětu!

Přinesl diskusní klub i nějaké podněty pro tvoji práci?

Například právě to téma přednesu lyriky – musela jsem si sama pojmenovat, jak tu lyriku dělat.

Náš rozhovor skončil výzvou – Ema totiž připravuje knihu s názvem Průvodce dětským přednesem, a tímto prosí všechny, kteří pracují s recitátory, aby jí posílali podněty, co by se mělo v knize určitě objevit, s čím si neví rady, co v souvislosti s přednesem řeší. Podněty můžete psát na email: **EmilieZamecnikova@seznam.cz**

Plecháček

HRÁLI JSME SI S...

...RECITÁTORY II. KATEGORIE

Zujeme se krásně výborně... Miláčkové, a ty tkaničky mi svázal kdo?

Po ránu Jitka a Pepa ve třídě lesnické školy nabízejí protáhnutí na probuzení a etudy ve skupinách. Tlumeně zní tango, chvíli tančí Jitka, pak zase někdo jiný, škála pohybů dětí je opravdu široká. Vedení druhého pohybem vlastní dlaně nedělá nikomu problém. A pak přichází těžký divadelní úkol – děti rozdělené do skupin si mají připravit krátkou etudu – tedy scénku – která by zachytila něčí sen. Po diskusích a přípravách dětí jsem svědkem několika snových výjevů, které - ač bez kulis, kostýmů a rekvizit – jsou srozumitelné, se smyslem pro hraní situace, gesto a rytmus. Jaké sny děti hrály? O holkách v nesnázích, co spadnou do bažiny a zlosyn za bukem se jim chechtá. Ančin sen o dopravní nehodě, ze které viník zbaběle ujíždí. O sestrách, které za samé jedničky dostanou pejska – i když mají zlou matku (ty parchante nevděčnej!) – pejsek jim uteče, a ony nakonec zjistí, že se jim ten pejsek jen zdál. A jako jednoznačně nejlepší byl shledán až absurdní, spíš konverzační a téměř detektivní příběh o pátrání po magnetu, který se ztratil ve škole. Pan učitel ve třídě bez výsledku vyšetřuje, až musí přijít pan ředitel, který zajde koupit detektor kovu (koupí si bílý, protože ten je nejlevnější) – a zjistí, že magnet má u sebe největší třídní „šprtka". Ta začíná plakat a podle výsměchu jejích spolužaček divák pozná, že je vlastně nevinná. Pepa chválí výkony dětí, ale už méně je nadšen, když zjistí, že jeho boty před dveřmi třídy jsou svázané tkaničkami k sobě. Že by oživly postavy z příběhu? Pozor, Pepo!

Břucháček

VEČER S RECITÁTORY

BYLI JSME U TOHO

HRÁLI JSME SI S RECITÁTORY III. KATEGORIE

Kdybych tušil, že jdu s recitátory III.kategorie na výlet, vzal bych si pohorky, láhev vody a „kápézetku". I když jsem nic z toho neměl, vše jsem přežil a odměnou mi bylo pěkné hřiště na rovince a hodně legrace. Navíc jsem cestou do kopce nemusel dělat dřepy – tabuizovaná slova ANO, NE, JO a JASNĚ jsme ani jednou nepoužil. Zato jiní se málem udřepovali.

Přesto při Sesterské honičce v trojúhelníkovém prostoru vymezeném pevným lanem všichni působili odpočatě a běhali jak na závodech. Pravidla se recitátoři III. kategorie dovídali postupně a plnou verzi hry jsem ani snad nestačil vnímat. Opravdu nevím kdo koho honil a kolikrát se z honěného stal honící a naopak. Všude plno křiku, výskání (i to v rámci pravidel hry) a smíchu (to už byl bonus navíc).

Pak vydýchat a napít a znovu do hry. Pro změnu na Medvědy. Tyto potvůrky však dřevorubce nežerou, jen rozhýbávají a rozesmívají svými zvukovými a pohybovými kreacemi.

Hra na Tabu stále trvá, pořád někdo dělá dřepy. Jinak znovu napít a vydýchat, trojúhelník změnit na hraniční čáru mezi dvěma územími a – Hu-Tu-Tu-Tu. Průběh hry dramatický, rozložení sil na obou stranách se stále mění, až nakonec vyhrají všichni. Dvě skupiny se spojí lítým bojem s propracovanou taktikou v jednu pevnou organizaci.

Opět vydýchat, napít a do Hangárů. Chvilku to trvá, než všechna letadla najdou bezpečně svůj nový hangár. Letadla se stávají hangáry a létá se nanovo. Co nám sedělo víc? Role letadel? Hangárů? Já bych chtěl být letadlo a nechat se vést bezpečně někým jiným…

Za celou touhle hravou hodinou a půl stáli oba Jakubové. Celými hrstmi rozdávali dobrou náladu a nenápadně jistili bezpečí při hrách. Nemohl jsem odejít bez toho, že bych se s nimi nezastavil na kus řeči. Pozvání přijali rádi.

Pracovali jste na této dílně spolu poprvé? Jakubové: Poprvé.

Jak jste dílnu připravovali? Sešli jsme se a házeli nápady společně. Nechtěli jsme dělat strukturované drama, záměrně jsme nevolili téma. Naším cílem bylo děti pobavit.

A vyšlo to? Vyšlo. Jo, cítili jsme pozitivní energii, bavilo je to.

Kdybyste za rok vedli recitátorskou dílnu znovu, co byste udělali jinak?

Záleželo by na složení skupiny. Asi bychom se víc přizpůsobili dynamice skupiny, víc bychom improvizovali.

S jakými předchozími zkušenostmi jste na dětskou scénu přišli?

Jakub Š: V Lužánkách jsem vedl oddíl Brnkadel Kubíci a vedl jsem lekce pro druhý stupeň ZŠ. Pak jsem působil jako lektor na divadelních táborech, na dílnách divadla – fórum v Německu, Rakousku a u nás, učil jsem středoškolské učitele ve Vídni.

Jakub S: Vystudoval jsem specializaci na předškolní výchovu na PF UK a nyní studuji nástavbu na KVD DAMU, tak mám zatím zkušenosti spíš teoretické.Vedl jsem ale skautský oddíl.

Musím říct, že jsem se s recitátory třetí kategorie vrátil do dávných let mého působení v indiánském oddíle a byl to moc fajn propad v čase. Bylo mi jen líto, že nás v hlubinách trutnovských lesů nenašel náš redakční fotograf. To byste teprve viděli fotky!

A na přidanou: Jak se hraje Sesterská honička?

To se dvojice lidiček zavěsí za sebe jako dáma s pánem na promenádě v tanečních. Krom nich je v prostoru jedna dvojice rozpojená. Jeden z ní honí a druhý je honěn. Honěný se může zachránit tak, že se chytí některé dvojice zleva. Ten, kdo je zavěšený vpravo, se musí pustit, strašlivě zakřičet a začít honit. Pokud se honící dotkne honěného, role se otočí a ten, který honil, začne rychle prchat. Doporučujeme!

Dodatek pro milovníky historie. Pustíte-li se od „lesárny" příkrou levou stezkou stále vzhůru, dojdete k nově zrestaurovanému památníku prusko-rakouské války a ten stojí za vidění. Stojí u cesty vpravo. Naopak o několik desítek metrů vzhůru po stezce vlevo stojí dřevěné sousoší se srnou, zajícem a sovou, dílo zřejmě naivního umělce. Nádherné místo pro urovnání myšlenek. Úplně nahoře je pak hřiště, které bylo domovem recitátorům III. kategorie. Alespoň s některými nashledanou za rok!

Chropáček

SLOVO POROTY

O GOTHAMSKÝCH, ZUŠ HLUČÍN

Výborná vybavenost souboru (na všech vystupujících je vidět kvalitní dlouhodobá, systematická práce vedoucí) a vděčné textové východisko byly dobrým základem příjemné a kultivované inscenace, s níž přijel do Trutnova soubor hlučínské ZUŠ.

Vedoucí se spolu se svým souborem pokusila využít principu ilustrace pohybem a gestem ve čtyřech příbězích o Gothamských. Tři z nich si soubor vybral ze Šrutova Kočičího krále, čtvrtý – o volbách gothamského starosty – je původním příběhem, který jako zajímavou variaci na kocourkovské příběhy napsal nejstarší člen souboru. (I když jde o úctyhodný a zdařilý text, bylo by v něm ještě potřeba dořešit jeho závěr, který není zatím jednoznačný.) Vytváření gestických a pohybových paralel k vyprávěnému textu má v inscenaci sloužit jako prostředek, jak zprostředkovat to, co si vypravěči myslí o Gothamských a o jejich bláznivosti a pověstné hlouposti. Zatím je však tento princip využit nedůsledně, spíše naznačuje cestu,k terou by bylo možné jít dál, aby bylo zřejmější téma celé inscenace. Mnohdy se stává, že se ilustrace spokojí jen s drobnokresbou, která k vyprávění nedodává další „rozměr", neozvláštňuje ho, ale jen ho dubluje. Místy se stává, že ilustrování příliš velkého množství dílčích motivů a detailů má za následek ztrátu tempa a gradace.

Dořešit by bylo potřeba také práci s prostorem a se scénografickými prvky (židličky a práce s nimi, praktikábly a jejich využívání, kostýmní prvky) tak, aby i tato složka důsledně sloužila záměru inscenátorů.

Navzdory tomu, že inscenace přinesla řadu otazníků, byla dobrým startem letošní Dětské scény.

Jaroslav Provazník

LAVIČKY NA PROMENÁDĚ, DIVADLO VYDÝCHÁNO ZUŠ LIBEREC

Sympatické představení vedoucí Libuše Hájkové přineslo energeticky nejsilnější vystoupení prvního dne přehlídky. Inscenace fungovala nejpřesněji v momentě, kdy se scházeli radní města. Zkratka a gradace používaná ve výstavbě této opakované situace ale naopak chyběla ve chvíli, kdy si obyvatelé města uvědomili, že si sedli na čerstvě natřenou lavičku. Tam se zůstalo pouze v rovině ilustrace, což situaci ani vztahy mezi postavami dále neposouvalo.

Pevnějšímu semknutí inscenace by napomohla důslednější žánrová přesnost a upřesnění jednotlivých typů postav, které v příběhu vystupují. To by zároveň přirozeně nabídlo řešení vztahů a postojů v ostatních situacích inscenace.

Rozprava v porotě i seminářích se také dotkla nahoty - respektive použití postupného svlékání postav na jevišti. Někdo ji vnímal jako silný jevištní znak, se kterým ale inscenátoři nepracovali důsledně, pro jiného byl satirou v něžném provedení pubescentů. Podstatné ale zůstává, že nesklouzla k podbízivosti, na druhou stranu „naplněnost" aktu svlékaní by možná byla skvělou paralelou k tématu inscenace.

Na vystoupení libereckého souboru si také cením, že se dotklo aktuálního tématu – obrazu dnešní politiky, potažmo chování politiků. Z dětí byla znát chuť a potřeba se k němu vyjádřit. Kdo viděl stejné představení na krajské přehlídce, vyzdvihl práci vedoucí a režisérky, která se nebála do inscenace znovu vstoupit a upravit ji směrem k posílení tématu a temporytmu inscenace. Obraz nehybné a přesto tak výmluvné rady města s peripetií vstupu podlézavého radního pro mě z dnešního dne zůstane nejsilnějším divadelním zážitkem.

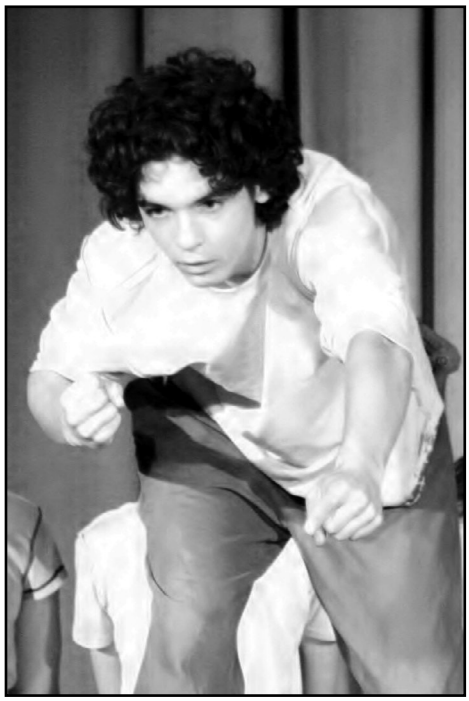
Dominika Špalková

O HODNÉ SÁŘE, LÍNÉ PEPINĚ A SPRAVEDLIVÉ ČARODĚJNICI, ZUŠ P. KALETY, ČESKÝ TĚŠÍN

Největším problémem tohoto představení je jeho dramaturgická rovina. Autorský text obou představitelek si bere za základ prvky klasických pohádek- dobrou a zlou sestru, motiv putování, potrestání zla. S nimi je ale nakládáno velmi samoúčelně. Není jasný ani princip a řád představení – jde o divadlo na divadle nebo o iluzivní pohádku. Tvrdí se, že jde o pohádku, ale ta končí důsledným potrestáním zla. V tomto představení je sice zlo potrestáno a navíc ještě polepšeno a dobru je odebrána odměna. Celé to potom působí jako slepenec všeho, co nás napadne. Nedůsledné je i použití jevištních prostředků – výtvarné ilustrace cesty (dům, strom, zvířátka) jsou posléze nahrazeny popisnými fyzickými znaky zvířátek, které navíc někdy působí až infantilně. Není ujasněna ani adresnost představení. Navíc je potřeba si pohlídat i jevištní projev mladých hereček, aby si neosvojovaly hereckou manýru. Zkrátka někdy je méně více. V tomto představení se jasně ukázalo, jak důležitá je etapa hledání a přípravy představení – proč a o čem chci hrát. A také jak důležitá je role vedoucího – pedagoga, jako dramaturga a toho, kdo hlídá cestu a směr.

Jaroslav Dejl

DNES HRÁLI

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

Soubory ZUŠ Hlučín, ZUŠ Liberec a ZUŠ P.Kalety z Českého Těšína

První z diskusí 36.ročníku Dětské scény začala o čtvrt hodiny později díky časovému skluzu, který se již během prvního dne stihl vytvořit. Atmosféra před Klubem Nivy byla obohacena o přítomnost country kapely a několik desítek trutnovských kovbojů a kovbojek. Do tohoto prostředí dorazili oba dva brněnští lektoři dle domluveného času a záhy za nimi první dva dětské soubory. Než se však stačily děti vyzout, třetí soubor dorazil, a tak mohl začít program naplánovaný dvěma hochy z brněnské divadelní školy.

Nejprve byly děti otázány, zda jsou unavené či ne. Lektoři s nadšením přijali jejich odpověď, že ani ne, a záhy se vynasnažili (napsali bychom setsakramentsky, kdyby to bylo v tomto seriózním periodiku možné) únavu navodit všemi dostupnými prostředky – děti běhaly dokola, pak zpět, pak zase dokola a pak zase zpět. To vše bylo lektory řízeno údernými tlesky a hvizdy. Poté se kvůli zklidnění vyzkoušel kontinuální (co nejpomalejší, ale přesto plynulý) pohyb. V soutěži kontinuálního pohybu vyhrál ten, kdo dorazil do cíle jako poslední. Na své trase byly děti atakovány větry a hromobitím způsobenými dramaty Willliama Shakespearea v rukou kontinuálně doběhnuvších závodníků.

Po dokončení kontinuálního závodu si děti zahrály Molekuly. Prostřednictvím této hry se rozdělily do tří skupin (dvě po pěti a jedna po šesti lidech) tak, aby se v každé skupině vyskytovali členové všech souborů. V tomto okamžiku už byly bariéry mezi členy jednotlivých souborů zbourány a ve skupinách se vesele protřepávaly pravice. Hoši z JAMU rozdali dětem papíry enormních rozměrů a proběhla první reflexe divadelních představení tohoto dne. Pak už se vytvořil kruh (dle lektorů jeden z pilířů dramatické výchovy) ze všech účastníků a začala samotná DISKUSE.

Její struktura je prozatím takováto – nejprve se k představení vyjadřují diváci, poté dostávají slovo tvůrci. Lektoři se snaží diskusi vést po jednotlivých tématech, neodbočovat od nich, nutí děti, aby se vyslovovaly konkrétně a případně některé problémy sami nastolují. Jako samozřejmost zde uvádíme fakt, že vždy mluví jen jeden. Jinak dostane fixkou po hlavě od Vátra. V průběhu diskuse přibíhá schvácená Alena Palarčíková, která dětem přináší informace o názorech poroty. Děti mají šanci reagovat a také reagují. Reagují vzorně a uklidněně, a Vátr tak neztrácí ani jednu ze svých fixek.

A tolik k atmosféře prvního diskusního večera a několika faktům navrch. Na závěr vám, milí dramatičtí čtenáři a čtenářky, předkládáme stručný bodový výtah z diskuse - klady a zápory představení ze dne 16.6. (vyslovené dětmi) a jeden malý bonusek navíc.

Zmíněné klady a zápory včerejších představení:

ZUŠ Hlučín: O Gothamských

KLADY:
funkční scénografie (využití všech prvků, rozčlenění prostoru)
dobrý temporytmus inscenace
,,kocourkovské" téma
přirozenost, živost, hravost
sladění hudby a jednání na jevišti
barevnost – kostýmy a scény
poslední příběh (volby)

ZÁPORY:
doslovná ilustrace textu
nečitelnost pohybově stylizovaných částí (první příběh – sýry) – samy o sobě nesrozumitelné

ZUŠ Liberec: Lavičky na promenádě

KLADY:
vtipnost
dobrá pointa i námět
funkční divadelní zkratka (městské shromáždění)
gradace

ZÁPORY:
příliš rychlé tempo na začátku
kostýmy – nefungující dobová stylizace (džíny, tenisky)

ZUŠ P.Kalety, Český Těšín: O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnici

KLADY:
použití principu divadla na divadle
písně
odlišnost postav hrané jednou herečkou

ZÁPORY:
přítomnost dialektu v jevištní mluvě
přehrávání
nepochopení principu přeskakování z role do role (Sára, Pepina – zástěra, Matka, Ježibaba, zvířata - ???)

BONUS

REFLEXE VEDOUCÍCH DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PSANÁ DĚTMI:

,,Příště oholit!"
,,Je mi zima na nohy!"
,,Mně taky!"

sepsali Dátr a Vátr

ANKETA

Dnes jsme se ptali dospělých:

Co chcete v příštím roce naučit děti ve svém souboru?

Nevím. Dělali jsme činohru, pak divadlo poezie, teď pohybové divadlo… rozhodně půjdu do něčeho, co jsme ještě nevyzkoušeli. Rozhodně na ně připravím nějaké překvapení. (Ivana)

Běh na dlouhou trať. Aby byly děti psychosomaticky propojené co se týče pohybu a hlasu na jevišti. A to je běh na dlouhou trať. (Dominika)

Určitě u některých to mluvení a aby se nebály diváků. A hlavně aby si to na jevišti užily, protože když si to užívají, tak to vlastně dál předají divákům; aby se nebáli, aby do toho šli. (Andrea)

To se ukáže, až se sejdeme na začátku roku – to, co budou nejvíce potřebovat. (Hanka)

Aby se zbavily sebepozorování, protože mám malé děti. (Vlaďka)

A dětí:

Jaké dovednosti (divadelní nebo recitační) se chceš v příštím roce naučit?

Já bych se příští rok chtěla zdokonalit ve spolupráci s lidmi, víc je poslouchat a víc se otevřít těm druhým názorům. (Katka)

Já bych asi chtěla líp mluvit, protože to není úplně nejlepší. (Venesa)

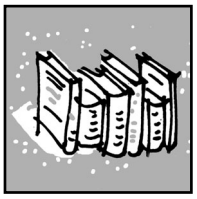
Já si myslím, že náš soubor by celkově potřeboval zlepšit kázeň, protože vždycky na zkouškách je strašný bordel. (Ondra)

Všichni bychom se měli zlepšit v řeči, v mluvení, nehuhňat. (Hana, ZUŠ Turnov)

Zpívat a taky nějaké ty pohybové dovednosti, protože třeba co znám pár herců, tak udělají salta a stojky, hvězdy...(Nikola)

Všechno umíme, ne? (Nicole)

VÍTEJTE V MATRIXU

Internetové stránky **http://www.divadlo.cz** vám nabízí informace o českém a zahraničním divadle, seznamy různé divadelní literatury (časopisy, knihy, odkazy na knihovny), informace o českém divadelním ústavu a jeho databázi, programy divadel a mnoho odkazů na různé instituce, školy, divadla a agentury. Pokud chcete najít cokoli v oblasti profesionálního divadla, navštivte je.

Dnes také hraje divadelní soubor Lannovka z Českých Budějovic. Navštívili jsme jejich internetové stránky **http://www.lannovka**.org a pokusíme se vás s nimi ve zkratce seznámit.

Na těchto stránkách se můžete dozvědět něco o souboru, o jeho inscenacích, o akcích na kterých se soubor podílí a o jeho sponzorech. Také můžete souboru napsat e-mail nebo zanechat vzkaz v návštěvní knize. Pokud se vám bude jejich dnešní představení líbit a budete chtít získat další informace o souboru Lannovka, naleznete informace o souboru a o jejich dalších představeních právě na těchto stránkách.

Tchořáček

O hodné Sáře...

Lavičky na promenádě

SEMINÁŘ K INSCENACÍM 1. BLOKU

V kině Vesmír usedli na večerním semináři k inscenacím prvního bloku někteří poprvé, někteří naopak pomnohokráte a na svá obvyklá místa. Rolí moderátora diskuse byla letos pověřena Marie Poesová, která dlouho neotálela a seminář zahájila. Nejprve vysvětlila všem, jakým způsobem se bude seminář odvíjet. Letos, stejně jako tomu bylo vloni, bude v první části probíhat reflexe shlédnutých představení, kterou přednesou účastníci jednotlivých seminářů a doplní je svými postřehy členové lektorského sboru. Potom bude následovat diskuse na téma napsané v obálkách, které seminaristé dostávají při losování jednotlivých představení.

První představení, O Gothamských, si vylosovali účastníci semináře B. Své dojmy uspořádali do tří podstatných poznámek. První se týkala komentovaných pohybů. Shodli se, že by stálo za to více se zabývat stylizací pohybu, aby se pohyb místy nejevil jako mechanický. Dále se zabývali otázkou, zda téma nebylo „pod věk" souboru a poslední poznámka se týkala řešení scény, tedy principu dvou praktikáblů a židlí v pozadí. Připadalo jim, že princip, kdy na jednom praktikáblu má své místo vypravěč, na druhém se odehrává děj a herci na židličkách do děje nezasahují, nebyl vždy dodržen.

K Lavičkám na promenádě se vyjadřoval seminář A. Ocenil pospolitost souboru, stylizaci i jak v představení zafungovaly jednotlivé vtipy. Rozpoutal diskusi o svlékání dětí na jevišti. Jak tomu bylo v tomto představení – hodí se k věku? Jak je myšleno? Názory seminaristů a posléze i ostatních účastníků diskuse se různily. Pro některé nepatřičná nahota na jevišti, pro někoho negližé jako dostatečný kostým. Důležitá je v takové situaci znakovost, tedy zda má ono svlékání nějaký další význam nebo fyzičnost provokuje jinými prostředky než divadelními.

Představení O hodné Sáře, líné Pepině a spravedlivé čarodějnici reflektovaly hned dva semináře. Seminář C ocenil, že obě dívky utáhly jen ve dvou celé představení, a také, že se na něm autorsky podílely. Neshodl se ale na žánru (poučná pohádka, která sama sebe shazuje?) a nebylo mu jasné, pro koho bylo představení určené, zda pro děti či dospělé. Zdálo se jim, že dívky překračovaly určité hranice, které měl vedoucí režijně usměrnit, a představení velmi ovlivnila snaha pobavit diváka. Seminaristé z D pochválili nadhled dívek, zdálo se jim, že se hrou baví. Otázkou ale pro ně bylo, v jaké rovině je představení hráno – iluzivně nebo antiiluzivně? Stejně tak pro koho bylo hráno – na děti ukazovalo pouze to, jak dívky publikum oslovovaly, ostatní použité prostředky ukazovaly spíš na dospělé. Nezdálo se jim ujasněné hlavní téma, hlavní linka – vlastně jsme se nedozvěděli, jak to se Sárou dopadlo. Zato Pepina se polepšila. Jenže když je zvykem, že v pohádkách bývá zlo potrestáno, znamená polepšení trest?!

Tématem z obálky byla „Ilustrace na jevišti". Co to vlastně je? Může to být něco, co vnímáme jakoby navíc, co je nám sdělováno zbytečně, podruhé. V tom případě je slovo ilustrace spíše pejorativní. Může to být ale i dobrý nápad, když přináší další sdělení, nese další význam. Stačí drobný posun a vzniká dialog mezi ilustrací a textem, jiskří to mezi nimi, a pak diváka taková ilustrace baví. Že tomu tak bude, je šance spíš u ilustrace záměrné, vědomé, než u ilustrace, která se v inscenaci objevuje nevědomky. Někdy může být ilustrativnost výsledkem dramaturgické a režijní bezradnosti (nevím, jak něco vyjádřit, tak si pomůžu ilustrací), jindy se objevuje tam, kde se pouze reprodukuje text a chybí jasné téma.

Diskuse se ke konci točila kolem toho, kdy je ilustrace dobrá, kdy ne, kdy je to metafora, kdy popisnost, dekorace, ilustrace zdravá, ilustrace nemocná…A přestože se tentokrát ani příliš nepřetahovalo, zdálo se, že téma bylo dobře prozkoumáno. Skrz naskrz.

Plecháček

SOUTĚŽ - KOMIKS

Ze čtyř návrhů na repliky do komiksu jsme vybrali jeden - ten nejlepší z nejlepších. Že by tématem celé soboty byl skutečně Medvěd?

BLAŽKOVÁ - DÍL 3. - MEDVĚD NEBO ... ?

PŘÍMO Z VÝHNĚ

Plecháček zjistil z hodnověrných zdrojů, že Jakub Hulák (který je den ode dne důvěryhodnější a letos má nejen košili, krátké vlasy, ale i desky!) bude v roce 2008 nejspíše moderovat Českou miss 2008.

Dominika přijela už ve čtvrtek!

Nejmladší členka lektorského sboru nic nepodcenila a přijela si omrknout působiště o den dříve. Bylo to překvapení nejen pro celou redakci, kterou přistihla na taktické poradě, ale i pro ni. Teprve detailní analýzou pohotově pořízené fotografie bylo odhaleno, kdo by v tom mohl mít prsty.

MILÁ THALI!

Nebyly v pozůstalosti pana Macourka objeveny ještě nějaké texty? Už od něj nemám co přednášet

Kryštof, 14 let

Zkus oslovit pana Michala Viewegha. O něm je známo, že ovládá styl všech spisovatelů posledních 50 let. Jistě Ti rád něco na míru napíše.

A je teda možný postoupit na tu celoevropskou soutěž, jak o ní mluvil na zahájení Jakub Hulák? Já bych tam moc chtěla.

Anežka, 11 let

Možný to je, ale porotci jsou zlý a už pět let tam nikoho nepustili.

V prvním kole se recituje povinný text v originále, letos je to návrh evropské ústavy. V druhém kole už si může každý říkat co chce.

V zamýšlené inscenaci dítě ve 3. dějství poklekne a smekne čepici. Není to přílišné odhalování?

Justýna, 52 let

Záleží na tom, má-li dost vlasů. V opačném případě se obraťte na firmu Parukářka-Chocholoušek a zakupte nebohému děcku slušivé tupé.

DNEŠNÍ PROGRAM

NEDĚLE – 17.6.2007

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře pro dospělé
9.00 - 11.30	**vystoupení recitátorů II. kategorie**
13.00 - 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem
	diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat.
	dílny pro recitátory III. a IV. kategorie
15.00 - 16.30	2. blok vystoupení souborů
	Město masek, DS Lannovka, DDM České Budějovice
	Němý film, KUK!, ZUŠ Biskupská, Praha 1
	Co ze mě bude? ZUŠ Turnov
16.45 - 17.45	diskusní kluby seminaristů
16.45 - 18.15	dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 2. bloku
17.15 - 18.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku
18.45 - 20.15	seminář k inscenacím 2. bloku
20.30 - 21.40	večerní doplňkové představení
	Tajný deník Adriana Molea, Divadlo DRAK Hradec Králové

POZNÁTE JE?

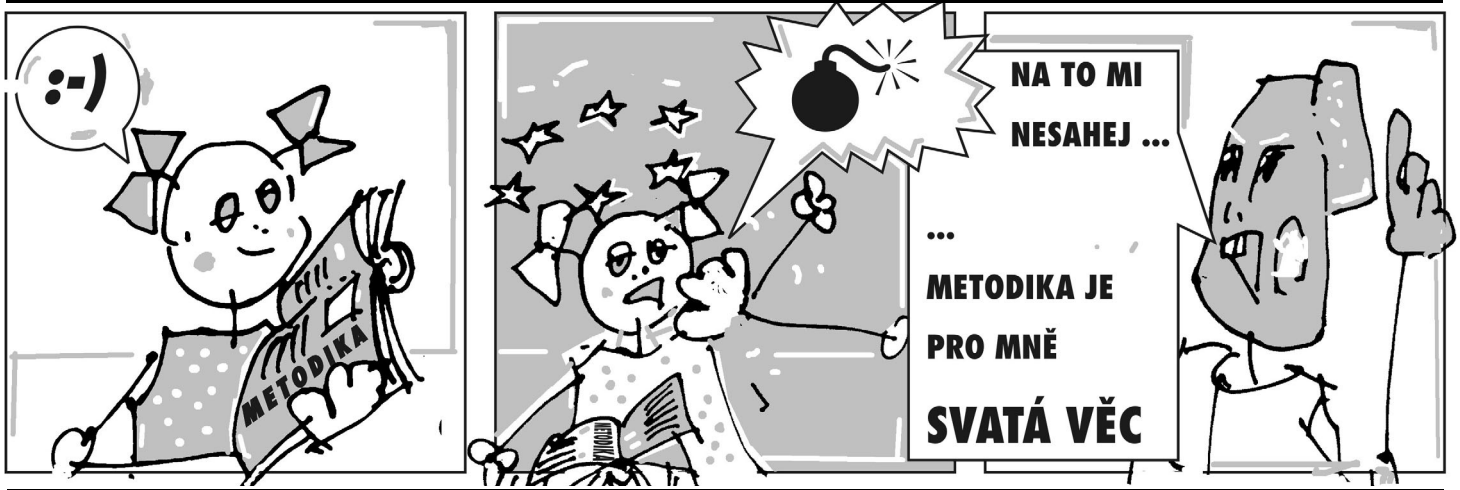
Správná odpověď k hádance z čísla 1:

1-E, 2-H, 3-A, 4-G, 5-F, 6-D, 7-C, 8-J, 9-L, 10-M, 11-I, 12-K, 13-B

deník …moje noviny
nejčtenější zpravodajské noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds

Reportáž z festivalu
● fotografie představení
● záznamy seminářů

BLAŽKOVÁ - DÍL 4. - METODIKA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 2.

DĚTSKÁ SCÉNA

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 17.6. 2007 v 2.50. Vychází 17.6.2007 v 11.00 . Náklad – 350 ks.

Kritéria hodnocení dětského divadla

strana 46 - 48

deník nejčtenější zpravodajské noviny
...moje noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds

Seminář k inscenacím

V neděli v podvečer se ve foyeru kina Vesmír opět sesedli seminaristé, lektorský sbor a zájemci o diskusi nad shlédnutými představeními...

strana 57

VŠIMLI JSME SI DÍLNY

strana 59

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

pondělí - 18. června TRUTNOV 2007 číslo - 3.

ÚVODNÍK

Recitátoři včera odpoledne odjeli a tak dnešní Deník nabízí už poslední články o recitaci, obohacené o došlou poštu. V dětských stránkách najdete poslední zvláštní medvědí přílohu, která ledacos vysvětluje – a nebo zamotává? Medvěd totiž včera neuvěřitelně zlobil a Chechtáček, který si ho velmi oblíbil, ho během dne několikrát usvědčil. Neptejte se zatím jak. Poznáte sami.

Dnešní číslo přináší cenný materiál o kritériích hodnocení dětského divadla. Doufáme, že vám bude ku pomoci. Součástí jsou i platné propozice soutěže LDO ZUŠ a Dětské scény. Můžete porovnat. Ucelený materiál, který vychází z diplomové práce obhájené na KVD DAMU Praha v roce 2005, je doplněn ještě anketou. Škoda, že se nám tentokrát podařilo sebrat málo materiálu od dětí.

Za povšimnutí stojí dnešní dětské stránky, v nichž objevíte zvířecí deník, podepsaný nějakým Čmucháčkem. Nejde o skutečné jméno tolik skloňovaného Medvěda, na to pozor! O koho tedy jde? Jistě domyslíte sami, obzvláště pokud si všimnete, kdo jisté zvíře, patřící k redakci, nejčastěji doprovází na cestách okolím Národního domu. Mimochodem, před 24 hodinami vyplenil v restauraci zbytky od večerních jídel. Chutnala mu nejvíc rajčata a kukuřice. Ale jinak je vážně neškodný.

Zato stará Blažková opět perlí a svou letoru nezapře. A to navzdory veškerému přehlídkovému dění.

Ale zpět k obsahu našeho listu. Doporučujeme ještě hodnocení nedělních představení porotou a zápisy z diskusních klubů – recitačních i divadelních.

A také rubriku Vítejte v matrixu, ta nabízí aktuální internetové stránky, které by se vám mohly hodit a nebo souvisejí s vystupujícími soubory. Příjemné počtení!

za veškerou redakci Chropáček

▪

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

KRITÉRIÍCH HODNOCENÍ DĚTSKÉHO DIVADLA

Bylo představení dobré nebo špatné? Podle čeho to lze posoudit? Kudy vede cesta za hranice prostého „líbilo se mi – nelíbilo se mi"? O co se opírají nejrůznější poroty, když vybírají mezi představeními ta postupová? Co znamenají kritéria hodnocení pro vedoucího dětského souboru? Opět jsme se pro vás vrhli do studia odborné literatury, vyptávali se vedoucích a odborníků a nakonec, prostřednictvím ankety, i přímo některých z vás.

Pohledem Václava Klemense

Jaká kritéria jsou pro Vás nejdůležitější při posuzování dětských představení?

Pro mne je asi nejdůležitějším, aby z jeviště šlo sdělení, které patří těm, co jsou v hledišti. Tedy takové sdělení, kterému dětští aktéři rozumí a zároveň takové, které mohou a chtějí vyjadřovat. Ale pozor - nemám na mysli nějaké převratné myšlenkové obsahy! Sdělení mohou být zcela obyčejná, ale já z nich musím cítit tu opravdovost potřeby promlouvat divadlem. To je asi také nutným předpokladem tvořivosti, o kterou by mělo základně jít.

Co jako porotce tolerujete a jaká kritéria ale musí soubor Vámi hodnocený splňovat?

Rád toleruji nějakou nešikovnost ve způsobu jevištního vyjadřování, ve zvolených prostředcích atp., pokud to, co se na jevišti děje, se děje z potřeby cosi sdělovat. Na druhou stranu musím říct, že právě v těch představeních, ve kterých se hraje o něčem, co zúčastněné aktéry skutečně zajímá a vypovídá se o tom způsobem, který je baví, jsou problémy v otázce jevištních dovedností nejmenší. Bezpochyby to souvisí s tím, že i pro rozvíjení elementárních jevištních dovedností dětí je podmínkou opět to, že dítě má mít o čem vypovídat. Neboť: učím se mluvit, protože chci něco říct. Učím se jazykem divadla artikulovat to, jak vnímám svět, který mne obklopuje.

Jinak chci také říct, že posuzování dětských představení se pro mne nerozpadá na poměřování jednotlivými kritérii. Jednotlivá kritéria jsou pomocné nástroje pro ohledání toho, v jakých ohledech a zda vůbec se naplňuje smysl dětského divadla.

Myslíte si, že vedoucí souborů kritéria znají?

To opravdu nevím. I když někdy mám pocit, že je znají lépe než porotci...

Citujeme z literatury

Kritéria hodnocení soutěžní přehlídky Literárně dramatického oboru ZUŠ

1. Dramaturgický výběr – jeho soulad s interpretačními možnostmi a schopnostmi členů kolektivu, vhodnost a přitažlivost námětu z hlediska psychologického vývoje interpretů a formování jejich vztahu ke světu, v němž žijí.
2. Objevnost a tvořivost – ve volbě, zadání a zpracování námětu – předlohy s konkrétním kolektivem z hlediska plnění výchovně vzdělávacích cílů a studijních úkolů příslušných ročníků.
3. Bezprostřednost projevu, zaujetí a tvořivé aktivity všech zúčastněných, jejich vztahy a spolupráce.
4. Kultura osobního chování žáků i jejich pohybu a mluvy v kolektivním projevu dramatickém, přednesovém i loutkářském. Stylovost a organičnost dalších použitých výrazových prostředků (výtvarných, hudebních apod.) a celkové zvládnutí zvolené formy.
5. Citové působení na diváka a posluchače a originalita vystoupení.

Repertoár soutěže není tématicky ani žánrově omezen.
Časový limit je stanoven pro jednotlivé kategorie:
I. kategorie 5 –15 minut
II. kategorie 5 –30 minut
III. kategorie 10 –45 minut

(Oficiální propozice pro II. soutěžní přehlídku literárně dramatického oboru - kolektivní projev dramatický, přednesový, loutkářský, 2007)

Kritéria hodnocení celostátní přehlídky dětského divadla Dětská scéna Hodnocení vystoupení na všech stupních provádějí nejméně tříčlenné lektorské sbory (odborné poroty) jmenované pořadatelem příslušné přehlídky. Jejich členy jsou odborníci z oblasti dětského divadla, dětského loutkového divadla, dětského přednesu a dramatické výchovy doplnění o praktiky nebo teoretiky z jiných oblastí divadla. Členem každého lektorského sboru by měl být nejméně jeden odborník, který se aspoň jednou v posledních třech letech zúčastnil celé přehlídky vyššího stupně, pro niž lektorský sbor inscenaci vybírá. Centrum dětských aktivit ARTAMA na požádání tyto odborníky doporučí. Lektorský sbor hodnotí zejména:

- umělecké a výchovné hodnoty inscenace a její textové předlohy
- vybavenost dětí v souboru vzhledem k dané inscenaci
- metodu práce a tvořivý přístup vedoucího souboru
- přínos práce souboru a jeho vedoucího pro rozvíjení oboru dramatické výchovy, dětského divadla a dětského přednesu.

(Oficiální propozice přehlídky Dětská scéna, www.drama.cz)

Citujeme z literatury

„Porotce musí být vždycky otevřen smyslovým podnětům a citovým zážitkům každého představení a musí se jim úplně poddat. … nikdy nesmí v hledišti nadřazovat svou roli hodnotitele … nad své postavení diváka." (Císař, J. Práce porotce amatérského divadla, str. 22)

„ … divadlo je systém – tedy jednota jednotlivostí a celků … Chci-li poznat a analyzovat celek,

musím bezpodmínečně poznat, jak se na jeho výstavbě účastní jednotlivé komponenty. A obráceně: chci-li posoudit kvalitu každého komponentu … musím zároveň pochopit, do jakých vztahů vstoupil a jak se podílel na tvorbě celkového významu inscenace." (Císař, J. Práce porotce amatérského divadla, str.42)

„Porota by … měla … zvažovat míru toho, co tvůrci inscenace unesou, aniž je to zahltí, odradí či popudí." (Richter, L. Divadlo pro děti, letník 2005, str. 9)

Pohledem Libuše Hájkové, učitelky LDO ZUŠ Liberec

Co považuješ za důležité, když je hodnoceno tvoje představení?

Když porota hodnotí mé představení, pouštím jedním uchem tam a druhým ven věci týkající se přirozeného vývoje dětí – to, co jako pedagog vidím, že se nepovedlo, a má na to vliv ospalost, špatná nálada, puberta a jiné pedagogem neovlivnitelné jevy – když vím, že to jindy zvládnou zahrát jinak. Ale nastražím uši ve chvíli, kdy porota začne přemýšlet o problematických místech inscenace a třeba spontánně vysloví nápady, jak by to zkusili řešit oni. Pozorně si to přebírám a případně (!) s tím začnu se skupinou pracovat - tedy pokud usoudím, že to skupinu může posunout vpřed. Zajímá mě, když porota hodnotí mojí práci (tedy práci pedagoga) – protože já se můžu a chci zlepšit a mojí kompetencí je pak hodnocení a další směřování dětí. Prošla jsem tolika přehlídkami, že po hodnocení poroty už nepláču a nezlobím se na ně, protože vím, že taky mají soubory a taky nejsou dokonalí. Dokonalost mě nebaví.

Co v dětském divadle tolerueš a co musí tebou hodnocený soubor nutně splňovat?

Toleruji všechno (asi stárnu a dojímám se) kromě falše, falešnosti a dospěláckého kalkulu a nevkusu. Chci se dívat na DĚTI, JAK SI HRAJÍ NA..., jsou přirozené a mají mezi sebou vztahy.

Myslíš, že kritéria hodnocení dětských divadel jsou obecně známá? Znají je vedoucí nebo se setkáváš s nepochopením, neporozuměním o čem je při hodnocení řeč?

Jak kde. Jak kdo. Někdy mi až vyrazí dech, co se po letech systematického vzdělávání vedoucích dětských divadelních souborů, učitelů LDO ZUŠ apod. (Katedra výchovné dramatiky DAMU, Ateliér dramatické výchovy JAMU, semináře ARTAMy atd.) doslýchám na okresních přehlídkách Dětské scény, ale i při tvorbě RVP LDO ZUŠ od některých kolegů. Ale pak si řeknu - stále někdo začíná (a to je fajn) a v každém věku (i to je bezva) a učený z nebe nespad (poradím, kde se dobrat informací a příště už /věřím/ bude moudřejší).

Jakou máš zkušenost s přenášením hodnotících informací od poroty k dětem? Aneb, co děláš, když se děti ptají: Tak co o nás porota říkala?

Odporně odbornou přednášku poroty upravuji dle svých výchovných a uměleckých potřeb pro soubor i jednotlivce v něm. Většinou se dovídám, co vím, že by mohlo být jinak, a kde jsou slabiny, ale i co je dobré. A přenos od poroty k souboru mi slouží k posílení tvorby a tvořivosti souboru. Nemám problémy se sdělováním příjemných i nepříjemných informací - protože nepříjemné informace se týkají hlavně mě, vedoucího souboru.

Citujeme z literatury

Máme-li hodnotit divadelní tvar, případně porovnat jednotlivé inscenace a určit jejich pořadí pro postup do vyššího kola přehlídky, stojíme před situací, kdy divadelní zákonitosti nahlížíme subjektivním pohledem.

Dramaturgie

Úkolem dramaturga dětského divadla je hledat a rozhodnout co bude soubor hrát (předloha, námět), o čem bude hrát (téma), proč o tom bude hrát (pedagogický cíl), jak o tom bude hrát (jevištní ztvárnění), a to vše uspořádat do srozumitelného a účinného celku, zapadajícího do dlouhodobé koncepce souboru. (...) Musí vždy vycházet z potřeb a zájmů dětí v souboru, stejně jako z jejich možností a schopností (věk, složení skupiny, vybavenost). (...) Ať už volí látku sám (na základě zjištěných potřeb a možností skupiny), společně s dětmi, nebo přenechá volbu čistě na dětech, vždy je zodpovědný za to, aby „uhlídal" možnosti a nosnost zvolené látky. (...) Předpokladem pro jevištní ztvárnění předlohy je její divadelnost. Divadelnost jako smysluplně názornou aktivitu obsahuje vhodná předloha ve vizuálně zajímavých a přitažlivých prvcích. (Richter, L. Praktická dramaturgie v kostce, str. 26)

Výběr látky je nutno posuzovat vzhledem:
1. k věku a možnostem dětí
2. k velikosti a složení skupiny
3. k potřebám a zájmům skupiny (ztotožnění se s předlohou)
4. k esteticko výchovné hodnotě
5. k nosnosti (poutavé téma, prostor pro dramatické jednání, potenciál divadelnosti)
6. k dlouhodobé koncepci souboru

Dramaturgicko režijní koncepce vyžaduje hodnocení z hlediska:
1. pochopení předlohy (téma, obsah sdělení)
2. úpravy textu (scénář, práce s jazykem)
3. způsobu zpracování (žánr, styl, druh divadla)
4. kompozice inscenace (přehlednost, návaznost, vývojová logika)

Režie

Hodnocení režijní práce se zaměřuje na interpretaci textu a esteticko organizační stránku inscenace (zde zahrnuto pod koncepční hledisko) a na pedagogické (metodické) hledisko.

Koncepční hledisko
1. pochopení předlohy (téma, rozkrytí významů)
2. kompozice a členění
3. forma, žánr
4. práce s jevištními prostředky a jejich vzájemná provázanost (mizanscéna, temporytmus, scénografie, hudební a zvuková složka, herecká složka)
5. srozumitelnost (znaková čitelnost)
6. invenčnost

Metodické hledisko
1. esteticko výchovný přínos pro děti
2. volba hereckých prostředků (s ohledem na vývojově psychologické aspekty)

Dětské herectví

Posuzování dětského dramatického projevu můžeme sledovat ze tří hledisek.

Technická vybavenost dětí
1. kultura a technika slovního a pohybového projevu (práce s hlasem, tělem)
2. práce s loutkou (zástupným předmětem)
3. využití hudebních (zvukových) prostředků

Vnitřní připravenost dětí
1. pochopení situace, ve které se ocitá a v níž jedná
2. zaujetí pro dění na scéně
3. míra osobního sdělení (autenticita x popisnost)
4. vzájemné vnímání a komunikace na jevišti (skupinové cítění)
5. vnímání rytmu představení

Metodická práce s dětmi
1. volba hereckých prostředků s ohledem na psychické a fyzické možnosti dítěte a skupiny
2. obsazení podle věku, typu, temperamentu
3. uplatnění dětské tvořivosti
4. využití dispozic, schopností a dovedností (realizovaných, disponibilních, potenciálních)
5. výchovně estetický přínos (pedagogický a umělecký přínos a obohacení zúčastněných)

Scénografie

Hodnocení scénografické složky inscenace můžeme podle výše popsaného zaměřit na tři oblasti:

Práce s prostorem
1. vztah mezi diváckým a hereckým prostorem (kukátko, ring, aréna aj.)
2. tvar scény (čtverec, obdélník, kruh, polokruh aj.)
3. uspořádání scény (horizontální, vertikální)
4. použití světla

Práce s objekty, předměty
1. kulisy, dekorace, nábytek, jevištní stavby (materiál, barevnost, funkčnost)
2. rekvizity (materiál, barevnost, funkčnost)
3. loutky (druh, materiál, vzhled, technologie)
Kostýmy, masky, líčení
1. materiál
2. barevnost

3. funkčnost

Zvuková a hudební složka
V dětském divadle má hudební složka dvě základní funkce: pomáhá strukturování inscenace a navozování atmosféry dramatické situace. Tím přispívá k rytmizaci inscenace, k udržení temporytmu představení.
Kritéria hodnocení hudební a zvukové složky se dají shrnout do funkčního využití a esteticko výchovného hlediska.

Funkční využití hudební a zvukové složky
1. význam ve výstavbě inscenace
2. způsob využití (akustická, reprodukovaná hudba)
3. začlenění interpretů živé hudby do inscenace

Esteticko výchovné hledisko - volba hudebních (zvukových) prostředků s ohledem na možnosti a potřeby dětí a skupiny.
(Rezková – Přibylová, N. Dětské divadlo a jeho hodnocení na přehlídkách, diplomová práce, DAMU, 2005, 35 – 49).

„Divadelnost je divadlo ‚minus text', je to určitá hustota znaků a pocitů, která se na jevišti vytváří na základě dějového nástinu, je to jistý druh univerzálního vnímání dovedností, působících na smysly, a dále gest, tónů, distancí, hmot a světel, vnímání při němž text je potlačen hojností vnějšího scénického (vizuálního) jazyka." (Barthes, citace podle Pavis, P. Divadelní slovník, str. 103-104)

„ … jedna věc v inscenaci objektivně vyžaduje druhou: obsah vyžaduje určitý způsob práce s dějem, časem i místem, určitý žánr a s ním i druh a hloubku motivací, stavbu postav, styl pohybu, mluvy, zobrazení prostředí … a naopak. Nejsou-li tyto zákonitosti naplněny, začínají problémy v srozumitelnosti, účinnosti, logice … inscenace." (Richter, L. Divadlo pro děti, letník 2005, str. 5)

Pohledem Lenky Jaborské, učitelky LDO ZUŠ Hlučín

Jaká jsou podle Vás nejdůležitější kritéria hodnocení dětského divadla?

Je to strašně těžké. Buď budu hodnotit děti, jak jsou vybavené, jestli fungují na jevišti

co se týče mluvy, pohybu, vstupu do role, reagování na sebe a taky to, jestli se na jevišti dobře cítí. Anebo budu hodnotit práci režiséra, vedoucího. To znamená, že když se řeší dramaturgie, scénografie, režie, tak to ale není o dětech. Jasně – děti se na tom podílejí, ale tu zodpovědnost má režisér. Jsou to pro mě dvě věci.

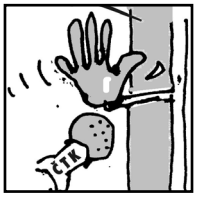
U dětí by se měla hodnotit jejich vybavenost – základní je tělo a to, jak způsobem dítě mluví. Myslím si, že se děti můžou na jevišti cítit dobře jen ve chvíli, kdy pro to budou mít ty dovednosti. Hodně v tomto bojuji s rodiči na zušce – přihlásí děti do kroužku a mají pocit, že první rok budou děti hrát divadlo – u mě ale nejdou

na jeviště dřív, než mají aspoň minimální dovednosti. V osnovách ZUŠ máme dáno, že je máme herecky vybavit – takže by to na divadle mělo fungovat. A z jejich vybavenosti pak vychází jistota jejich pohybování se na jevišti, vnímání partnera, napojení se na něj...taková nějaká jevištní jistota. A potom se hodnotí ta inscenační stránka – režie, dramaturgie – to už je o zpracování a je to požadavek na nás, na vedoucí. Samozřejmě, má to být i podíl dětí, ale když je na jevišti chaos a vedoucí hrdě říká: „to je jejich," tak to je podle mně alibismus.

Ptali se, zaznamenali a sestavili Plecháček, Břucháček, Hrocháček a Chropáček

ANKETA

Ptali jsme se dospělých...

Jaká jsou podle Vás při hodnocení dětského divadla tři nejdůležitější kritéria?

Zásadním kritériem je pro mě přirozenost a vztahy dětí na jevišti – adekvátní věku a tomu, co mi chtějí sdělit. A to je hodně otázka vedení – mám radši tvorbu cestou tvořivé hry oproti režijnímu vedení. Na jevišti je to pak znát. Za druhé je to hodnota sdělení – od výběru předlohy adekvátní věku a vybavenosti dětí. Zajímá mě, jestli je to kultivuje, rozvíjí technicky i duchovně, obohacuje hráče i diváka. Aby ta věc, kterou dělají, posunovala jednotlivce, skupinu i diváka – v myšlení, v představivosti, názoru. A potom se koukám na další věci – technika, obsazení, vybavenost vedoucího v přístupu k dramaturgii, scénografii, režii a vybavenost souboru. A vybavenost neznamená poučenost. Poučený může být leckdo…(Líba)

U recitátorů: jakou vyzařuje energii, jak pracuje s hlasem a co mi chce říct, tedy sdělnost textu. (Anna a Irena)

U recitátorů: přirozenost projevu, výběr textu, sžití se s textem. (Renata)

Míra režijního vedení, dramaturgický výběr, napojení skupiny na sebe. (Katka)

Hravost, vtip, přirozenost, pravdivost. (Víťa)

Jestli je to jejich téma, jestli je to pochopené, jestli vědí, co hrají. Vtip, přirozenost. (Petr)

Jestli věřím tomu, co se na jevišti odehrává. Nemělo by se to moc lišit od dospělého divadla. Buď je dobré divadlo, nebo špatné. Pak je jedno, jestli hrají děti, senioři, psy a kočky... (Hana)

Pro mne jako pro diváka je důležitá spolupráce skupiny, jak na sebe děti reagují. Čitelnost pro diváka. A jestli vědí, o čem hrají, užívají si to tam. A kdybych byla porotce? Námět a způsob zpracování; to, jak to dokážou předat. (Věra)

Jevištní řeč, kostým a scéna, dramaturgie - asi proto, že jsem v tom tak vychovaný – ale každý porotce to může mít jinak. (Lukáš)

Rovnováha mezi režijní prací a tvorbou dětí – nejlépe, když to jakoby nepoznám. Objevnost – nové věci, nové náměty, nové přístupy, když vedoucí nabízí hrajícím dětem něco nového. Vizuální stránka. (Darina)

Nápaditost. Jevištní projev. Souhra na jevišti. (Hanka)

Ptali jsme se dětí...

Vyjmenuj, co všechno má hodnotit porota u dětského divadla.

Nasazení, soustředění, nevypadávání z role, vnímání se na jevišti, výběr žánru a předlohy. Ale nejdůležitější je jak si za tím ty děti stojí a jestli to umí prodat. (Bára, Lenka, Terka, Majda, Aneta)

DOŠLO POŠTOU

OČIMA NEDIVADELNÍKA

Ano, přiznávám se, a pro vysvětlenou dodávám, že je mi milejší pozice spíše v hledišti a v roli recitátora jsem se octla naposledy na základní škole. Byl to Den matek či vánoční besídka?

Po shlédnutí nabídky přehlídky v Trutnově jsem neváhala i přes svůj „handicap" doprovodit svou sestru na Dětskou scénu 2007. Říkám si, třeba se něco dozvím. A jako absolventce pedagogické školy se zájmem spíše o hudbu by mi to mohlo přijít vhod.

Bohužel mi utekly jistě zajímavé výstupy dětí III. kategorie, ale nevadí. Jako první příležitost „přičichnout" k divadlu jsem zvolila diskuzi pro doprovod recitátorů IV. kategorie.

Vzápětí zjišťuji, že vadí, diskutovaným tématem jsou zmeškaná vystoupení. Během pár minut je mi jasnější, co se od projevu očekává, čeho se vyvarovat, jak pomoci s výběrem textu, jaký je rozdíl mezi monologem a recitací, a mnoho užitečných rad.

Říká se, že kovářova kobyla chodí bosa. A přítomní diskuze mi snad prominou opovážlivost zahrát si na člena poroty. Pro děti jich je tu dost, tak proč ne?

Po onom rychlokurzu si troufám tvrdit, že všichni obstáli a uděluji pochvalu laika, že své znalosti a jistě dlouholeté zkušenosti uplatňovali v praxi. Snad každý příspěvek do diskuze zaujal posluchače, výraz odpovídal obsahu, projev přirozený, artikulace zřetelná, výstavba textu podřízena emotivnosti sdělení. Ke škatulce „porozumění textu" nemám z patrných důvodů co dodat, celkově bych vyzdvihla originalitu a dobrý celkový dojem.

Jak vidíte, tady to přísloví nedojde uplatnění. Někdo snad namítne, že si to představuji moc jednoduše, hodnotit rozhovor podle kritérií dětské recitace, ale aspoň takto jsem se pokusila využít čas u probírání nicneříkajícího, snad i vyloudit úsměv na rtech profesionála a ujistit, že nejen děti jsou zde pod drobnohledem.

Vítězslava Šujanová

BYLI JSME U TOHO

BESEDA LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY II.KATEGORIE A JEJICH DOPROVODEM

Po nedělním obědě se v aule sešli recitátoři II.kategorie s lektorským sborem. Beseda nad přednašečskými výkony probíhala stejně jako v minulých dvou dnech. Vlevo dole u okna seděla Jana Procházková a Jana Křenková, vpravo dole u dveří Zuzana Jirsová a Eliška Herdová a nahoře v pravém rohu u okna Jiřina Lhotská a Jiří Pokorný. Asi dvacet minut po zahájení debaty vytvořila čtvrtý kroužek vlevo nahoře Ema Zámečníková, které se rozpadl seminář pro doprovody recitátorů III. a IV. kategorie. Ema se stala vítanou pomocí, protože recitátorů bylo těsně pod třicet, všichni chtěli s lektory mluvit a stanovená hodina a půl byla příliš krátkým časem pro silně obsazenou kategorii. Nakonec byla i Ema na roztrhání a stejně musela být debata takřka násilně ukončena, aby lektoři stihli přeběhnout na představení souborů do „nároďáku" a kina.

Co říci o besedě jako celku? Hodně se chválilo a méně vytýkalo. Lektoři byli vstřícní, ale upozorňovali na některé slabiny přednesených textů. Proto se mluvilo o někdy nepřiměřené délce textu, nevhodném dramaturgickém výběru textu, o nedostatcích v technice řeči (nejen o artikulaci, ale také o důrazu na první slabice slova a nebo na předložce), o frázování veršovaného textu (obzvláště u textů J. Žáčka), o textu vypravěče a přímé řeči postav v próze.

Lektoři se snažili mluvit věcně a přímočaře, aby nedocházelo k nedorozuměním a často oslovovali recitátory a také jejich rodiče či pedagogy a zvali je do debaty. Často se to dařilo.

Aby ti, kteří na besedě nebyli, měli jasnější představu o způsobu hovoru nad texty, přikládám mírně upravený záznam některých rozprav.

Rozhovor 1:

Jak se ti říkalo?

Jo, dobrý.

Dovedl bys říct, co je správný přednes a k čemu má sloužit?

Abychom sdělili něco zajímavého a abychom pobavili.

No vidíš, a ty u toho někdy mluvíš jinak, než zní tvoje přirozená čeština. Jak ses text učil?

Přečetl jsem si ho, pak jsem se naučil tři řádky zpaměti. Pak další tři a zase. Postupně.

Učil ses to po částech a stalo se ti, že jsi recitoval po vlnkách. Ale tak přece nemluvíme.

(k vedoucí) Nemluví švihem, ale tahem, není to odlehčené.

(k recitátorovi) Je potřeba postavit se rovně, srovnat dech.

Rozhovor 2:

Ten text sis vybrala ty?

Líbil se mi.

Příště zkus hledat i jiné autory než Žáčka. Tenhle text je hodně krátký a ty v něm nemáš dost prostoru ukázat nám, co všechno umíš, říct nám svůj názor. A to nás zajímá nejvíc. Je to vlastně bajka. Jak rozumíš konci té bajky?

Že nemám tolik řešit věci, které se kolem mne dějí.

No vidíš, takhle daleko jsem ani nepřemýšlela. Ale máš pravdu, o tom to taky je.

Rozhovor 3:

Pověz mi, tenhle text říká kluk a nebo holka?

Říká ho ten Jirka. V duchu.

A nedělalo ti to problémy? Jsi holka.

Ne, vůbec. Líbí se mi.

Co se ti na něm tak líbí?

Že je ten Jirka živel, že je aktivní. Je skoro jako já. Chovám se někdy podobně.

Četla jsi tu knížku celou?

Já ne, moc nečtu. Ale mamka mi ji celou postupně přečetla. A pak jsme z ní vybírali.

Stejně si ale myslíme, že by víc slušel klukovi. Nebo bys to mohla vyprávět jako bys byla jeho sestra. Chybí tomu odstup – dobře tomu rozumíš, dobře to znáš. Ale chce to ještě úplně přesně vědět, jaká je pozice vypravěče. Jaký je jeho názor. Zatím se to spolu pere.

Rozhovor 4:

Dost mě zaujal text, který sis vybrala. Přišel mi holčičí a když jsi ho začal vyprávět, byla jsem napjatá, co se bude dít. Jestli se ty holky udobří nebo ne. Jenže najednou byl konec. A teď jsem nevěděla, jestli jsi ráda nebo ne.

Já jsem to měla delší, ale na kraji mi řekli, abych to zkrátila.

To je možné, já jsem tam nebyla. Možná by ale bylo dobré, abys nám sem poslala celý text s vyznačeným zkrácením. Pak bychom si mohly spolu popovídat o tom zkrácení.

A za ten poslední námět se velmi přimlouvám. Dramaturgické úpravy přednesových textů občas komplikují život nám všem. Pokud by měli lektoři na všech stupních soutěže v přednesu ZUČ k ruce text v plné verzi s vyznačenými škrty, možná bychom si ušetřili mnohá nedorozumění. Chropáček

RECITOVALA II. KATEGORIE

BYLI JSME U TOHO

HRÁLI JSME SI S ... RECITÁTORY III. A IV. KATEGORIE

Na hřiště nad lesnickou školou přilétlo UFO a ne jen jedno. Konal se tam totiž intergalaktický kongres všech národů vesmíru. Jenže na neštěstí se tlumočník zdržel na rozborovém semináři k přednesům a tak si všichni museli vystačit se svou marťanštinou, které nikdo jiný nerozuměl, a s mimoverbálními komunikačními prostředky. A všichni se přitom museli snažit, aby ostatním vysvětlili a předvedli nejnovější vynálezy svých civilizací a přispěli tak vesmírné spolupráci a míru. A tak se nad Trutnovem neslo žvužlání, bahouání, kvačapsání a grmdloukwání, kterým účastníci vyjadřovali nadšení, úžas a jiné emoce nad nejnovějšími teleportovacími zařízeními, nad pangalaktickou wikipédií a téměř kapesním dopravním prostředkem zvaným transgalaktický býk. Při těchto odborných výkladech samozřejmě všichni používali ruce nohy, chapadla a jiné končetiny. Výměna vynálezů byla úspěšná a kolem půl třetí se všichni svorně odebrali k lesnické škole, kde měli údajně zaparkovány své kosmické talíře. Svědci ovšem tvrdí, že se cestou proměnili v recitátory III. a IV. kategorie a jejich lektory. Nedělní dílna již sice byla poznamenaná odjezdy recitátorů, ale lektoři vlastním nasazením vše vynahradili.

Hrocháček

SEMINÁŘ C - CESTY A INSPIRACE PRO UČITELE LDO ZUŠ

Plecháček byl tentokrát velice výkonný! Stihl hned dvě věci najednou – být na semináři C a zároveň sledovat přednes recitátorů II. kategorie. Pravda, nebyla to jeho zásluha, ale...

Seminaristé se totiž dnes zabývali výstupy Rámcového vzdělávacího programu pro individuální tvorbu, tedy pro přednes, a vydali se proto zhlédnout vystoupení recitátorů II. kategorie.

Od Ireny Konývkové dostali napsané výstupy RVP, které se předpokládají na konci prvního cyklu výuky na ZUŠ, a úkol všímat si u recitátorů, co již v tomto věku naplňují nebo k tomu mají dobře nakročeno.

Po skončení programu se seminaristé sesedli v aule lesnické školy do debatního kroužku. (Pro ilustraci doplním, že prvních asi dvacet minut byl jejich hovor rušen radostným hlukem malých recitátorů, kteří vepředu dostávali od svých lektorů nafouknuté balónky v podobě zvířátek a pak se neméně jásavě všichni ještě několikrát vyfotili.) Východiskem rozhovorů se stalo slovo „kultivovaně", protože na konci prvního cyklu se mj. předpokládá, že žák „kultivovaně interpretuje" vybraný text. „Co je pro vás kultivovaně?" zeptala se Irena přítomných a ti se pak spatra nebo na příkladech zhlédnutých výstupů snažili naplnit si literu RVP konkrétním obsahem.

Na co přišli? Kultivovaně znamená například, že recitátor zvládá své tělo (postoj, gesta). Dovede pracovat s hlasem, má dobrou výslovnost. Jde při přednesu textu po myšlence, ne po čárkách. Dokáže komunikovat s publikem. Za pomoci vedoucího si vybírá text, který je pro něj vhodný (akceptuje věk, životní zkušenosti, talent).

V průběhu zaznělo mnoho příkladů z praxe, mnoho upřesnění a varování před určitými úskalími, které na učitele číhají. Mluvilo se např. o tom, jaká rizika a pozitiva to má, když si recitátor sám vybere text; jak začít pracovat na textu s malými dětmi a jak naopak se středoškoláky; jak je pro dítě těžké udržet text v tom samém napětí v průběhu celého školního roku, nebo že je třeba vybírat text, který dětem „jde naproti".

Seminaristé využili toto dopoledne až do poslední chvíle. Jejich debata skončila až tehdy, kdy už bylo potřeba uvolnit místo recitátorům II. kategorie a jejich doprovodům pro besedu s lektorským sborem.

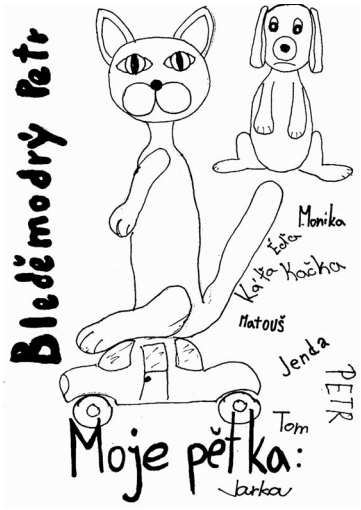
Plecháček

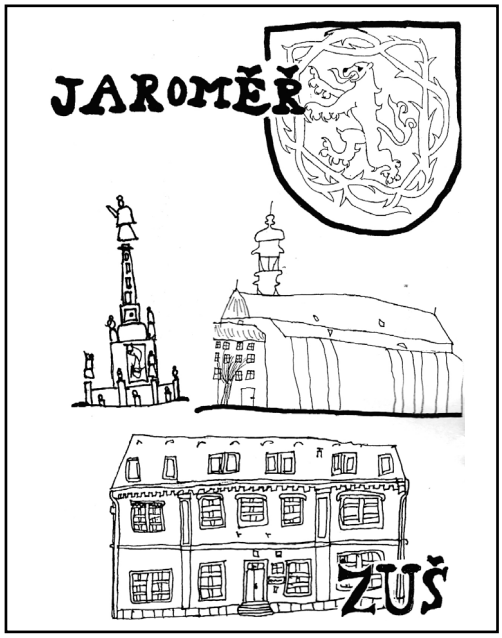
DNES HRAJÍ...

...celkem čtyři dětské soubory. Proč tedy přinášíme podrobnější informace jen o dvou z nich? Protože Moje pětka a Někdo z Jaroměře přijeli až dnes ráno a rovnou z nádraží si to namířili na jeviště, takže ani soubory vytrvale pronásledující Břucháček s nimi nemohl pohovořit a pobýt dřív než dnes ráno (tzn. bohužel po uzávěrce dnešního čísla). Buďte tedy trpěliví – onen záhadný Někdo a Moje pětka se na stránkách deníku ještě objeví, a to hned zítra! Zatím vám z Jaroměře posílají pohlednici a na svá divadla vás zvou prostřednictvím plakátu a obrazového představení postav z představení.

...MOJE PĚTKA, ZUŠ JAROMĚŘ

Plakát k představení souboru Moje pětka

...NĚKDO, ZUŠ JAROMĚŘ

Postavy z představení „O Honzoj". Autor: Jakub Maksymov

...DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Slovníček důležitých slov souboru Dohráli jsme

Lidi: herci, diváci, autoři, osvětlovači, zvukaři, uvaděči, trumpetisté, babičky v parku, zloději, architekti, bagristé, truhláři, faráři, děti, ředitelé, policisté, učitelé, sponzoři, no prostě lidi

Nadšení: zapálit se pro věc, hořet a nevyhořet

Nápady: myšlenky, které se dostaví v okamžiku, kdy nevíme kudy kam (anebo se nedostaví)

Spolupráce: schopnost tolerovat ostatní a přijímat jejich názory, i když nejsou tak geniální jako moje

Trumpeta: symbol všeho ostatního co nás napadlo: chuť něco dělat, trpělivost, fantazie, pokora, pracovitost, čas, místo, text, technika řeči a pohybu, radost z toho, že hraju....

Čajový dýchánek

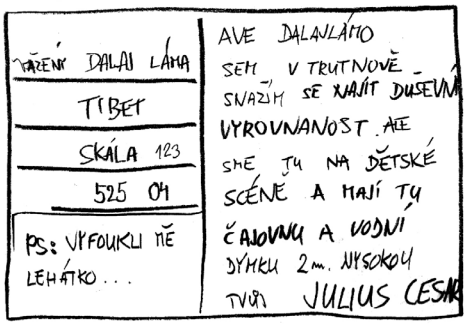
S herci uherskohradišťského představení „Z deníku Josefa K., žáka II. B" – Kari, Matějem, Ondrou, Lukášem a Honzíkem (který ale v představení nehraje) jsem se setkala v čajovně v Trutnově na náměstí. Svěží večerní vzduch, proudící sem otevřenými dveřmi na balkón, se mísil s teplými vůněmi čajovny. Kluci si hověli v proutěných křesílkách a pokoušeli se meditovat. Pak mi ale vyprávěli o tom, jak se sem těšili, jak si to tady chtějí maximálně užít a uvolnit se (protože doma prý pořád pracují). Jejich hlavním cílem je sledování jiných představení a především navazování četných kontaktů. Tož jim popřejme, ať se přání splní!

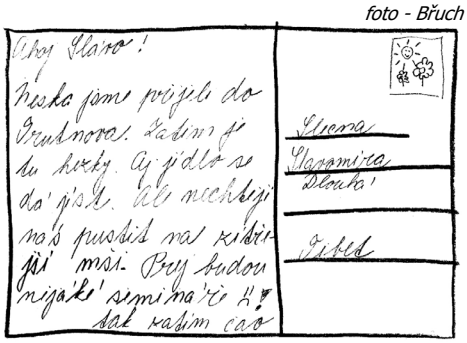
Břucháček

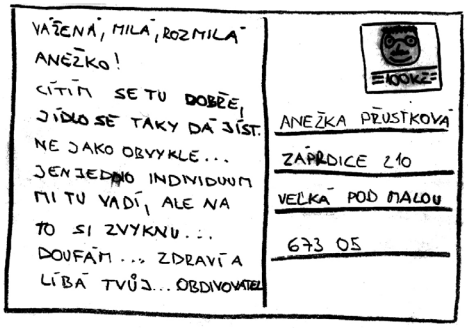
Dohráli jsme posílají pohlednice z Trutnova

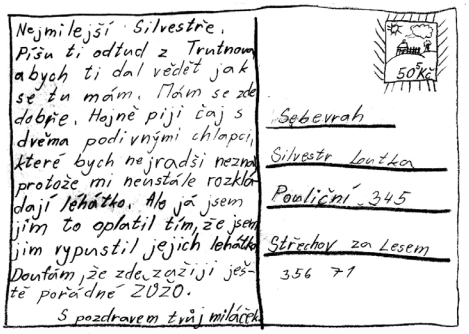

foto - Břuch

...ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

Milí čtenáři a čtenářky,

náš soubor je ze ZUŠ ve Veselí nad Moravou. Jsme jen tři děvčata. Dvě kachny a hrouda másla (dvě Kačky a Anička). Minulý rok jsme začaly společně pracovat na pohádce – Stínové divadlo pro krásnou Lin od Hany Doskočilové…

Vytváření pohádky jsme si moc užívaly, ale nastaly také problémy. Jak udělat stínohru? Naše zkušenosti s ní byly nulové. Začínaly jsme úplně primitivně. Natáhly jsme plátno, za něj postavily svíčky a na špejlích upevněné loutky jsme vodily za plátnem…

Svíčky byly pro mě a pro Aničku velkým lákadlem. Namáčely jsme v horkém vosku prsty a dělaly z něj různé voskové figurky. Občas jsme zapomínaly hrát. Bohužel nám taky ohořívaly špejle, na kterých byly loutky upevněné a jednou dokonce chytlo i plátno. Když se podařilo vypálit do podlahy kruhy, Víťa (naše učitelka LDO) rozhodla: „Ne, svíčky určitě ne. Ještě byste něco podpálily. Musíme to zkusit s něčím jiným…"

Na další zkoušce jsme už hrály s reflektorem. Smutně jsme konstatovaly, že už si nemůžeme dělat voskové figurky. Od té doby se naše zábava výrazně snížila, ale kvalita stínohry stoupala nahoru. Bylo to také tím, že výtvarně nadaná Kačka udělala překrásné loutky…

Pohádku jsme úspěšně dokončily. Bohužel až na konci školního roku. Nebylo už komu a kdy ji předvést. Zahrály jsme si ji jen vzájemně na prázdninových oslavách narozenin. Nic víc!

O to větší bylo naše nadšení, když za námi Víťa přišla s novinou: „Holky, pojedeme do Brna na Dětskou scénu." S chutí jsme začaly znovu zkoušet…

V Brně v Lužánkách byla velice příjemná atmosféra. Pořadatelé se o nás pěkně starali a úžasným zpestřením byly studentky vysokých škol. Vtipně uváděly každé představení. Jejich vláček vždycky pomyslně přivezl jedno představení z různých koutů jihomoravského kraje. Jedno představení, jedna studentka, jeden vagón. Vláček se pomalu rozrůstal a nám bylo jasné, že na konci soutěže vypraví jeden vagón do Trutnova. S napětím jsme očekávaly, které představení porota vybere…

Porotci byli velice milí a sympatičtí, ale když vyhlásili vítěze: „ Na prvním místě je soubor ze ZUŠ ve Veselí nad Moravou…", naše sympatie k nim stonásobně vzrostly.

Vůbec jsme si nemyslely, že máme šanci na úspěch. Prostě jsme to zkusily a ono to vyšlo. Byly jsme štěstím bez sebe.

Z Brna byl tedy vyslán vagón se souborem z Veselí nad Moravou. A jak jinak než v růžovém. Nic víc!

Kateřina Trávníčková

Po včerejší večerní zkoušce jsem se hereček ze souboru zeptala:

Jaká byla zkouška?

My jsme to teď jely dvakrát, a poprvé to bylo strašné, to jsme se nesoustředily; takové zvláštní, hrozné. A podruhé – takto kdybychom to zahrály, tak by se nám to asi líbilo. Podařilo se nám to. A těšíme se na zítřek. Ještě budeme opravovat loutku, aby to bylo fakt stoprocentní... Aby se drakovi daly sekat všechny tři hlavy.

Jací jsou ostatní lidi ze souborů, které tady potkáváte? Jak na vás působí?

Jak kdo. Některé holky nám úplně nesedly, ale zas jsou tady úžasní lidi. Jsem se bavila s holkou, ta píše, a hned mě povykládala ten svůj příběh. Takže přátelství.

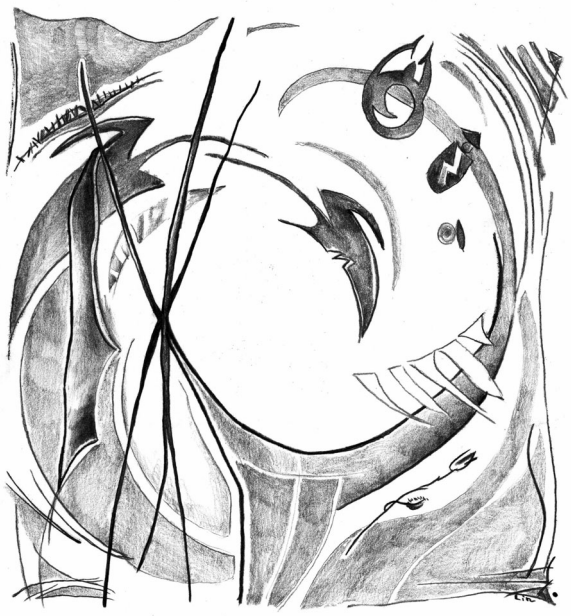
Jak se vám bydlí?

Spíme v tělocvičně, tam, kde jsou pinpongové stoly. Máme tam takový útulný rožeček, jsme tam s Hradišťákama, takže se nám spí dobře. A tady se nám líbí – to pořád hodnotíme – od zmrzliny... Je to krásné město, Trutnov. A tak tady vegetíme a koupeme se ve fontáně, u Krakonoša, a díváme se na pěkná představení.

Břucháček

foto - Tchoř

Obrázky k představení „Stínové divadlo pro krásnou Lin" nakreslila Kateřina Chabičová

KUK! mezi prvním a druhým nedělním představením

Jaký máte pocit?

Dobrý pocit. Povedlo se to.

Publikum se ze začátku chytalo, a pak nějak zatleskali, nevím proč, a nějak to umřelo.

Ale mně to nepřišlo tak strašné.

Chtěly bychom to druhé představení zrychlit. Zrychlit sled scén a návaznosti.

A Ivana je spokojená?

No tak jako vždycky, máme dát víc nasazení, a ty návaznosti, aby to mělo spád.

Režisér nemá nikdy být úplně spokojený, abychom mohly být lepší a lepší.

Užily jste si tady něco?

Vodní bitvu. Uspořádaly jsme u kašny na náměstí vodní bitvu a ještě jsme mokrý. Jsme se odvázaly trošku. Je to tady prostě fajn.

Břucháček

Dílny pro děti ze souborů s Jonášem Konývkou

Když jsem pět minut před plánovaným začátkem dílen dorazil před trutnovskou ZUŠ, ještě tam nikdo nebyl. Až úderem půl deváté začali chodit lektoři a zhruba do tři čtvrtě se ještě trousily děti. Asi deset minut před devátou už jsme byli konečně všichni a vyrazili jsme do městského parku. Na lavičky u pomníku Uffo Horna jsme si dali věci a na trávě hned vedle konečně začala dílna.

Start byl rychlý. Jonáš se představil a pak najednou bez varování zařval: „Honička!", do které se nadšeně zapojily všechny děti. Dílna měla pokračovat další hrou na rozhýbání – Mrazíkem, ale jak někdo poznamenal, tráva byla kluzká, a proto Jonáš zvolil raději hru Stop&Go. Poté nastínil jednoduchou legendu – od zrození člověka po současnost. Následovala hra Guli guli, variace na známou hru Evoluce. Dalším krokem ke zrodu člověka bylo, aby se lidé naučili mezi sebou dorozumívat. K tomu pomohla tzv. hra na paka (blázny, magory, cvoky...), která měla takový úspěch, že se hrála třikrát. Pak si děti rozebraly různé barevné látky a dostaly za úkol vymyslet, co všechno ta látka může být a posléze i kým by oni sami v té látce mohli být a předvést svoji postavu i s jejími charakteristickými vlastnostmi. Ostatní měli uhádnout, o jakou postavu šlo. Pak následovala hra na čaroděje, protože, jak Jonáš řekl, je jasné, že v dávných dobách tu byli čarodějové.

Postupně se legenda jaksi vytrácela, ale rychle ji nahradila nová. Někdy ve 12. století rytíř Trut přemohl skalního draka. Úkolem dětí bylo vytvořit živé obrazy na téma: Co potkalo rytíře Truta cestou k drakovi. Pak se rozdělily do tří skupin a vymyslely a předvedly scénky na stejné téma. Poslední hodina probíhala ve stejném duchu, akorát se měnila témata pro scénky, jako např. Jak to s Trutem nakonec dopadlo a jak vznikl Trutnov, nebo jak vznikl v 16. století v Trutnově požár.

Bylo to dopoledne plné „dramaťáckých her". Myslím, že dětem moc nového nepřineslo, ale dílna je bavila a byly to příjemně strávené tři hodiny. Pokud bylo cílem této dílny, aby se účastníci vyblbli a byli na čerstvém vzduchu, povedlo se to Jonášovi Konývkovi na jedničku.

Tchořáček

SPECIÁLNÍ MEDVĚDÍ PŘÍLOHA II

pokračování z čísla 2

Kdopak je medvěd Jakub?

Toto je velice zákeřná otázka. Medvěd Jakub je, troufám si říci, nejdůležitější osoba z Dětské scény. Právě on věnuje velké množství času všem přípravám od průběhu DS až po značení a rozvěšování cedulí. Chudáček ve svém medvědím (hráškově zeleném) vozítku ani neví, kam dřív skočit. Už víte?

Kde se vlastně vzal?

Medvěd Jakub, kde se vzal, tu se vzal. Vzal se minulý rok v Trutnově. A věřili byste, že je to vlastně jen výplod dílen? Minulý rok měla III. kategorie dílny motivované po indiánsku. Náčelnice kmene, Rozevlátá myšlenka (často přezdívaná Bláznivá vlnka, protože to k ní sedělo víc), vedla své svěřence k nejlepším výkonům nejen v přednesu, ale i v lovu, který se jí zdál velmi důležitý. A tak než se (do té doby nevinný) pražský recitátor Marek Schwarz nadál, vyfasoval od ní provázek, aby zhotovil luk a šípy a šel zastřelit medvěda nebo bizony. Nezávisle na tomto faktu šel jeden host Dětské scény po ulici, když vtom spatřil našeho Jakuba a hned poznal, že je to medvěd! Prozradil to tedy Markovi, který už si v porotě vyhlédl za pomoci Bláznivé vlnky vyhlédl svého bizona a zrovna se chystal k lovu. Ovšem medvědy on má mnohem radši, a tak nelenil a ihned začal chystat plány, jak známého Artamského medvěda dostat. Byla noc a Marek, samozřejmě v indiánském oděvu, čekal v okně svého pokoje v „lesárně", až se Jakub navrátí z nočního sněmu s bizony. Chtěl jej potom překvapit ve sprše. Ovšem když už bylo půl třetí ráno, usoudil, že to nemá smysl a šel spát. Když se ráno probudil a měl už odjet domů, ještě na poslední chvíli jej šel překvapit, protože dostal hlášku, že je právě v „kamrlíku" vedle auly. Bohužel minul. No vlastně... Možná to bylo spíš štěstí, protože co bychom si bez Jakuba počali! A tak se letos přidal do naší Ligy pro ochranu medvěda Jakuba a jeho kolegů a pomáhá nám jej chránit.

LOMJJK (Liga pro ochranu medvěda Jakuba a jeho kolegů)

Z MATĚJOVA DENÍKU

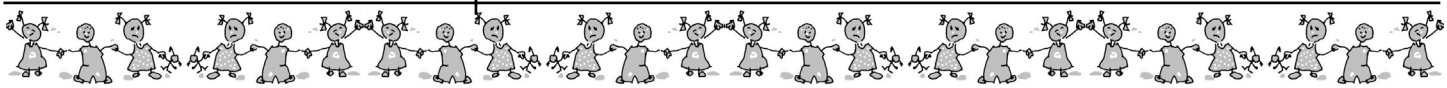
Neděle 17.6.2007

To je nuda… Nikdo tu není, můj páníček spí a já bych už potřeboval vyvenčit. A i když přijdou, nikdo na mě zase nebude mít čas. Pořád jenom buší to těch hučících beden. Nechápu, jak je to může bavit. Dokonce i když je tma a já už chci spát, pořád tam jsou a buší. Můj páníček a Chropáček tam sedí, i když už je světlo. A už se začínají scházet. Páníček sedí a kouká do svítící krabice a já bych se už konečně chtěl proběhnout. Hele, támhle jde Tchořáček! Už běžím ke stolu, vodítko do tlamy a rychle za ním. Teď chvíli nebudu psát, snad půjdu ven.

Uff, tak jsem zpátky. Teda to bylo něco. Tchořáček asi pochopil, jak mi je, tak jsme šli ven. Byla tam spousta lidí a museli jsme počkat až odejdou, ale pak už konečně…čerstvý vzduch! Nejdřív jsme šli očuchat moje oblíbené rohy, které jsem samozřejmě okamžitě označkoval a pak jsme se šli na chvíli projít do parku za Národním domem. Ale já jsem chtěl běhat, tak jsme běželi celou cestu až k té obří bedně, kam chodilo tolik lidí. Je to do kopce a není to zrovna blízko, takže Tchořáček po chvíli začal prudce oddechovat a za chvíli i sípat. Se mnou to nebylo jiné, ale já jsem tak chtěl běhat! A pak jsem ucítil kočku. Vláčel jsem za sebou Tchořáčka a už už jsem chtěl vyrazit, když vtom prudce trhnul vodítkem a já jsem letěl zpátky. Kočka vyšplhala po drátěnce, ale to už mě Tchořáček táhl pryč. Škoda. Ale co, aspoň jsem se provětral. Pak jsme se ještě chvíli jen tak potulovali a šli jsme domů, tedy tam, kde je teď můj páníček. Cestou jsme potkávali ještě skupinky lidí, ale těch jsem si nevšímal a už jsem se těšil, abych si lehnul. Musím ale říct, že dnešní procházka stála za to!

Čmucháček

POZNÁTE JE? KDO JE KDO KOLEM SOUBORŮ DĚTSKÉHO DIVADLA

? ? ?

A

Všech, kteří mají co do činění se soubory, jsme se zeptali na jednoduchou věc: Které představení vás v poslední době nejvíce potěšilo? Zapojte znovu svůj logický ostrovtip nebo intuici a zkuste každému přiřadit jeho odpověď. Správné odpovědi pro kontrolu přineseme v dalším čísle na zadní stránce.

Mirka Vydrová: zatím nedorazila a tudíž neodpověděla

B

Jaroslav Dejl: Inscenace Prodané nevěsty v Janáčkově divadle v Brně

C

František Oplatek: Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho od DS Volyně

D

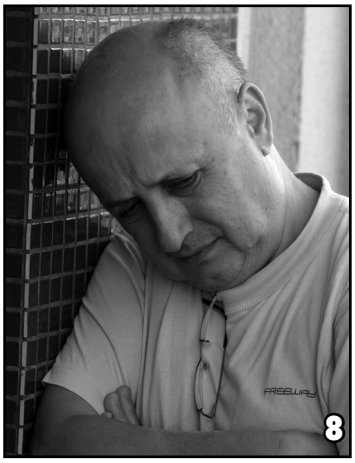
Jaroslav Provazník: Tři mušketýři plzeňského divadla Alfa

E

Marie Poesová: Pitínský – Divá Bára

F

Jonáš Konývka: Deník Adriana Molea Divadla DRAK z Hradce Králové

G

Hana Šimonová: Sobotní Lavičky na promenádě souboru Vydýcháno z Liberce

H

Vítězslav Větrovec: Evangelium podle Lukáše v Huse na provázku

I

Alena Palarčíková: Tragaču, tragaču od ZUŠ Prostějov

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ B – PROSTOR V NÁS A KOLEM NÁS

Vstupujeme do prostoru sálu v KD Nivy a Tomáš Žižka komentuje některá místa: „Chybí nám tu P… X tady je … a Z, Ž chybí …. A právě přišlo M!" Prostor se zaplňuje lidmi a z jejich pohledů tuším, že řeč je o jakési mapě prostoru ze včerejšího dne. Ale to už se dozvídáme, že „Dnes nás trénuje prostor," a vzápětí hledáme své tempo přelévání se, proudíme vnějším prostorem a uvědomujeme si svůj prostor vnitřní. Z každého pohybu se vracíme do nulového bodu a necháváme si čas, aby se náš vnitřní prostor ustálil. Mapujeme prostor svého těla, jeho souvislosti a návaznosti, necháváme jím procházet impulsy pohybu, aby se nám rozběhly do celého těla a jako vlna jej rozhýbaly a pak se zase stáhly zpět a ustálily jako hladina. Otevíráme vnitřní prostor, přesahujeme jej, mířím k obzoru… (Napadá mě, že tělový zážitek spojený s těmito slovy půjde jen těžko vtěsnat do reportážních řádků. Maximálně to bude otisk události srozumitelný pro toho, kdo jí prožil. Aspoň to ale pro vás zkusím.) Pokračujeme v dalším průzkumu. Prostor nás tlačí jako neviditelná hradba a my mu to vzápětí plnou měrou vracíme. Táhneme ho na gumičce za sebou a zatlačujeme různými částmi těla. Protisíly tahu a tlaku. Pak nás začne zajímat animace a manipulace našeho těla – každý impuls dotykem, hlasem nebo jen aurickou energií zasahuje do prostoru a proměňuje jej. Tlačí nebo táhne, rozhýbává nebo brzdí…

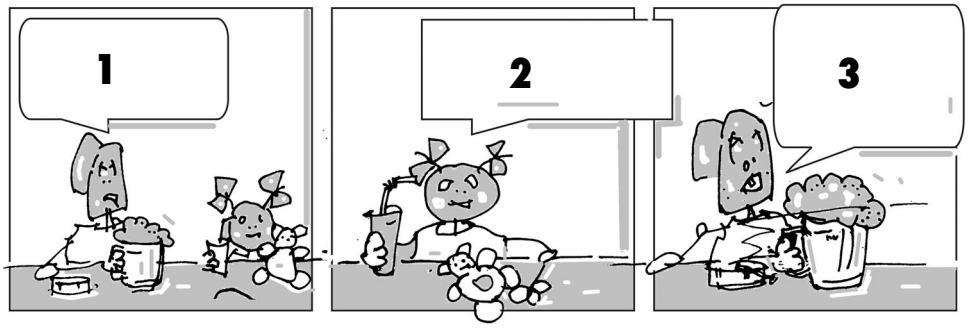
Když pak vstoupí do prostoru živly, nechají na pokoji jen máloco. Prostor se proměňuje, přeskupuje. Překvapeně zjišťujeme, že poté, co opustíme povrchní popisné pohybové alegorie, nachází si každý živel svou specifickou kvalitu prostoru, vybírá si z něj podle svého temperamentu. Vítr rošťácky atakuje neuralgické body a země odevzdaně očekává věci příští, voda melancholicky obchází kolem a hledá místa spočinutí, oheň vyčkává a sbírá podněty k mohutnému vzplanutí, po kterém zbyde jen pár dramatických stop. Když pak všechny čtyři temperamenty vstoupí na dva čtvereční metry plochy vymezené deskou z dřevěných palubek, počínají se dít příběhy. Napadá mě, že Tomáš Žižka je každou chvíli jiným z živlů – klidně ale s napětím pozoruje, nechá se unášet, provokuje a nahazuje návnadu i vybuchuje v akci naplněné energií. Energií, která prochází celým tělem a přesahuje ho. A celé čtyři hodiny dopolední dílny máme příležitost pozorovat a přejímat tenhle zajímavý způsob, jak obývat prostor, který je nám kdykoliv k dispozici. Přesah k divadelnímu prostoru, k divadelnímu pohybu, k divadelnímu jednání, budování charakteru, budování mizanscény a scénografie je nasnadě. Stačí jen nabírat otevřenou dlaní.

„Prosím vás, berte si ty židle od kraje, já to pak musím celý přerovnávat." „No, nám se nepodařilo odhalit, jak je máme zpátky poskládat…" „Na to mi nešahejte. Berte si ty židle od kraje." Paní správcová systematicky rovná po semináři židle, ale nemůže mít tušení, že se tudy prohnaly všechny živly a že vítr se neptá, odkud si co může vzít. Je to přeci jeho prostor. Natož, když se konečně probudí oheň!

Hrocháček

POZOR
OPĚT SOUTĚŽ - KOMIKS

Chcete-li si snámi hrát, můžete vymyslet svůj vlastní komiks. Je jedno, zda jste dítě a nebo dospělý, hlavně, že vládnete fantazií. Stačí doplnit chybějící text do bublin nad postavami. Komiks má celkem 3 repliky. Své návrhy vhazujte do redakční schránky v „lesárně", „nároďáku" a nebo v kině. Repliky označte 1 - 3. Co za to? Vaše publicita! Nejlepší návrhy otiskneme v příštích číslech!

J

Petr David: Evangelium podle Lukáše v Huse na provázku

K

Václav Klemens: Potěšilo ledasco, ale na svůj velký divadelní zážitek čekám už pár let.

L

Dominika Špalková: Odin Theatre, představení It'si Bit'si v režii Eugena Barbi

M

Peter Janků: Moje, ktoré som robil – Roger Krowiak zasahuje. Ale narcista nejsem!

SLOVO POROTY

MĚSTO MASEK, DS LANNOVKA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Otázka rozhrania života a smrti. Téma, ktoré provokuje snáď každého človeka. To, že si túto otázku položia 14 ročné deti na detskom divadle, si zaslúži uznanie a svojim spôsobom i rešpekt. Téma nachádzame rôzne stvárnené už v mytologických predstavách sveta, cez moderné psychologických koncepty, končiac populárnovedeckým spracovaním v dielach typu „Život po živote" z pera Raymonda Moodyho. Podobne sa aj Detský súbor Lannovka z Českých Budějovic na začiatku inšpiroval literárnym dielom „Město masek". Rovnomennému názvu inscenácie však dal nový obsah, podľa vlastných, autorských predstáv.

Zaujímavým sa javí vytvorenie rámca predstavenia, kde udalosti za hranicou reálneho sveta, akoby sa udiali v priebehu jednej sekundy, počas bozku sestry, starajúcej sa o svojho, v kóme ležiaceho brata. Inscenovanie tak znamená dramatické rozfázovanie len jedinej sekundy reálneho života, čo môžeme vnímať ako zaujímavý inscenačný koncept.

Problémom sa však stáva ako formálne, tak aj obsahové naplnenie tohto konceptu. Prechod z reálneho do nereálneho sveta, nie je riešený dôsledne a je viac mechanický, bez vnútorného zdôvodnenia.

Maska, ktorá by mala byť prostriedkom štylízácie pohybu, gesta a odlíšením postáv z „mesta masiek", je len vonkajším výtvarným znakom, s ktorým sa divadelne vôbec nepracuje.

Sústavné prestavby piatich stolíkov, ktoré niekedy až unavujú, takisto len vonkajškovo rozlišujú jednotlivé prostredia, v ktorých sa odohráva „príbeh". Ten akoby však rezignoval na výstavbu dramatickej situácie a postavy nám ich obsah či zdelenie oznamujú len slovne, mechanicky naaranžované v nejakom zoskupení.

Jednotlivé obrazy akoby boli tvorené izolovane, čo následne vyvoláva veľa nejasností, ktoré diváka zavádzajú. Vyvstáva niekoľko, zrejme nezodpovedateľných otázok a motívov. Smrť ako motív sa objavuje v niekoľkých podobách, a to už v prostredí, ktoré z pohľadu reálneho života vnímame ako „smrť". Koľko stupňov smrtí teda je? Čo „mesto masiek" predstavuje? Prečo je to kráľovstvo? A prečo niektorými atribútmi (flétna, kalich, tácka z jablkami) pripomína stredovek? Je „mesto masiek" predstava v kóme ležiaceho chlapca alebo iná vrstva skutočnosti?

Prečo chlapec na seba preberá úlohu záchrancu slúžky stratenej princeznej a urobí to spôsobom podvodu? Namiesto princeznej, o ktorej sa dozvieme, že ju zožrala vědma, totiž privádza v maske princeznej pred kráľa cudzie dievča, ktoré predtým bolo takisto ako on bez masky. Chlapec sám si však masku nenasadí a až v reálnom živote sa dozvedáme, že nasadenie masky pre to dievča znamenalo smrť, ktorú zapríčinil práve chlapcov podvod. Má ju teda na svedomí? Predstavenie v tomto bode, smrti dievčaťa končí. Na mieste je preto otázka etického posolstva inscenácie a netrúfam si povedať, čo takto uchopené závažné téma môže smerom k detskému divákovi, alebo aj detskému interpretovi, spôsobiť a znamenať.

Peter Janků

NĚMÝ FILM, KUK!, ZUŠ BISKUPSKÁ PRAHA1

Z okouzlení němým filmem vznikla inscenace souboru KUK ze ZUŠ Biskupská, Praha 1. Atributy němého filmu byly tím, co předurčilo výběr prostředků a taktéž žánr inscenace.

První titulky inscenace NĚMÝ FILM avizovaly, že se bude hrát o vztazích ve zkratce – od prvotního zamilování, přes lásku, rodičovské trable a rozpad manželství až ke vzniku dvou nových partnerských svazků. Žánr groteskly vyžadující hrát o těchto záležitostech ve stylizované zkratce se ukázal jako příhodný pro věkové složení tohoto souboru, neboť nevyžaduje psychologické herectví. (Dokonce i smiřuje divácké vnímání s tím, že ústřední mužskou postavu vytvářela dívka.)

Filmovou grotesku nelze na jeviště přenést přímočaře, dlužno pro ni najít divadelní podobu. To se souboru mnohdy dařilo, místy si vypomohl prostředky pantomimy a byly i okamžiky, které sklouzly k „posunčině". Své obtíže přinesla i nedůsledná hra s imaginární rekvizitou.

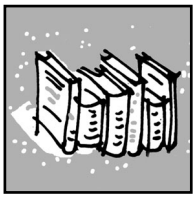
Naopak výtečně působila stylová klavírní improvizace, doprovázející celé představení. Taktéž titulky přinášené na jeviště vždy v novém aranžmá a s drobným vtipem patří k těm šťastným momentům představení. To povětšinou dlouhé citáty, jejichž smyslem bylo vnést do předváděných situací ještě další úhel pohledu, neměly úplně dobře vyřešeno své místo v inscenaci.

Že atributy němého filmu byly v ledasčems limitující, se dílem projevilo ve výtvarném řešení černobílých kostýmů. Jejich charakterizační hodnota se ještě navíc musela umenšit díky tomu, že většina dětí hrála více postav. A nejen kostýmy, ale inscenace jako celek není dobově zakotvená – chvílemi chce vycházet z doby, která patří éře němého filmu, chvílemi utíká až k současnosti. Jako by se to obsahové prosazovalo nad formou. Forma inscenace ovšem slavila vítězství častěji.

Nicméně zejména odpolední představení mělo patřičný švih a energii a ve své poměrně herecky náročné stylotvorné rovině přes všechny uvedené výhrady dobře komunikovalo s hledištěm

Václav Klemens

CO ZE MĚ BUDE?, ZUŠ TURNOV

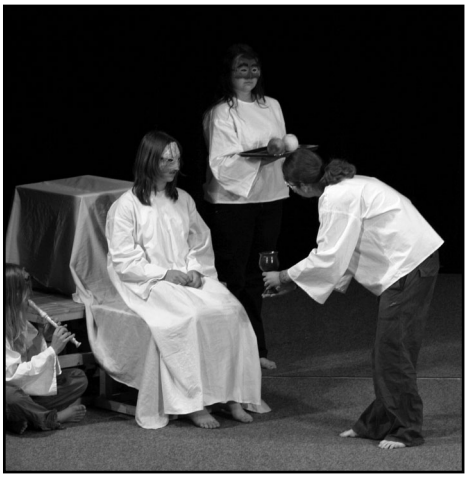

Na vystoupení turnovského souboru dětí ze sedmých až devátých tříd ocenil lektorský sbor volbu tématu a shodl se na tom, že je to pro tuto věkovou skupinu téma důležité a aktuální. Inscenace, kterou se souborem připravovala Alena Tomášová a jejíhož dolaďování se v posledních dvou měsících obětavě ujala Romana Zemenová, má ale podobu spíše mozaiky etud a her než generační výpovědí. Potíže, s nimiž se soubor potýkal, vyplývají jednak z toho, že jde o skupinu složenou z různě vybavených a na takto náročnou práci různě připravených dětí, jednak z toho, že si soubor pro toto téma nevytvořil dostatek nosného materiálu.

Scénky, které jsou tu více, tu méně (což byl bohužel častější případ) vtipnými situacemi - v letadle, na automobilových závodech, při natáčení filmu o Jamesi Bondovi, agentu 007, a v restauraci, kde je interviewován slavný herec, - sice exponují různé profese, ale jsou to spíše nezávazné a někdy i banální hříčky, působící v podání starších dětí někdy až trochu naivně. Relativně nejpřesvědčivější jsou děti tam, kde „citují" učitele a rodiče, protože tam mají alespoň zčásti šanci projevit svůj názor na dospělé. Jenže „generační výpověď", kterou avizuje titul inscenace, to stěží zprostředkuje. A nezachrání ji bohužel ani úvodní a závěrečné deklamace, které vyznívají spíše jako plakát.

Jaroslav Provazník

DNES HRÁLI

SEMINÁŘ K INSCENACÍM 2. BLOKU

V neděli v podvečer se ve foyeru kina Vesmír opět sesedli seminaristé, lektorský sbor a zájemci o diskusi nad zhlédnutými představeními. A zástupci jednotlivých seminářů se ihned pustili do referování o tom, nad čím se u vybraného představení zamýšleli.

Inscenaci Město masek divadelního souboru Lannovka se věnoval seminář D a vytyčil několik problémových okruhů. Konstatovali, že nastolené téma smrti a jejích okolností je pro děti přitažlivé, ale o to obtížnější je s ním zacházet. Na inscenaci ocenili, že soubor se tématem snaží zabývat vážně, bez zlehčování. Nad výsledkem ale vyvstala řada otázek, na které seminaristé neuměli odpovědět.

1)Co symbolizuje samotné město masek? Kdo jsou bytosti v maskách? Proč dochází k mísení světů masek, komatu a smrti.

2)V jakém čase se děj odehrává? Jde o retrospektivu, okamžik polibku sestry nebo čas mezi dvěma návštěvami?

3)Co symbolizuje tajuplný les a vědma? Jaké povahy je vědma, když se ujímá cizinky, ale žere bytosti stejného rodu jako je ona?

Dalšími tématy byla scénografie (zvláště časté a neúčelné přestavby), dětské herectví s minimálním rozdílem výrazu herců v maskách a bez masek a nejasnost v několika tématických rovinách smrti. Zvláště byla řešena otázka konce bez náznaku naděje a etická rovina vykoupení chlapcova života.

S těmito body souhlasili i účastníci semináře B, kteří se navíc věnovali otázce použitých masek a spekulovali, že by inscenace mohla mít předlohu ve skutečné události. Dokonce vyslovili i možnou spojitost s arteterapií.

Následovala stručná reference lektorů o tom, co probírali po představení s vedoucím souboru. Pohled lektorů přinášíme na jiném místě.

Dále se mluvilo o Němém filmu v podání souboru KUK! Seminární skupina C se shodla jak na žánru, tak na čistotě inscenace, přesném tajmingu a pointování. Jako otázka vyvstalo téma inscenace – byly jím vztahy „které se mohou stát i vám"? Šlo o barvitost vztahů? Nebo o rodinu? V tomto směru by mohla být grotesknost využita ještě více. Pochválena byla spolupráce s živou muzikou, tradičně vyvstal problém představitele mužské role v čistě dívčím souboru. V této souvislosti však upozornila Irina Ulrychová, že genderová záměna k žánru němého filmu patří i historicky a v inscenaci může být s dostatečnou nadsázkou součástí žánru. V případě souboru KUK! by stálo za to dotáhnout řadu nepřesností, které v průběhu představení nastolené rozdíly rolí stírají. V diskusi pak také zaznělo, že tématem představení by mohlo být „okouzlení žánrem", a dále že groteska je žánr dvojlomný, který musí obsahovat i smích i slzy.

Na inscenaci ZUŠ Turnov Co ze mě bude ocenil seminář A, že šlo o aktuální téma, které vypovídá o protagonistech, že jde o jejich autorskou tvorbu a o funkční propojení jednotlivých osobních snů do scének. V celé kompozici však postrádali gradaci, sny vlastně nebyly příliš snové (nadnesené) a představení upadalo do stereotypnosti. Seminaristé se také v interní diskusi věnovali otázce jevištního ztvárňování sebe sama, kdy se protagonisté cítili jistěji v rolích svých oponentů (rodičů, učitelů). Otázkou dramaturgickou je, zda jde o etudu nebo divadelní tvar, který patří před zraky diváků.

Následovala část semináře vymezená pro předem daný problémový okruh. Tentokrát jím byly autorské texty v dětském divadle. Výběr otázky vycházel z dramaturgie nedělního hracího bloku, neboť všechny tři inscenace nevycházely z hotové literární předlohy. Podle členů semináře D by takový autorský text měl podléhat stejným nárokům a kritériím, jako ostatní předlohy. Výhodou může být, že je bližší dětem, ty se na něm mohou podílet, role je možno „šít na míru" a v tom směru může být takový přístup jednodušší. Vedoucí má však i v toto případě finální zodpovědnost. Úskalím je, že při autorské tvorbě musíme s tématem patřičně stavět i příběh, který nám naopak kvalitní literární předlohy může být oporou jaksi automaticky. (Okrajovou výhodou jsou samozřejmě autorská práva.)

Seminář B vypozoroval dvě formy autorských scénářů – text talentovaného člena souboru nebo kolektivní práce celé skupiny. Ovšem i kolektivní práci musí dát někdo konečnou formu. Tento přístup je výhodný, nedaří-li se nalézt text adekvátní skupině a vybranému tématu. Výhodou je nasazení, zaangažovanost skupiny, rizikem plytkost tématu, které se pro děti vyčerpá již v průběhu přípravy.

Podle seminaristů C je jevištní zpracování autorského textu obtížnější v udržení se u tématu, udržení autenticity sdělení. Navíc zde více hrozí upadnutí do klišé. Obecně se shodli, že je to přístup vhodnější pro starší děti vybavené dovednostmi a zkušenostmi, jak funguje struktura dramatu.

Seminaristé A taktéž mluvili o nutné sehranosti souboru a o možném přínosu práce na autorském textu pro skupinu samotnou, případně pro autora. Pak ale nemusí být vhodná veřejná prezentace.

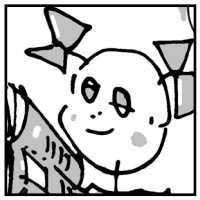
V diskusi bylo upozorněno, že jakékoliv „arteterapeutické" postupy by měl být ponechány v rukou odborníků, kteří dokáží řešit i případné komplikace a mimořádné události. Zde se již nepohybujeme na půdě dramatické výchovy a v mezích kompetencí pedagoga / vedoucího dětského divadelního souboru. (J.Dejl)

V diskusi se proti výčtům výhod autorského textu se ohradila I. Konývková tím, že lze vždy najít vhodnou předlohu k tématu, které děti chtějí hrát, a je možno postupovat tvůrčí cestou, vytvářet příběh přes etudy atd., až se příběh stane „jejich" a má tak všechny jmenované výhody autorských textů. J.Provazník. upozornil, že pro vlastní text je třeba zvláštního typu talentu včetně citu pro jazykovou hodnotu a P. Janků navázal v poznámce o náročnosti autorské sebereflexe a přetvoření osobní zkušenosti mladého člověka do lit. textu. T. Žižka připomněl jako možný kontext tzv. divadlo dokumentu a divadlo sociálního aktu. Podle L. Richtera nemusí text být startovním bodem autorské inscenace, ale naopak výsledkem určité cesty, na jejímž konci by se slovo mělo stát znakem. Také by neměla být řeč pouze o příběhu, protože i zde lze pracovat s metodou koláže (I.Ulrychová). V. Klemens dále pojmenoval jako jedno z úskalí „čtení vlastní hry ve světle zbožných přání", kdy chybí schopnost odpoutat se od osobní vazby a nahlédnout text kriticky. To je východisko pro jeho převod do divadelního jazyka. Proběhlou diskusi by bylo možno také shrnout, tím, že se touto cestou vydávají téměř všichni vedoucí v rámci průpravných cvičení a jde o důležité pokusy pro získání divadelní zkušenosti. Jejich další zveřejňování však musí být vždy zváženo.

Hrocháček

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

Soubory DS Lannovka - DDM České Budějovice, KUK! ZUŠ Biskupská Praha 1 a ZUŠ Turnov

Zdarec! Takže Hoši z JAMU jsou tu zas a s nimi nejnovější, nejžhavější a nejexkluzivnější zpráva o dětském diskusním klubu ze dne 17. června! Struktura diskuse zůstala zachována z předchozího dne až na jedinou výjimku – Aleně Palarčíkové byl svěřen čas až na konci diskusního bloku kvůli zachování plynulosti diskuse. Nejprve tedy probíhá diskuse vedená námi a poté následuje Alenina dvacetiminutovka věnující se výrokům porotců.

Byť jsme měli znásoben počet kousků svěřených nám k vášnivému diskutování téměř dvojnásobně (z předvčerejších šestnácti na včerejších osmadvacet), diskuse samotná probíhala hladčeji než poprvé. Důvodů to dle našich sofistikovaných propočtů mělo několik – zaprvé byl průměrný věk a tím i znalosti a zkušenosti účastníků větší, zadruhé byl proveden Alčin odsun na konec programu a konečně zatřetí – jsme už o mnoho zkušenější ve vedení diskusí než den předtím!

Děti nás překvapily svými až odbornými výroky a názory na všechna představení uplynulého dne. Dokonce jsme se dozvěděli i několik nových termínů, jejichž studiu budeme zajisté věnovat celou noc (tímto apelujeme na fotografa přehlídky Michala Drtinu, aby nás v noci vyfotografoval při pilném učení se termínů z divadelního slovníku a dalších moudrých knih české i zahraniční provenience). Doufáme jen, že všechna dítka nám svěřená stihla dorazit na vydatnou a chutnou večeři do kvalitních školních jídelen trutnovského okresu, poněvadž jsme se ponořili do tajů divadelní alchymie tak hluboko, že čas nám ubíhal a ubíhal, až utekl zcela (nejspíše se prostě vypařil) a zůstali jsme na Nivách o celou půlhodinu déle, než bylo plánováno. Výsledkem toho však je více zachycených názorů než včera a další reflexe nás, Hochů z JAMU.

Než však přistoupíme k těmto názorům a postřehům, dovolte nám ještě jeden brněnský výstřelek. Poněvadž jsme na Dětské scéně my dva (Dátr i Vátr) noví a málokdo nás tu zná (navíc si nás lidé ustavičně zaměňují a my opravdu, ale opravdu nevíme, čím to může být, protože Dátr je ten dlouhovlasatější a Vátr je ten neoholenější), chceme se vám představit. Nuže tedy – zde je první medailon:

Petr David alias Dátr

Narozen 26. 10. 1983 kousek od Trutnova. Trvalým bydlištěm v Doubravici. Student dramatické výchovy na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně.

V mládí navštěvuje jako většina z nás základní školu. Od rodinné chaloupky je vzdálena sedm kilometrů a tuto vzdálenost chodí maličký lektor den co den pěšky. Po základní škole studuje střední elektrotechnickou školu v Pardubicích, které jsou od Doubravice vzdáleny šedesát sedm kilometrů. Vzdálenost od domova se prodlužuje a Petr stále chodí pěšky den co den – nestěžuje si však, protože procházení se v čerstvém povětří mu dělá dobře. Na své denní trase do Pardubic prochází pokaždé kolem ZUŠ Jesličky v Hradci Králové, což ovlivňuje nejen jeho další pěší trasy, ale i jeho budoucí život. Po střední škole odchází studovat divadlo na Vysoké učení technické do dvě stě kilometrů vzdáleného Brna. Za rok a půl s bolavými nohami zjišťuje, že měl jít ještě o několik metrů dál – budova Divadelní fakulty JAMU je od budovy VUT vzdálena pouze několik metrů (cca 956) směrem od Doubravice. Řekne si, že to ještě zkusí, a tak jde. Nyní je studentem 2.ročníku Dramatické výchovy a tvrdí, že už se nachodil dost.

!!!Na rozdíl od Vátra má Dátr tmavší vlasy, tmavší pleť a má větší svaly!!!

Zmíněné klady a zápory včerejších představení:

DS Lannovka, DDM České Budějovice: Město Masek

KLADY:
jevištní mluva
zvolený námět a téma (klinická smrt)
tvůrčí využití scénografického prvku (bedny)
žánr odlišný od ostatních
ZÁPORY:
časté a dlouhé přestavby narušující rytmus inscenace
nepravděpodobnost jednání
chybějící gradace
nejasný děj
nevyužitý potenciál dramatických situací (nevyhrání konfliktu, ,,vše šlo nějak moc hladce")

KUK! ZUŠ Biskupská, Praha 1: Němý film

KLADY:
téma
stylizace do žánru němé grotesky
zdařilé ztvárnění, herecký projev, jednání s imaginárními předměty
čitelnost situací
hudba
ZÁPORY:
souběžnost ukazování nápisů (citátů) a jednání na jevišti
nekonkrétnost dvou situací – získání nové milenky (co dělala, kde se situace odehrávala), hrající si děti (s čím a kde si hrály)

ZUŠ Turnov: Co ze mě bude

KLADY:
fungující projekční empatie (,,situace jako ze života", ,,zažila jsem to samé")
téma – silná a uvěřitelná osobní výpověď
scénografie – tvůrčí práce s židlemi
temporytmus inscenace
ZÁPORY:
technická nevybavenost herců (výslovnost, hlasitost)
zmatek v postavách v rámci jedné situace (režisérka – žurnalistka seriózního časopisu v jedné situaci hraná jednou herečkou)
chybějící závěr, pointa (,,nic se tam vlastně nestalo")

BONUS
REFLEXE VEDOUCÍCH DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PSANÁ DĚTMI:
,,Bolely nás nohy a vy jste nás nutili běhat!"
,,Nevěřilo se nám, že jsme unaveni. Oprávněně!"
,,Jste úplně stejní akorát jeden je blonďák. Pěkný tričko!"
,,Chtělo by to příště biče!"
,,Hustě se smějete!"

Dátr a Vátr

VÍTEJTE V MATRIXU

Viděli jste včera inspirativní představení Tajný deník Adriana Molea? A líbilo se vám? Pokud jste na obě tyto otázky odpověděli kladně, určitě navštivte internetové stránky **http://www.draktheatre.cz**

Naleznete tam archiv minulých i současných představení, můžete najít kdy a kde se hrají a případně si i zarezervovat vstupenky, seznámit se s herci a ostatními členy divadla Drak a přečíst si mnoho informací o historii souboru a mnoha dalších věcech. Pokud máte rádi humor divadla Drak a chtěli byste vidět nějaké jejich další představení, termíny představení a něco navíc najdete na těchto stránkách.

Hledáte-li informace o nějakém amatérském souboru nebo o nějaké osobnosti, podívejte se na **http://www.amaterskedivadlo.cz**

Na těchto stránkách naleznete tzv. databázi českého amatérského divadla. Můžete na nich najít téměř úplný seznam všech českých amatérských souborů, osobností, divadelních přehlídek, organizací a mnoho dalších věcí jako např. slovníček pojmů. U některých hesel jsou i podrobnější informace o souboru/osobnosti/přehlídce. Když nemůžete najít informace o nějakém souboru nebo osobnosti, zkuste tyto stránky.

Tchořáček

MATRIX UPOUTÁVKA

MEDVĚD ZLOBÍ I.

Medvěd neměl od samého rána stání. Šmejdil, kde se dalo, všude strkal čumák. A pak našel v recepci na Úsvitě lahev dobrého piva určenou jinému. Hned byla jeho. Vypil ji do dna a pak si vypůjčil Jasančino kolo...

TEXTOVÁ PŘEDLOHA K VYSTOUPENÍM SOUBORŮ

Stínové divadlo pro krásnou Lin

Tam, kde se vrcholky hor dotýkají oblohy a řeky končívají v písku pouště, tam, kde je všude odevšad daleko a lidé tomu přivykli, právě tam leží město Tu-tchei...

V Tu-tchei žil kdysi dávno bohatý kupec Wej.

Měl podle zdejšího zvyku mnoho manželek a s nimi mnoho synů, ale osud mu zvláštní náhodou dopřál jen jedinou dceru. A tu měl kupec nejradši! Lin byla líbezná jako luna za svítání, jako motýl na květině a jako slza v oku gazely. Neuměla však ani mluvit, ani chodit a žádný z lékařů ve městě si s její nemocí nevěděl rady.

Ležela celé dny v hedvábných poduškách a cinkala zlatými náramky na zápěstích. Nic víc. Už jí bylo osmnáct a naděje, že se to kdy změní, pomalu uhasínala.

Až jednou se objevil v městě Tu-tchei podivný cizinec. Nebyl podivný tím, jak vypadal, ale tím, že vůbec přišel! Do města obklopeného pouští a horami se dostal jen málokdo. Hleděli na něho s úžasem, on se však bez rozpaků ubytoval v hostinci U stříbrné konvice.

Jmenoval se Fa Tang, skromnou útratu platil hotově a se zájmem naslouchal všemu, co se v městě povídá. Když přišla řeč na krásnou Lin, prohlásil, že by ji vyléčil, nežli se srpek měsíce na nebi zakulatí.

Kupec Wej se to dověděl a hned příští den pozval cizince k obědu.

„Odkud přicházíš?" zeptal se Fa Tanga, sotva dojedli.

„Z provincie Ni."

„O provincii toho jména jsem v životě neslyšel."

„Málokdo o ní slyšel," usmál se host. „Přesto však tvoji dceru naučím chodit i mluvit, budeš-li si to přát."

Kupec si nepřál nic jiného. Okamžitě dal poslat do hostince U stříbrné konvice pro cizincův kožený vak a Fa Tang se pustil do příprav. Jedno si však na samém počátku vymínil:

Že ho při práci nikdo nebude rušil a krásná Lin bude v komnatě samotná, nanejvýš se svou komornou Tuti.

Pak přišla noc a setmělo se. Fa Tang před oknem dívčina pokoje rozvinul papírovou stěnu, za ni postavil olejovou lampičku a z vaku vyndal z tenounkých oslích kůží vystříhané a barvami pomalované loutky.

A stíny loutek, jak je vodil na nitích a bambusových dřívkách, promítaly se na papír a byly veliké a barevné jako skuteční lidé. Ale mnohem, mnohem krásnější.

Celou noc stínové loutky tančily a hrály veselé hry, že z toho byla komorná Tuti úplně u vytržení. Lin si však dál cinkala zlatými náramky a záhy usnula. Jako jindy.

Druhou noc uspořádal Fa Tang se svými loutkami velikou bitvu. Vše stačil deseti prsty a dvěma rukama! Šavle se blýskaly až do rána - a krásná Lin klidně spala.

Teprve třetí noc, kdy se promítl na papír chrabrý rytíř Žu, aby zápolil s tisícihlavým drakem a slavně nad ním zvítězil, dívka si konečně všimla. A vítězný rytíř Žu jí pak hodil do pokoje červenou růži.

Ta růže byla opravdová a spadla na zem, kousek od lůžka krásné Lin. Lin vstala, udělala dva kroky a k růži si přivoněla.

Čtvrtou noc už se stínem rytíře Žu dokonce tančila a pátou noc na otázku, zda se chce stát jeho ženou, odpověděla docela srozumitelně:

„Ano."

Komorná Tuti tu zvěst hned po ránu roznesla.

„Že krásná Lin chodí a mluví, že je vyléčená.

Kupec Wej byl přešťasten. Nabídl Fa Tangoví deset tisíc jenů, ale loutkář je odmítl. Žádal si odměnou bílou ruku krásné Lin.

S tím ovšem kupec vůbec nepočítal. Už dávno vyhlédl své dceři nejbohatšího ženicha z Tu-tchei, dědice obchodu na náměstí.

Fa Tang, podivný cizinec, jen pokrčil rameny, nechal peníze ležet a odešel se svými loutkami zpátky do pouště.

Záhy potom se chystala slavná svatba.

V předvečer té svatby se však ozval za oknem nevěstiny komnaty hlas rytíře Žu. A vábil ji do zahrady, a vábil ji ulicemi města Tu-tchei, a vábil jí až za hradby. Tam se její stopa nadobro ztratila.

Víc už o ní nevěděla ani komorná Tuti...

A kupec Wej až do smrti hledal na všech mapách světa provincii Ni. Nikdy ji však nenašel...

Jen poutníci a lidé světaznalí, kteří se do města Tu--tchei dostali jen čirou náhodou, viděli prý kdysi kdesi stínové divadlo loutek, kde hrála na píšťalu a na bubínek velice krásná dívka jménem Lin.

Hana Doskočilová: Pohádky pro děti, pro mámy a pro táty, Albatros, Praha 1987

VŠIMLI JSME SI

DÍLNY F. OPLATKA

PŘÍMO Z VÝHNĚ

„Dneska budeme tlustý", pravil Chropáček. Řekl to však při společném odchodu na večeři, takže nebylo jasné, zda se jeho slova týkají postav redaktorů nebo podoby připravovaného čísla Deníku.

Břucháček zaznamenal na dílně pro děti ze souborů samé nadšení a chuť do aktivit. Důkazem toho je i výrok jedné účastnice: „Doufám, že nakonec budeme muset objevovat Krakonoše."

Dnes končila přehlídka recitátorů a více než kdy jindy zněla slova chvály. Chválili se recitátoři, lektoři, porotci... I my v redakci jsme podlehli všeobecně pozitivní atmosféře a začali jsme se častovat pochvalami. Akce se zatvrzele odmítal zúčastnit pouze Hrocháček. Sabotér jeden!

Nejmenovaný porotce prý doporučoval vedoucímu souboru, který na celostátní přehlídku nepostoupil, protože jeho členové mají velké potíže s vyjadřováním a výslovností, nastudovat obdobné představení jako byl Němý film. „Je to pro ně jistě nejschůdnější řešení!" řekl.

DNEŠNÍ PROGRAM

PONDĚLÍ – 17. 6. 2007

8.30 - 12.00		dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30		semináře pro dospělé
14.00 - 16.00		3. blok vystoupení souborů skupina A
14.00	kino	**Bleděmodrý Petr**, Moje pětka, ZUŠ Jaroměř
	kino	**O Honzoj**, Někdo, ZUŠ Jaroměř
15.10	Trdýlko	**Z deníku Josefa K., žáka II.B**, Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště
	Trdýlko	**Stínové divadlo pro krásnou Lin**, ZUŠ Veselí nad Moravou skupina B
14.00	Trdýlko	**Z deníku Josefa K., žáka II.B**, Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště
	Trdýlko	**Stínové divadlo pro krásnou Lin**, ZUŠ Veselí nad Moravou
15.10	kino	**Bleděmodrý Petr**, Moje pětka, ZUŠ Jaroměř
	kino	**O Honzoj**, Někdo, ZUŠ Jaroměř
16.15 - 17.15		diskusní kluby seminaristů
16.15 - 18.15		dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 3. bloku
16.45 - 17.30		diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 3. bloku
18.00 - 19.30		seminář k inscenacím 3. bloku
19.30 - 21.30		večerní program pro děti ze souborů
20.30 - 21.30		doplňkový program **Dramatická výchova ve Francii**, historie, principy a souvislosti se současným divadlem, setkání s Christiane Pageovou, pedagogem dramatické hry Université d´Artois, Arras, Francie

MILÁ THALI!

Slyšela jsem, jak je to v Trutnově fajnový, jaká je tu báječná atmoška a člověk se tu seznámí se spoustou bezva týpků. Tak jsem sem jela, ale tady jsou furt jenom nějaký přibliblý dílny, semináře, diskuze, představení a kdovíco... Jak se teda mám jako s někým seznámit?

Leontýna, 16 let

Máš naprostou pravdu a letos už s tím mnoho nenaděláme. Připomínek jako je ta tvá však bylo víc, a tak je v plánu otevřít příští rok čistě seznamovací dílnu S.

V jednom představení hraji hlavní roli. Rád bych věděl jestli se i velmi omezenými prostředky dá vyjádřit hluboký vnitřní život mé postavy? Pomůže mi přečíst si Stanislavského? P.S. Představení se jmenuje O krtečkovi

Albert, 23

Samozřejmě! Ale podívej se také do těchto knih: Radovan Lukavský – Být nebo nebýt. Monology o herectví, Jaroslav Vostrý – Předpoklady hereckého projevu, Michail Čechov – O herecké technice. I když nejlepší by bylo zajet do Moskvy, ať to nemáš zprostředkovaně. Vlak ti jede v 18.40 a přestupuješ jen v Praze a Minsku.

deník
...moje noviny
nejčtenější zpravodajské noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds
Reportáž z festivalu
● fotografie představení
● záznamy seminářů
● názory účastníků

BLAŽKOVÁ - DÍL 5. - INVENTARIZACE

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 3.

DĚTSKÁ SCÉNA

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 18.6. 2007 v 3.10. Vychází 18.6.2007 v 11.00 . Náklad – 350 ks.

DNES O DIVADLE
Takřka všichni víme, že cesta českého dětského divadla je předznamenána činností M. Dismana od třicátých let dvacátého století...
strana 62 - 64

Dnes hráli

strana 65

Pro děti a o dětech
strana 69 - 73

Medvěd zlobí
strana 77

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

úterý - 19. června TRUTNOV 2007 číslo - 4.

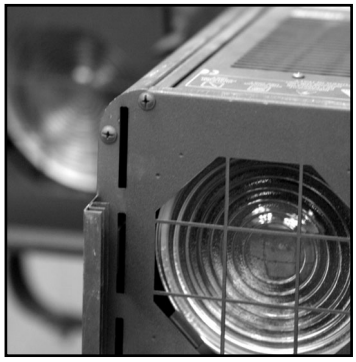

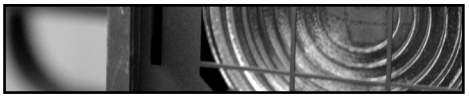

ÚVODNÍK

Dnešní číslo Deníku je přelomové. Přehlídka se přehoupla přes polovinu, stále se ochlazuje, zatímco vztahy mezi soubory i seminaristy navzájem jsou vřelejší a vřelejší (narážku na nové partnerské dvojice si můžete přečíst v dětské části listu) a mnozí účastníci pociťují stesk po svých blízkých a začínají se těšit domů.

I nováčci se už seznámili s místními restauracemi a hospodami, vědí, že U Truta chybí kuchař (prchl totiž předevčírem) a čaj zde nevaří, byli v čajovně na terásce a našli hospůdku s hotovkami, utopenci a nakládaným hermelínem a tu nejlepší kavárnu. Už jsme tu prostě všichni doma (jen s tím rozdílem, že redakce nebyla jinde než v Národním domě a hracích prostorách).

A protože jsme v bodu zlomu, nabízíme dnes téma současné podoby divadla hraného dětmi. Kdo jsme právě teď a kam zrovna jdeme? Můžete se nad tím zamyslet s námi oslovenými osobami. Kdo chce něco dodat, redakce stále sídlí v prvním patře Národního domu.

Snažíme se informovat postupně o všech dílnách a seminářích, dokumentovat je slovem i obrazem a pokud možno alespoň nadvakrát. Poprvé informativně, podruhé hlouběji a s krátkým rozhovorem s lektorem. Takto se dnes podíváme do dílny D. Snažíme se získat i pohled zevnitř, což se nám povedlo u semináře A. Nezapomínáme ani na dětské dílny – nabízíme rozhovor s Hankou Šimonovou a pohled do díly F. Oplatka. Byli jsme na přednášce CH. Pageové a na diskusích o představeních třetího bloku. Zařadili jsme vzpomínku Jindry Delongové na Bleděmodrého Petra a nezapomněli jsme na pravidelné drobné rubriky pro radost naši i vaši.

Samozřejmě také fotografie Michala Drtiny, ale také Vojty Dvořáka (v dětských stránkách).

Můžete si přečíst, zda jste osoby spojené s dětskými soubory tipovali v hádance správně, a můžete se těšit na slavné odhalení toho, kde je kdo za přezdívkami redaktorů – to ale až v pravý čas.

Dnes má pršet a tak doufáme, že místo procházek Trutnovem strávíte volný čas čtením našeho listu v kavárnách. Proto jsme o 4 stránky tlustší.

Za osazenstvo redakce Chropáček

▪

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

SOUČASNÉM DĚTSKÉM DIVADLE

Takřka všichni víme, že cesta českého dětského divadla je předznamenána činností M. Dismana od třicátých let dvacátého století, první krůčky že dělalo v letech padesátých spolu s J. Delongovou, J. Mlejnkem a H. Budínskou. Víme, že léta šedesátá přinesla první zkušenosti Evě Machkové a že systematická metodická práce zaměřená na vzdělávání vedoucích souborů se zrodila v letech sedmdesátých a umíme vyjmenovat zkušené vedoucí souborů a slavné inscenace.

Jaké je ale dětské divadlo dnes? Kam jde? Je se sebou spokojeno? Hledá si nové cesty? Čím se inspiruje? Reaguje opravdu na potřeby dnešních dětí (které jsou nepochybně stejné a zároveň jiné než ty z dob normalizace)? Není lehké odpovědět. Chce to totiž odstup a nadhled a také zkušenost. Přesto jsme se pokusili některé osobnosti oslovit.

Nejdříve nabízíme zamyšlení Zdeny Joskové nad dětským divadlem šedesátých až devadesátých let a pak pohledy různých osobností dnešního dětského divadla. Doufáme, že vám přijdou vhod.

Ze vzpomínek Zdeny Joskové
Jaké bylo dětské divadlo před dvaceti, třiceti a čtyřiceti lety

Eva Machková, tehdejší pracovnice ÚDLUT (= Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti, pak ÚKVČ neboli Ústav pro kulturně výchovnou činnost, jehož část se počátkem 90. let transformovala v dnešní ARTAMU - pozn. red.) se počátkem 60. let začala starat o ten nejméně záviděníhodný obor - divadlo hrané dětmi. Po několik let jsem zápolila v porotě na Šrámkových Píscích, tehdy, tedy v 60. letech, ústředních přehlídkách dětského a mládežnického divadla, s hlavním problémem tohoto oboru - totiž s jeho dramaturgií. Většina představení, zejména těch dětských, byla prabídná. Ve špatných hrách se ztuhle předváděly zmalované a namaškařené děti, někdy i dost tvrdě ovládané svými málokdy aspoň poněkud zkušenými a poučenými vedoucími - až na několik ojedinělých výjimek: tou první, s kterou jsem se tam setkala, byl soubor pana učitele Josefa Mlejnka z Vysokého Mýta, jehož děti byly schopny zaujatého, přirozeného jednání na jevišti. O něco později, na přehlídkách ve Žďáru nad Sázavou (1972) a pak v Kaplici, které už iniciovala a ovlivnila právě Eva Machková, jsem se setkala s dalšími dvěma soubory, jejichž děti byly evidentně vedeny k přirozenému jevištnímu jednání: bylo to brněnské PIRKO pod vedením Jindry Delongové a kaplický soubor Racek Jaromíra Sypala.

Eva Machková pochopila, že jedním z hlavních problémů divadla hraného dětmi je dramaturgie - a tak se obrátila na dramaturga, který se divadlem pro děti a hraném dětmi zabýval už dřív, tedy na mě. Na přehlídkách dětských souborů jsem mívala původně dramaturgický, později autorsko-dramatizátorský seminář, protože bylo zřejmé, že v dramaturgii dětských souborů nelze vybírat "z hotového", že každý odpovědný vedoucí může se svými dětmi inscenovat jen to, co vznikne u nich doma, ve spolupráci s nimi a pro ně.

Na naše semináře, které jsem vedla snad třicet let, mám ty nejkrásnější vzpomínky; s mimořádným zaujetím a soustředěním a ve velmi přátelské atmosféře tu vznikaly hry, převážně dramatizace kvalitních literárních předloh, šité "na tělo" souboru, které by zajímaly a těšily jak děti ze souboru, tak v hledišti. Tyto mé semináře se staly pravidelnou součástí přehlídek a pak i samostatnou tvůrčí dílnou, nazvanou Kruh autorů dětského divadla, která se po řadu let konala třikrát do roka v Evině kanceláři.

Nevím, jestli se mi podaří pro ty, kteří to nezažili, alespoň v náznaku zachytit cosi nezachytitelného - atmosféru kaplických setkání: lidé, kteří se viděli poprvé, i ti, kteří se tu setkávali pravidelně, dokázali za několik málo hodin vytvořit společenství, sdružené nesmírnou chutí do práce a vroucím sblížením… Velmi silně se mi vybavuje pocit, který mě přepadal, kdykoliv jsem si balila kufr na cestu domů: panebože, jak já to bez těchto lidí celý rok vydržím…

Je nad mé síly vybavit si tu spoustu scénářů, tu lepších, tu slabších, které za ta léta na seminářích vznikly a pak se na přehlídkách odehrály.

Proto nemohu být jiná než nespravedlivá a připomenout jen několik z oněch mnoha osobností, o kterých si myslím, že tehdy pohnuly dramaturgií divadla hraného dětmi kupředu a objevily až netušenou a pestrou škálu možností divadla tohoto specifického druhu.

Mým záchytným bodem bylo, že jsem nemusela začínat tak docela "na zelené louce": tvořivou a dětskému jevištnímu projevu vlastní cestu našly už dříve a nezávisle na sobě především zakladatelské osobnosti Jindry Delongové, Jaromíra Sypala, Josefa Mlejnka a Hany Budínské, kteří pro mě reprezentují "první vlnu" nového tvořivého pojetí divadla hraného dětmi. Mnozí z jejich žáků a souputníků, i těch, kteří po nich následovali, na jejich poetiku navázali, jiní hledali vlastní cesty a cestičky. Byla to zejména "druhá vlna", které se podařilo ve stále vzrůstajícím počtu souborů přiblížit divadelní práci s dětmi ke křehké hrázi svébytného umění, ba někdy ji dokonce i překročit, a to cestou přirozenou, bez drilu, ledabylé nahodilosti či netvořivé imitace.

Na nejčestnější místo tu musím uvést Miladu Mašatovou, jejíchž představení se stávala rok od roku stále výraznějšími událostmi.

Miladinu pravidelnou a dlouhodobou účast v mých seminářích dodnes pokládám za poctu a spolehlivou oporu. Kdykoli jsem si nebyla jistá, vyhledala jsem ji očima, abych z jejího pohledu vyčetla, jestli bloudím, nebo jdu po správné stezce. (Mimo jiné mě Mlada okouzlovala i tím, jak se

dokázala upravit, učesat a obléknout a kouzelně vyprávět i anekdoty, dámám údajně nepřístupné.) Pod jejím vlivem jsem si jednou dokonce pořídila šaty, velmi podobné těm, které se mi na ní tak líbily. Ale dopadla jsem jako ten blbec ze známého latinského pořekadla "quod licet Iovi, non licet bovi…"

Milada vynikala především citem a smyslem pro čistotu a osobitost různých žánrů, výrazným hudebním vnímáním a neomylným rytmickým cítěním. Sotva by se mi podařilo po těch letech zevrubně charakterizovat její inscenace. Ale dodnes mám živě před očima jednotlivé "záběry", např. z Pasáčka vepřů, tu ohromnou, zpočátku nezranitelnou, pak smutně osamělou loutku pyšné princezny na prázdném pódiu, nebo Povídky z malého nádraží či snad vůbec nejsilnější Miladinu inscenaci Stojí hruška na jedné z posledních kaplických přehlídek…

Myslím, že jestli se někomu z naší "dramaťácké" rodiny podařilo překlenout onen práh do světa umění, byla to právě Milada Mašatová.

Výraznou osobností divadla hraného dětmi byla rovněž Soňa Pavelková, původním povoláním herečka, která po řadu let i porotovala a vedla semináře. V roce 1977 pak obohatila kaplickou přehlídku svou dramatizací románku manželů Novákových Děvče s copánky, kterou pod názvem Střepinky režírovala a rozezpívala vlastními písničkami. Sonin školní soubor HOP-HOP prezentoval v této hře dívčí trápení mladičké Lenky s matkou a brutálními spolužáky s takovou naléhavostí, že mladí lidé v hledišti příběh spontánně přijali jako svou vlastní výpověď.

K této "druhé vlně" patří rovněž Eva Magerová-Polzerová, později pedagog na Ostravské univerzitě, dnes na ostravské konzervatoři, jejíž klimkovický soubor Klobouček vždy zaujal vynalézavou dramaturgií a precizním režijním ztvárněním, ať už to bylo v inscenacích Nezvalovy pohádky Anička skřítek a Slaměný Hubert, Saint-Exupéryho Malého prince, nebo poetickým příběhem Kde bydlíš, holčičko?

Častými a úspěšnými účastníky přehlídek byly soubor Lidušky Dohnálkové, Marie Hrbáčové, manželů Bláhových, Azalky Horáčkové a jiných a dalších…

Ale to už do Kaplice pronikala "třetí generace", která ovšem v době, kdy tyto řádky píšu, už zdaleka nepatří mezi ty nejmladší a jejíž aktivity a zejména činnost jejích následovníků už nemám možnost sledovat… Byla to - a v mnoha případech dosud je - generace velmi silná, početně i talentově daleko poučenější než jejich předchůdci, do značné míry generace našich žáků.

Tak v brněnském PIRKu se po neúnavném boku Jindry Delongové ujala vedení souboru její dcera Silva Macková se svou bohužel tak záhy a nešťastně zahynulou kamarádkou Danou Svozilovu, jejíž Andersenovy pohádky, které vznikaly v našem autorsko-dramatizátorském semináři, se dodnes tu a tam objevují na repertoáru různých souborů. Autorský a režisérský talent prokázala Dana i inscenacemi jímavého příběhu Ludvíka Aškenazyho Na jednom stromě či volným přepisem tehdy mladými lidmi tak živě přijímaného Železnikovova Bojkotu, který pod názvem Je to jenom hra napsala a nastudovala Dana se Silvou Mackovou.

Všestranně talentovanou a velmi aktivní osobností našeho "hnutí" byla - a dodnes je - nadaná a velmi výkonná učitelka Základní umělecké školy v Hradci Králové Ema Zámečníková. Imponuje mi její originální a o širokém rozhledu svědčící dramaturgie, jak ji prokázala např. ve své dramatizaci jedné kapitoly z Poláčkovy proslulé knihy Bylo nás pět, kterou nazvala Napadlo hodně sněhu, či výstup řemeslníků ze Snu noci svatojanské, uvedený pod názvem …šejkspír.

Byla jsem moc ráda, když mě Ema požádala o dramaturgickou spolupráci na dvou scénářích, které realizovala v letech 1995 a 1996: formou vyprávění a demonstracemi pod názvem Vezměte si Imoginu… zdramatizovala úryvek z románu Betty MacDonaldové Vejce a já a o rok později nás potěšila svou úpravou málo známé parodie srdceryvné historky Marka Twaina - Středověkým milostným příběhem.

Jedním z nejplodnějších talentů divadla hraného dětmi byl po dobu téměř dvaceti let beze sporu Mirek Slavík, zakladatel, autor, režisér, skladatel, kytarista, klavírista a hlavně vedoucí souboru HUDRADLO. Napočítala jsem - a připouštím, že ne zcela přesně - že za tu dobu uvedl jeho soubor na ústředních přehlídkách dvaadvacet stylově a žánrově rozmanitých představení. Mě osobně nejvíce zasáhlo představení Létající dědeček, v němž se bez mentorování a sentimentu hrálo o vztahu k nejzranitelnějším členům naší společnosti, starým lidem, které tu ztvárnily bezmocné loutky, nejdříve něžně hýčkané, a pak surově odkopnuté… Za vrchol tvorby HUDRADLA pokládám inscenaci Indických pohádek, především pro vynikající dramaturgii, která zpřesnila, vtipně a originálně dotvořila současným, přirozeným a dětem blízkým jazykem převyprávěla poněkud těžkopádný text V. Lesného.

Mezi osobnostmi, které jsem sledovala od jejich začátku, a snad i trochu ovlivnila, patří bezesporu dvě tehdy dívky, dnes už dospělé ženy a vážené učitelky, autorky a režisérky, Olinka Strnadová a Jana Štrbová.

Obě dokázaly, že jsou stejně jako někteří jejich už jmenovaní předchůdci vybaveny darem, který bývá někdy cudně opomíjen, tj. divadelním talentem. Jsem totiž přesvědčena, že i v oboru, kterému se říká výchovná dramatika či divadlo hrané dětmi, v zasvěcených kruzích "dramaťák", je možné onen práh mezi nejlépe míněným, ba i vzdělaným a poučeným přístupem k dětem a jejich divadelním aktivitám překročit jen tehdy, jsou-li tyto nepostradatelné a úctyhodné vlastnosti a znalosti neseny vzhůru něčím, čemu se skromně česky říká nadání.

A je, bohudík, dost přesvědčivých důkazů, které to mohou dosvědčit.

Pohledem Jaroslava Provazníka

Jak bys popsal dnešní dětské divadlo? Jaké vlastně je?

Nemohu jinak než začít banálním, stokrát opakovaným konstatováním, že dětské divadlo jako jedna z možných podob dramatické výchovy existuje ve dvou různých kontextech - výchovy a divadla. Nejsou to dva světy oddělené neprodyšnou bariérou. Jsou to oblasti zčásti se překrývající, vzájemně se ovlivňující, dokonce vzájemně se podmiňující: Aby měla divadelní práce v rámci dramatické výchovy smysl, musí si být vedoucí vědom toho, že vším, co dělá, tak či onak ovlivňuje neboli vychovává své svěřence. Ale aby dětské divadlo mělo výchovný a vzdělávací efekt, musí být divadlem, musí mít divadelní parametry, kterými emocionálně osloví, zasáhne všechny účastníky - ty, co se dívají, i ty, co hrají. Pokud vedoucí/režisér nerespektuje jedno nebo druhé (byť akcent na jednu i druhou oblast se případ od případu liší), ztrácí dětské divadlo svůj smysl.

Proto je logické a zákonité, že se dětské divadlo proměňuje (proměňuje, nikoliv vyvíjí - od nějakého "primitivního" nebo méně kvalitního k "lepšímu", "dokonalejšímu") v souvislosti s proměnami celého oboru (dramatické výchovy) i estetické výchovy jako celku a současně i v souvislosti s proměnami divadelního umění.

K té vazbě na proměny oboru: V dnešním dětském divadle jsme např. svědky toho, že přímo v jevištním tvaru jsou využívány některé metody a techniky strukturování, které jsou obvyklé v interní dramatickovýchovné práci, ve školním nebo, chcete-li, procesuálním dramatu. Mám na mysli např. kolektivní postavu, vnitřní hlasy, montážní principy (ostré střihy, které umožňují prudké změny úhlu pohledu na postavu, situaci…, proměňování optiky). Ostatně některé postupy vyprávěného divadla, které jsou pro dnešní dětské a mladé divadlo příznačné, mají mnoho společného nejen s poetikou současného divadla, ale i s technikami dramatických struktur, využívaných v určitém typu interní dramatickovýchovné práce.

Za typické pro současné dětské divadlo (vynikne to hlavně ve srovnání s dětským divadlem v zahraničí, pokud mohu soudit) pokládám to, že se v něm často staví na kvalitní literatuře. Nejčastěji pochopitelně dětské. Ale v posledních letech - a to mi připadá zajímavé - sahají někteří odvážní vedoucí i po látkách původně "dospělých". (Jeden příklad za všechny: Hana Nemravová.) Dramaturgie, která těží z kvalitní nedramatické literatury, ovšem nespadla z nebe. Jsem přesvědčen o tom, že tento rys vydatně ovlivnily autorsko-dramatizátorské semináře Zdeny Joskové a Evy Machkové od 70. let 20. století, které v 80. letech vyústily dokonce do podoby volného pracovního sdružení, fungujícího až do začátku 90. let při ÚKVČ (někdejší Ústav pro kulturně výchovnou činnost), poté při ARTAMĚ pod názvem Kruh autorů a dramatizátorů dětského divadla. Tyto aktivity a systematická pozornost věnovaná dramaturgii při hodnocení dětského divadla na národních přehlídkách od jejich počátku v 70. letech nastavily velmi náročná kritéria, takže dnes už máme jaksi za zcela samozřejmé, že vedoucí/dramaturg/režisér by měl dětem nabídnout kvalitní textové východisko pro divadelní práci.

Když se podívám na program celostátních i krajských Dětských scén z žánrového hlediska, pokládám za jev příznačný pro současné dětské divadlo, že se dnes na dětském jevišti objevují látky, které by bylo možné označit za horory nebo tajemné příběhy. (Díky Ireně Konývkové se přímo hitem posledních let stala povídková knížka Briana Jacquese Sedm strašidelných příběhů - nejfrekventovanějšími povídkami z tohoto souboru jsou "RSB s ručením omezeným" a "Jamie a upíři" - viz např. dramatizace Ivany Sobkové nebo Iriny Ulrychové; Hana Nemravová zase před časem upozornila na zajímavý soubor hororů a tajemných příběhů anglicky píšících autorů Jablíčko pro slečnu učitelku…)

A když jsme u příběhů s dětskými hrdiny: Zatímco civilní příběhy z dětského světa na dětském jevišti posledních let podle mého poněkud ustoupily do pozadí, častěji než dřív se objevují grotesky. Na prvním místě je to Karel Poláček a jeho Bylo nás pět (z nejzdařilejších připomenu inscenace Ireny Konývkové a Lenky Javorské), ale v posledních letech se objevila i Richmal Cromptonová s Jirkou postrachem rodiny nebo Goscinnyho Mikuláš.

Dále: Zdá se mi, že soubory častěji než dřív sahají po "etno" látkách, příbězích ze vzdálených nebo exotických kulturních oblastí (viz Mausa musaka Jany Štrbové, Tamtamy z nejmoudřejšího stromu Libuše Hanibalové, pokusy Ivy Němečkové o krymskou látku a letos o indiánské příběhy…).

Od 90. let zažívá dětské divadlo a dětský přednes přímo invazi nonsensu. Projděte si programy Dětských scén a jejích krajských přehlídek za poslední roky a zjistíte, kolikrát se tu objevily texty Edwarda Leara, Emanuela Frynty, Josefa Hanzlíka, Jiřího Weinbergera a autorů experimentální poezie. Seznam vedoucích, kteří po těchto látkách a jim příbuzných sáhli, by byl hodně dlouhý - od Emy Zámečníkové, Evy Venclíkové až po Ivonu Čermákovou, Marcelu Kovaříkovou nebo Irenu Konývkovou. Jinou věcí ovšem je, že nonsensové látky jsou zrádné, a tak jejich volba není pro soubor automaticky výhrou. I když jde nonsensový text jakoby sám naproti dětské hře, hravost, na níž je založen, na jevišti sama od sebe stěží zafunguje, pokud se nedostaví nosný divadelní nápad, který by byl schopen s textem vést dialog, aniž ho bude jednoduše dublovat nebo zdvojovat.

Bohužel jen sporadicky se v současném dětském divadle objevuje pokus o klasickou kouzelnou pohádku. Dlouho se tvrdívalo, že kouzelná pohádka vyžaduje iluzi a výpravnost. Myslím, že kdysi Krista a Jiří Bláhovi (Pohádka o rybáři a jeho ženě) a v posledních letech Ema Zámečníková (Čertova nevěsta) a Irena Konývková (Za Ludmikou!) přesvědčivě dokázali, že divadlo - i to dětské - na kouzelnou pohádku "dosáhne", aniž se přitom musí uchylovat k papundeklovým klišé televizních pohádek nebo k filmovému kouzlení nebo "vybarvování".

A když už jsem u toho, s čím se dnes na Dětské scéně setkáváme málo nebo skoro vůbec ne, nemohu nezmínit recitační pásma nebo "klasická" kolektivní recitační vystoupení. Je to možná dáno tím, že na přehlídkách nižších stupňů vypadají recitační inscenace jako chudí příbuzní ve srovnání s divadelními představeními. Možná také že je dnes jejich úroveň výrazně nižší, než tomu bylo dřív. Nemíním se tady pouštět do hledání odpovědi na tyto otázky a do jejich interpretování, jenom si nemohu na tomto místě odpustit povzdech, že je to škoda. Protože práce na recitačním tvaru - ať už má podobu "klasické" sborové recitace (s minimem pohybu a rozehrávání), nebo má podobu přednesu využívajícího divadelních prvků a postupů, ať už jde o montáž, nebo jen o "obyčejné" pásmo - může být pro soubor dětí nebo dospívajících velmi přínosná a důležitá a divákům může nabídnout zážitek především z krásného slova a kultivovaného přednesu. (Myslím, že nejsem sám, kdo dodnes vzpomíná na výbornou montáž Jany Machalíkové z textů Shela Silversteina O nás z roku 2004, kterou ocenili diváci nejen na Dětské scéně, ale i jinde, např. na bechyňském Nahlížení.)

Když si v duchu promítám představení z posledních ročníků Dětské scény, ale i z krajských přehlídek, připadá mi, že vedoucí odvážněji než dřív využívají hudební a zvukový plán, než tomu bylo dřív. Je to nepochybně dáno tím, že dnešní technické možnosti dovolují pracovat i s reprodukovaným zvukem snadněji, že technika může hráčům a divadelnímu tvaru sloužit, a nikoliv naopak. Naproti tomu co do scénografie, jde většina vedoucích, zdá se mi, stále většinou cestou nejmenšího odporu. Chudé divadlo si s dětským divadlem samozřejmě dobře rozumí. A mnohokrát se to potvrdilo. Jenže chudé divadlo není totéž co nahodilost, rozpačitost nebo "princip Co Dům Dal".

Předchozí poznámky přímo souvisejí s tím, co se mi jeví jako další rys - tentokrát poněkud obecnější - současného dětského divadla, a tím je rozpor mezi spoustou zajímavých nápadů a leckdy překvapivých prostředků a postupů na jedné straně, a malou vůlí k vědomé kompoziční práci na straně druhé. Až příliš často se setkáváme s inscenacemi, které jsou natolik rozvolněné, že horko těžko drží pohromadě nebo jsou "poskládány" nahodile nebo prostě jen ledabyle. Montáž a její postupy do současného divadla samo sebou patří, a jsou pro něj velmi typické. Ale montáž nebo koláž není totéž co tříšť nesouvisejících nebo náhodně poskládaných jednotlivostí. Jinými slovy řečeno, dost často mám intenzivní pocit, že některým dětským a mladým inscenacím chybí vědoměji vytvářená koncepce, promyšlená motivická práce, zkrátka důsledná dramaturgie a režie.

A pak je tu ještě jeden rys, který pozoruji už delší dobu a který mně naopak připadá velmi dobrý a svým způsobem nadějný. Čím dál tím častěji se setkáváme se soubory ve středoškolském věku, které svým stylem práce a metodikou vedení přímo navazují na styl běžný v tvořivých dětských souborech. Týká se to jak souborů, které v průběhu své existence jaksi přirozeně, zíkonitě zestárly, vyrostly z dětského věku a jsou dále vedeny těmi, kdo s nimi začínali (namátkou připomínám Irenu Konývkovou nebo Zuzanu Jirsovou). Ale vedle toho se objevují i takové mladé skupiny, které se metodikou a stylem práce tvořivých dětských souborů buď vědomě, či intuitivně inspirují (využívání dramatickovýchovných metod a technik při hledání divadelního tvaru a při práci na něm, ale zrovna tak i při práci na sobě, při získávání hereckých dovedností, poznávání zákonitostí divadla atd.). Podle mého to jen dokládá, že divadelní obor má na gymnáziích a ve středoškolském věku vůbec velký význam a že je chybou, že se zatím ani náznakem nedostal do Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání. (Návrh na kapitolu Dramatický obor pro RVPg je možné si přečíst na www.drama.cz v rubrice Osnovy a programy.)

I když jsem zdůraznil, že nechci mluvit o vývoji, ale o proměnách dětského divadla, jednu věc, která signalizuje vývoj, tedy posun k "lepšímu", bych přesto rád zmínil. Na rozdíl od situace, která vládla v tomto oboru před lety, je dnes už jaksi samozřejmější, že klíčem ke kvalitnímu dětskému divadlu je proces, v jehož průběhu by měli mít všichni možnost tvořivě se podílet na vzniku budoucího tvaru. Secvičené, narychlo spíchnuté, na drilu založené produkce pro efekt samosebou existují stále (a budou patrně existovat vždy), ale více než dřív jsou vnímány spíše jako anomálie.

Kde hledají děti vzory pro svou divadelní práci? Co a jak chtějí v divadelním představení hrát?

Zdá se mi, že lecčeho, co souvisí s touhle otázkou, jsem se dotkl v předchozích řádcích. Ale zformulovat na tuto otázku komplexní, důkladnou odpověď si dnes už netroufám. Do toho bych si - a jen s velkými rozpaky - troufl v dobách, kdy jsem s dětmi sám pracoval. Ale stejně bych i tehdy nejspíš váhal jakou na takto "generálně" položenou otázku dát odpověď. Myslím, že je to spíš otázka mířící ke konkrétním skupinám a konkrétním dětem. Takže se redakci tímto omlouvám…

Pohledem Emy Zámečníkové

Jaké je dnešní divadlo hrané dětmi?

Připadá mi, že v současném dětském divadle se objevuje málo experimentů, chodí se vyšlapanými cestami. Ta „vyšlapanost" je třeba v opakujícím se výběru námětů, ve tvaru představení – obvykle se dělají pásma, naopak málokdy se někdo pustí do příběhu s klasickou dramatickou stavbou. Neznamená to, že si nevážím dlouhodobě stejné, ale dobré práce. Jen si myslím, že by hledání a experimentování mělo být víc a víc by se mělo oceňovat, víc mu tleskat.

Pohledem Azalky Horáčkové

Jak je dnes dětské divadlo? Změnilo se?

Mám srovnání s lužickými Srby, kam jezdím na přehlídku dětského divadla. Za deset let se dětské divadlo v Lužici nepohlo ani o krok. Tam má pořád tu obrozeneckou funkci, nebo spíše funkci poslední bašty jazyka. Škola a divadlo. Důležité pro ně je, že se hraje – to znamená, že se na jevišti mluví srbsky, o dramatické jednání moc nejde. U nás se situace posunula v tom, že dříve byl větší důraz na metodice, víc se mluvilo o tom, jak jste to udělali, jak jste k tomu přistupovali… a v současné době už se hodnotí více hledisko divácké, umělecké. Metodické hledisko už se považuje za samozřejmost, protože už je tolik možností se někde dál vzdělávat. Tenkrát byly přehlídky vlastně součástí vzdělávání vedoucích. Teď se sem tam provalí, když někdo přistupuje k přípravě představení mechanicky – dřív se hledala cesta. Z hlediska té cesty bylo tenkrát pro semináristy vynikající, že se dělala každý den metodická ukázka práce se souborem, který na přehlídce vystupoval. Pro vedoucího to byly šílené nervy, ale ostatní to taky posouvalo dál.

Pohledem Lenky Jaborské, učitelky ZUŠ Hlučín

Jaké je podle Vás dnešní dětské divadlo?

„Ono se to asi obměňuje, dětské divadlo má být o výpovědi dětí – vybíráme témata tak, aby to pro ně bylo aktuální. Tím se to asi posouvá – doba jde jinam, takže dnes jsou třeba pro děti aktuální jiné věci než jindy. Já to ale vůbec neumím zhodnotit, jestli se to někam posouvá. Je to asi rychlejší, agresivnější, ale vůbec si netroufám to zobecňovat."

A co se týká inscenačních postupů, scénografie, kostýmů a podobně?

„Je možné dnes vidět věci hodně přeplácané, binec na jevišti, není to srovnané...Já třeba mám ráda chudé divadlo – udělat čistou scénu, čisté kostýmování. Ale netroufám si říct, že to nějakým způsobem někam jde, že je nějaký trend. Viděla jsem hodně věci, ale nevšimla jsem si. Teď jsem třeba viděla klasickou pohádku v moderní úpravě...Ta doba aktualizování a modernizování je myslím už taky pryč – takové ty novodobé Karkulky, Sněhurky – teď už to podle mě není tak časté. V Náchodě jsem viděla takto moderně udělanou Sněhurku, byla tam projekce, využití notebooku... Využívají se víc ty technické věci, ale nemůžu říct, že je to boom. Ani nemůžu říct, že by se třeba častěji objevovaly vulgarismy."

SLOVO POROTY

Z DENÍKU JOSEFA K., ŽÁKA II.B, DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Prozaickou předlohou inscenace se stala Škvoreckého knížka „Ze života lepší společnosti". A tady rovnou vzniká otázka: Je optika dětského věku, kterou Škvorecký použil pro zobrazení 30. let minulého století tím příhodným důvodem k inscenování takového textu v dětském divadle? Samotná inscenace pochybnosti nevyvrátila. Škvoreckého adresát je dospělý čtenář a pohled dítěte je toliko autorským prostředkem vyprávění.

Další sporné napětí mezi literární předlohou a jevištním použitím textu je dáno tím, že formou vybraných úryvků jsou domácí práce z jazyka českého, tedy forma využívající spisovně přepjatý styl plodící řádku chyb. Kdežto na jevišti se text prezentuje jako deník, kterému – jakožto soukromému a intimnímu záznamu – forma slohové práce neodpovídá.

Výsledná inscenace patří k těm, které jsou divadlem poučené. Nicméně určitou konzistenci inscenace drží především to, co se na jevišti říká. Vlastní mimoslovní řešení přináší obtíže v srozumitelnosti.

Ústřední postava má tři výrazně odlišené představitele. Tak je nám Josef K. exponován, ale pro další jevištní provedení tohoto nápadu to mnoho neznamená. Rozdělení textu mezi tři představitele ani další jevištní zobrazení nenaplňuje takové řešení.

Inscenaci otevírá situace, ve které dívka najde Josefův deník. Ale prostor, ve kterém deník našla a ve kterém se inscenace odehrává, je velice neurčitý, obecně divadelní. Například už od samotného začátku je nainstalována židlička, na které se bude deník „jako číst". A dále: co znamená stupňovitá stavba se židlemi na vrcholu, na který nastupuje trojjediný Josef?

Inscenace postrádá vyprávěcí klíč. Realizují se jednotlivé, izolované akce, které jsou více jevištním aranžmá než situacemi. A neskládají se v organický celek – byť můžeme vnímat, že aktéři své hře mnohdy velice dobře rozumí. A zejména chlapci vykazují dobré předpoklady pro jevištní hru.

Václav Klemens

STÍNOVÉ DIVADLO PRO KRÁSNOU LIN, ZUŠ VESELÍ NAD MORAVOU

Súbor ZUŠ z Veselí nad Moravou sa dlhšie obdobie zaoberá rozprávkami, ktoré majú pôvod v mimoeurópskych kultúrach. V inscenácii „Stínové divadlo pro krásnou Lin" sa rozhodol spracovať materiál japonskej kultúry.

Nad príbehom o dcére kupca, čo nevedela chodiť ani rozprávať a ktorú z tohto „prekliatia" zachráni až cudzinec prostredníctvom stínového divadla, sa tiahne téma konfliktu dvoch hodnotových systémov – sveta ľudských morálnych cností a sveta pominuteľných materiálnych hodnot. To, že hlavná hrdinka si na záver vyberie svet morálnych cností a odchod zo sveta materiálnych hodnot, vnímame ako posolstvo predstavenia, z ktorého po celý čas cítiť pre divadlo v dnešnej dobe vzácnu vec – pokoru. To prezrádza, že súbor je poučený tradíciou východnej kultúry, v ktorej motív pokory hrá významnú úlohu.

Inscenátori si šťasne ako prostriedok stvárnenia tejto témy volia svetlo horiacej sviečky. Motív svetla má vo východných kultúrach svoje významné miesto a takisto je základným predpokladom stíhového divadla, ktorý je kľúčovou súčasťou príbehu rozprávky.

Postavy príbehu predstavujú rôzne typy svetelných zdrojov (čajová lampička, kahance a sviečky), ktoré zjednocuje plameň horiacej sviečky. Predstavenie je ponorené do šera, čo vytvára zvláštnu, až rituálnu atmorsféru. A práve forma rituálu sa stáva základným prostriedkom stavby situácií a nahradzuje tak expresiu či psychologickosť konania postáv, na ktorú sme zvyknutí prevažne v kontexte európskeho divadla.

Horiaca sviečka svojou povahou núti protagonistky k discipilinovanosti a presnosti pri stavbe situácií, pretože každý neuvážený a mimovoľný pohyb by mohol spôsobiť až požiar. To dodáva inscenácii akýsi vnútorný řád.

Oproti tejto presnej stavbe inscenácie sa ako menej dopracovaná a doriešená zdá byť samotná tieňohra a tri mikropríbehy, ktoré sa prostredníctvom nej odohrajú. Miesto, kde by malo predstavenie vrcholiť, je tak divadelne najmenej presvedčujúce. Podobne aj premena či ožitie hrdinky nie je inscenačne dostatočne doriešené.

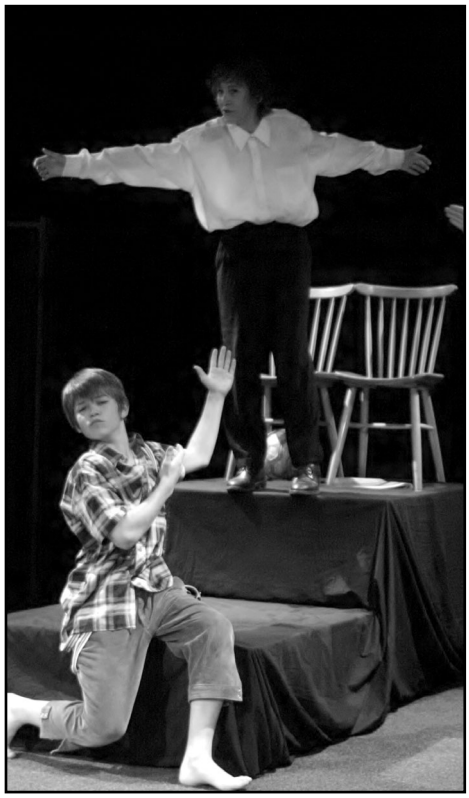
Stínové divadlo pro krásnou Lin

DNES HRÁLI

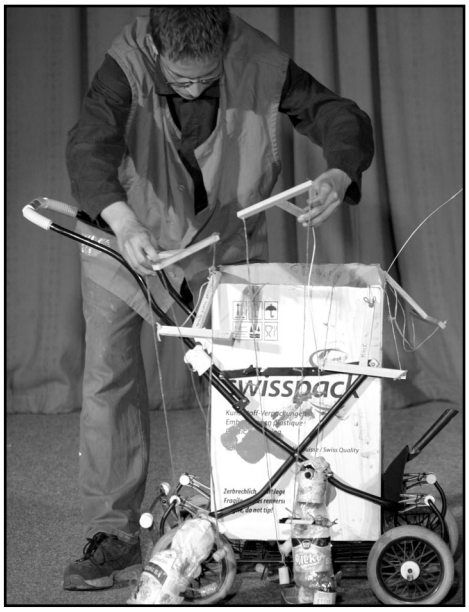
Z deníku Josefa K., žáka II.B

Z deníku Josefa K., žáka II.B

DNES HRÁLI

O Honzoj

Bleděmodrý Petr

To však neodoberá predstaveniu na celkovej pôsobivosti a za silou jeho posolstva po celý čas cítiť poctivý prístup a prácu súboru na téme, a to po každej stránke.

Inscenácia „Stínové divadlo pro krásnou Lin" ako aj práca súboru ZUŠ z Veselí nad Moravou si tak zaslúži to najvyššie uznanie a rešpekt.

Peter Janků

BLEDĚMODRÝ PETR, MOJE PĚTKA, ZUŠ JAROMĚŘ

Problém neustále narůstající šikany mezi dětmi byl výchozím impulzem při přípravě inscenace Bleděmodrého Petra. Často uváděná hra Gyuly Urbána obsahuje téma odmítnutí,

jinakosti a šikany a byla tak dobrým výchozím materiálem pro práci souboru. Vedoucí souboru Jarka Holasová text výrazně krátila, vybírala pouze některé situace. Proto asi došlo k tomu, že některé postavy ze hry náhle zmizí a my se nedozvíme proč a co se s mini stalo. Byl například nějak potrestán kocour, který Petrovi působil řadu problémů? Ve scénografii se mohlo důsledněji pracovat s významem paravanu a lavice, nebo použít něco jiného. Takto nám lavice evokuje prostředí třídy, ale dál se s tím nepracuje. Děti hrají s plyšáky, které v závěru mizí a není zcela jasné proč, protože tytéž postavy jsou nahrazeny jiným typem loutky. Někdy bychom předpokládali větší vztah k loutce (např. při mytí malých pejsků, kdy jsou dost tvrdě hozeny svým vodičem do umyvadla). Děti jsou na jevišti přirozené a sympatické, ale ne vždy je úplně jasné, zda jsou v daný moment za sebe či za loutku. Někteří zbytečně rychle vypadnou při odchodu z role, a tak se někdy zdá, že plnili pouze technický úkol. V závěru je vytvořen pěkný poetický obraz moře ,ale to nestačí na úplně jasný konec příběhu. Jako už několikrát i zde jsme si kladli otázku herního prostoru. Toto křehké představení by potřebovalo intimnější prostor.

Přes všechny výhrady jsme viděli sympatické a milé představení, které zvláště v poslední třetí odpolední repríze rezonovalo s hledištěm.

Jaroslav Dejl

O HONZOJ, NĚKDO, ZUŠ JAROMĚŘ

Autor, režisér a představitel Jakub Maksymov si zvolil za výchozí momenty svého představení některé motivy japonské pohádky Pán rýžové hory, ve které obrovská stonožka unáší lidi z jezerního království a je zahubena statečným bojovníkem Pánem rýžové hory, který si až v posledním okamžiku málem prohraného boje vzpomene, že ji může usmrtit pouze lidská slina. A Jakub toto spojí s českým Honzou, který všem pomáhá, nic za to nedostane, a proto jde do světa, ztratí se a objeví se v japonské pohádce. Vše zasadí do prostoru nádraží, kde drážní metař z rozčilení nad poplivaným peronem se rozhodne pro poučení vyprávět lidem na peronu tuto svou lehce pomatenou pohádku. Odpadky se mu jsou i materiálem pro loutky. Jakub v průběhu hry atakuje diváky i svými otázkami a neváhá je vtáhnout do hry jako spoluhráče. Tady nutno vyzdvihnout a ocenit výkon Lukáše Horáčka jako zlé stonožky při odpoledním představení.

V tomto typu představení, kde dost často záleží na improvizačních schopnostech, a které nutně potřebuje i reakci a odezvu publika, asi záleží i na prostoru, kde se odehrává. A Jakub asi pro něj potřebuje těsný a bezprostřední kontakt. A to prostor jeviště kina úplně neumožňoval. Celá tato one man show je drsná ve svých prostředcích a tak jde o představení, které přijmeme nebo odmítneme. Jakub je ale sympatický ve svém nadšení, pokusech, omylech, hledání své cesty. A je dobře, že byl se svým představením na národní přehlídce.

Jaroslav Dejl

Bleděmodrý Petr

SEMINÁŘ K INSCENACÍM 3. BLOKU

Hodina 18., den 3., tedy příslovečný kritický – přesto ve foyeru kina vesmír začíná diskuse nad představeními 3. bloku, a to v hojném obsazení. Scénář je již vyzkoušený a důvěrně známý: referát seminaristů o kladech a problémech vylosovaného představení, zpráva lektorského sboru, poznámky z pléna a na závěr společná diskuse nad problémovým okruhem pro dnešní den.

Seminaristé, kteří celé dopoledne prozkoumávají prostor v dílně Tomáše Žižky (B), odpoledne prozkoumali ze všech stran představení Bleděmodrý Petr souboru Moje pětka. Neshodli se při tom, je-li jeho tématem rasová segregace bleděmodrého pejska nebo postavení holčičky (loutkovodičky pejska) ve skupině vrstevníků. Protože jde navíc o známou předlohu, řešili též míru dodržení tématu originálu a nakolik jde o téma skupiny. Stranou hodnocení nezůstaly ani prostředky, kterými děti nabídli příběh divákům (plyšáci, paravan, školní lavice, tatranky, párek). V rovině dramaturgie byl výběr hodnocen jako vhodný pro věk aktérů, kteří si v inscenaci našli svoji parketu a svůj úkol zvládli s pomocí přiměřených prostředků (plyšáci, autíčka). Seminaristé se však neshodli na tom, jaké bylo sdělení představení, což koresponduje i s nesjednoceným závěrem představení v rovinách pohádky a příběhu dětí. Je –li tématem diskriminace, nebylo seminaristům jasné, zda se v inscenaci téma přenáší ze skupiny do příběhu psa, nebo jsou celou dobu nad věcí a příběh prezentují. K tomu inscenace směřovala až v druhé půlce. Přesto bylo téma Jinakosti pro některé diváky dostatečně nosné, aby překrylo problémy a úspěšně předalo sdělení o možnosti hledat své místo v různorodém světě.

Po stručné referenci lektorského sboru, již pro Deník DS shrnul J. Dejl, upozornil T. Žižka, že použitý paravan inscenaci nabízí princip nakukování, jako východisko pro přesné budování vztahu holčičky a skupiny. Ale jako pouhá zástěna není v inscenaci dostatečně funkční. L. Richter poznamenal, že dramaturgickým zásahem do původního textu se příliš zdůraznily epizody s kočkou, které zbytečně vybočují z hlavního tématu segregace. Analyzoval také problém trojitého závěru inscenace ve fázích 1) vysvětlení, že jinakost = jedinečnost, 2) konec jedinečnosti objevením ostrova bleděmodrých psů a nastolení tématu sounáležitosti, 3) téma cesty zpět a objevování barevnosti světa, které se jen načne a nerealizuje. Na jeho okřídlenou repliku, že se zde honí mnoho zajíců najednou smečovala M. Poesová konstatováním: „Nehoní, ono se to tak prostě přihodilo.“ S tím byla diskuse ukončena a slova se ujal seminář D.

Věnoval se volné adaptaci japonské pohádky nazvané O Honzoj. Její protagonista – Někdo ze ZUŠ Jaroměř, byl oceněn za pohotovost s jakou pracoval s náhodností a reagoval na (vybraného) diváka. Řada situací a gagů byla předpřipravena, ale protagonista je na jevišti aktuálně dotahuje. Seminaristé konstatovali, že rámec nádražní čekárny je záminkou pro hraní a koresponduje s ním i volba materiálu odpadkových loutek. Dále se vzdali výhrad k práci s loutkou, protože přijali určitou inzitnost jako součást žánru. Negativně seminaristé hodnotili levné vtípky a kalkul s použitím diváka apod. Zvláště pak hovořili o odpornosti a nechutnosti na jevišti načež přešli k enviromentalistickému apelu: „A proč to má odskákat chudák stonožka?!“

Slovo poroty si přečtěte ve stejnojmenné rubrice. Další diskusi zahájil dotaz z publika na žánr inscenace. J. Provazník sice prohlásil cosi o dětské coolness dramatice, ale dále se hovořilo o formátu anekdoty a dada. T. Žižka navrhnul možnost posunu do satiry o konzumu s potenciálem kritizovat falešnou estetizaci neestetického. D. Špalková dále upozornila na neregulérnost prostoru, ve kterém muselo představení z organizačních důvodů proběhnout. Zmínila se také o tom, že kategorie dětského divadla jednoho herce je velmi citlivá na kondici aktéra a vliv vnějších okolností. L. Richter navázal na poznámku z pléna, že hnus a vulgarita na jevišti musí mít opodstatnění. Potvrdil, že demonstrovaná ošklivost má vztah k rámcovému příběhu i k pohádce, ve které jde o zabití zlé stonožky plivnutím. Problematická je však nedůslednost - počínaje předem připravenými marionetami, které ovšem nejsou téměř použitelné jako regulérní loutky, atd.

Stínovému divadlu pro krásnou Lin se věnoval seminář A rovnou konstatoval že se jeho členové neshodli. Příznivci mluvili o prožitkovém divadle s velmi jemnou atmosférou a s přenosem východní kultury. Nastolili také otázku, co jsme oprávněni očekávat od odlišné kulturní tradice, byť realizované Evropany. Odpůrcům naopak scházela větší akčnost a vadila naivita v motivaci jednání titulní postavy. Výrazové prostředky (svíčka jako totemová loutka) byly na jednu stranu chváleny ale i považovány za nepřehledné. T. Žižka hovořil o rituálnosti takové formy divadla, o potřebě limitování počtu diváků pro tak citlivou událost a o pokoře k jiné kultuře. Z.Jirsová potvrdila, že inscenaci svědčí velmi komorní atmosféra.

Seminární třída C se v hodnocení představení Z deníku Josefa K…. souboru Dohráli jsme soustředila na dva okruhy. Dramaturgický problém volby předlohy a její adaptace a problém prostředků. V rozkrývání tématu neuspěli. Jde podle nich spíše o autora pro dospělé a ptali se, zda může děti na tomto textu skutečně zajímat politický kontext nebo kouzlo doby. Přiznaly předloze možný vzdělávací přínos pro soubor samotný, ale upozornili, že v inscenaci chybí skutečné jednání a není z ní patrná určitá kontinuita (přestože jde o deník). Ocenili některé divadelní prostředky (klíčová dírka, míč, rádio) a částečně i princip zmnožení postav, který však byl zároveň nepřehledný. Dezorientaci diváka přispěl i složitý jazyk. (Další viz Slovo poroty.)

Tématem problémového okruhu dne byly loutkářské prostředky a jejich možnosti v tvorbě postav. Zazněly různé dílčí poznámky k jednotlivým inscenacím, např.: že pokaždé by s nimi mělo být zacházeno důsledně, ne zcela je dořešena semknutost či oddělenost postavy a loutkovodiče, při použití stínohry je možno uvažovat o možné větší akčnosti provedení, atd. na závěr vybíráme nejnosnější myšlenky, byť jsme je nejspíše už někde slyšeli nebo četli: Je třeba přemýšlet nad tím, z čeho se motivuje přerod předmětu v loutku, tedy i toho, proč zrovna v tento typ loutky (P.Janků)... Loutkou se předmět stává v okamžiku, kdy ho vnímáme jako jednající postavu.(L.Richter). Loutka funguje jako výtvarná metafora a je třeba pro ni vytvořit mikrosvět, ve kterém takto může fungovat. Jde tedy o dodržení určitého řádu včetně způsobu zacházení. (seminář B a T. Žižka) Loutka umožňuje dětskému herci udržet si odstup od postavy, (sem.C) … což je výhodné třeba pro jevištní realizaci situace šikany v inscenaci Bleděmodrý Petr, neboť není ohroženo samotné dítě (I.Konývková.).

Hrocháček

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

S o u b o r y

Moje pětka - ZUŠ Jaroměř, Někdo – ZUŠ Jaroměř, ZUŠ Veselí nad Moravou, Dohráli jsme – ZUŠ Uherské Hradiště

Zdarec děcka! Dětská scéna jede na plné obrátky a pomalu se přehoupla do druhé půle. To však neznamená, že by snad sil ubývalo, spíš naopak! Proto se, jako již pravidelně, hlásí o svůj prostůrek Hoši z JAMU! Znovu přinášíme ty nejzajímavější a nejpeprnější zprávy z dětského diskusního klubu ze dne 18.června! Koncepce diskuze se již ustálila, takže bližší informace naleznete v předchozím čísle, nebo se nás prostě zeptáte!

Diskutovali jsme horlivě o čtyřech představeních, které jsme shlédli nejen pouze my, ale i někteří ze svěřenců, neboť oproti minulým dnům neviděly všechny soubory své kolegy ve vzrušující jevištní akci. Diskutujících dětských divadelníků bylo méně než v den předchozí, a přitom bylo v programu o jedno představení více – což nás potěšilo, neboť diskuse se sedmnácti herci je přeci jenom jednodušší než s třiatřiceti herci odlišných věkových kategorií. Sešla se nám ale pěkná skupinka - byť věkově odlišná, přesto nadšená pro diskutování o svých i ostatních špílech. Úroveň diskusního pásma tak byla zajisté vysoká a přínosná pro mladé divadelníky i vedoucí lektory. Naše zkušenosti s vedením dětského diskusního klubu jsou totiž den ode dne bohatší a my, ač to neradi přiznáváme, nabýváme postupně společně s dětmi na diskusní dokonalosti.

Termínů, které padaly, bylo sice méně, než předchozí den, zato se však objevil moravský živel, který se neohlížel na zakotvené pojmy a definice divadelního jazyka, ale použil své živelnosti a bodrosti, kterou obsáhl všechny problémy i pojmenování - jak kladů, tak záporů. Tento moravský element byl zastoupen převážně souborem z Uherského Hradiště, ale ani soubor z Veselí nad Moravou se nenechal zahanbit! Přepěkné bylo objevení se i protiváha mužského a ženského elementu, která diskusi velice prospěla a způsobila otevřenost, vřelost, ale i kritickou galantnost a sexuální napětí (týká se navazování snad i více než přátelských kontaktů mezi soubory z Uherského Hradiště a Veselí nad Moravou! Lektoři si jsou vědomi věkové hranice, kterou prostě nesmí při svých extempore překročit...). To vše přispělo, že čas vyhrazen diskusi, jenž činil pouhé dvě hodiny, byl překročen o třicet minut. Ač jsme počítali pouze s dvaceti minutami! Snad se děti najedly a snad paní kuchařky nebyly na děti nepříjemné. Pokud by se tak stalo, doufáme, že ze setkání odcházely děti natolik rozdiskutované, že by vše hladce, nejlépe formou dialogu, paním kuchařkám vysvětlily a vyargumentovaly.

Všichni zajisté očekáváte zachycení a uveřejnění kladných a záporných názorů, ale ještě než k tomuto přistoupíme, je před námi ještě... Pozorný čtenář tohoto seriózního periodika jistě již tuší! Ano! Je to ono, druhý, tedy poslední, medailonek sdělující základní údaje či důležité historky ze života vašich lektorů:

Vítězslav Větrovec alias Vátr

Narozen 25.11.1985 v Mostě. Trvalým bydlištěm rovněž v Mostě. Student 1. ročníku činoherní režie na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně. Má na kontě i jedneletou zkušenost nabytou studiem Dramatické výchovy na JAMU, než ovšem přízemí divadelní fakulty zpřístupněné ,,dramkařům" (,,batikářům", ,,zneuznaným divadelníkům", ,,neúspěšným herečkám a hercům" atd.) opustil a vystoupal do čtvrtého patra na výše uvedenou činoherní režii.

Spoustu jeho povahových rysů můžeme vysledovat z rodinné historie. Začneme od počátku. V 19. století žil poblíž Rostova na Donu prapředek Vátrův, ten zamiloval se do krásné mladice, však doma již jinou ženu měl a dvě děti hrajíce skotačíce po příbytku rodinném též. Co však baba Jaga nechtěla, láska otcova vzplanula k mladé dívce spanilé tak silně a vášnivě. Již nedalo se vzdorovat náporům tak ušlechtilého citu. Jak naplnit lásku svou? Prapředek se dlouze zamyslel, až konečné rozřešení se zjevilo. Zavřel ženu svou před Svatou Bohorodičkou i před světem do tmavé kobky a novou pojal za svou, za svou jedinou. Dítka, ač se snažila a krmi nebohé nosila, nezachránila ji před záhubou (Vátrův vztah k ženám).

Ruská občanská válka přinesla další rys do Vátrovy povahy. Pramatka v mládí svém obdělávala často polnosti, které se rozkládaly v širých ruských planinách. Tam zrána vojáčka potkala, sama byla, cudně pozvedla hlavu svou od tvrdé ruské hroudy a jaksepatří pozdravila. Ale ono to v té době nebylo tak jednoduché! Nikdo nevěděl, kdo je bílý, kdo je rudý, a tak oslovila vojáčka po soudružsku. Čeho se však nadála? Mladý vojáček nesmýšlel rudě, bílým byl! Nedbal čistých dětských očí, jež hled svůj k němu upínaly. Udeřil děvčátko, až samo nebohé na zem kleslo modlíce se k Bohorodičce. Tu teprve zjistilo, jak hluboce se zmýlilo (Vátrův vztah k politice)!!!

Děvčátko (pramatka) osud svůj jak džbán hořkosti vypít si musilo. Ve válce druhé světové svou rodinu opustila – ach musela, však nechtěla. Plakala, ale na vojáčky slzy neplatí! Slovanským vagónem vezena je Evropou, až do té kotliny české. Do tenkrát ještě pánvičky Mostecké. Štěstěna tehdá nablízku postála a život její nebohý uchovala. Pečovatelkou rodinnou státi se musela v rodině německého oficíra. Oj! Jak scházela ji hrouda svá, ta její otčina! Se svěřenci svými, dětmi německými ruské pohádky divadelně potajmu ztvárnila (Vátrův vztah k divadlu a předmět jeho současného studia).

Válečná vřava ustala a pramatka se v zemi české usadila, našla štěstí zakrátko a to je konec pohádko (Vátrovo ustavičné hledání štěstí a harmonie v životě).*

Zmíněné klady a zápory včerejších představení:

Moje pětka, ZUŠ Jaroměř: Bleděmodrý Petr

KLADY:

téma (rasismus, šikana)
snaha o vyjádření tématu ve více rovinách (hra s loutkami, hrající si děti)
nápaditá scénografie (cesta, moře, lodě)

ZÁPORY:

nečitelný závěr
nesrozumitelný inscenační klíč osvětlující princip několika rovin (hra s loutkami, hrající si děti)

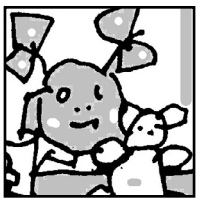
Někdo, ZUŠ Jaroměř: O Honzoj

KLADY:

vtip
schopnost oboustranné komunikace s publikem (reakce na publikum, příjem reakcí z publika)
nápaditá scénografie (kostým, loutky)
scénografie přísně korespondující s tématem inscenace
jednání s loutkou

ZÁPORY:

v menšině (1 člověk) se objevil názor, že mu představení ,,nic nedalo" –nedostačující srozumitelnost myšlenky, pointy

ZUŠ Veselí nad Moravou: Stínové divadlo pro krásnou Lin

KLADY:

zdařilá stínohra podporující atmosféru
hudba
ztvárnění postav (svíčky)
atmosféra

ZÁPORY:

váznoucí temporytmus na začátku (opakování slov)
vzhledem k situaci nepatřičná hudba (hod růže a žádání o ruku po stínohře)

Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště: Z deníku Josefa K., žáka II.B

KLADY:

vtipná předloha
hudba doprovázející text
postava představovaná třemi herci (resp. jedním hlavním a dvěma příležitostnými)
sehranost

ZÁPORY:

technická nevybavenost (mluva)

BONUS

REFLEXE VEDOUCÍCH DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PSANÁ DĚTMI:

,,Až na převelikou dlouhost dobré. Kontakt s porotou stoprocentně pro. O.K."

,,Dobré to bylo, debata (dlouhá). Sem rád, že sem se dozvěděl informace od poroty... (to v Hradci nebylo)."

,,Líbilo se mně, že: 1/3 běhání, 2/3 debata."

,,Podle mě by to mělo být ? na ?."

,,Líbilo se mi, že jsme vůbec měli tu možnost zjistit, jak to vnímá ten, kdo to vidí poprvé a z pozice diváka. Hrouda másla!"

**nachází pravidelně na dětských divadelních přehlídkách*

Dátr a Vátr

DNES HRAJÍ...

...HORNÍ–DOLNÍ, ZŠ SLOUPNICE

O nás a kocouru, kohoutu a kose

Sedm kluků a devět holek z druhého stupně Základní školy Sloupnice, tak to jsme my, soubor Horní-Dolní. I když se naše sestava každoročně mění, tím, kdo zůstává, je učitelka češtiny, ale taky scenáristka, dramaturgyně, textařka a režisérka Eva Sychrová. Měli jsme štěstí, neboť už dobrých pár let vytváří pro naše představení hudbu a doprovází nás na klavír druhá paní učitelka, Jana Sychrová.

Do Trutnova náš soubor vyrazí už pošesté a opět s „klasikou", jak by asi řekl dramaturg. Své letošní představení, které vzniklo na motivy pohádky Boženy Němcové, jsme nazvali O kocouru, kohoutu a kose aneb Bez práce nejsou koláče. S úctou k paní spisovatelce jsme mnohé zachovali, tu a tam něco přidali a hlavně konec jsme trochu poopravili. To víte, jsou jiné časy, a všechno chodí trochu jinak než za časů paní Boženy.

Pravda je, že nám ten náš dovymyšlený konec při poslední repríze málem nevyšel. Když totiž poslední bratr v cizím království vyměnil svého kocoura Mikeše za marky a zlato a téměř všechny svršky podvedených měšťanů, neodnesl si pouze výše jmenované věci, ale vzal si omylem i kocoura, kterého jim tam měl nechat. Zůstali jsme na jevišti úplně zkoprnělí, protože jsme jaksi najednou neměli o čem hrát. Byla to pro nás horká chvilka, kocoura jsme všude jako hledali a potom jsme vyslali jednoho z měšťanů za „lakotným bratrem". Ten vtrhl do zákulisí, docela spokojenému bratrovi kocoura vytrhl a nenápadně ho vrátil tam, kde měl být. Diváci se naštěstí domnívali, že tak to bylo ve scénáři napsáno.

Horní-Dolní

Šestnáct členů souboru ve věku od jedenácti do patnácti let jsem zpovídal hned po příjezdu do Trutnova...

V kolik hodin jste dnes vyjeli?

V 7:09 jsme vyjeli z Chocně.

Jste unavení?

Jde to...

Byli jste tady i před dvěma lety. Co si pamatujete z minulé dětské scény?

Měli jsme nakreslit nějaký obrázek do těch novin.

Divadlo, divadla...

Dílny, ty byly dobré, jak s námi pracovali.

Vzpomínáš si na někoho konkrétně?

Na lidi ne, ale vím, že jsme tam dělali třeba sochy z papíru, nebo jsme měli nějaký příběh a na ten jsme měli něco ztvárnit...

A měli tady Terezu – já jsem tady nebyla, to jsem slyšela – Tereza průvodkyně...

Co vás v představení nejvíc baví?

Že tam mluvíme německy.

Scéna v jednom království, když se tam staráme o krále.

Jak dlouho představení vznikalo?

Od září. Paní učitelka byla dlouhodobě nemocná, a potom taky byla ta chřipková epidemie, většina lidí byla nemocných, tak tam byla trošku mezera. Teprve den předtím, než jsme jeli na soutěž do Hradce, tak jsme to zahráli...

Na co se těšíte?

Že se tady potkáme s jinými soubory, z jiných krajů, a můžeme si promluvit.

Čeho se bojíte?

Třeba že zapomeneme text.

Vokno.

Břucháček

Na co nesmím zapomenout, když hraju představení?

Odpovídají někteří herci z Horní-Dolní:

paměť – kamarádi – výraz – důvěra – sehranost – bratři – parta

text – výslovnost – děj – pečlivost – výrazy v obličeji

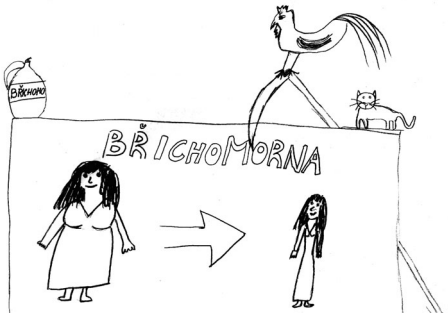
výslovnost – soustředěnost – improvizace – vžití do role – spolupráce – využití celého jeviště kolektiv, o který se můžu „opřít" - znalost textu – dobré naladění – spolupráce – rekvizity – osobní prožitek – improvizace – publikum

znát text – myslet na hru – skrýt trému – mít všechny rekvizity

výslovnost – spolupráce – snažit se hrát naplno – reagovat na situaci – nejlepší by bylo nemít trému

text – duchapřítomnost – soustředění – rekvizity – vnímat situaci – hrát podle situace – dobře vyslovovat – výraz ve tváři

Výjev z představení O kocouru, kohoutu a kose

...DDDD, ZUŠ DĚČÍN

Děčínské jsem zachytil krátce po jejich příjezdu do Trutnova...

Jak to tady na vás působí?

No mně se to tu líbí.

Je to tady hezký.

Ale cesta byla strašná,

Nene...

Jojo – tři vlaky!

Ono chvíli potrvá, než se tady rozkoukáme, že jsme tu poprvé.

Co čekáte, že se bude dít?

Hlavně představení, že se na ně budem koukat, a pak se to bude nějak rozebírat, že jo?

Půjdeme do dílen, ale ještě nevíme, jaké jsou.

Co byste chtěli zažít a co ne?

Rozhodně bychom nechtěli být zklamaní, že jsme byli nejhorší.

Taky bych se tady nechtěla ztratit.

Plno zážitků a zkušeností.

Jak dlouho jste spolu?

My čtyři teprve rok, ale loni jsme už taky hráli, ale to nás bylo hodně a nikdy jsme se nesešli všichni, takže se to nakonec zrušilo. Takže by se dalo říct, že tenhle rok hrajeme poprvé.

My jsme všichni ze stejné skupiny a stejného ročníku dramaťáku, chodíme spolu na dramaťák i na soubor.

Břucháček

GLOSÁŘ ČLENŮ SOUBORU

Zvláštní postřeh

Cestou na ubytovnu jsem si všimla divné věci. V jednom z oken jistého baráku měli na parapetu postavené lahve s pitím. Nechápu to. Neměli by mít lahve v lednici, když je takové teplo? A oni si je místo toho ohřívají na slunci. Ha!

Františka

Jakmile jsme přišli do tohoto města, spatřili jsme krásné obchody s oblečením, botami, banky, a hned jsme se zajímali o to, jak jsou obchody zabezpečené. Dohodli jsme se, že jeden sežene dodávku, další zase masky a stanovili jsme si čas. Takže jestli v příštích dnech dojde k nějaké loupeži, budeme to my.

Dan

Hned po příjezdu do Trutnova jsme se dozvěděli strašnou zprávu! Naše průvodkyně

Míša se nám se smutným hlasem přiznala, že si kvůli nám nemůže napsat písemku z literatury. Byli jsme ohromeni tím, co všechno napácháme bez našeho vědomí. Promiň, Míšo! :-)

Štěpánka

Bodce

Nemohli jsme si nepovšimnout zdejšího zajímavého úkazu. Na zdejších školách na parapetech jsme objevili podivné bodce. Když jsme se ptali naší průvodkyně, zjistili jsme, že je to proti holubům. Jak originální – i když představa, že holub se napíchne na bodec, je poněkud morbidní, je to vskutku zajímavý nápad.

Míša

Mínus zaskleného mostu

Trutnovský zasklený most má jen jedno mínus. Nedají se z něj páchat sebevraždy! Navrhuji vytvořit díry, které by sloužily sebedestruktivním jedincům.

Františka

Vodní válka

Dne 17.6. se na náměstí uskutečnila velká vodní bitva. Nebyli jsme mokří jen my, ale i naše průvodkyně Míša, která se náhodou připletla do bojiště. Ještě že nejsme z cukru a slunce pálilo. Hned jsme byli suší a v klidu jsme odešli.

Míša

Rozhovor členů souboru s Alenou Pavlíkovou a Janu Štrbovou, vedoucí dddd ZUŠ Děčín

Hrála jste také divadlo, když jste byla dítě?

Alena: Hrála a byla to role klučičí v písni Já jsem z Kutné Hory.

Jana: Já jsem hrála krále v Kainarově Zlatovlásce. To mi bylo osm a pak jsem se k divadlu dostala až v pětatřiceti, a to jsem hrála na kytaru a zpívala s první partou DDDD.

Máte radši psy nebo kočky?

Alena: Mám ráda psy i kočky, ale v domácnosti je nemám, ale když jsem měla děti malé, tak jsme měli angorskou kočku, jezevčíka, rybičky, želvu, andulky...

Jana: Já mám taky ráda psy i kočky, ale doma je nemám, neměla bych na ně čas.

Čím jste chtěla být jako malá? Chtěla jste být herečkou?

Alena: Chtěla jsem být policejní inspektorkou.

Jana: Já chtěla být hajným. Dokonce jsem chtěla studovat tady v Trutnově, ale napsali mi, že holky neberou. Co jsem se dozvěděla, tak teď už jo.

O čem se Vám často zdá?

Alena: Mám sny denně, některé si pamatuji a to většinou ty nehezké: často se mi ztrácí někdo blízký a já ho hledám (že by to souviselo s mým dětským přáním být inspektorkou?)

Jana: Mě se sny skoro vůbec nezdají a závidím těm, co je mají. Zvlášť prý létací jsou skvělé.

Oblíbený film a kniha?

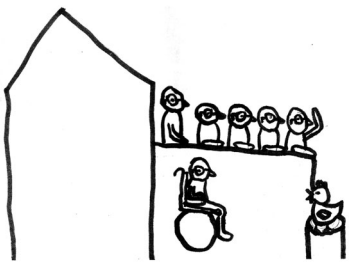
Alena: S tebou mě baví svět a nově Vratné lahve. Knihy Roberta Fulghuma a Betty McDonaldové.

Jana: Jednoznačně S tebou mě baví svět, Vratné lahve jsem ještě neviděla. Malý princ a všechny pohádkové knížky. Mám jich doma několik regálů, tak se vnoučata mohou těšit.

...BUBU, KLUB DĚTSKÉ KULTURY VSETÍN

Je nás sedm ženských, scházíme se v protiatomovém krytu. Jsme spolu už osm let a moc nás to baví. A těšíme se na vás. A teď básnička:

Ko, ko, ko, ko, ko, ko - dák
vrána sedla na bodlák
bába sedla vedle ní
bylo jí to peprný
kokodák, kokodák

Kdo je Bubu?

Klára Žáková – 11, 5 let – spolužačka Zuzka – koza, komise, dveře

Zdeňa Šebelová – 14 let – je na vozíku – slepice, babička, komise

Kačka Martincová – 13, 5 let – sestra Zuzka, sestřenice Magda – pejsek, slepice, komise, dveře

Zuzka Martincová – 11, 5 let – sestra Kačka, sestřenice Magda, spolužačka Klára – Kropenatá

Magda Zvonková – 11, 2 let – sestřenice Katka a Zuzka, spolužačka Justa – slepice, Kadlecová, komise, Profesor

Justa Trličíková – 11, 5 let – spolužačka Majda – selka, kočka, dveře, komise

Katka Vaculíková – 11, 7 let – ráda nosí tílka – slepice učitelka, dveře, komise

A to je naše bubu.

Paní učitelky:

Bára Dohnálková :) super

Katka Davidová :) super

Bubu

Bubu, jaká byla cesta ze Vsetína?

Dobrá. Přijely jsme mikrobusem nebo minibusem, jak se tomu říká.

Na co se teď těšíte a z čeho máte strach?

Já se hodně těším na divadla samozřejmě, proto jsme tady, a mám strach z našeho vystoupení a z té trémy předtím.

Co nás překvapí, co nás přepadne - to bude...

No, už to tady vlastně známe, byly jsme tu minulý rok, tak víme, co nás čeká.

Já se nebojím ničeho.

Těšíme se na vystoupení,a ž to budem mít za sebou

Na všecko.

O čem je vaše představení?

O slepicích v kurníku. O životě ve městě a na vesnici. O jedné umíněné slépce.

Kde spíte?

V šatně.

Jak to tam vypadá?

Oranžově. To je ve škole - jak je tělocvična, tak tam jsou šatny.

Je to dobré.

Za to, kolik jsme platily, je to velmi slušné.

Určitě všechno je dobré.

Je ještě něco důležitého, co byste chtěly říct?

Že jsme praštěné.

S díky Břucháček

...BUBLINY, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA SVITAVY

Bubliny se ptaly a Jana Mandlová a Michal Kadlec odpovídali:

1. Kolik je ti let a jak dlouho se věnuješ divadlu?

Jana: Bude mi 44 let a divadlu se věnuju od svých 20 let, tak si to spočítejte...

Michal: No, pokud vím, tak už jsem letos oslavil osmadvacátý příchod jara a pokud budeme počítat i zkušenosti z dětských souborů, tak se divadlu věnuju nějakých 13 let.

2. Kolik máš za sebou divadelních inscenací?

Jana: Přesně jsem to nepočítala, ale odhaduju tak 40 inscenací, možná víc, nevím...

Michal: Záleží jak to myslíte, pokud myslíte na postu režiséra, tak asi šest. Pokud máte na mysli účinkování v nějakém představení, tak to určitě víc...

3. Kolik let učíš v Dramatické školičce ve Svitavách?

Jana: Ve školičce učím od jejího založení. Letos to bude 15 let.

Michal: Jestli myslíte čistě pracovně, pak jsou to dva roky...

4. Jak dlouho vedeš Bubliny ?

Jana: Bubliny vedu 2 roky.

Michal: Svorně s Janou je tomu už druhý rok.

5. Proč mají Bubliny dva vedoucí?

Jana: Opravdu není zvykem, aby každá třída měla 2 učitele. Využila jsem toho, že před 2 roky nastoupil do Dramatické školičky Michal a dohodli jsme se, že dvě nejmladší třídy povedeme spolu. Je to velká výhoda pro nás i pro děti. A kromě inspirace taky větší sranda. Já pomáhám Michalovi s třídou Jácíčků (přípravka dětí ve věku 5-6 let) a na oplátku Michal pomáhá mně s Bublinami (7-9 let). Kromě toho má každý z nás několik dalších tříd různých věkových kategorií.

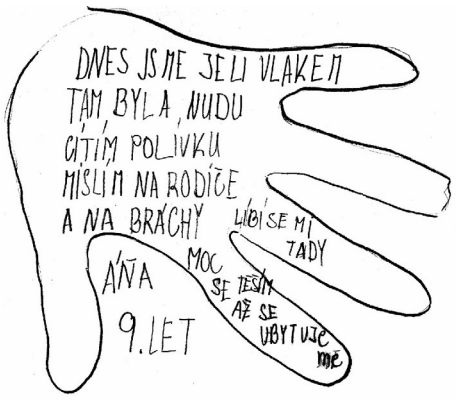
Michal: No, důvodů bylo a je hned několik, ale v současnosti je hlavním důvodem to, že se nám s Janou líbí, když jsou v rolích vedoucí dva lidé – muž a žena. Funguje to podobně jako v rodině a myslím, že se navzájem doplňujeme a inspirujeme. Máte vlastně takové štěstí...dva vedoucí v jednom balení ?

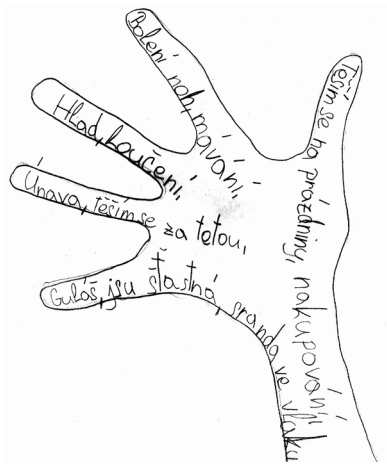
6. Zlobí tě Bubliny?

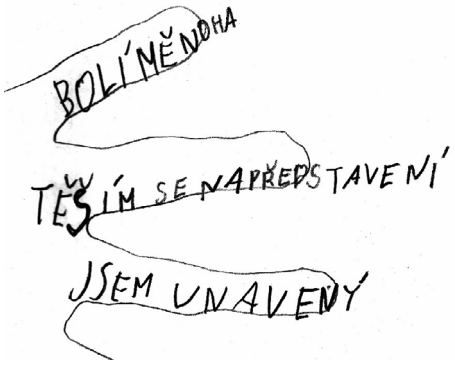
Jana: Nezlobí. Jsou skvělá parta a je mi s nimi dobře.

Michal: No jéje... a jak! ? Ne, doopravdy jste jedním z těch nejhodnějších a nejšikovnějších souborů, tak se snažte, ať si tu reputaci nepokazíte...

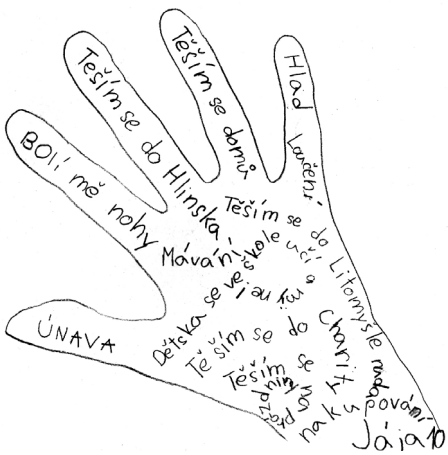

Bublinová reflexe první poloviny pondělí

7. Jak dlouho to s Bublinami ještě vydržíš?

Jana: Když se nepokazíte a bude zdraví i chuť, tak klidně až do maturity...Vaší. Ha, ha...)

Michal: Než mi povolí nervy, ale nebojte...jsou jako špagáty!

8. Zlobíš také občas ty a jak?

Jana: Určitě. Ale jak? – to by nejlíp odpověděli druzí.

Michal: To víte, že zlobím. A kdopak ne. Ale snažím se to omezovat. Jestli to půjde tímhle tempem dál, tak ze mě bude hodný bezzubý dědoušek. A na to jak? se budete muset nejspíš zeptat někoho jiného...

9. Co se ti líbí a co tě štve na Michalovi (Janě?)

Jana: Na Michalovi se mi líbí, že je pořád takový klidný a vyrovnaný. Je můj pravý opak. Neštve mě na něm nic. Jo, jedna věc děsně: je skoro o půl metru vyšší než já a když jdeme po šikmém chodníku, jde vždycky po té vyšší straně. A já si můžu vykroutit krk!! No není to zlomyslné až hanba?

Michal: Jana je úžasně kreativní člověk. Její imaginace pracuje takovou rychlostí, že než my obyčejní smrtelníci vykutáme z hlubin našeho mozku nějakou použitelnou myšlenku či nápad, ona jich vychrlí deset. To je její obrovský dar, který však lze v některých chvílích považovat za dar danajský.

10. Co tě v poslední době potěšilo?

Jana: Že si vlaštovky udělaly hnízdo v mých oknech. Těším se, až vyvedou mladé. A toho štěbetání už teď...

Michal: Z knih Linie krásy od Allana Hollinghursta, z hudby Live in Tokyo od Brada Mehldaua a hlavně pohádkově krásná návštěva festivalu pouličních divadel v Banské Štiavnici a lidé, se kterými jsem tam pobýval.

11. Co tě naopak naštvalo?

Jana: No ty bedny, co mi spadly v obchodě na hlavu. Kvůli nim mám otřes mozku a nemůžu jet s Bublinami do Trutnova. Pech!!!

Michal: Krom ignoranství některých spoluobčanů a konzumního zaměření současné společnosti, což jsou věci, se kterými nic nezmůžu – asi nic. Já jsem v podstatě šťastný člověk. .-)

A Brucháčkova otázka na Bubliny, odloživší právě batohy: Na co se těšíte?

Na noc.

Na ubytování.

Já taky na ubytování, jak to bude vypadat.

Až budeme hrát, až budeme mít po tom divadle, že už jsme to jako odehráli.

Až budeme v různých dílnách a půjdeme na představení.

Až budeme hrát různý hry.

Členové souboru Bubliny z Dramatické školičky ze Svitav posílají své vedoucí Janě Mandlové pozdrav do Městečka Trnávky. Jana je nemocná a proto do Trutnova nemohla přijet. Katka tedy alespoň vytvořila její portrét. Přejeme Janě brzké uzdravení!

SPOLEČENSKÝ VEČER PRO SOUBORY

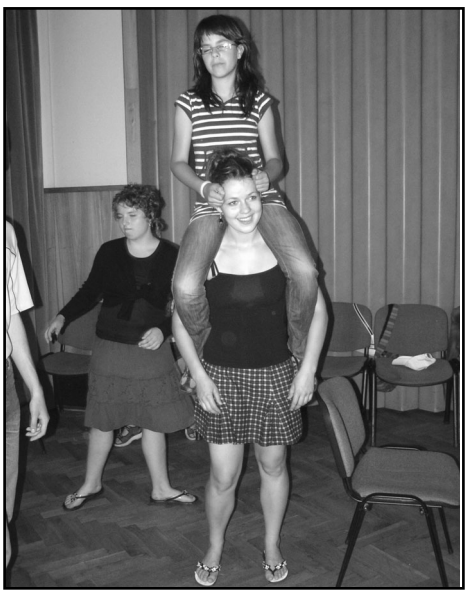
Asi ve tři čtvrtě na osm se konečně začalo. Bohužel se muselo čekat na soubory, které se pomalu trousily a některé postupně přicházely během celého večera.

Začínalo se hrou na molekuly, která kromě účelu pobavení lidí rozdělila členy souborů do skupin. Po rozdělení dostaly nově vytvořené skupinky úkol přejít z jedné strany místnosti na druhou na co nejmenší počet dotyků se zemí. Na vymyšlení způsobu dostaly pouze několik minut. Další aktivitou se zhruba v polovině večera stalo vymýšlení scének. Lidé na parketu se rozdělili podle souborů do několika skupin a dostali jednotnou podobu scény na konci vystoupení. Byly jim přiděleny různé žánry jako např. telenovela nebo komedie a měli deset minut na vymyšlení minipředstavení. Některá vystoupení byl obzvláště bouřlivě přijata jako např. parodie na teleshopping Horsta Fuchse.

I přes počáteční ostýchavost byl brzy parket plný a všichni tančili jako o život. Ke konci přišel na řadu i ploužáček a během večera se utvořilo několik partnerských dvojic. Oproti společenskému večeru pro recitátory fungovaly tyto dvě hodiny v oblasti seznamování mnohem lépe. Podle tváří, které jsem viděl při odchodu ze sálu, bylo vidět, že tato akce měla veliký úspěch a objevily se i názory, že by se mohla opakovat nebo prodloužit. Závěr? Jen tak dál!

Tchořáček

REFLEXE ÚČASTNÍKŮ DISKUSNÍHO KLUBU

Naše redakce dělala průzkum mezi účastníky diskusního klubu pro soubory. Zjistila spoustu zajímavých věcí, se kterými vás nyní seznámíme.

Většinu účastníků bavily nejen pohybové hry na začátku, ale i diskuse samotná, Ocenili, že tu vůbec je ta možnost, protože na krajských přehlídkách se nic takového nekoná. Všem vadí, když představení vidělo jenom pár lidí z ostatních hrajících souborů a někteří by zavedli povinnou účast hrajících souborů i na ostatních představeních toho dne, což byl problém hlavně včerejší diskuse, kdy se k některým představením mohlo vyjádřit asi jen pět lidí. Někteří by zkrátili délku diskusního klubu, nebo prodloužili délku začátečních her. Kladně byla přijata i přítomnost Aleny Palarčíkové, protože herci dostali reflexe nejen od „normálních" diváků, ale i od lektorského sboru. Někteří projevili přání poslechnou si názor i jiných dospělých divadelníků. Diskuse byla tedy ve výsledku přijata kladně, jen několik jedinců se vyjádřilo, že by tento čas raději trávilo v čajovně. Podtrženo a sečteno, kdyby se diskusní klub zrušil, znamenalo by to ztrátu pro mnoho členů zúčastněných souborů.

Tchořáček

ROZHOVOR S HANOU ŠIMONOVOU

Jak jste se připravovala na letošní dílny?

Hrozně jsem se těšila a tak jsem si dávala dohromady cvičení a hry, které znám z improvizace nebo z tréninků improvizační ligy, které se mi zdají trochu odlišné od cvičení, které se používají běžně na dramaťáku a které by mohly být zajímavé a obohacující a trochu jiné pro děti ze souborů. To bylo hlavní a takhle jsem začala proto, že mi Jakub Hulák psal, že by měly být ty dílny zábavné a ne nějaké školení, ale aby byly i odreagováním pro děti ze souborů, aby to bylo něco jiného než normálně na dramaťáku zažívají. A pak jsem hledala na internetu něco o historii a městě Trutnově a tak jsem si to postupně dávala dohromady, až z toho vznikla náplň té dílny.

A jaký máte pocit z té dnešní dílny?

Dnešní byla ospalejší než ta včerejší, protože bylo i takové počasí, navíc včera bylo hezké, že jsme mohli pracovat venku. Ddneska jsme byli na jevišti v Národním domě, což bylo taky dobré, ale bylo to ospalejší.

A myslíte, že to děti bavilo?

No doufám.

Byl na nich vidět zájem?

Jo, hlavně pracovaly hezky a já už tu vedu dílny potřetí a vždycky se těším, protože ty děti jsou vybavené, mají zkušenosti z dramaťáku a dobře se s nimi pracuje.

A byly ty dílny pro vás něčím novým, nějaká nová zkušenost?

Tak vždycky je to jiné, protože do té improvizace každý přináší sám sebe a hodně vychází ze sebe, takže je to hodně o setkání s konkrétními lidmi.

Děkuji.

Tchořáček

...VČERA HRÁLI... A KE SLOVU SE NEDOSTALI...

Jako bonus dnešní rubriky přinášíme rozhovor s jaroměřskými soubory Moje pětka a Někdo. Dětskou scénu navštívily na jeden jediný den. Přesto jejich členové po pondělním obědě (byla vepřová s knedlíkem a se zelím!) neunikli Břucháčkovým všetečným otázkám.

...MOJE PĚTKA, ZUŠ JAROMĚŘ

Proč jste přijeli až dnes?

Kvůli mně, protože já jsem včera byla ještě na soutěži, jinak bych nemohla.

My máme slíbeno, že pojedeme do Chrudimi a tam budeme spát, a spali jsme taky v Hradci v Jesličkách, když jsme tam hráli, takže už by toho bylo moc. Dneska po večeři jedeme domů.

Taky jsme nechtěli, abychom tady spali a druhý den hráli, že bychom pak byli utahaní.

A Jarka jede pryč, takže ona by to taky nestíhala.

Jak je vám teď, po dopoledním představení?

Dobře, jo. Jsme čerstvě po obědě, byli jsme se projít v parku...

Jak se vám dopoledne hrálo, jak to probíhalo?

My jsme přijeli a rovnou jsme šli na jeviště, připravili jsme si věci, pak jsme zkoušeli od třetí scény, dlouho jsme neměli přestávku.

Nestihli jsme se rozmluvit a bylo to takové ospalé.

Bylo tady hodně lidí, to jeviště je velké a my tam tolik prostoru nevyužijeme. Jsme zvyklí na menší prostor.

Jak reagovalo publikum?

Jo, dobrý.

Tak byli to puberťáci a já si myslím, že to moc nevzali. Oni to nepochopili...

Mně to přišlo takový divný.

V Jesličkách se smáli od začátku do konce. A tady se tomu moc nesmáli.

Když jsme hráli v Jesličkách, tak to puberťáci taky nepochopili. Měli takový blbý připomínky.

Představení je pro všechny, i pro ty puberťáky, aby se zamysleli, aby si z toho vzali to, co potřebujou. Musejí to pochopit. To zas není tak těžké k pochopení

O čem to je?

O šikaně. Ten pejsek se narodí, on je jiný než oni, a oni ho prostě odevšad vyhazujou a nemají ho rádi. A nakonec se skamarádí s Matoušem a najde ostrov modrých psů.

Aby divákovi došlo, že to nemá dělat. Že když je člověk jinej, že nemusí být rovnou blbej.

S čím jdete do odpoledního představení, co chcete zlepšit?

Určitě hlasitost, mluvili jsme potichu. A nesmíme být ospalí a mimo.

Na co se těšíte?

Těšíme se na spaní v Chrudimi. Až se budeme moct najíst. Až se vyspíme. Na večeři.

...NĚKDO, ZUŠ JAROMĚŘ

Čtrnáctiletý Jakub Maksymov, jediný člen souboru Někdo, si se mnou povídal ve foyeru kina. Vedle něj seděl jeho kamarád Pavel Holínský, který v představení pomáhá s rekvizitami.

Jakube, jak to představení vzniklo a proč hraješ sám?

Vzniklo to tak, že na začátku školního roku nám Jarka zadala, abychom si každý udělali něco sami. Nějakou recitačku nebo inscenaci. Mně se recitovat nechtělo, nějak mě to ani moc nebaví, tak jsem chtěl udělat nějaké divadlo. Začal jsem hledat na internetu, protože jsem byl líný jít do knihovny, to se mi fakt nechtělo. Na nějakém blogu jsem našel text japonské pohádky. Moc kvalitní to nebylo, ale byl tam základ – je hrdina a zabije stonožku jako pomoc někomu a zabije ji plivancem. A tak jsem to folkloricky přenesl někam sem, do střední Evropy. Mám tam rámec, že to hraju na nádraží. Vycházel jsem z toho, co můžu najít na nádraží, a z toho jsou udělané loutky.

O čem to pro Tebe je?

V tom rámci to nese takové spíš jednodušší téma, nic moc závažného - že na nádražích je prostě bordel, že si tam každý plivne a je to tam zaneřáděné. A v tom, co hraju – jako uklízeč – loutkář – je to o tom, jak různí lidé využívají dobrosrdečnosti někoho jiného a chtějí po něm různé úkony, které by si mohli udělat sami. Zneužívání dobroty jiného.

Je těžké hrát sám?

Já to mám hodně nazkoušené, takže mi to ani moc nepřijde. Mám vždycky trému, než vyjedu s vozejkem, ale jak jsem na jevišti, tak to ze mně spadne.

Jak to prožíváš Ty, Pavle?

Já jsem taková technická podpora. Říkám si: hlavně, aby mu to vyšlo s těma divákama, když chce pomoct s tou stonožkou. A když už si vybere někoho, kdo to bere ze srandy, tak já se nesmím smát...musím se udržet.

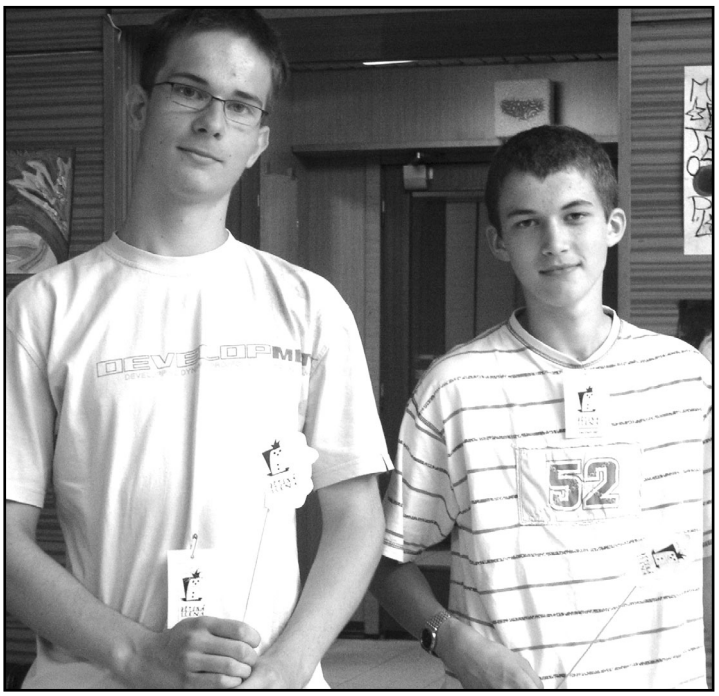
Jakub: Ale někdy to nevychází – třeba vyberu někoho, kdo je špatně naložený. Že se na to třeba necítí nebo jsem jednou omylem vybral někoho, kdo měl nemocnou nohu, a já jsem to nevěděl - to byl docela trapas. Hodně při tom záleží na publiku.

Jak se vám to hrálo dnes dopoledne?

Hrálo se mi dobře, lidé se docela smáli a reagovali a na stonožku šel hned první a hrál taky pěkně. Akorát na konci jsem rozdával jízdenky a to mi moc nevyšlo, protože pódium je nahoře, takže to bylo takový umělý...

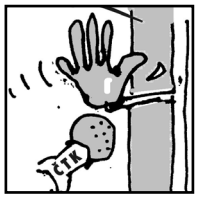
Za odpovědi děkuje Břucháček

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ A – BERNHARD PAUMANN – CESTA K DIVADLU ANEB RAKOUSKÁ INSPIRACE

Tak pozor! Název semináře mate. Tohle není rakouská cesta, škola nebo trend. Tohle je Bernhard Pauman tak, jak si on sám sesbíral různé inspirace, cvičení a techniky. Stopy těchto vlivů na seminaristy občas vyjuknou ve zvláštních názvech cvičení, jako je Aureliin swing a pod (Zájemcům večer jistě rád vysvětlí, kdo je Aurelie. Zkuste s ním zajít na pivo, které si Trutnově vychutnává, ač je milovníkem vína.).

„Je dobře, že venku prší, protože o to radši budeme, že můžeme pracovat uvnitř", zahajuje setkání a rozjíždí rozehřívací část, na jejímž konci rozhodně nikdo nezůstane chladný. Stoletá palubovka školní tělocvičny se prohýbá a duní pod našima nohama, a to nás prý dneska lektor šetřil. Ale máme probuzené celé tělo pomocí dotyků vlastních i cizích. Prošli jsme deštěm doteků, vodili se prostorem a dávali si pohybové impulsy. Pracuje se hodně s hudbou, která vytváří podkres, ale je i sama impulsem a vodítkem pohybu. Jak to vyjádřila jedna seminaristka: „Ta muzika a rytmus je prevít. Pohltí člověka a ten se pak hýbe a dělá věci, které by normálně neudělal, ale teď to dělají všichni a on se klidně nechá strhnout!"

Pracuje a pohybuje se v kruhu, křížem krážem prostorem i v postupujících řadách. Zní hudba nejrůznějších proveniencí a žánrů, od J. S. Bacha interpretovaného africkými instrumentalisty až po soudobý pop. Někdy mě napadá, že volba muziky je trochu „na první nápad", že by jistě šlo najít skladby méně obehrané, ale cvičení s nimi fungují.

V další části se lektor zaměřuje na kontrast pohybového detailu s civilním celkem. Výraz běžného dialogu se proměňuje do groteskna, protože se při něm oba aktéři pohybují sice vpřed, ale téměř vzhůru nohama. Přitom však řeší úroveň obsluhy v restauraci U Truta. Běžná civilní situace fronty u pokladny graduje expozicí jednotlivých tiků všech postav. Aniž se o tom přímo mluví, pracuje se s temporytmem, načasováním gagu, a skupinovým cítěním. Po setkání mořských příšer – opět s podkresem hudby si Bernhard pochvaluje, že ještě nikdy neviděl toto cvičení v takové intenzitě.

Většina cvičení má fázi hromadnou a dělenou, kdy se část lidí dívá. Hromadná poskytuje prostor pro osahání si techniky, možností, sžití se se zadáním. Dělená verze zpřesňuje, propracovává, hledá detaily a možná i začíná myslet na diváka, ale to zatím není cílem. Bernhard mluví ve vztahu k cvičením právě o detailu, jehož zvětšením se vystupuje z normality a akce dostává jiný rozměr.

O přestávce se ptám tlumočnice Petry Kunčíkové, jestli má Bernhard nějaké zvláště oblíbené slovo. Má – tak si ho zapamatujte: „traumhaft". Traumhaft je také další cvičení s mikrotenovou fólií. Část seminaristů jí vlní a část si pod ni lehá a dojde i na její animování ležícími a pronikání ven. Na konci leží uprostřed kruhu protrhaná placenta a hovoří se o zážitcích a pocitech z cvičení. Vítr, vodní hladina, bezpečí, soukromí, chvíli strach, změněné prožívání času, chuť klubat se ven.

K dalšímu cvičení přecházíme de facto střihem. Pojítkem je pouze použití zbytků roztrhané fólie jako kostýmů pro šlechtický průvod. Zatímco průvod kráčí za doprovodu téměř tanečního pochodu „Přichází král", lid se snaží k němu prodrat přes kordon policajtů, s nimiž si neustále vyměňuje role. Happening postupně obsáhne celý prostor, protože kordon se posunuje spolu s průvodem. Výměny policajtů s plebejci nabírají nové a nové obrátky, zatímco role šlechticů se zpřesňují a dostávají se do vzájemných vztahů. Muzika končí a s ní i průvod a přecházíme na další cvičení. Jakoby chtěl seminaristy stále překvapovat a bavit, vybaluje lektor tři pružné látkové pytle, které se na dobu jedné písně stávají příbytkem zvláštních, abstraktně se pohybujících bytostí. Opět je ponecháno na aktérech, aby si vychutnali možnosti pohybu s iluzivním pocitem soukromí a materiálově definovanou stylizací. Pro diváky vznikají působivé vizuální obrazy, které může dle libosti číst a kochat se souhrou a kouzlem náhody. Cvičení je to intenzivní a náročné hlavně proto, že si každý hledá, co všechno mu tento materiál nabízí. Není potřeba cokoliv cenzurovat, není tu tématické omezení.

Přemýšlím, jak všechna různorodá cvičení zapadají dohromady. Bernhard Paumann v semináři směřuje k tomu, co je na jevišti vidět, co je výrazné, pozoruhodné. Pracuje s detailem, s různými materiály, které samy o sobě nesou s sebou určitou vizuální stylizaci. Za pomoci hudby pracuje s dynamikou pohybu. Pokud aktéři příliš spěchají, upřesňuje zadání a zklidňuje akci.Redakci navštívili komáři. Snad vyženou šotky. Nás rozhodně ne.

Cvičení a techniky zjevně pocházejí z různých zdrojů a tak se s nimi také zachází. Ptám se proto seminaristů, jestli podle nich mají cvičení nějaký společný bod, ve kterém se to vše setkává?

„Hodně jde o pohyb a vždycky je tam nějaký impuls. Impuls vedený od člověka, od hudby…– Přijde mi, že to víc spěje k estetičnu. – No takový výtvarný…– To první cvičení bylo spíš rozehřívací, ale pak to s tou gumou už bylo takový taneční a dneska ještě víc… – Je to i vnímání se skupiny navzájem. – Je zajímavý si uvědomit, i při obyčejný chůzi, co to tělo vůbec dělá. Poznáváme svý tělo, co dokáže. – Je to práce s materiálem, ale hodně i s rytmem… - Hudba je v podstatě taky materiál! – Takže práce s jakýmkoliv materiálem, včetně těla."

Máte chuť některé cvičení okamžitě zkusit se svou skupinou?

„Jo, ty pytle a fólii" (zaznívá vícehlase) „a gumu, to jsme dělali včera… – No to si zrovna nejsem jistá, jestli je to pro děti. – To možná ne… spíš asi s nějakým větším souborem. A toho Dirigenta taky... – Hmm Dirigenta jo."

A s dětmi?

„Tu fólii!!!"

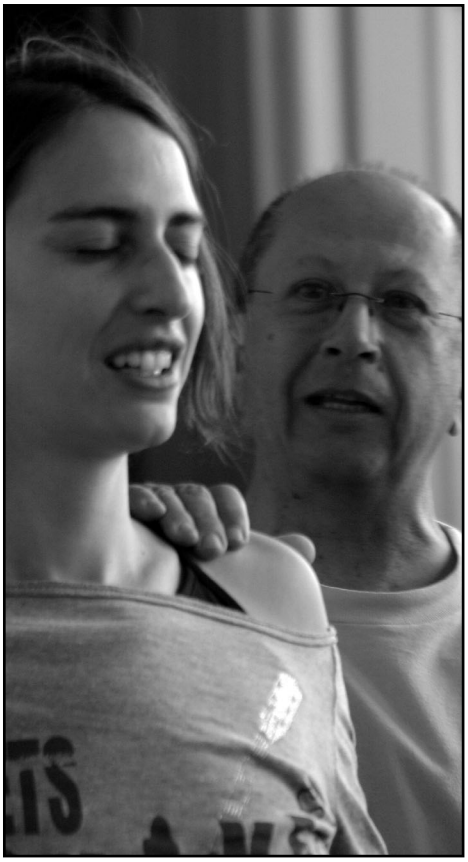
Hrocháček

DOŠLO POŠTOU

POHLED ZE SEMINÁŘE BERNHARDA PAUMANNA

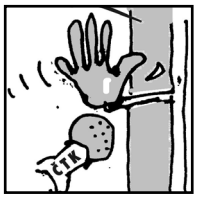
Co nás spojuje?

Bernhard
A
Petřina slova ujasňující nám, co se po nás žádá
A
ve všech pulzuje stejný rytmus
A
hudba se nám vkrádá do celičkého těla
A
naslouchání tónům těla
A
fyzické kontakty
A
den ode dne je nás víc
A
propocená trička při rozcvičkách
A
nachozené, proběhané a protančené kilometry po tělocvičně
A
nadšení
A
od rána do večerních (ranních) hodin jsme spolu
A
masáže
A
diskuze s kofolou
A
gaurí
A
hravost
A
la folie = bláznovství
A
dlouhá tepláková guma
A
jsme seminář A

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ D – O DIVADLE (NEJEN) HRANÉM DĚTMI NEBOLI CO V DIVADLE HRAJE ROLI ČILI SEMINÁŘ PRO TY, CO CHTĚJÍ VĚDĚT VÍC

Seminář D se schází v komorním složení – šest účastníků a Luděk Richter – v příjemném komorním prostoru Pod střechou. Mohlo by se proto zdát, že se jedná o seminář odpočinkový, kde si účastníci prostě trochu popovídají o představeních. Jenže posuďte sami, jak tomu je a není.

Všichni usedáme kolem stolu, před sebou hrnek s kávou či čajem, ale už od prvních minut se otvírá diskuse nad tématem, které ostatním nadnesla jedna ze seminaristek. Jde o to, nakolik je vhodné, aby text obsahující vulgarismy zazněl z jeviště a jak přistupovat jako učitel k tomu, když si dítě takový text přinese např. pro přednes. Vyšlo najevo, že nejvíce záleží na tom, co daný text nese za sdělení. Děti v určitém věku baví smět říkat silná slova z jeviště, provokovat jimi dospělé a čekat, co oni na to. To je přirozené a neměli bychom jim to zazlívat. Problém je, když text má jen tento jediný smysl. „Vulgarismus z jeviště, televize nebo rozhlasu vždycky víc zazní, víc zarazí, ačkoli v tom jinak normálně žijeme." Mělo by tedy být jasné, proč byl použit, což platí obecně, nejen pro dětské divadlo.

Pak celá skupina svižným krokem vyráží na dopolední představení, která jsou k vidění tentokrát v kině a v Divadýlku Trdýlko. Seminaristé v průběhu představení nebo v přestávkách mezi nimi pokrývají stránky svých bloků poznámkami. Budou se jim hodit pro další diskusi, která následuje hned po skončení představení a trvá až do oběda.

Od konkrétních příkladů vypozorovaných v představeních se skupina propracovává k obecným zákonitostem divadla. Někdy je debata klidnější, jindy emotivnější, místy zaplanou vášně. Nikdo dlouho nemlčí, je vidět chuť diskutovat, objevovat. Má role nezávislého reportéra je dávno zapomenuta, přináším tu a tam také svou trošku do mlýna.

Řeší se dramaturgie zhlédnutých představení, použité prostředky, herectví. Kdo to neví, dozví se, co si představit pod pojmem „dvoreček" (Je to vstup do představení, kterým se vysvětluje, že se bude hrát divadlo a jakým způsobem. Např. děti se nudí na dvorku a rozhodnou se, že si tedy budou hrát divadlo. Náhodou u sebe mají loutky, a tak…), nebo jak by se dalo definovat „pitvoření", abychom ho mohli odlišit od nadsázky.

Následuje zadání úkolu na odpoledne. Seminář D totiž chodí i na odpolední představení a seminaristé mají za úkol hledat v nich hlavně podněty k tématu, které si předem určili. Dnes se zaměří na práci s rekvizitou a s loutkou a na scénografii. Po skončení odpoledních vystoupení tedy prodiskutovávají svoje témata i téma z obálky. Mimochodem, víte, že tipují, co tentokrát v obálce bude a nezřídka se i trefí? Zatím však nemají vyřešenou odměnu pro úspěšného hadače.

A aby úkolů nebylo málo, má na druhý den někdo z účastníků semináře na starost připravit pro ostatní téma na ráno, aby bylo o čem mluvit než se půjde na dopolední představení. Zdá se tento seminář ještě někomu odpočinkový?

Krátký rozhovor s Luďkem Richterem o semináři po semináři:

Otázky nebylo potřeba klást, Luděk začal sám a mluvil o svých pocitech ze semináře.

„Zadání pro tenhle seminář bylo vytvořit prostor pro lidi, kteří se nechtějí z nějakých důvodů účastnit praktických seminářů, aby se spolu mohli zabývat dětským divadlem. Měl jsem proto strach, jestli to pro ně bude dostatečně zajímavé, jestli se to nerozplizne v obecnostech, protože to předem nešlo dost dobře uchopit. Jsem rád, že to takhle dopadlo, mám radost. Všichni v semináři jsou aktivní, zajímá je to.

Taky mám zezačátku vždycky obavy a říkám si, co budeme dělat, když na to máme tolik času. A pak se naopak nestíhá."

Plecháček

NAŠLI JSME PRO VÁS

VZPOMÍNKA JINDRY DELONGOVÉ NA INSCENACI BLEDĚMODRÝ PETR

Byla to loutková hra, v níž se rychle měnila prostředí, kratičké dvouminutové výstupy a už změna. Jsme na moři, hned zase v New Yorku na křižovatce… My jsme v inscenaci měli taková korýtka, která se dávala do sebe, a všelijaké bedýnky, na kterých bylo z jedné strany mořské pobřeží a z druhé strany - když se to dalo nad sebe - tak byly najednou výškové budovy, takže stačilo scénu jenom tak vytočit a byl New York. S tím se hodně pracovalo a nám se to všechno poztrácelo v Lužánkách. Děcka to pomalovaly z jedné strany přírodou, z jedné strany se z toho vytvářel koráb a ještě k tomu bylo takové leporelo. Mne bavilo ze scénografického hlediska to, že to dokážeme udělat přímo na scéně, že se během několika vteřin změní koráb na pobřeží, pobřeží na New York. Nikoliv jako loutkové divadlo, které něco vytáhne a spustí. To bylo v roce 1973, hráli jsme v Kaplici a taky v Londýně. A pak byla samozřejmě důležitá tematika – proč mezi sebou stavět most, pro jinou barvu v kůži, když na světě je všude dost jak jitrnic, tak růží…

Břucháček

VŠIMLI JSME SI

SEMINÁŘE C

HRÁLI JSME SI S...

...DĚTMI ZE SOUBORŮ V DRAČÍ DÍLNĚ FRANTIŠKA OPLATKA

Mladé dámy a pány ze Slaného, z Hlučína a z Uherského Hradiště spojovala pro nedělní dopoledne dílna Františka Oplatka, probíhající v parku poblíž jezírka s dráčkem. I když jsou zmiňovaná tři města od sebe daleko, přes kus republiky, a nářečí, kterými děti hovořily, se výrazně liší, přesto dílna probíhala ve velmi přátelské atmosféře komunikačního napojení až splynutí. Proto se nebudu dlouze rozepisovat o hrách a cvičeních na seznámení, sžití účastníků, na skupinové a prostorové cítění, spolupráci apod., a přejdu co nejrychleji k jádru – totiž k drakovi. Drak je částečně probuzen vlastně už ve chvíli, kdy v živých obrazech děti ztvárňují své zážitky spojené s místem, odkud pocházejí: zoufalý policista pronásleduje cyklistku bez přilby. Dívky ztracené ve městě. Vyskakování z jedoucího vlaku. Moment těsně před kolizí na křižovatce. Možná draka vybudil František rytmickou hrou na své mini-bongo. Po improvizacích ve dvojicích, vycházejících z nahodilých obrazů a situovaných Frantou do různých prostředí (hřbitov, indiánský tábor), si účastníci vysloužil od lektora pochvalu za divadelně zajímavé výjevy. A pak to přijde. Vodní hladina v jezírku se zachvěje. Mezi dětmi koluje tajná zpráva. Někdo se snaží uhádnout, kde se zpráva nachází. Ale ta se stále přesunuje, pohybuje, není k nalezení. Štěrk pod botou hrozivě zaskřípá. František přináší kopii tajné zprávy – ve které je napsáno jediné slovo: Ten, kdo spí s otevřenýma očima. Je to pojmenování pro draka (čti [drachoj]). František čte o drakovi z Hobita, rozvíjí se diskuse o tom, jak draka chápeme, co o něm víme; o symbolizování temné síly, odvahy, moci a vládcovství. Inspirováni povídáním o drakovi pak účastníci dílny tvoří a prezentují své etudy v prostoru parku; mají si vybrat ze tří způsobů prezentace: tzv. plná hra, tři obrazy nebo dabování. První prezentace - série živých obrazů - vypráví o tom, jak princezna zachránila prince z dračí sluje (a jak se ukázalo, být ve spárech draka bylo pro prince mnohem výhodnější). Druhé minipředstavení bylo klasickou pohádkou; třetí skupina zahrála příběh o člověku-draku, kterého zneužívají požárníci: jelikož mají málo práce, drak má „pro ně" zakládat požáry, a oni mu pak dají deset procent ze svého zvýšeného platu. Prezentace poslední skupiny, využívající dabing, byla diváky nazvaná „Inzerát na draka" – dívka touží po bohatém a originálním ženichovi, tak proč si nepodat inzerát? František s diváky vždy reflektuje, co se povedlo, co je funkční z hlediska divadelního, např. odlišování reálného a vnitřního hlasu postav při použití dabingu. Následuje čtení části pověsti o trutnovském drakovi: dva zedníci z řemeslnické družiny Albrechta z Trautenberga se při hledání skalního lomu dostali do hlubokého lesa a přišli k rokli, nad níž stála stará lípa. A v té rokli uviděli... A reakci dvou zedníků na to, když spatří v rokli patnáct loktů dlouhého draka, účastníci dílny opět herecky ztvárňují. Poté se děti dozví závěr pověsti. Vsuvkou do dračího dopoledne je cvičení na spolupráci a souhru - „vyvažování voru" (na vymezenou plochu postupně vstupují všichni účastníci, pohybují se po ní, ale stále s představou zachování rovnováhy voru). Protože Trutnováci museli při zneškodňování draka taky dobře spolupracovat! Děti se dozví také druhou verzi pověsti o trutnovském drakovi a o uhlíři Trutovi. František ve stínu stromu mluví o tom, že i v sobě má každý svého draka, každý z nás s nějakým svým vnitřním drakem bojuje. A nabízí poslední aktivitu – co takhle některé svoje draky na chvíli vypustit, provětrat je, nechat je vyletět ven? Říct alespoň o některém z nich ostatním? Ztichlý kruh účastníků začíná přemýšlet. Po chvíli pomalu vylétají a objevují se různí draci, třeba drak nedochvilnosti, urážlivosti nebo žárlivosti. Nebezpečně krouží nad parkem. Co s nimi? Děti si vyměňují zkušenosti z boje s takovými draky, povzbuzují se navzájem. A rozděleny do menších skupin vymýšlejí zaříkadlo – kouzelnou formuli, která někdy může pomoct draka zahnat. Protože - „když budete chtít, boj s draky dopadne dobře"!

Pro případ, kdy byste náhodou měli s nějakým drakem potíž, vám nabízíme jednu z formulí, které děti vytvořily a s doprovodem orffových nástrojů nechaly na závěr dopolední dílny v parku zaznít:

„Draku, nech toho hned
draku, odleť ze své skrýše
já stavím proti tobě zeď
odleť daleko a výše."

Břucháček

BYLI JSME U TOHO

DRAMATICKÁ VÝCHOVA VE FRANCII

Setkání s vzácným hostem Dětské scény, s Christiane Pageovou, pedagogem dramatické hry Université d'Artois v Arrasu (Francie) začínalo až ve 20.30. To ovšem nijak nezabránilo tomu, aby se zájemci o toto setkání sešli v hojném počtu a poslechli si, jak dramatickou výchovu pojímají ve Francii. Vedle Christiane usedl Jaroslav Provazník, aby její slova překládal (a šlo mu to jako po másle). Christiane však nejdřív překvapila všechny přítomné úvodní větou v češtině (krom této věty umí ještě velmi pěkně říct slovo „708"), a pak se rozhovořila o historických kořenech dramatické výchovy ve Francii.

Vliv na vývoj dramatické výchovy ve Francii měly změny v ekonomice a ve společnosti na konci 19. století. Byla zavedena povinná školní docházka, zakázána práce dětí, zavedl se druhý volný den. Nastala potřeba přemýšlet, co s dětmi, když mají volno – nejsou ve škole, ani nepracují. V té době proto vznikají nejrůznější pedagogická hnutí, hra a dětské vyjádření se dostává do centra pozornosti, a tím i umělecká výchova. Ve Francii se o dramatické hře (jaký je vztah mezi dramatickou hrou a dramatickou výchovou vysvětlila Christane v odpovědi na dotaz po skončení přednášky, viz.níže) hovoří už od 20. let 20. století. Christiane narazila na historické materiály dokazující, že se už tehdy někteří učitelé rozhodli dělat s dětmi divadlo a dramatizovali si pohádky, nebo sami vymýšleli scénky. Ve Francii je za otce dramatické hry pokládán Léon Chancerel, který psal o metodách dramatické hry. Méně známé ovšem je, že jeho práce měla poněkud manipulativní charakter a problematický ideologický aspekt. Existovaly však i jiné směry, jež se zabývaly nejenom výchovou dětí, ale také tím, co se děje v divadle a které chtěly v dětech podporovat spíše jejich vlastní názory. Z těchto myšlenek čerpal i Miguel Demuynck, který rozpracoval svou metodu dramatické hry, podle níž nyní Christiane Pageová pracuje.

Tato metoda vychází z jednoduché dramatické akce, kdy na začátku předkládá učitel dětem nějaký námět hry. V této fázi mají děti právo námět odmítnout, stává se to tehdy, když mu nerozumí nebo z něj mají obavy. Pak začne na stejném námětu pracovat současně několik skupin dětí. Připravenou akci následně předvedou ostatním, kteří jim po skončení říkají své náměty. Nejedná se z jejich strany o hodnocení zhlédnutého, ale o návrhy, jak jinak by se to dalo také udělat. Skupina, která hrála, také sama porovnává, jaké byly její původní plány s tím, jak hra skutečně proběhla. Předložené návrhy skupina může a nemusí použít v další práci., jejímž výsledkem je nová hra. Výhodou této koncepce je, že umožňuje svobodu výrazu, je to též kolektivní aktivita, kdy ovšem jedinec není součástí masy, ale jeho individuální myšlení se uplatní v kolektivu. Dramatická hra učí děti překonávat překážky vyplývající ze společné práce (konflikty, tápání), nutí uvažovat o dalším postupu a umožňuje se podívat na stejný námět z pozice hráče i diváka.

Po skončení přednášky byl prostor pro dotazy. Vybírám dva za mnohé:

Jaký je vztah mezi dramatickou hrou a dramatickou výchovou?

Pro mě je dramatická hra určitou formou dramatické výchovy. Jsou nejrůznější formy dramatické výchovy a je důležité, aby děti poznaly různé způsoby.

My tu máme například literárně dramatický obor na ZUŠ, je něco podobného také u vás?

Ne, ne, absolutně ne. V tom jste před námi. U nás existují kulturní domy nebo konzervatoře, kam děti mohou také docházet. Ale kurzy přímo pro ně jsou jen výjimečně, ve velkých městech, například v Paříži. V základním školství to není oficiálně zavedeno, ale pracuje se na tom a byla jsem vybrána, abych se na zavedení takového systému podílela.

Plecháček

NAJDĚTE PĚT ROZDÍLŮ

Tyto obrázky jsou stejné jen zdánlivě. Liší se v pěti věcech. Objevíte je?

VŠIMLI JSME SI

DÍLNY H. ŠIMONOVÉ

MEDVĚD ZLOBÍ II.

TEXTOVÁ PŘEDLOHA K VYSTOUPENÍM SOUBORŮ

O TOM, JAK CIKÁN ROZPLAKAL PRINCEZNU

Jednou se měla jedna arménská princezna vdávat, protože na to měla roky. Sama na žádný sňatek ani nepomýšlela, a když jí její otec kladl na srdce, že už je starý a na trůn potřebuje za sebe mladého panovníka, říkala jenom:

„Ještě mám dost času. Jsem mladá a krásná, tak ať si toho po libosti užiji. Až se vdám, budu mít děti a potom budu široká jak kredenc, kterou máme doma v kuchyni." Tatínek král byl z toho celý zoufalý.

„Dcerunko, stejně se budeš muset jednou vdát. Takový už je život," hladil to své jediné zatvrzelé dítě.

„Ale ať je to co nejpozději!" pohodila princezna hlavou a zamkla se do svého pokoje, aby ty jeho řeči nemusela poslouchat.

„Měj rozum!" tloukl otec král na její dveře napřed rukama a potom i hlavou. „Vdej se a tohle všechno bude tvoje!"

„Já nic nepotřebuji!" vřískala dcera za těmi dubovými dveřmi. Ale nakonec ji hlad donutil, aby otevřela a šla se podívat do kuchyně, jestli tam není pro ni něco dobrého. Jakmile to otec uviděl, zamkl její pokoj, aby se do něho nemohla dostat, a klíč hodil do studny.

Když se královská dceruška najedla, šla se zas zamknout do toho svého pokoje. Když však zjistila, že ji tatínek předběhl, začala vřískat na celý palác.

„Jen si křič!" volal na ni otec král. „Stejně ti to nepomůže!" A dal si do uší smotané kousky látky, aby ten její křik neslyšel. Když princezna viděla, že je její tatínek neoblomný, přišla za ním a řekla:

„Dobře, ať je tedy po tvém. Budu se vdávat!"

„No sláva!" vykřikl radostně král a vytáhl si ty kousky látky z uší. „Hned vystrojíme svatbu!"

„Ještě nemám ženicha," přitulila se k němu princezna.

„To snadno zařídíme!" zajásal král. „Nechám vyhlásit po celé zemi, že tě chci provdat, a uvidíš, kolik ztepilých jinochů se přihlásí o tvou ruku!"

„Já ale chci takového, který mě rozpláče," řekla princezna.

„No prosím," pokrčil otec rameny. „To přece nemůže být tak těžké rozplakat takovou dívenku, jako jsi ty."

„Že ne?" ušklíbla se princezna. „Zkus to a uvidíš!"

„A nechceš si to ještě rozmyslet?" žadonil král.

„Nechci!" dupla si princezna nožkou. „Vezmu si jenom toho za muže, kdo mě rozpláče. Ale ne jenom tak, že mi ukápne jedna malá slzička," upozornila zkoprnělého tatínka krále. „Musí mi téct potoky slz! Potom teprve to bude platit!"

Co měl chudák král dělat? Nechal vyhlásit po celém království, že se jeho dcera bude vdávat a za manžela že si bude brát jenom toho, kdo ji pořádně rozpláče. Všichni byli nad tou zprávou celí rozpačití.

„Ta naše princezna má ale zálibu!" říkali si mezi sebou a ukazovali si navzájem na čelo, jestli se jim ta jejich budoucí panovnice náhodou nezbláznila. „Kdo to kdy viděl?" Ale jednou to bylo vyhlášeno a tak se nedalo nic dělat.

Skutečně, jak řekl král, sotva se ta zpráva roznesla po kraji, hned začali do zámku přijíždět stateční rytíři, hrabata, knížata i obyčejní chasníci. Každý z nich by chtěl princeznu za manželku, protože byla nejenom krásná, ale především bohatá jeden po druhém předstupovali před krále a princeznu a snažili se ji rozplakat. Dělali všechno možné, ale vůbec se jim nedařilo.

„Jsem úplný sirotek!" kvílel před trůnem jeden ze šlechticů. „Maminka mi umřela! Tatínek mi umřel! Všichni mi umřeli, nikoho nemám! I můj kůň mi umřel, chudák. I můj věrný pes mě opustil! I kočka! Ještě měla v tlamičce myš, když zemřela!" Ale princezně to přišlo spíš k smíchu než k pláči.

„Dejte mu nového koně, psa a kočku!" poručila sloužícím. „Možná mu chyťte i nějakou myš," dodala. „Další!" Před princeznu předstoupil jiný chasník.

„Jsem strašný chudák!" úpěl ten člověk tak, že by se nad ním kámen ustrnul. „Každý večer musím vypít soudek vína, jinak nezamhouřím oči! Nemohu v noci vůbec usnout!"

„Tak spi ve dne!" poradila mu princezna.

„Když já ve dne musím přemýšlet nad tím, že zase v noci nebudu spát!" plakal chasník.

„Tak to je opravdu těžké," zamyslela se královská dcera. „Dejte mu několik soudků toho nejlepšího vína," přikázala pak služebnictvu. „A zkus s ním šetřit! Ne, abys ho vypil najednou!" poradila mu. „Další!" Tak se tam u ní vystřídalo tolik mládenců, že už ji to docela začalo nudit. Jenom jeden ji málem rozplakal, ale to bylo kvůli průvanu, který vznikl, jak ti žadatelé o její ruku chodili sem a tam, až z toho dostala veliké kýchání.

O tom, že si princezna má vzít jenom toho, kdo ji rozpláče, se dozvěděl taky jeden mladý cikán. Řekl si:

„Proč bych to nezkusil?" A vydal se hned ke královskému paláci. Když přišel k bráně, nejprve ho stráže nechtěly dovnitř ani pustit.

„Co tu pohledáváš? Myslíš si, že ty zrovna princeznu rozpláčeš?" odháněli ho pryč.

„Počkejte!" zvolala princezna, které se mladý cikán zalíbil na první pohled. „Jenom ho pusťte dál! Ať nám ukáže, co umí!"

Cikán předstoupil před princeznu a nebyl schopen slova, když uviděl tu její krásu.

„Co mlčíš?" vyzvídala princezna. „Kdo ti umřel, nebo co se ti stalo tak zlého, že bys mě tím mohl rozplakat?"

„O ničem takovém nevím, princezno," hlesl cikán. „Ale mám něco, co vás zaručeně rozpláče."

„Co je to? To jsem opravdu zvědavá," řekla princezna. Cikán tedy vytáhl ze záňadří váček, ve kterém měl nastrouhanou cibuli.

„Ukaž!" otevřela princezna váček, a jak si k němu čichla, slzy jí okamžitě vstoupily do očí.

„Ona pláče! Ona opravdu pláče!" zajásal král. „Teď už se musíš dcerunko vdávat! Sama sis zvolila ženicha!"

„Ale to neplatí!" dupla zlostně nožkou královská dcera. „On mě podvedl! Vždyť tam měl obyčejnou cibuli!"

„Aspoň vidíš, že pojedl vtipné kaše!" smál se král. Nic nedbal na princezniny protesty a nechal hned vystrojit svatbu. Cikán se stal jeho nástupcem a prý si vedl docela dobře.

(Stanislav Filip: Pohádky z jisker a dýmu. Librex, Ostrava 2006)

VŠIMLI JSME SI

DÍLNY M. VYDROVÉ

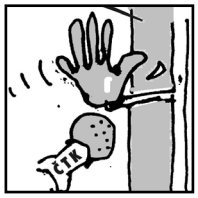

ANKETA

Ptali jsme se dospělých:

Kolik dětských představení jsi viděl v letošním školním roce
a)na soutěžích a postupových přehlídkách
b)mimo ně
a které z nich Tě nejvíce zaujalo a proč?

Tentokrát jsem se pokusili sebrat dost odpovědí na to, abychom výsledky mohli zpracovat statisticky. Zde je shrnutí: průměrný oslovený respondent viděl za proběhlý školní rok 13 inscenací dětského divadla, z toho skoro dvě třetiny na postupových přehlídkách. Medián přitom leží na čísle 7, čili polovina respondentů viděla za rok 7 nebo méně představení. Oba nejzdatnější diváci jich však viděli i 40. Následuje výčet inscenací, které oslovené respondenty nějakým způsobem zaujaly:

Stínové divadlo pro krásnou Lin (Jana)

Největší zážitek mám z oprášení inscenace s mými dětmi. (Hana)

Všechna představení byla něčím zajímavá, ale žádné nevyzvednu nad ostatní. (Jonáš)

Myška Hryžka a myška Kyška (Jitka)

Představení žáků Zvláštní školy s různým zdravotním omezením Kroměříži. To mě dostalo. (Lukáš)

Pohádka z ptačí říše (Jana)

Jak na nás, Neposluchy (Víťa)

O Honzoj – splňuje moje kritéria divadla - viz anketní otázka ze včerejšího dne. (Petr)

Ze dvou viděných nebudu žádné vyzdvihovat ani hodnotit, teprve s divadlem začínám. (Alena)

Bleděmodrý Petr – děti si hrály na jevišti, fungovalo to; O Hanině ve Žďáru nad Sázavou – objevili nějakou pověst z Vysočiny, kterou jsem neznala. (Kateřina)

Z Jesliček na kraji DS jedno představení o puberťácích, jak určité věci prožívají, vedl je Pepa Tejkl. (Jitka)

Tři sestry a jeden prsten od Z. Jirsové, a to kvůli hereckému provedení. (Aneta)

Lysistraté na Praze 4 – dovedou citlivě rozdělit role, hráli tam postižení i děti i dospělí. (Radka)

Válka s mloky, protože to hráli s radostí. (Pepa)

Odpovědi do statistiky poskytly také Maruška, Azalka, Míla a Vendula. Děkujeme.

Ptali jsme se dětí:

Kolik dětských představení jsi viděl v letošním školním roce
c)na soutěžích a přehlídkách
d)mimo ně
a které z nich Tě nejvíce zaujalo a proč?

5, všechny mimo soutěže (Matěj)

8-10, všechny mimo soutěže, Pat a Mat – festival Integrace sluncem, bylo to vtipné (Jindra)

6, všechny mimo soutěže, Pravda o Sněhurce (Jakub)

30 na soutěžích, Bylo nás pět z Ostrova – byli tam malí rozkošní kluci, kteří byli fakt výborní (Sára)

20 na soutěžích, O hodném čertíkovi – byla to taková hezká klasická pohádka, hezky sehraná, vtipný text (Martina)

finálně zpracoval Hrocháček

NA SLOVÍČKO S

PANÍ NÝBRTOVOU,

pokladní kina Vesmír a tč. také prodavačkou ve vesmírném občerstvení

Jak se máte? „Momentálně dobře. Protože jsem ve společnosti. Baví mě společnost, baví mě lidi, protože jsem sama doma." Paní Nýbrtová dostala nabídku, jestli nechce na Dětské scéně prodávat občerstvení. „Nakoupila jsem zboží a teď to prodávám lidem. Nemám za to žádný plat, když prodělám, tak prodělám...Ale mám z toho radost." Když se ptám na to, jestli v kině sleduje všechny filmy, musí mě opravit, že není uvaděčka, ale pokladní. A práce uvaděčky podle ní není žádný med. „Já vám něco řeknu – když jsou takové filmy jako Harry Potter nebo nějakej horor a když to ta uvaděčka vidí třikrát, tak to není nic pěkného, normálně by na ten film nešla. Ale jelikož je uvaděčka, tak tam musí sedět. I když je to nějaká hrůza, na kterou se nedá ani dívat..." Paní Nýbrtová sice dětská představení nesleduje, zato ale kromě občerstvení prodává činorodě i náš deník. A pro každého má vždy připravené milé slovo. Děkujeme!

Břucháček

SOUTĚŽ - KOMIKS

Tentokrát jsme obdrželi pouze jedinou odpověď, od souboru Vydýcháno z Liberce. Rozhodli jsme se vás o ni neošidit. Navíc se nám líbí. Moc!

BLAŽKOVÁ - DÍL 6. - LAVIČKA

PŘÍMO Z VÝHNĚ

Nezávisle na sobě zjistil Hrocháček, Plecháček a nakonec i Chropáček, že šotci zahýbali fotografiemi v čísle 3. Proto je v tomto čísle stejná fotografie souboru ZUŠ Trutnov dvakrát. Šotci nás zase převezli! Přišli až po uzávěrce...

Dnes redakci navštívili komáři. Snad vyženou šotky. Nás rozhodně ne.

Dátr a Vátr si v redakci stěžovali, že poznámka „Na rozdíl od Vátra má Dátr tmavší vlasy, tmavší pleť a větší svaly", kterou jsme otiskli ve včerejším čísle pro lepší rozpoznání Dátra od Vátra, má za následek, že jim každou chvíli někdo ohmatává svaly. „Ti lidé holt chtějí mít jistotu, nemůžeme se na ně zlobit, ale…" dodali posmutněle. To je nám opravdu líto, hoši, mysleli jsme to dobře!

„Zapaříme!" Tento výrok zazněl halasným, leč křehkým hláskem pod okny redakce krátce po skončení večerního programu pro děti ze souborů. Kdo jej vypustil? Kdo narušil klidný pracovní večer redakce? Ač výrok zřejmě nepatřil naší skupince s červenýma očima, připomněl nám, že přehlídka se přehoupla přes polovinu a také my se můžeme těšit na zasloužený odpočinek.

Hrocháček si zahrál v představení! Způsobil tím však porotě velké rozpaky, protože podle propozic Dětské scény musí být v daném představení většina, tedy víc než polovina hrajících do 15 let. „Tady však bylo nad stanovenou věkovou hranici 50% účinkujících! Přemýšleli jsme, zda nebudeme muset představení z DS diskvalifikovat," sdělil nám důvěryhodný zdroj přímo z poroty. „Jenže jsme nevěděli jak, když už bylo odehráno, tak jsme to nechali být." (Hrocháčku, Hrocháčku, příště se netlač všude!)

DNEŠNÍ PROGRAM

ÚTERÝ – 19. 6. 2007

8.30 - 12.00		dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30		semináře pro dospělé
14.00 - 16.20		4. blok vystoupení souborů
14.00	ND	**O kocouru, kohoutu a kose**, Horní-Dolní, ZŠ Sloupnice
14.45	kino	**O slepičce kropenaté**, BUBU, klub dětské kultury Vsetín skupina A
15.25	kino	**Po(hádka)**, dddd, ZUŠ Děčín
16.00	Trdýlko	**Havěť všelijaká**, Bubliny, Dramatická školička Svitavy skupina B
15.25	Trdýlko	**Havěť všelijaká**, Bubliny, Dramatická školička Svitavy
16.05	kino	**Po(hádka)**, dddd, ZUŠ Děčín
16.45 - 17.45		diskusní kluby seminaristů
16.45 - 18.45		dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících ve 4. bloku
17.00 - 17.45		diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 4. bloku
18.00 - 19.30		seminář k inscenacím 4. bloku
20.15 – 20.30		večerní doplňkové představení
	ND	**Obrazy ze života Acylpyrinků**, Divadelní soubor HOP-HOP, Ostrov

MILÁ THALI!

Pracuji s dětmi už takřka 20 let a stále mi dělá problém rozpoznat texty vhodné k recitaci a k recyklaci. Můžete mi pomoci?

Mojmír, 48

Pokud to trvá již dvacet let, jedná se o opravdu závažný problém. Ve vašem případě bych je snad rozlišovala leda hmatem, podle kvality papíru.

Jsem pouhý divák, ale také bych se chtěl postavit na jeviště. Jak to mám udělat?

Oliver, 32

Sedej si zásadně do první řady a udržuj oční kontakt s hercem. Pro jistotu s každým, který se na jevišti objeví.

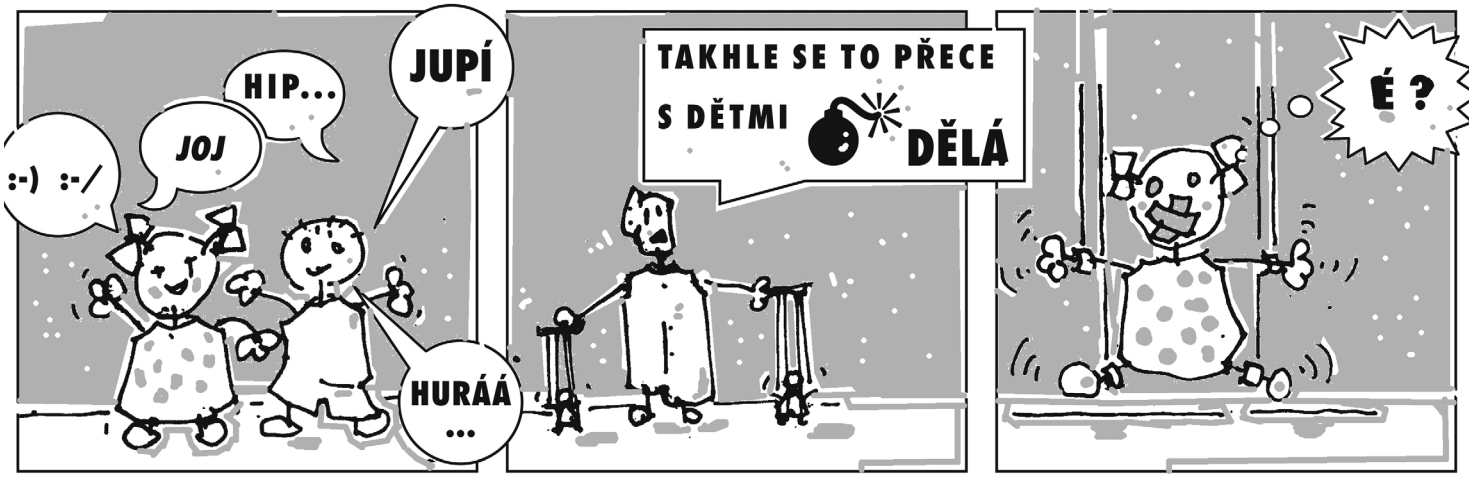
POZNÁTE JE?

Správná odpověď k hádance z čísla 3:

1-E, 2-K, 3-J, 4-M, 5-L, 6-H, 7-A, 8-B, 9-G, 10-C, 11-D, 12-I, 13-F

BLAŽKOVÁ - DÍL 7. - TAKHLE SE TO PŘECE ...

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 4.

DĚTSKÁ SCÉNA

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 19.6. 2007 v 2.50. Vychází 19.6.2007 v 11.00 . Náklad – 350 ks.

Slovo poroty 84-85

Dokonalé fotografie všude

KDO JE KDO 3 94 - 95

Milá Thali
Viděl jsem dnes Acylpirinky a chci se zeptat, jak to mám udělat, abych byl nejdříve tak roztomilý ...
strana 96

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

středa - 20. června **TRUTNOV 2007** **číslo - 5.**

ÚVODNÍK

Tak to vidíte, nakonec nezaprselo! Takže našim včerejším přesunům z Národního domu do kina a Divadýlka Trdýlka příroda nijak nebránila, my jsme mohli jít volným krokem a někteří stihli i zmrzlinu...

Nebylo vedro a ani zima, jen komáři sužovali redakci po celou noc a značnou měrou přispěli k urychlení sazby.

Tentokrát vám nabízíme k zamyšlení téma site specific – divadla v nedivadelním prostoru a pokoušíme se o souvislosti s dílnou Tomáše Žižky. Ptali jsme se lidí, kteří už mají nějaké zkušenosti v této oblasti i s dětmi.

Některé seminaristé z dílen pro dospělé přinesli do redakce své příspěvky a my je otiskujeme. S radostí. Pokračovali jsme v mapování činnosti v dětských i dospělých dílnách a přinášíme podrobnější informace.

A také jsme viděli Acylpyrinky v akci.

S urputností paparazziů jsme sledovali organizátory Dětské scény, abychom vám je mohli představit v posledním dílu rubriky Poznáte je? Správné odpovědi odhalíme slavně zítra, stejně jako přezdívky redaktorů – s těmi to ale nebude tak jednoduché.

Též tušíme, že se na zítřejší večer něco tajemného chystá pro děti ze souborů a někteří z nás budou u toho.

Ani medvěd nelenil a pilně zkoumal a zlobil tak, jak je to v jeho povaze. Možná jste ho někde zahlédli. Pohyboval se vždy v nejlepší společnosti.

Tak zase zítra, na čtenou – a naposledy.

za redakci – tu bdělou i už spící, Chropáček

▪

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

DIVADLE V NEDIVADELNÍM PROSTORU

Není náhoda, že jednu z letošních dílen pro dospělé vede Tomáš Žižka. A už vůbec není náhoda, že většina dětských dílen je inspirována různými místy v Trutnově. My jsme šli ještě dál – nabízíme vám některá teoretická východiska, z nichž divadlo v mimodivadelním prostoru vychází a také pohledy osobností, které s ním mají zkušenost a nebo o něm uvažují. Nechybí ani úryvky z diplomové práce Site specific v neprofesionální tvorbě Lucie Matyášové, kterou obhájila v roce 2005 na JAMU v Brně.

Z diplomové práce L. Matyášové

Záměry site specific :
1. přivést diváka do netradičního prostoru
2. znásobit skrze prostor výpovědní hodnotu divadelního představení
3. ozvláštnit prostor každodennosti skrze divadlo
4. přinést divadlo do míst, kde se s ním lidé nesetkají
a jiné (str..28)

„Site specific chce proměňovat každodennost prostoru. Prostor, který se stane hlavním prostředkem umělecké řeči divadla, má náhle pro diváka jinou výpovědní hodnotu. Hodnotu vlastní, kterou můžeme nazývat třeba geniem loci, a tuto navíc znásobenou divadelní událostí, která se v prostoru odehrává. Tato vzájemná komunikace divadla a zvláštního místa může mít i různé přesahy (sociální, kulturní, politické…). Site specific se může dít například i jako upozornění na současný stav, v jakém se prostor nachází (např. chátrající historické budovy). Může sloužit i jako jakési ohlednutí za minulostí, varující nebo třeba nostalgické (příkladem prvního je site specific skupiny mamapapa vytvořené pro vnitřek Stalinova pomníku na Letné, příkladem druhého projekt stejné skupiny, nazvaný „Demolice" v opuštěných továrních halách ČKD). Záměrem nezrealizovaného site specific projektu Evy Tálské „Létající divadlo" bylo získávání prostředků na opravu opuštěných městských domů." (LM 28)

Fáze tvorby autorského site specific:

1. Od prostoru k inspiraci – proces zkoumání, objevování a inspirování se místem, a i když později může jít o práci v týmu, podle Matyášové „v úplně počáteční fázi tvorby je důležité dát prostor individuálnímu vnímání a pocitům, prostor fantazii a představivosti každého člena týmu." (62). Hovoří o využití techniky brainstormingu, o snění v prostoru, o spojení nějakého prostoru s fantazií a s asociacemi, které v tvůrcích dané místo vyvolává. Některá představení pak mají jasnou dějovou linku, jiná pracují spíš s různými rozehranými divadelními obrazy.

2. Od inspirace ke scénáři – výběr z nápadů, snů a fantazií. Nápady jsou pojmenovávány a zapisovány, vzniká základ budoucího scénáře, který se bude dál v procesu tvorby zkonkrétňovat, upřesňovat nebo měnit podle toho, jak v daném prostoru obstojí. V této fázi vystupuje do popředí role hlavního koordinátor (režiséra), který volnou tvorbu dokáže zavčas nasměrovat do pevných kolejí a zavčas dá vědět, s čím se bude v týmu dále pracovat.

3. Od scénáře k divadelnímu tvaru – tato fáze zahrnuje i vybavování prostředí technickým zázemím (světla, zvuk). A samozřejmě hercovo sladění se s prostorem po fyzické i psychické stránce. Herci musí být dán prostor si místo „zažít", osahat si jej, vstřebat jej do své práce a herecky jej ovládnout.

4. Od divadelního tvaru k divákovi – musí se určit prostor pro diváka. Bude publikum statické nebo mobilní? Bude mít v představení nějakou roli? Divák by měl své místo i roli v představení pochopit a cítit se v ní v rámci možností bezpečně. „Tvorba autorského příběhu vzniklého na základě nápadů účastníků projektu může být značně zdlouhavým procesem. Tento proces klade velké nároky na vedoucího (režiséra) projektu, a to tím větší, čím menší je vyspělost nebo divadelní zkušenost členů týmu. Zároveň by ale tento proces mohl zaručovat zvláštní sepětí příběhu s prostorem, a to díky způsobu, jakým příběh vznikal. Další výhodou může být originalita, kterou autorské scénáře mají, v tomto případě originalita dvojnásobná – prostoru a příběhu." (s.62 - 65)

Druhy site specific

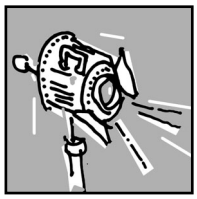
a/ hledání prostoru na základě scénáře – hledání vhodného prostoru pro již existující text

b/ tvorba představení na základě prostoru – autorská, často kolektivní tvorba

c/ spojení prostoru s existujícím scénářem – na začátku stojí prostor, k němuž se vybírá již existující scénář (24 – 26)

Site specific a věk neprofesionálních tvůrců

S jak starými (vyspělými) lidmi (dětmi) a jakým způsobem lze uskutečnit představení v autentickém prostředí? „Tvorba směřující od prostoru k představení bývá většinou kolektivní a vyžaduje tedy větší zralost, vyspělost a kreativitu účastníků. Tvorba, kde stojí na začátku příběh, který posléze do specifického prostoru přeneseme, neklade na tvořivost, fantazii a další schopnosti takové nároky. Já za věkovou skupinu, která je již schopna složitější umělecké práce v prostoru, budu pokládat spodní hranici adolescence, tedy hranici patnácti let. (…) Hranici patnácti let zmiňuji především pro představení probíhající v linii „od prostoru k příběhu". Vezmeme-li do úvahy opačný postup, kdy se do prostoru vstupuje s jasně daným příběhem, můžeme říci, že zde se věková hranice snižuje. Měřítkem je v tomto případě „pouze" dětská schopnost hrát divadlo, protože ta se s přesunutím do zvláštního prostoru výrazně měnit nemusí. Záleží potom na režisérovi, jak dokáže dětské herecké jednání sladit s prostředím a nakolik jim dá možnost prostor dostatečně fyzicky zvládnout. (…) Podle režisérky Evy Tálské, která má velké zkušenosti s prací jak s profesionály, tak s amatéry, může být však práce v nezvyklém prostředí s amatérským souborem dokonce jednodušší než s hercem profesionálním. Profesionální herec totiž může být příliš fixován na svůj tradiční divadelní prostor a na svůj způsob hraní v něm. Amatéři (neprofesionálové), kteří oproti profesionálům takové zkušenosti nemají, mohou práci v prostoru brát jako přirozenější a snadněji se mohou hraní v prostoru přizpůsobovat." (s. 80)

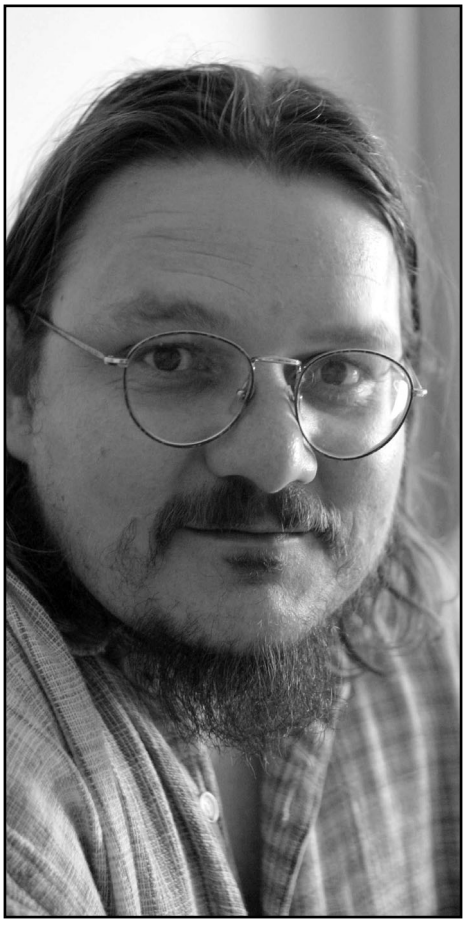
Pohledem Romana Černíka

1. Máš nějakou zkušenost s inscenováním divadla v nedivadelním prostoru? Pokud ano, tak jakou.? Obzvláště, je-li s dětským či hodně mladým souborem.

První, co mne napadlo, byly naše „paradivadelní akce v Aši, ta asi nejsilnější byla při vernisáži výstavy Adrieny Šimotové a pracovali jsme v Aši na zahradě muzea s kamennými káděmi po starých papírnách. Bylo to s tehdejšími gymnazisty (Anna Trčková, Radek Bednář, Pavla Bušková a spol.). Ono v Aši jsme tehdy pracovali hodně nedivadelně, tam totiž divadlo nebo opravdu divadelní sál nebyl. Hráli jsme na ulici, ve škole na chodbách, a pak jsme vstoupili do staveniště a udělali přímo tam Krále Ubu a oni se pak tamní radní chytili za nos a ten prostor nechali dodělat na takový komorní docela slušný sálek. Myslím si, že k těmto postupům je třeba jisté dospělosti a tedy alespoň pubertu. Takže s dětmi jsme dělali třeba v Merklíně spíše takové hrátky s místem, ale ne pro diváky. Fotili jsme živé obrazy v krajině nebo u staveb ve vsi a vymýšleli si na místě příběhy, tohle dělám pořád rád i se svými studenty v našem Ateliéru na fakultě. No a jinak už jsem dělal různě třeba na nádraží, na jatkách, v kostelích, klášterech, v synagoze, v komunistickém památníku v Buchenwaldu nebo v garážích, staré továrně či starém pivovaru.

2. S jakými obtížemi se inscenátoři divadla v nedivadelním prostoru podle tebe mohou potkat?

Odmyslím řadu technických a bezpečnostních rizik, která snad každý, kdo se pokouší o site specific, samozřejmě řeší a počítá s nimi, jako že někam se prostě nemůže, jinak by se mohlo spadnout a tak podobně. To je pro účastníky i jejich diváky. První skutečnou obtíž vidím takovou trochu koncepční. Jde o to, že někdy se tvůrci rozhodnout místo jen využít nebo dokonce zneužít pro svůj často jen komerční prospěch. To jsou velmi často takové ty hry na nádvořích hradů a v zámeckých zahradách. Prostě něco, nějaké to divadlo se vezme, nejlépe Lucernu nebo Goldoniho, a oni to lidi mají rádi, tak se hraje. Je vlastně jedno, ta romantika stmívání a obrysu hradem funguje vždycky. Přiznám se i to jsem dělal, ale už mne to nezajímá.

Druhá obtíž je vyladit se s místními lidmi. Je to někdy trapné, když tvůrci se přijedou realizovat. Třeba na místo a jeho výtvarné souvislosti jsou citliví, ale k místním lidem už ne. ono je pravda, že někdy ten, kdo jen nahlíží, vidí věci, na které místní už zapomněli nebo rezignovali, někdy to můžou být i docela bolavé jizvy. Mne právě to setkávání teď a tady zajímá nejvíc. Zkouším svou divadelní práci vést směrem k artikulování nějaké zprávy o místě a jeho čase a k tomu potřebuji také místní, hodně mne baví, když se pak i sami podílí na výsledku. To je moment, který může zůstat i po skončení projektu, třeba se v místě probudí nějaké nové vlastní aktivity. Něco se nezboural, někomu se dá prostor k činnosti, potkají se lidé, co si padnou do noty a dosud neměli příležitost. Tedy hodně mých zkušeností je ze Sudet a tam je spolkový a vůbec společenský život jiný než třeba na Jižní Moravě.

Asi by toho bylo více, jako že potřebuje člověk mít i technické věci jinak, že potřebuje zajistit bydlení, jídlo a tak. Ale v tom je taková práce zajímavá. Vyžaduje spolupráci, pořád a silně. Ale to už není úskalí, to je vždy výzva.

3. Co je na inscenování divadla v neobvyklém prostoru lákavé?

To už jsem asi řekl. Taková práce je vzrušující, jde vždy o objevování jak vlastních možností, dráždění vlastní fantazie a schopností, tak také a možná především objevování možností divadla v kontextu prolínání disciplín od divadla přes architekturu, historii, etnografii, sociologii, kulturní a sociální antropologii až k mé oblíbené komunitní pedagogice. A pak taky nikdy nejde o nějaký provoz, takové projekty vznikají ze svobodného rozhodnutí a končí svým naplněním, jsou jedinečné. Pro mne osobně je to vždycky o takovém jitření pozornosti a objevování nevšedních pohledů třeba i na známé věci, prověřování neobvyklých spojení, odhalování jiných věcí, setkávání s lidmi. To je myslím i pro mladé lidi inspirující, podle toho, co vidíme už za sedm let naší práce na Jižním předměstí, tak to mohu jen a jen potvrzovat.

Pohledem Aničky Trčkové

1. Máš nějakou zkušenost s inscenováním divadla v nedivadelním prostoru? Pokud ano, tak jakou? Obzvláště, je-li s dětským či hodně mladým souborem.

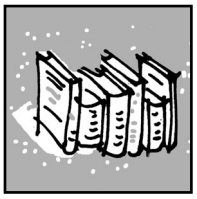
Zkušenost s inscenováním divadla v nedivadelním prostoru máme- jednak vytváříme každoročně pouliční představení (hrajeme ho v Aši v parcích, na Chebských dvorcích, hráli jsme také v Bechyni, Ostrově, v roce 2003 jsme ve spolupráci s Mamapapa o.s. (naše občanské sdružení zastřešující dětské a studentské a jinak mladistvé divadlo se jmenuje Karel Ašler) „vyrobili" divadelní představení - projekt site specific - na bývalých ašských jatkách - v místní pozapomenuté architektonické památce. A vyvrcholení naší celoroční činnosti se odehrává na festivalu Ašlerky - v klubu, hospůdce, která také není tradičním divadelním prostorem.

2. Co je na inscenování divadla v neobvyklém prostředí tak lákavé?

Tento způsob je zajímavý hlavně atmosférou, kterou prostředí jiné než divadelní poskytuje. Atmosféra i „terén" dotvářejí děj i jednání postav v něm se vyskytujících. Jedná-li se o venkovní prostředí, musí děti či studenti využít jiných výrazových, pohybových, hlasových technik, získávají nové zkušenosti v kontaktu s diváky, kteří nejsou „svázáni slušným chováním v divadle" (mohou se tedy hlasitě projevovat, vstupovat do děje...).

3. Jaké potíže inscenování v neobvyklém prostoru přináší?

Myslím, že potíže vyplývají z výše popsaného - děti, studenti se musí popasovat s novým „terénem", s jinou akustikou, větší svobodou diváka... ale potíže asi nevyváží klady, jež práce v nedivadelním prostředí přináší.

Pohledem Venduly Kecové, za svobodna Tampierové

Co se Vám vybaví, když se řekne „divadlo v nedivadelním prostoru"?

Vybaví se mi staré nádraží v Plzni, klášterní zahrada v Bechyni, desítky jarmarků ve městech po celé České republice, ale hlavně velice náročná divadelní práce...

Zažila jste něco takového (jako divák či tvůrce), můžete to konkretizovat?

Jako divák jsem zažila spousty představení na různých festivalech, které se konaly pod širým nebem. Velice na mě zapůsobilo představení tanečníka Buto, které se odehrálo ve staré opuštěné budově nádraží v Plzni. Tento nedivadelní prostor ještě umocnil můj zážitek z představení. A jako tvůrce jsem hraní v nediva-

delním prostoru zažívala dost intenzivně po dva roky, kdy jsem hrála s divadlem Kvelb, které se živí pouličním divadlem.

Chtěla byste tento typ divadelní tvorby vyzkoušet i s dětmi? Co konkrétně byste chtěla zkusit, jaký nedivadelní prostor Vás pro práci s dětmi láká a proč?

Tento typ divadelní tvorby bych s dětmi ráda vyzkoušela. Téma by se muselo vztahovat přímo k místu dění. Láká mě to zejména proto, že je fajn si vyzkoušet také něco jiného, než „klasické" hraní v divadle a také si myslím, že výběr místa by mohl děti více motivovat při tvorbě inscenace.

Jaká omezení a výhody má podle Vašeho názoru práce v nedivadelním prostoru s dětmi?

Nedivadelní prostor má omezení takové, že zkrátka není „vhodný" pro hraní divadla. Technické zajištění je, dá se říci nulové (není kam pověsit kulisy, povrch je nerovný, vadí okolní hluk a další a další....).Ale právě pro tohle všechno může být pro děti tvorba představení a řešení různých komplikací v nedivadelním prostoru lákavá a o to větší bude také jejich radost z překonávání všech překážek a úspěšného dokončení inscenace.

Pohledem Lucie Matyášové, členky sdružení Augusto a bývalé členky brněnského Studia Dům

Co se Ti vybaví, když se řekne divadlo v nedivadelním prostoru?

Napadá mne dobrodružství, výzva, zcitlivování se, otevření se úplně jinými póry. A potom vlastně už je to víceméně stejná práce jako každá jiná. Tvořivá, samozřejmě. Je to výchozí bod, se kterým potom dál pracuješ. Práce a tvorba.

Když se řekne děti do patnácti let a site specific – co Ty na to? Chtěla bys to s dětmi v nedivadelním prostoru někdy zkusit?

My už nějaké malinké střípky takových představení děláme na našich akcích s Augustem. A myslím si, že je to hodně baví, že to fakt láká. Nedostala jsem se k nějakému delšímu projektu – tedy vlastně ano, když jsem pracovala v Boskovicích, tak tam jsme dělali v synagoze – a myslím si, že je to dobrá cesta. Jednak kromě takových těch schopností spolupráce si myslím, že jim to může otevírat vidění věcí, může jim to pomoct v představení – záleží na tom, jaká je to cesta, jestli vyjdou z prostoru nebo třeba přichází s příběhem. Takže říkám ano.

Jaký prostor myslíš by děti lákal, popřípadě jaký by lákal Tebe?

Já si myslím, že by je v podstatě bavil jakýkoli prostor, i třeba reálné prostory – prostory školy, kuchyně, kdy třeba vyjdou z prostředí, ani ho nijak nepřemění, jen tam zasadí výjevy ze života. Pohádky by se jim určitě dobře dělaly v reálných prostorách – hrad, les, na zámku.

Jaké výhody a nevýhody taková práce s dětmi skýtá?

Nevýhody – pro děti – určitě organizace, zajišťování věcí, kam můžeš, kam nemůžeš, bezpečnost dětí, přizpůsobování řádu těch objektů. Taky si tam všechno musíš natahat – techniku atd. Výhody to může mít i pro obce – může to zatraktivnit ta místa, přilákat na místa lidi, kteří by třeba na zušku nepřišli.

sestavil Břucháček, Chropáček a Plecháček

SLOVO POROTY

O KOCOURU, KOHOUTU A KOSE, HORNÍ – DOLNÍ, ZŠ SLOUPNICE

Eva Sychrová a její soubor Horní-Dolní ze Sloupnice nejsou na Dětské scéně žádným nováčkem. Práce, která má tato vedoucí za sebou, je úctyhodná a svědčí o tom, že dobře učit dramatickou výchovu lze také na docela obyčejné základní škole v rámci nepovinného předmětu. Pohled na děti ve věku od 12 do 15 let, z nichž někteří se inscenací O kocouru, kohoutu a kose loučí s tímto souborem, byl velmi příjemný. Vesměs jsou kultivované jak po stránce pohybové, tak po stránce mluvní a disponují solidní mírou vybavenosti (samozřejmě v závislosti na délce práce v souboru). A tyto klady konstatovali shodně seminaristé na podvečerní diskusi, tak členové lektorského sboru.

Pochybnosti a otázky, které inscenace vyvolala, mají původ především v dramaturgii. Tím základním problémem je konflikt mezi zvolenou látkou, anekdotickou pohádkou Boženy Němcové, blízkou humorkám z kocourkovského okruhu o bláznech a hlupácích, a tématem, respektive tématy, která se na tento příběh snažila vedoucí se souborem „našroubovat". Zdůvodňovat a vysvětlovat vtip (protože tato pohádka je svou podstatou rozvedeným vtipem) a snažit se z něho vyvozovat vážně míněné mravní či jiné naučení, je stejně pošetilé jako nemožné. Proto vyznívají rámcová situace na trhu a závěrečné poučení („Bez práce nejsou koláče") nevěrohodně a násilně.

Vedoucí získala nedávno šikovnou spolupracovnici, která do inscenace složila vcelku pěkné písničky. Potíž je však v tom, že jsou žánrově ze zcela jiného soudku a inscenaci příliš nepomáhají. Málokdy posouvají děj, jsou spíše ornamentem a někdy dokonce představení retardují.

Zvolené prostředky jsou různého řádu a různé kvality. Vedle pěkného nápadu využít k ukončení jednotlivých epizod a k podtržení point zastavení akce do štronza se tu neobratně pracuje se světlem (zbytečné a příliš časté stmívání po jednotlivých scénách); nedůsledná je také práce s prostorem a nahodile se tu mísí rekvizity reálné, imaginární a zástupné. Nedořešené je i zobrazení zvířecích postav. Zejména kohout a kocour jako statické hračky nemají – tak jak jsou zde použity – šanci fungovat na jevišti, jak to vyžaduje jejich role v příběhu.

Jaroslav Provazník

O SLEPIČCE KROPENATÉ, BUBU VSETÍN

Sympatické loutkářské představení vsetínského souboru, který se zjevnou samozřejmostí do své inscenace integroval dívku na vozíčku.

Dramatizace použité předlohy Františka Nepila má jedno úskalí: obsahová složka příběhu chce v sobě nést – sice oslabené, ale přece jenom – ponaučení. Zároveň prostředky, kterými je příběh vyprávěn, využívají absurditu a nonsens. Didaktickou vrstvu, o kterou dramatizace příběhu usiluje, tudíž nelze brát vážně. Pohrávání si s nonsensy je silnější a hodnověrnost ponaučení rozrušuje. A to, že si soubor k dramatizaci přidal svou závěrečnou pointu bylo naprosto v řádu textu, ale ještě více rozostřilo ono „nešťastné" ponaučení. Takže nakonec je vůbec problém stanovit, o jaké poučení v jevištním příběhu jde.

Z výtvarného hlediska jsou dobře trefené loutky slepiček. Loutky ostatních zvířátek už mají omezenější možnosti animace. Z postav lidského světa nejlépe vychází přijímací komise konzervatoře, neboť té neschází stylizační zkratka. Na postavách Babičky a Selky ulpívá zpřízemňující realistický detail. Nejednotnost výtvarných prostředků se ovšem nejsilněji projeví, když slepice Kropenatá se ocitne ve městě a zvoní u dveří, jež jsou představovány ostatními členkami souboru a které otevírá postava paní Kadlecové, postava bez dalšího výtvarné charakterizace. Oproti neorganické proměně kurníku (potažmo babiččina domku) v kulisu města, se v inscenaci podařilo jednoduchou a funkční proměnou slepičího hřadu vytvořit prostor pro situaci přijímacích zkoušek na konzervatoři.

K pozitivům představení patřil kultivovaný projev dívek, na obstojné úrovni zvládnutá hra s loutkou a vůbec dobrá kolektivní souhra.

Václav Klemens

HAVĚŤ VŠELIJAKÁ, BUBLINY, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA SVITAVY

Příjemný a milý zážitek od Jany Mandlové a dětí z jejího souboru Bubliny. Pásmo z nonsensových básniček (E. Frynta, I. Štuka, P. Šrut a další), které jsou šikovně seřazeny a spojeny, je nepopisným způsobem rozehráváno skupinkou osmi a devítiletých dětí. Jejich zaujetí a radost ze

Havěť všelijaká, Bubliny, Dramatická školička Svitavy

hry diváka okamžitě oslovují. Děvčata a kluci dokáží vyjádřit nadsázku a humor jednotlivých básniček. Jsou si vědomy své úlohy v rámci celku, jasně nám sdělují vztah mezi sebou. Pracují s nepopisnými rekvizitami, které nikdy nevytváří pouhou ilustraci básniček, ale dále umocňují . Úkoly, které děti v této inscenaci měly, splnily víc než dobře – naučily se dobře mluvit, cítit prostor, komunikovat mezi sebou. Jediné, v čem jsou ještě rezervy, je zpěv. Zhudebněné básničky jsou samy o sobě asi velice pěkné, ale pro děti v daném okamžiku asi pěvecky zatím dost náročné. Ale to pro ně může být další úkol. Představení jasně ukázalo, že pokud jsou děti citlivě vedeny , přijmou svůj jasný úkol a jsou přesně odhadnuty jejich možnosti, potom si dokáží udržet i svou radost ze hry.

Jaroslav Dejl

PO(HÁDKA), dddd ZUŠ DĚČÍN

Inscenácia „Po(hádka) súboru „dddd, ZUŠ Děčín" vznikala približne dva mesiace a súbor v tomto zložení spolu pracuje len jeden rok. Počas relatívne krátkeho obdobia tak musel splniť niekoľko úloh naraz. Od zvládnutia hereckých a inscenačných výrazových prostriedkov až po prípravu divadelného tvaru na motívy pohádky z knihy Stanislava Filipa „Jak cikán rozplakal princeznu". Prejav protagonistov dáva tušiť, že z hľadiska ich prípravy sa súboru mnohé podarilo za jeden rok dohnať.

Inscenácia ponúka dva herné plány. Jedným je plán rozprávky a druhým plán konfliktu chlapcov a dievčat v súbore. Princíp scudzovania sa postáv z plánu rozprávky do plánu konfliktu, sa zdá byť miestami nad sily súboru. Problémom sa javí hlavne prepojenosť týchto plánov, až sa zdá, že prebiehajú izolovane a snaha o ich prepojenie niekedy pôsobí až nelogicky.

Problematickým sa javí aj výtvarné riešenie rozprávky. Paraván je niekedy len miestom, kde sa herci schovajú, inokedy sa tvári ako dekorácia. Výtvarné riešenie rekvizít a narábanie s nimi je nejednotné - imaginárne dvere sú vlastne plachta, ktorá sa zamyká reálnym kľúčom. Silne štylizovaná koruna kráľa sa bije s reálnou bábovkou či cibuľou..

Hip – hopový štýl prejavu v pláne konfliktu, vrátane civilného oblečenia protagonistov, núti diváka položiť si otázku, prečo si mladí teenegeri zvolili práve túto rozprávku? A prečo tá naivita výrazových prostriedkov pri jej uchopení? Naviac téma konfliktu sa počas predstavenia nevyvíja a po celý čas je vymedzená negatívne. Vzťahy medzi protagonistami tak nemajú záverečnú pointu či východisko. Na pozadí toho motív zblíženia, ktorý je obsiahnutý v rozprávke, zaniká a pointa rozprávky vyznieva rozpačito.

Nevyjasnenosť, ktorý z hracích plánov je pre predstavenie nosný, tak v konečnom důsledku uberá na účinku a zrozumiteľnosti ako téme rozprávky, tak aj téme generačného konfliktu.

Napriek všetkým výhradám z inscenácie ako aj z práce súboru cítiť úprimnú snahu veci divadelne uchopiť a ak súbor za jeden rok dokázal vyrásť až k výsledku tejto inscenácie, rozhodne si netreba nechať újsť inscenáciu najbližšiu.

Peter Janků

DNES HRÁLI

O kocouru, kohoutu a kose

O slepičce kropenaté

Po(hádka)

SEMINÁŘ K INSCENACÍM 4. BLOKU

Tentokrát to zpočátku vypadalo, že se v předsálí kina Vesmír poztrácíme, ale pak dorazil celý průvod seminaristů a tak mohla diskuse nad shlédnutými inscenacemi úspěšně začít.

Na inscenaci souboru Horní – Dolní O kocouru, kohoutu a kose ocenil zástupce semináře A hudbu, muzikální vybavenost souboru, snahu zapojit do hry větší skupinu dětí, vytvoření prostoru pro využití jejich dovedností v rámci inscenace. Na druhou stranu zapojení všech vedlo k rozmělnění a inscenaci chybí ústřední postava. Dále ocenili dílčí prvky jako úvodní jarmark, práci se zkratkou a s rekvizitou (koruna, žezlo) a štronza ukončující jednotlivé obrazy. Mezi problémy inscenace jmenovali nedotaženost scénografie (imaginární, zástupné i ilustrativní rekvizity případně loutky), nepřesnost v zacházení s kosou a s prostorem (trhání trávy atd.). Komplikované bylo pro seminaristy také stanovení tématu – od poučného přísloví o koláčích bez práce po negativní rysy osobnosti tří bratrů. Inscenaci také padal temporytmus, což po dotazu moderátorky diskuse M. Poesové připsali nadbytečné a stereotypní hudební složce, která inscenaci neposouvala vpřed. V rozpravě radil P. Janků důsledně číst prostor jeviště a jednáním vytvářet a dodržovat vztah postav k prostoru. V této inscenaci šlo o pohyb poddaných po neposečené /posečené louce atd. Konstatoval, že zanedbávání prostoru se týká řady dětských inscenací a přitom jde o finančně nenáročný prostředek. Stejně tak je potřeba věnovat pozornost použití paravanů, příchodům na scénu atd. Námět inscenace O kocouru označil L. Richter za nevhodně zvolený, neboť ze tří anekdot o hlupácích nejde udělat poučný příběh. Na závěr zazněla z pléna pochval souboru za propojenost a příjemné spolubytí dětí na jevišti.

Seminaristé třídy C se tentokrát věnovali souboru BUBU a pohádce O slepičce kropenaté, která se jim velmi líbila. Vyzdvihli funkční strukturu hry, jednotné loutky a zvládnutí jejich vodění. Dále chválili hudbu, řešení scény, výstavbu příběhu a sehranost skupiny. Pro pojmenování zvolili formulaci, že „je třeba se něco naučit", protože ústřední postava došla zkušeností poznání. O pohledu lektorského sboru přítomné informoval V. Klemens a pak už zaznívaly v diskusi poznámky z pléna. Dramaturgické úskalí inscenace je v poloze mezi moralitou a absurditou, děti hrají s loutkami pěkně, ale v režijní rovině jsou nedůslednosti – například chybí zřetelné zdůraznění hlavní postavy. (L. Richter) Problematický je způsob vodění loutek ostatních zvířat, kde by se nabízela možnost větší komunikace postav. (J. Provazník). Použitý paravan – domeček zde není dostatečně funkční (T. Žižka). Provokativně pojmenovala problém tématu I. Ulrychová: Čím více budou slepice na svém osobním růstu pracovat, tím spíše se dostanou do polévky.

Za otevřenost a uvolněnost dětí na jevišti pochválil Bubliny a jejich všelijakou havěť seminář D. Ačkoliv se neshodli na poměru autentické hry a připravenosti situací, šlo podle nich v pásmu o tematizaci dětské hry. Ocenili, jak si se zvolenými prostředky děti hrály (ačkoliv občas ztrácely koncentraci) a měly značný cit pro temporytmus. V další diskusi byla řeč o nastavení pravidel, která v každé části umožňovala rozehrání situací a tím byla zachována živost hry a o vztahu improvizace a fixace tvaru. (J. Provazník, L. Richter, P. Janků)

Poslední probíranou inscenací byla Po(hádka) souboru dddd, ZUŠ Děčín. V semináři B zanechalo představení příznivý dojem hlavně pro svůj humor a nadhled korespondující s věkem protagonistů, Příjemná byla také hudební složka inscenace. Problematické je však jejich herectví v civilních scénách před paravanem a ve vztahu k názvu postrádali větší tematizaci „hádky". V dramaturgické rovině seminaristům vadila především nedostatečná motivace situace rozhodnutí ke sňatku. L. Richter upozornil, že inscenace postrádá vývoj, protože začíná a končí v poloze rozhádanosti. Z pléna také zaznělo, že v práci s dětmi by jistá pozitivita na škodu nebyla – například, když jde o vyznění pohádky. I. Ulrychová dále nastolila otázku, jaká je motivace dvou kluků a děvčat k zahájení fiktivního představení pohádky. T. Žižka opět upozornil na možný potenciál paravanu.

Pohled poroty na všechny inscenace si opět můžete přečíst v patřičné rubrice.

Problémovým okruhem pro všechny semináře měl být vztah tématu a dětského divadla. Hned na začátku bylo konstatováno, že jde o příliš široký problém, než aby šel probrat v tak omezeném čase. Z diskuse vybíráme:

Téma by mělo procházet celou inscenací bez „boulí na příběhu".

K tématu je třeba přistupovat s pokorou.

Tématem nonsensové havěti je hra, v případě kohouta téma neladilo, slepička si nesla téma didaktické a Po(hádkové) téma nevraživosti neladilo s pohádkou samotnou.

Téma je klíčové pro přípravu představení. Mělo by vycházet z dětí a něco jim dávat. Rozpoznání, zda děti téma zajímá, je na vedoucím.

Důležitý je vztah tématu a konce inscenace – může téma zproblematizovat nebo dotáhnout.

Téma musí oslovit děti, pak může oslovit diváky. Nesmí jít o exhibici, ale o pozvání diváka do příběhu.

Pedagog musí být pozorný, ne jen přinášet podněty, ale vytvářet proces, během kterého mohou děti téma objevit, rozeznat, pojmenovat. Nemusí být startovním momentem na začátku tvůrčího procesu, ale pak se musí stát průběžným prvkem celého divadelního tvaru. (T. Žižka, L. Richter)

Je třeba odlišit: jaké téma dítě zajímá, jaké téma dokáže pochopit a jaké téma dokáže sdělit. (P. Janků, L. Richter)

Další diskuse měla rozbíhavý charakter a otevírala nové a nové, někdy i extrémní a akademické perspektivy. A protože už značně překročila vymezený čas, ukončila ji M. Poesová s odkazem na možné pokračování další den.

Hrocháček

DNES HRÁLI

O kocouru, kohoutu a kose

O slepičce kropenaté

Havěť všelijaká

Po(hádka)

DNES HRAJÍ...

Dnes vám představujeme poslední tři dětské divadelní soubory, které budou na letošní Dětské scéně hrát. Ach jo. Ale nebojte, o dětské stránky ani v posledním čísle nepřijdete! Vrtuli, Žerotínu a Juliím zatím přeje zlom vaz a za zajímavá setkávání se děkuje

Břucháček

...VRTULE, 3. ZŠ SLANÝ

Jak se máte?

Dobře.

Jde to.

Konečně máme volno.

Doteďka jsme většinu času byli buď na představeních nebo na dílnách a vůbec jsme neměli čas se projít po Trutnově a podívat se.

Ale jinak je to tady dobrý.

Co je dobrý?

Nový známosti.

Atmosféra divadelní...

Mně se líbí to, že uvidíme práci těch ostatních souborů, takže se můžeme něčemu přiučit.

Jací jsou ostatní lidi na přehlídce – ze souborů?

Bydlíme v tělocvičně a jsme tam s lidma z Turnova...

Je tam jeden úžasný kluk, co má úplně úžasný hlas, takový velký a takový tenoučký hlas.

Jinak ti lidi tady jsou celkem příjemní.

I lektoři.

Má na tu atmosféru vliv to, že jsou tady lidi z dramaťáků?

Určitě – tady ty děcka jsou otevřenější a mnohem líp zvládají všechny situace.

Nejsou tolik nesmělí.

To se projevilo hlavně včera, na té dětské zábavě – kdyby tam byly děti, které nechodí na dramaťák, tak by to byla taková kamenná nuda. Možná by tam byli uprostřed tak tři lidi.

Jsou zvyklí na tu veřejnost.

Naše skupina dělala komedii a měli jsme na to vymyslet během deseti minut nějakou etýdku, tak jsme vymysleli Horsta a Gábi, někdo měl horor, někdo detektivku, někdo telenovelu, muzikál...

Jací jsou lektoři, jak je vnímáte?

Já mám teda úplně nejradši Františka Oplatka.

František Oplatek je nejlepší – když nám pomáhal s tou hrou...

Hodně nám v představení pomáhal vychytat mouchy.

Vždycky, když přijel k nám na zkoušku, tak jsme tam něco změnili...

Je hodně tvůrčí a má zkušenosti, je hodně nadaný.

A je i kamarád.

Pracoval někdo z vás i s jiným lektorem?

Já jsem se setkal s Jonášem Konývkou, ale je takový zvláštní, nejsem na jeho vedení zvyklý – myslím si, že je to asi tím, že nemá nějaké vyšší vzdělání ohledně toho, jak přistupovat k dětem. A ten František Oplatek prostě ví, o čem mluví, a má výborný přístup, přátelský.

My jsme byli ještě u Mirky Vydrové – bylo to dobré, že jsme se zabavili na to dopoledne, zavázali jsme si oči a chodili po městě. Bylo to dobré, ale nevím, proč zrovna k divadlu tohleto...

A s Hanou Šimonovou – u té jsme dělali improvizace celé čtyři hodiny. Mě to osobně bavilo, byla to sranda, ale bylo to furt to samé.

Mně se to líbilo, já zbožňuju improvizace.

Jací jsou dospělí na přehlídce?

Oni jsou vcelku všichni skvělí.

S těma staršíma se moc nepotkáváme.

Lektoři na večírku byli fajn, Hanka, co měla na starosti naši skupinu, byla v pohodě, přátelská...

A koho z dospělých znáte?

Asi toho pana z DAMU, pana Provazníka, ostatní neznáme.

Ještě znám toho Vojtu... s tím se známe už z dřívějška.

Proč se jmenujete Vrtule?

Takže my se jmenujeme Vrtule podle rekvizity, která byla v historicky první hře, byla to vrtule od letadla v Malém princi.

Celá Vrtule je rozdělená na tři skupiny – Hladká Vrtule, Roztočená Vrtule a Vrásčitá Vrtule a je to rozdělené podle věku. Tady je Roztočená s Vrásčitou. Vrásčitá je nejstarší, nejtalentovanější.

Chcete ještě říct něco důležitého, na co jste zapomněli?

Mě překvapilo, že my jsme asi jediní, kteří mají takové odlišné představení. To je typická rezkovina. Náš dřívější vedoucí Jirku Rezek tady byl s Písařem. On především dělá hry, které jsou hodně o tom, jak je to na světě doopravdy, co to je, ta špína. Jednou jsme hráli hru, která byla o týrání dětí, co to všechno je... Prostě ze života.

My hrajeme ty stinné stránky života. To temné, depresivní.

Některé postavy z představení Wenuše

...DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Rozhovor představitelek „...aneb Romeo a Julie" s vedoucí Hanou Nemravovou

Dovedla bys chodit jenom v ponožkách?

Jako jenom v ponožkách?

No.

Asi ne.

Piješ radši kofolu nebo ledový čaj?

Úplně nejraději mám něco jiného. Začíná to na F.

Kde všude jsi hrála?

V Naivně poetickém divadle v Plzni, v divadle Facka z Uherského Hradiště. A na základce v souboru Sluníčko, má první role byla třetí lištička v Budulínkovi. Haf.

Jaký máš názor na potrat?

Každý má právo rozhodnout se podle vlastní momentální situace. Být nechtěným dítětem není žádný med. No. Rozhodně by o otázce potratu neměli rozhodovat muži!!!

Kdyby existoval stroj času, ve které době by ses chtěla ocitnout?

Už dávno si přeji být jednou z oblíbených žen Karla IV. A ani bych nemusela být královna, tajné milenky jsou na tom někdy líp. Taky by mě těšilo být barovou zpěvačkou. Jazz, třicátá léta, dlouhé korále, cigaretové špičky, přítulní továrníci, červené airovky. A měla bych sametově chraplavý hlas. Tak.

Je možné tě vidět někdy v riflích, teniskách a mikině?

Brzo ráno nebo pozdě večer, kdy se toulám po hradišťských Vykopávkách se psem. A to je vlastně tma. Takže byste mě stejně neviděli.

Proč nemáš dlouhé vlasy?

Kdysi jsem měla období, kdy jsem se při každé „depce" stříhala. Dotáhla jsem to až na 5 mm. No a od té doby nemám dlouhé vlasy.

Které jídlo máš nejraději?

Bramborák v zimě, v létě meloun.

Co děláš ve volném čase? Máš nějaký?

Sním.

Používáš zubní nit?

Ne. Mám se stydět?

Jaká by byla největší šílenost, které bys byla schopna?

Svou největší šílenost už jsem uskutečnila. S miminkem v kočárku jsem opustila manžela, rodiče a všechny přátele a šla za velkou láskou svého života.

A lituješ toho?

Vypadám tak?

Ne.

Tak asi ne.

Jela bys někdy na horské dráze?

Ne!!!!!!!!!!!!!!!

Kdy se modlíš?

Tehdy, kdy je třeba.

Věříš na osud?

Věřím na to, že pro každého z nás jsou v životě nachystány různé cesty a cestičky. A na nás pak záleží, kterou z nich si vybereme.

Do jaké země by ses chtěla podívat?

Do Egypta. Až budu stará, budu čupr babka v širokém slamáku a budu se plavit po Nilu.

Glosy z deníku souboru Dohráli jsme

Ubytování

Ubytování dětí na Dětské scéně, konkrétně souboru Dohráli jsme, je vcelku dobré. Bydlíme v malé, útulné tělocvičně na ZŠ Rudolfa Frimla. Spolu s pingpongovými stoly a děvčaty z Veselí nad Moravou je nám dobře. Až na to hrozné dusno, které je občas k nevydržení, se nám naše ubytování líbí. Spíme sice na tvrdé zemi, ale prostě supeeeeeer. Sranda musí být...

Mája

Den, kdy jsem skoro pořád jedla!

Hned druhý den, co jsme sem přijeli, jsem se s Gabčou rozhodly, že půjdeme do cukrárny. Když jsme přišly, daly jsme si malý pohár. Potom jsme šly do pizzerie, kde jsme dostaly pizzu velkou jako kolo od vozu. Zakončily jsme to tím, že jsme si koupily Kinder vajíčko a brambůrky.

Julča

Koupání v kašně zakázáno!!!

Courání po městě je super, ale ještě lepší je, když procházku zakončíte malým osvěžením v místní kašně. Sundáte si boty, vyhrnete nohavice a hurá do vody!! Ještě že policie nechodí pravidelně na pochůzku po náměstí.

Margharitta

Boj za zdravý chrup

V pondělí 13. června jsme se před DISCO rozhodli o oživení programu. Oblékli se do pyžama, dali kartáčky do pusy a vyrazili propagovat zdravý chrup. Byla to bezva show s upoutávkou a potleskem na závěr.

by Any

...ZUŠ „ŽEROTÍN", OLOMOUC

Na co jste mysleli, když jste dnes ráno vstávali?

Že chci spát.

Že ještě nemám sbalený věci.

Že nestíhám.

Že nemám papuče.

že ta cesta vlakem bude hrozná.

Jestli to přežiju.

Jestli jsem si nezapomněla peníze.

Já už jsem se těšil zpátky, říkal jsem si, že to bude fajn, až přijedu, protože Hradec byl boží.

Máte nějaký zážitek spojený s vaším představením?

Naše představení se při premiéře dostalo do té finální fáze, kdy dojde k rozuzlení, a Anička jaksi zapomněla text. Vynechala část textu, řekla místo omámená hladová. A teď jí to přišlo hrozně vtipné, tak se rozesmála, a poté zavolala: Dorko, řekni to! A Dorka řekla: Neřeknu! Já tě zabiju, Aňo! A pak Aňa řekla: Sakriš! A vzadu byl zbytek souboru, který se zoufale. snažil nesmát se. A v zákulisí se ozývalo: Zabiju tě, zabiju tě, zabiju tě! To bylo na krajském kole, kde jsme skončili třetí.

Jak na to reagovali diváci?

Něco jako (gesto) – to jsou blbci...

Nee.

Přátelsky.

Oni z toho byli taky rozrušení, protože ono se nám celkově to představení dost povedlo a byla tam dobrá atmosféra, a potom hahahaha a zabiju tě...

Jak se vám tady líbí ubytování?

Ubytování se nám líbí zatím nejvíc.

Je tam televize, jsme spokojení.

Je to obří.

Mně se líbí ta mramorová hala, jak tam máme.

A dobře vaří.

Mohli byste srovnat ty dvě divadelní přehlídky – tady a ta ZUŠ v Hradci?

V Hradci to bylo všechno – protože to je jednou za šest let – takové precizní, doladěné, atmosféra...A ta představení tam byla opravdu kvalitní – až na nějaké dvě, Popelka...

Tam to bylo pro nás zajímavější i tematicky, tady je to spíš pro mladší lidi se mi zdá.

Bylo tam třeba třináct představení denně.

Tam nám to přišlo zajímavější, protože to bylo víc nabité.

Nejlepší byl úvod!

A tady je to takové volnější. Hrajeme jen dvakrát, máme čas na zkoušku – v Hradci to nebylo. Na zkoušku bylo deset minut.

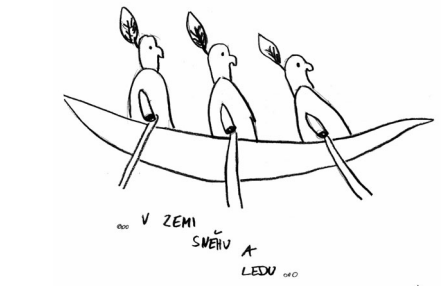
Byli jsme tam strašně utahaní. Mně to tady přijde takové pohodovější - je to kousek, nemusíme spěchat, je to všechno blízko.

Ale prostě ta atmosféra tam byla důležitá.

Chcete něco vzkázat divákům?

Je to abstraktní. K zamyšlení. Musíte se nad tím hodně zamyslet. Takové nepochopitelné. Možná byste měli jít na obě dvě předsatvení, abyste to pochopili.

A každý symbol, který vás napadne,

Ilustrace Indiánských příběhů

má svoji váhu.

A konec je až když je úplná tma.

Co je pro členy souboru nejdůležitější při tvorbě představení?

Námět - kvalitní předloha je základem dobrého představení.

Názor - náš pohled na věc, bez toho nelze.

Naslouchání - kvalitní muzice, aby nás to nabilo emocemi.

Nasycení - základ všeho.

Sex - to snad víte.

DÍLNA S MIRKOU VYDROVOU

Na začátku dílen jsme čekali na další příchozí a asi po deseti minutách se začalo. Jako první přišla na řadu seznamovací hra. Seznamovací ani ne tak na jména, ale spíš, abychom poznali charakter ostatních. Mirka rozdala každému dva papíry a pastelky a měli jsme za úkol na papír nakreslit nebo nějak ztvárnit něco, pod co jsme mohli napsat „To jsem já". Na druhý papír totéž, ale tam jsme měli napsat „To jsem taky já". Naše výtvory jsme neměli nikomu ukazovat a papíry jsme si přikolíčkovali zepředu a zezadu na tričko. Pak jsme si navzájem prohlédli obrázky a podle podobnosti ve významu jsme se rozřadili do skupin. Ve skupinkách jsme si řekli co a proč jsme na papíry namalovali. Pak jsme vymysleli slogan skupiny, který jsme poté použili v malé etudě, která měla naši skupinu přiblížit ostatním.

Pak si každý z nás měl najít předmět, který nás charakterizuje a ještě jeden, který by charakterizoval toho druhého. Skrze předmět jsme pak prezentovali sebe a někoho dalšího ze skupiny ostatním. Pak jsme každý dostal papír a měli jsme zkusit, co s ním lze všechno udělat, následně co bychom udělali, kdyby to byla nějaká autorita a nakonec vymyslet a předvést krátkou etudu, ve které by se stal papír loutkou.

Pak přišly na řadu pohybové hry, jako např. variace na hru na blázny (magory, cvoky atd.) Samurajové. Když jsme se po dlouhém sezení rozhýbali, dostali jsme papír a na ten jsme vypsali naše dobré a špatné vlastnosti, aby nám usnadnily výběr loutky, kterou budeme vytvářet. Pak jsme vyjmenovávali jednotlivé loutky, které známe (Kašpárek, Princezna, Drak atd.) a pak už následovala výroba loutky samotné.

Po tomto asi hodinovém procesu jsme naši loutku prezentovali ostatním. Předváděli jsme jak se směje, jak chodí, jak se vzteká atd. Nakonec jsme pro loutku vymysleli jméno (Hermelína, Eleonora...) a předvedli jsme krátké vystoupení pro ostatní, ve kterém se měly promítnout také charakteristické vlastnosti postavy.

Dílnu bych celkově hodnotil kladně. I přes občasné problémy s upovídaností některých účastníků byla práce svěží a v místnosti panovala tvůrčí nálada. Bohužel se tato dílna nevyhnula komplikacím, tentokrát v podobě probíhajícího představení ve vedlejší místnosti. I když musel být program poněkud upraven (posunutí pohybových her až po skončení představení), všichni odcházeli v dobré náladě a s nově vyrobenými loutkami, které se v některých případech obzvláště povedly. Myslím, že pro všechny to bylo příjemně strávené dopoledne.

Tchořáček

ROZHOVOR S MIRKOU VYDROVOU

Jak ses připravovala na letošní dílny?

Domluvili jsme na loutkářské dílně, která bude inspirována městem Trutnov a jeho historií. Nakonec jsem ale dílnu zaměřila na provokaci loutkářského myšlení a také aby účastníci dílny měli možnost vycházet ze svých vlastních nápadů. Součástí dílny je také výroba loutky a zdálo se mi zajímavější nechat tomu více volný průběh.

Máš víc variant programu dílen?

Jo, třeba včera to bylo trochu jiné než dneska. Ten směr je stejný, ale mění se jednotlivé hry, trochu záleží i na obsahu, který sami účastníci vkládají. I když nejvíc je pro mne důležitá atmosféra – nejde o to z někoho vychovat za tři hodiny loutkáře. Spíš umožnit setkání a inspiraci loutkou - většina dětí s ní nikdy nepracovala.

Můžeš mi říct, proč se tyto dílny konají pouze uvnitř?

Nepracujeme pouze s loutkou, ale také potřebujeme různé předměty. To by se dejme tomu venku najít dalo, ale nebylo by to tak pohromadě. Navíc pro výrobu potřebujeme specifický materiál, tedy aspoň pro tu jednoduchou výrobu, kterou dětem ukazuji. Vyžaduje to taky trochu přemýšlení, soustředění a tak se to vevnitř prostě dělá lépe.

A co si myslíš, že se na dnešní dílně povedlo a co se naopak nepovedlo?

Byla tu dobrá a tvůrčí atmosféra. Myslím, že loutky, které si děti vytvořily, jsou nápadité a s mají i určitý obsah. A co se nepovedlo? Chyběl nám čas na větší rozehrání vyrobených loutek. Ale ukrátit předchozí cvičení, hry a povídání taky myslím nejde. Nevím, jestli by bez toho zase vznikly tak dobré loutky.

Děkuji za rozhovor.

Tchořáček

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

SouboryHorní-Dolní - ZŠ Sloupnice, BUBU – klub dětské kultury Vsetín, dddd – ZUŠ Děčín a Bubliny – Dramatická školička Svitavy

Zdarec! Tentokrát se dostanou Hoši z JAMU bez zbytečných cavyků rovnou k věci, děcka! Když na Nivy dorazily všechny soubory, započali jsme diskusní blok jako obvykle. Vyzuli jsme děti, představili jsme se jim svými pravými jmény a dohodli se na pravidlech, která se budou v čase, v němž nám jsou děti svěřeny do péče, dodržovat. Poté jsme si zahráli několik her, aby se děti vyřádily teď a ne až během vášnivého debatování, které se kolikrát dotklo i některých. Vše probíhalo hladce až na občasné hrbolky na naší cestě ke smysluplné diskusi, ale ty jsou zanedbatelné. Pak proběhla reflexe inscenací na balicí papíry (jimiž jsme ve zdejších kuloárech proslulí).

Začala diskuse dle obvyklého modelu. Divák, tvůrce, další inscenace, divák, tvůrce.... Alena. Komunikace byla opravdu obtížná. Ano, byli jsme unaveni z přílišného přemýšlení o způsobu, jak diskuse ještě zlepšit, z počasí, dokonce i z náročných diskusí s pedagogy oplývajícími letitými zkušenostmi. Možná již nejsme tak živí a veselí jako na začátku přehlídky, ale spíše umrtvělí a posmutnělí ... Na diskusi bylo včera řečeno a zapsáno méně než obvykle. Stačí pohledět na níže uvedený soupis zmíněných kladů a záporů včerejších inscenací a pozorný čtenář stránky věnované Hochům z JAMU to zpozoruje.

Zmíněné klady a zápory včerejších představení:

Horní-Dolní - ZŠ Sloupnice: O kocouru, kohoutu a kose

KLADY:
hudba a zpěv
zábavnost (Němci)
příběh

ZÁPORY:
pomalý temporytmus

BUBU – klub dětské kultury Vsetín: O slepičce kropenaté

KLADY:
práce s loutkami
scénografie
zábavnost

ZÁPORY:
/nebyly zmíněny/

dddd – ZUŠ Děčín: Po(hádka)

KLADY:
zábavnost
hudba
úspornost výpravy

ZÁPORY:
dvě roviny a jejich nepříliš zdařilé prolínání

Bubliny – Dramatická školička Svitavy: Havěť všelijaká

KLADY:
živost a hravost
přirozenost
technická vybavenost (mluva i zpěv)
text
inscenace plně odpovídala věku herců a hereček
práce s rekvizitami

ZÁPORY:
/nebyly zmíněny/

BONUS
REFLEXE VEDOUCÍCH DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PSANÁ DĚTMI:
,,Děkujeme porotě."
,,Díky za názor poroty a diváků."
Dátr a Vátr

NAJDĚTE PĚT ROZDÍLŮ

Tyto obrázky jsou stejné jen zdánlivě. Liší se v pěti věcech. Objevíte je?

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ B – TOMÁŠ ŽIŽKA

Díl první: Zvukem naplněný prostor v nás i kolem nás.

Pohybově – prostorově – gesticky – hlasový, první díl včerejšího semináře začal aktivně a soustředěně. Prostor tělocvičny je rozvlňován geometrií pohybu v prostoru a geometrickými kompozicemi v něm – dua, tria, spojování a rozpojování. Tygří tlama je koordinačním cvičením rukou se střídáním napětí a uvolnění. Automasáže poklepy na různých místech těla přecházejí v celotělové pumpování, kolébání, rotace, to vše napojené na vědomí prostoru při každém pohybu a dechu. Opakování expresivních pohybových vzorců (odhazování prostoru, kamene, zvedání tyče atd.) zaznamenalo značný ohlas (viz příspěvek seminaristů v tomto čísle) také proto, že lektorovy improvizované akce se jevily jako ustálená, motivovaná a veršovanými příběhy provázená zábavná cvičení. „Vezmu kámen, mám kámen, co já s ním? Já ho odhodím!" Rezonování v předklonu s poklepy na různé části těla, rezonování ve dvojici s tvořením alikvotních tónů, rezonování se zaměřením na jednotlivé části těla, rezonování v prostoru – to vše je předstupněm k dalším aktivitám. Základem je tvoření příběhu po kruhu, příběh je doplňován gestem těla i ruky, je interpretován po kruhu s různými náladami a výrazy. Lektor sám vstupuje do hry a udává výraz, rozehrává ho a ostatní na něj přirozeně navazují. Fixovaný pohyb a gesto pak doplní jiný vytvářený text, ten je vpuštěn do prostoru a stupňován k maximální expresivitě těla, pohybu a hlasu, stále s vědomým napojením na prostor.

Díl druhý: Skladba prostoru na šňůře v prostoru.

Následuje druhá část dopoledne – práce na struktuře chystaného představení. V prostoru je mezi dvěma židlemi natažena prádelní šňůra, na ni se budou postupně řetězit jednotlivé nápady na lepivých papírcích, až vznikne jakási dramaturgická koncepce. Jak tento proces probíhá? Nezačíná se od záměru, tématu, touhy něco sdělit, naopak. Nejdříve účastníci semináře na lístečky zaznamenávají postřehy z předchozích tří dnů společné práce. Slova, obrazy, myšlenky. Nápady se shromažďují, poté kategorizují, třídí, přehodnocují, až vznikne šest základních okruhů (s názvy např. ikony, světlo, prostor, zvuk apod.). Z těchto okruhů pak účastníci společně s lektorem vytvářejí linku představení, základní strukturu, v níž fungují určité konkrétní principy: tah a tlak, změna světla, cesta...Diskusi nad nápady koordinuje lektor, reflektuje návrhy, opakuje a vyjasňuje, sjednocuje. Tvoří se struktura, jejíž zobrazení možná uvidíme na dnešní prezentaci dílny. Je znát, že účastníci jsou na sebe komunikačně napojeni a tento tvůrčí proces funguje.

Rozhovor s Tomášem Žižkou

Máte zkušenost s prací v nedivadelním prostoru přímo s dětmi?

V podstatě něco takového byla moje spolupráce v Aši - jsou tam opuštěná jatka, tam se to odehrálo, zapojili se do toho místní studenti z chebského gymnázia a pár lidí, kteří končili základku.

Čeho by se měli držet ti, kdo chtějí nedivadelní prostor využívat pro tvorbu s dětmi? Co byste doporučil?

Nejvíc mně na tom dráždí starost o místo. Místo, které se k tomu aktu vybere, s sebou nese v globálnějším charakteru vazbu na komunitu, která bydlí kolem nebo přímo v tom prostoru. Když se dítě začne interesovat, proč je tahle budova opuštěná, chce vědět příběhy, kdo to tam vlastně bydlel, zda to prostředí fungovalo a jak, jaké tam byly vazby, vztahy, systémy...to je ono. Ale nemusí to být obytný dům. To je domografie, to je dětem vlastní - být někde doma nebo být vtažen do nějakých souvislostí. Myslím si, že je zajímavé vyhledávat tyto vztahové věci. Site specific není atraktivní v tom, že si vyberete fabriku. Třeba v Pardubicích objevili výtvarníci z lidové školy umění starou opuštěnou vesnici v lese. Děti ji zabydlovaly, svou akcí se tvářili, že ta vesnice existuje, že je živá. To samé na čáře – německo-české hranici - najdete spoustu zbouraných vesnic, odkud odešli Němci, ale zůstaly tam baráky. A nemyslím si, že je to jen sentiment... Je potřeba, aby se v dětech budoval vztah k tomu prostoru, jakoby starost o místo. Dítě musí mít pocit, že je začleněno do určité society. Že se s něčím integruje. Dobré je nehledět jen na tu vizuální stránku, ale i na tu příběhovou. Site specific je víceméně o tom, že když se na ten prostor koukáte a mluvíte s lidmi, kteří tam třeba bydlí, tak vaše dotazy mohou vzbuzovat jakési emoce. Je to strach o ten objekt, ale zároveň se na ty objekty, které třeba chátrají, upozorňuje. Přivádět děti k veřejným či poloveřejným prostorům, ke starosti o ně, k intimním prostorům, které zanikly. A metodika práce je tady trošičku jiná – přes divadlo dokumentu. Ptát se, zjišťovat, reinterpretovat.

Jaký nový prostor jste objevil v Trutnově a na semináři?

Celkem mně zaujali lidi, s kterými jsem v té skupině. Není to jen individuální různost, ale taky taková chuť vrhnout se do něčeho, co dneska není pojmenované úplně jasně. Samozřejmě - scénografie se dá pojmenovávat, má svoje kritéria a parametry, ale já jsem ty lidi chtěl vzít i pro sebe na výzkumnou loď. Hledat někde mezi vlastním, osobním prostorem, se kterým přicházím a s kterým i musím zápasit. Spousta těch lidí přišla i s nějakou aspoň lehkou ideou nebo myšlenkou, co je asi tak v rozměru scénografie, nicméně jsme sami sebe překvapovali. Že to není jenom vizualita, že tam je určitá vazba na psychosomatické vidění anebo taky psychologie nebo sociologie prostoru. Po mě je nové to, že to jsou lidi s pedagogickým viděním, s pedagogickou ambicí. Není to jenom o výchovné dramatice nebo o dramatické pedagogice, ale cítím, že pedagogika je ústředním motivem dalších let.

Tyto lidi začala zajímat divadelní praxe jako syntéza různých oborů – opravdu si zkusit vše - od výtvarných poloh přes řečové nebo vlastně dramaturgické, režijní, herecké. Pedagog v sobě tu syntézu obsahuje a může přinášet rozkvět pro divadlo i pro určení divadla fakt, že jde o komunikaci.

Jací jsou lidé ve vašem semináři?

Jsou typičtí tím, že hledají metodiku. V tom neznámu je metodou to pojmenovávání, vyhledávání a artikulace něčeho - byť dočasná. Pro pedagoga je ústřední jak to přenášet, jak to fixovat. Taky jsme pochopili, že živé umění divadla nás přesvědčuje, že po deseti, po pěti nebo po jednom roce se určité kvality proměňují. Nejenom kvality, ale i určité definice. Pro pedagoga to znamená být trošičku flexibilní, být ve střehu, abychom náhodou nevytvářeli nějaký umělý skanzen, ale spíš živé konfrontační prostředí. Divadlo je místem, kde se má o něčem komunikovat.

Břucháček

DOŠLO POŠTOU

POHLED ZE SEMINÁŘE TOMÁŠE ŽIŽKY

Nepřesný záznam jedné improvizované rozcvičky
(vše co šlo lesem, šlo jím 3x)

Šla hlava lesem
Šla ramena lesem
Šly ruce lesem
Šlo břicho lesem
Šel zadek lesem
Šly nohy lesem
Kde sem?
Jdu lesem!
Už jsem unaven
Nebudu stát
Jdu spát
A spím…
Ale ruce nechtějí spát
a vydávají se na cestu…
Jdem, ale bez těla nemůžem!
Najdeme si nějakého spojence…
A našly si nohy a zbudily je.
Domluvily se, že společně zkusí jít dál,
ale nemohly, protože zadek je držel při zemi.
Zadku se nechce vstávat.
A tak se rozhodly ruce nohy vzbudit břicho a
břicho se probouzí…
A zvedá se, zvedá…, ale
bez hlavy jít nemůže.
Tak se ruce rozhodnou
vzít hlavu do dlaní a jít.
Lesem šly nohy, ruce, ramena, břicho, zadek a
ruce,
ale ty už nechtějí nést hlavu a tak ji
Z A H O D Í M E!

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ C – IRENA KONÝVKOVÁ – CESTY INSPIRACE PRO UČITELE LDO ZUŠ

Ačkoliv podtitulem semináře je metodika výuky dramatické tvorby na I.stupni literárně dramatického oboru ZUŠ, sešla se v tanečním sále Trutnovské ZUŠky početná skupina učitelů zkušených, začínajících i studentek, které se o své profesní orientaci teprve budou rozhodovat a do tajů dramatického oboru teprve pronikají. A lektorka je všechny ochotně vzala na návštěvu do svého dramaťáku. Na návštěvu, při které je hostům výbornou a vlídnou průvodkyní, která jim nic nezatají, ale je na ně také přísná, protože její dramaťák má svůj vnitřní řád, uznává přesnost a poskytuje ohromnou svobodu.

Tempo práce v semináři je klidné, ale intenzivní. Jedno praktické cvičení následuje za druhým, instrukce jsou stručné a přesné, vysvětlující komentáře krátké. Akorát tak, aby náboj společné práce nezvadl. I v práci s dospělými postupuje Irena přísně didakticky. Při používání již známých technik připomíná pojmy, které s cvičením souvisí, dotazuje se na jejich význam, zpřesňuje a definuje základní principy. Začínáme rytmicko- dynamickým kruhem, vstupujeme do simultánní improvizace, opakujeme si, co znamená okruh veřejné samoty atd. Důraz je kladen na přesnost a dodržení principu, pro který se cvičení používá – jinak nemá cvičení smysl. Po každém cvičení se dokládají souvislosti, možnosti využití v práci se souborem. „Pozor na obecný pocit! Dávejte si tam konkrétní příběh!" trvá na svém, když si všímá výrazové povšechnosti během simultánní improvizace. Když je potřeba, kdykoli zastaví akci kouzelným slovem štronzo, doplní instrukci, připomene princip. Průběžně střídá klidnější a aktivnější fáze, řídí práci i tónem hlasu a neustále je velmi pozorná k dynamice skupiny. Účastníci semináře si na vlastní kůži osahávají, jaké to je být u Ireny v dramaťáku. Jako by na chvíli byli součástí jejích souborů. Právě cvičení ozkoušená na vlastní kůži a jejich reflexe a zařazení do logické posloupnosti práce na divadelním tvaru jsou principem a smyslem této dílny. Nemělo by proto smysl popisovat zde, jaká cvičení jsme dělali – dokud je člověk osobně nedělá, nedostane je pod kůži.

Když seminaristé opustili sál, bylo to už půl hodiny přes čas plánovaného konce, protože se zabrali do připravovaného Rámcového vzdělávacího plánu dramatického oboru. K rozhovoru o semináři jsme se proto sešli až po odpoledním bloku představení.

Nejprve přišla řeč na to, jaké klady a zápory v probíhajícím semináři vidí:

Jsem spokojená s komunikací mezi rozdílnými lidmi, kteří přijeli na seminář. Vedle studentů tam jsou učitelé ZUŠ, kteří přijeli s nějakým očekáváním a vlastně by se i víc chtěli věnovat RVP, protože to je to, co je teď tlačí a bolí. A přesto nevadí, že se vracíme k těm základním dovednostem. Když se to dělá na konkrétních cvičeních - byť lapidárních - odkrývá se spousta souvislostí s dětským divadlem i s prací na přednesu. Stejně tak, jako když se v přípravné fázi propojují herecká cvičení se sociálně osobnostním rozvojem a s prací na divadelním tvaru.

Negativa semináře? Moc lidí a málo času, aby člověk zvládl nabídnout nějaký celek. Je to dlouhodobý proces a tohle je jenom takové vniknutí do toho procesu, ale užitečné. A stejně to nemůže být návod, protože si to musí každý přizpůsobit podle svého naturelu. Tady v Trutnově je mým cílem ukázat jednu z možných cest. Ale stejně si to musí přetransformovat každý sám. Nejde o to, že by člověk nechtěl prozradit svůj postup, ale každý musí pracovat podle toho, jaký má jeho skupina vnitřní život, tempo, dynamiku.

Dnes jsme dělali cvičení a etudy s tématikou rybníka a tržiště, aniž někdo věděl, že se nám to propojí s prací na pohádce Jak dědeček měnil… Postupuješ v semináři stejně jako při práci s dětmi?

Můj záměr je, aby si seminaristé tu cestu k divadelnímu tvaru zažili sami – tak jako nedávám předlohu nebo scénář dětem, tak ho nedostanou ani oni. Zkušenost, že nemusím být informován, nemusím vědět a přitom si můžu hrát a tvořit. Aniž by to bylo s vědomím budoucího divadelního tvaru, které by mě mohlo svazovat. Takže až zítra začneme na té pohádce dělat, tak chci, aby byli seminaristi ve stejné nevědomosti, jako jsou ty moje děti. A pak si představuji, že bude následovat fáze, kdy naopak dostanou do ruky nějakou pohádečku a budou muset přemýšlet a vymýšlet už jako vedoucí svého souboru. Ale nejdřív chci, aby si zažili tu možnost, že si jenom nezávazně hrají, tvoří ty jednotlivé situace. Scénář dostanou až na závěr, kdy si do něj budou zapisovat souvztažnosti.

V průběhu dne jsem si zapisoval pojmy, které se mi zdály podstatné pro tento způsob práce s dětmi. Zeptal jsem tedy, jaké asociace se s nimi pojí Ireně Konývkové:

Přesnost

Dotažení všech věcí. Pro divadlo je zpřesnění a přesné vymezení hodně důležité. A myslím si, že je důležité pro hereckou práci dítěte - aby vědělo, co se po něm chce. A aby to vždycky mělo tečku, aby to mělo tajmování atd. Když to dítě cítí, když mu je ten řád dán, tak se v něm opravdu pohybuje svobodněji. Je to postup od jednoduššího ke složitějšímu – když si třeba udělám rytmicko dynamický kruh přesně tak jak má být, když při každé etudě bude dodržen jeden prostor a ne víc, když tam nebude imaginární postava, tak vím, že si v tom dítě najde svůj prostor a svoje sdělení. A pak jednou přijde čas na ozvláštnění a atypičnost a nesmysly a pak to zvládne. – Musí se naučit jednoduché věci a pak si může budovat tři prostory a pracovat s deseti imaginárními postavami. Ale je hloupost to základní přeskakovat. To je asi to, co chci sdělovat kantorům. Že to má nějakou smysluplnou posloupnost.

Opakování

Když si to zahraji jednou, tak přibližně pochopím, o co asi jde. Podruhé už to třeba zvládnu a po třetí už se z toho učím a něco nalézám. A díky opakování se zkušenost prolne, připomene se člověku někde jinde. A protože už to má pod kůží, tak to jasně naskočí a člověk je schopen to použít někde jinde.

Opakování pojmů, pravidel, zákonitostí?

Každá profese má nějaké svoje znalosti na kterých se staví a když to nebudu opakovat, tak se mi stane, že dítě neví rozdíl mezi obsahem a tématem.

Akcent

Důraz - zvýrazňuje to, co je důležité v dané situaci. Chci aby si děti (i učitelé) uvědomovaly, co je v daném okamžiku důležité a co musím vypíchnout. A souvisí to i s tím, že člověk by neměl honit třeba i deset zajíců najednou. Jestli v daném okamžiku potřebuju udělat nějaké cvičení na konkrétní techniku nebo problém, tak si nechám utéct drobnosti, protože teď je důležité tohle. Akcent zdůrazňuji v souvislosti s divadelní tvorbou a s tím, co je potřeba vypíchnout v daném okamžiku. Co je důležité z hlediska tématu a z hlediska sdělení. Je spousta věcí, které člověk ví nebo si je uvědomuje, když o nich slyší. Ale ony mu musí přejít jakoby pod kůži - právě i v drobných cvičeních a etudách. Ale je to dlouhodobý proces nejenom pro žáka ale i pro učitele.

Zabydlování v prostoru

Tam, kde se děcka s etudou zabydlí, tam mají pocit bezpečí a už ví, kde se jim kryjí záda a kde vnímají třeba diváka. Proto si myslím že je důležité, abych jim to v těch cvičeních nenabourávala tím, že bych chtěla, aby se to přesunulo někam jinam – prostě se chodíme dívat k nim. Jinak je samozřejmě to zabydlování důležité, když se hraje. My říkáme, že si jdeme „očichat prostor", nepotřebujeme zkoušet představení jako takové, ale zabydlet se v prostoru..

Pravidla, struktura

Každý učitel by si měl stanovit odkud kam chce dítě vést. I když to nejsou pevné hranice, protože každá skupina je jiná a každé dítě je jiné. Stanovit si vnitřní stavbu cíle, toho, na co se chce zaměřit. V začátcích mi osnovy dramaťáku pomáhaly, teď už na ně koukat nemusím. Ale mám pocit že v těch začátcích do nich Soňa Pavelková, Šárka Štembergová, Věrka Pánková a Miládka Mašatová vložily svou zkušenost a když je člověk pozorný, tak tam ty důležité body najde. Samozřejmě, zkušeností se k tomu přidají jiné cestičky, jak dojít k vybavení dítěte dovednostmi. Ale začátečník takové vodítko potřebuje. Proto mám i ten seminář takto vystavěný a snažím se dávat určité záchytné body odkud kam jít. Ale který ten bod si z toho vynecháte nebo si řeknete, že by k tomu šlo dojít jinak … to už je vaše možnost.

A pravidla u malých dětí?

Postupně, cvičeními, divadlem. Malé děti nevnímají, že se učí. Ale my si vysvětlíme, co co znamená, abychom si rozuměli.

Chyba

Ve chvíli, kdy je dán podnět a dělá se brainstorming, hromadění nápadů, i třeba blbostí, kdy není důležité, jaký vysílám signál pro diváka, v simultánní improvizaci – to je moje teritorium pro uvolnění a proto, aby vůbec tvořivost nastala. A tam skutečně není nic chyba. Zrovna tak rozepisuji děti tím, že píšou asociace a pocity a všechno je správně a všechno je dobře. Jakákoliv forma co udělají, je dobře. A oni pak začnou psát a mají chuť tvořit. Nebojí říct třeba i blbost, protože v tuhle chvíli žádná chyba neexistuje. Ale pak, když už jde o tvar, tak tam se musí pracovat precizně a tam samozřejmě pojmenováváme, kde přesně to nefunguje. Někdy se tou chybou člověk naučí víc, než když je to dokonalý, protože teprve když tu chybu udělám, tak si uvědomím, že touhle cestou ne. A pak ji už neudělám a chvála bohu, že ta chyba nastane během cvičení a v hodině.

Vedoucí musí být vnímavý, a musí zvážit, jestli zastavení situace kvůli chybě a zbytečné rozpovídání není v tu chvíli větším problémem, než když se jede dál, nekomentuje to, a pak, až když se ukončí úkol, teprve se mluví. Kantor musí vyhodnocovat, co je pro ten okamžik užitečnější.

Na závěr minianketa s se seminaristy:

Co je na tomto semináři nejtěžší?

Ze začátku komunikace vůči ostatním a taky to, že jsme nečekali, že tu budou samí učitelé ZUŠek.

Všechno to stihnout.

Co vás na semináři překvapilo?

Výborná spolupráce, když jsme se poznali – dobrá skupina.

Práce – že to, co prožijeme, také pojmenováváme a mluvíme o tom.

Že sem někdo může jet povinně.

Praktičnost lektorky.

Co jste díky semináři objevili?

Pohled na divadlo, na co se dívat, co je důležité.

A taky tu metodiku, jak s dětmi pracovat, jak je vést k divadlu.

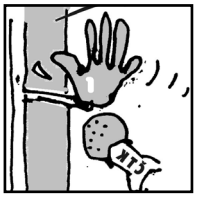
Že do Trutnova jezdí bezvadný lidi, protože ať jsem v jakýkoliv skupině, tak ta skupina funguje dohromady a spolupracuje.

Že u Ireny všechna teorie odpovídá praxi.

Hrocháček

ANKETA

Jaký prostor mimo divadlo Tě láká, abys v něm hrál jako herec nebo pracoval jako režisér?

Ptali jsme se dětí...

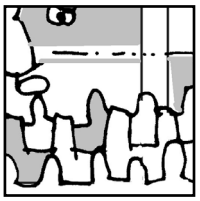
Les. (Sára)
Louka. (Zuzka)
Výtah pater noster. (Vanda)
Hodně prázdné náměstí. (Dorka)
Pláně, pole, kde je hodně prostoru. (Adam)
Kavárna, něco komornějšího. (Tina)
Na vodě, na moři. (Veronika)
Vesmír. (Aňa)
Náměstí, amfiteátr. (Bořek)
Koloseum. (Pavla a Bára)
Starší místo, hrad, rozpadlina. (Tomáš)
Hřbitov. (Ondra)

Ptali jsme se dospělých...

Hráli jsme v Uherském Hradišti v čajové zahradě s altánem, neustále pršelo, takže se nedalo zkoušet, a přesto, i když to byla improvizace, to nádherně vyšlo. (Hana)
Před budovou MŠMT. (Lukáš)
Zbytky slavníkovského hradiště u Libice nad Cidlinou. (Jana)
Malý amfiteátřík nebo prostor u luhačovické fontány nebo u nějaké staré kašny. (Olga)
Chladírenská hala. (Luděk)
Průchod pod tratí (Karel)

DOŠLO POŠTOU

POHLED ZE SEMINÁŘE D

Není dusno jako dusno

Několikrát denně se pod rozpálenou střechou Národního domu schází skupina děvčat s Luďkem Richterem. Dusné prostředí, ale svěží atmosféra živých debat.

Diskuse na téma divadla hraného dětmi se opírají o konkrétní příklady divadelních představení, které máme možnost pokaždé dvakrát za den shlédnout.

Náš zkoumavý pohled směřuje vždy k dramaturgii, k tématu, k přímému či nepřímému nastolení otázek pro diváky a jejich následnému zodpovězení a zvolení vhodných jevištních prostředků vzhledem k věku dětí a pedagogickým cílům.

Mnohdy se může zdát, že jsme příliš kritičtí. Nechť však ti, co slyší naše výstupy, mají na paměti, že jsme si již na začátku vyjasnili, že práce na jevištním tvaru s dětmi je velmi náročná. Že každá z repríz může mít svá specifika. Že ne vždy je v silách vedoucího souboru dovést tvar do takové podoby, ve které by vše fungovalo na sto procent. Uvědomujeme si, že způsob dojití souboru k tvaru bývá v současnosti obvykle tvůrčí a postavený tak, aby děti pouze „nenacvičovaly" vystoupení. To jest, že je třeba ocenit připravenost a práci všech dětí i vedoucích.

P.S.: Dnes večer si asi nestihneme koupit večeři. Jakož i některé večery předtím. Snad alespoň ráno ulovíme housku v samoobsluze. *seminaristky třídy D*

VŠIMLI JSME SI

DÍLNY H. ŠIMONOVÉ

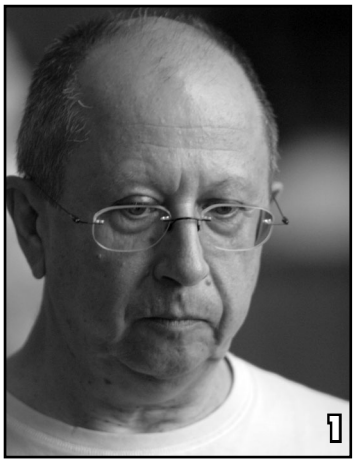

KDO JE KDO MEZI LEKTORY SEMINÁŘŮ A POŘADATELI

? ? ?

Je tu úkol z nejtěžších! Poznejte nejen lektory seminářů, ale i osobnosti, které se obvykle drží nenápadně v pozadí dění. Dětská scéna by bez nich ovšem byla nemyslitelná. Dnes odpovídají na otázku: **Co se vám na Dětské scéně nejvíc líbí?** Tipujte a nezoufejte, vždyť rozluštění se přinejhorším dozvíte v následujícím čísle, jako obvykle na zadní straně.

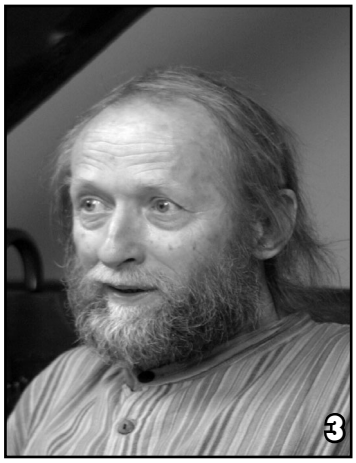
A

Jakub Hulák: Asi divadlo, ne? A taky, že se tu potkávám se spoustou lidí, se kterými můžu pak posedět.

B

Josef Němec: Pro mě je to hlavně práce. Ale když to klape, jsem rád.

C

Jaroslav Morávek: Mně se líbí všechno. Z představení se mi nejvíc líbil Němý film.

D

Alena Crhová: Jak klape organizace místních se všemi drobnostmi, kterými nám to tu zlepšují a zpestřují.

E

Lenka Novotná: Líbí se mi rozsah, obsah, přesah, dosah – od úsvitu do Úsvitu.

F

Zina Rýgrová: To, o čem by to mělo být – dětská představení.

G

Zdislava Komárková: Nadšení těch dětí, je vidět, že to dělají s láskou.

H

Jitka Buriánková: Že se sem i malé děti tak teší, že celý rok dřou, jen aby mohly přijet. A někdy přijíždí i jen jako hosté.

I

Petra Kunčíková: Pro mě je to atmosféra a celkové nadšení.

VÍTEJTE V MATRIXU

Další adresa, která může být mnohým k užitku, je adresa **www.azus-cr.cz**, oficiální stránky Asociace ZUŠ ČR. Text je rozdělen na přístupný všem a část přístupnou jen na heslo. Můžete zde najít řadu praktických informací id návrhu kolektivní smlouvy přes soutěže vyhlašované MŠSMT až po specializované praktické záležitosti. Stránky jsou jednoduché a přehledné a učitelům ZUŠ se vyplatí o nich vědět (obzvláště potřebují-li určit počet hodin do svého úvazku podle počtu dětí na příští školní rok atd.). Praktické.

A dnes hrající soubory?

Nejdříve jsme pro vás našli stránky souboru Vrtule ze Slaného. Co vás tedy čeká na adrese **www.vrtule.slansko.cz** ?

Stránky jsou skutečně bohaté. Dozvíte se z nich, že není jen jedna Vrtule, ale 3 – Hladká Vrtule, Roztočená vrtule a Vráščitá Vrtule. Zde v Trutnově vystupuje ta Roztočená. Dále objevíte, že Vrtule pořádala letos v květnu vlastní divadelní přehlídku, na které si pozvala zajímavé hosty. Nebo, že má vlastní divadlo pro 80 diváků, které se jmenuje Bungr – podle místa, v němž je vybudováno. Najdete poměrně podrobně zpracovanou historii souboru (založen 1994), aktuality, fotogalerii, novinové články, kontakty a vzkazy. Stránky fungují také jako informační servis pro členy souboru. Přesvědčte se sami.

Informace o představeních souborů LDO ZUŠ Žerotín – Olomouc najdete na stránkách **www.zus-zerotin.cz**. Na hlavní stránce ZUŠ se na vás smějí 3 ikonky – prostřední je LDO. Dál už zjistíte, že LDO učí na této škole 4 pedagogové a najdete také fotogalerii nejzajímavějších vystoupení. Škoda, že seznam akcí byl aktualizován naposledy v listopadu 2006.

Uherskohradišťský soubor najdete ještě o něco komplikovaněji na stránkách **www.zusuh-cr.cz**. Jde také o stránky celé školy a o činnosti LDO se můžete více dozvědět hlavně z archivu událostí. Z realizovaných představení najdete několik fotografií.

Včera tato rubrika pro množství článků dalších chyběla. Proto alespoň jeden odkaz za všechny ostatní soubory včerejšího dne: **www.kultura-svitavy/draskol.html**. Dramatická školička Svitavy. Zřizovatelem je obec a ze stránek zjistíte, že zde studuje na 60 dětí, najdete si různé skupiny dětí a přehled inscenací za léta 1994 – 2003. Jednoduše se dostanete k zaslání zprávy učitelům. Chtělo by aktualizaci.

Chropáček

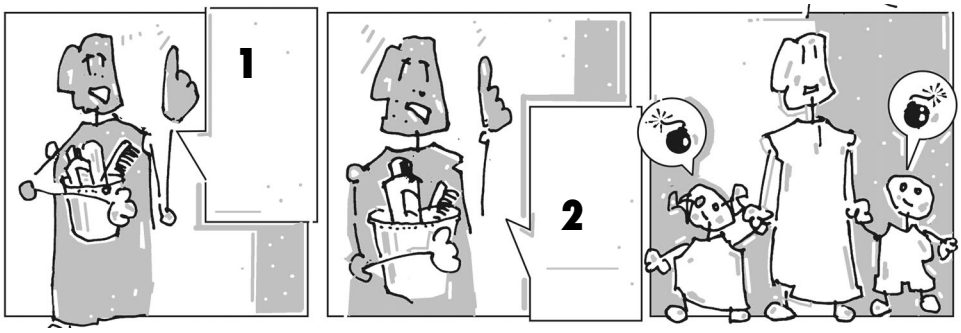

VŠIMLI JSME SI

DÍLNY J. KONÝVKY

POZOR
POSLEDNÍ SOUTĚŽ - KOMIKS

Chcete-li si snámi hrát, můžete vymyslet svůj vlastní komiks. Je jedno, zda jste dítě a nebo dospělý, hlavně, že vládnete fantazií. Stačí doplnit chybějící text do bublin nad postavami. Komiks má celkem 2 repliky. Své návrhy vhazujte do redakční schránky v „lesárně", „nároďáku" a nebo v kině. Repliky označte 1 - 2. Co za to? Vaše publicita! Nejlepší návrhy otiskneme v příštích číslech!

J

Irena Konývková: Že je! Je to pravidelná možnost setkávání lidí zabývajících se dětským divadlem.

K

Bernhard Paumann: Velká intenzita práce, spousta podařených představení a odvezu si i zajímavé podněty pro svou práci.

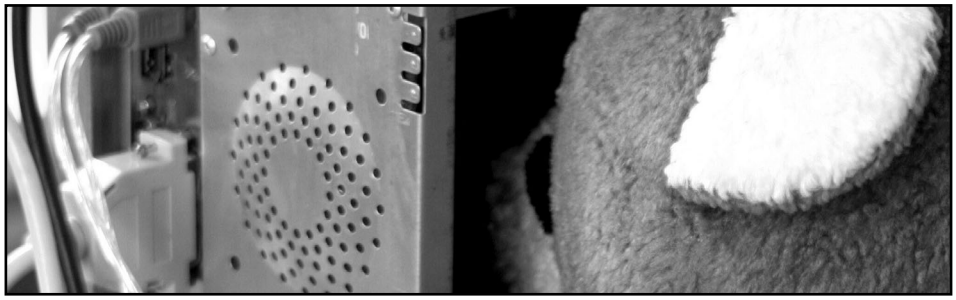
L

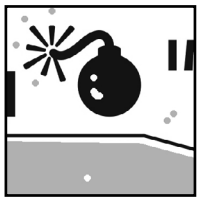
Tomáš Žižka: Je tu spousta lidí otevřených poslouchat a vidět se navzájem, a to nejen kriticky, ale i ocenit práci druhých.

M

Luděk Richter: Je tu hodně mladých a aktivních lidí, což je vidět třeba na diskuzích.

PŘÍMO Z VÝHNĚ

Jak náš fotograf zachytil pád medvěda z okenní římsy? Má tak báječný postřeh či je tak rychlý, že ho nejdříve ve vzteku popostrčil a pak rychle běžel zachytit? Hádejte! Přece vám takovou věc neprozradíme!

Hroch je zvíře, které potřebuje minimum spánku, a přitom je stále vysoce výkonný. Náš Hrocháček je toho důkazem – po příchodu na Úsvit uléhá k spánku v 5:00 a již v 5:45 vstává a čiperně odchází sbírat materiál do nového čísla! Húúúú! Chceme mít tvůj biorytmus, Hrocháčku!

Tak jsem si v Trdýlku propotil prdýlku! Pronesl člen redakce, který neprodukuje texty...

„Jsem rád, že dnes můžeme použít rácio" prohlásil v průběhu semináře k inscenacím L. Richter. Do nastalého nechápavého ticha pustil pan promítač kina Vesmír rádio. Že by byl jediný, kdo mu porozuměl?

Plecháček tu není...

Redakci dnes navštívil Median a Multimedian. Oba bratři byli poněkud inzitní. Zdrželi se sotva chvilku a už je něco táhlo směrem k Trutovi.

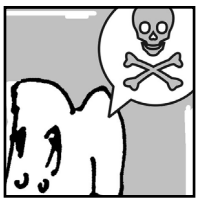
Omlouváme se paní z občerstvení v kině, která se správně jmenuje Nývltová... už se ani nevymlouváme na šotky.

DNEŠNÍ PROGRAM

STŘEDA – 20. 6. 2007

8.30 - 12.00		dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30		semináře pro dospělé
14.00 - 16.10		5. blok vystoupení souborů
	kino	**Indiánské příběhy**, ZUŠ Žerotín Olomouc
	kino	**...aneb Romeo a Julie**, Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště
	kino	**Wenuše**, Vrtule, 3. ZŠ Slaný
16.30 - 17.30		diskusní kluby seminaristů
16.30 - 18.30		dětský diskusní klub pro děti ze souborů vystupujících v 5. bloku
17.00 - 17.45		diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 5. bloku
18.00 - 19.30		seminář k inscenacím 5. bloku
19.30 – 20.00		program venku pro děti ze souborů – pouze za příznivého počasí
(akce do 23.00)		**Putování za létem**
	sraz u ND	

MILÁ THALI!

Viděl jsem dnes Acylpirinky a chci se zeptat, jak to mám udělat, abych byl nejdříve tak roztomilý a nakonec tak velký a krásný s dlouhými vlasy jako ti hercové, kteří tam hráli?

Honzík, 9 let

Věř si! Choď na dramaťák a pilně se uč – jako to udělala ta malá slepička v představení, které jsi viděl ve stejný den jako Acylpirinky.

Mám věřit manželce, že ložnice je nedivadelní prostor a soused amatérský herec podávající profesionální výkony?

Karel, 46 let

Možné to je. Zkus se jich zeptat, jak si formulovali téma inscenace.

Co mám dělat, abych nemusel na dnešní putování za létem? Nesnáším přírodu, pohádkový les, chození podle fáborků a párky nejím. Jak z toho vyklouznout?

Robert, 13

Máš několik možností: schovej se do Krakonošovy kašny. Běž pomáhat do redakce. Řekni vedoucí, že si raději chceš přečíst všechna hlavní témata Deníku, lehni si do spacáku, obluž se Deníky ze všech stran a tvař se soustředěně.

BLAŽKOVÁ - DÍL 8. - NEDIVADELNÍ PROSTOR

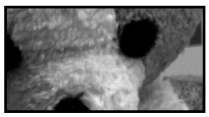

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 5.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 20.6. 2007 v 2.10. Vychází 20.6.2007 v 11.00 . Náklad – 300 ks.

ZÁVĚRNÍK
strana 98

I ♥ drama.cz/ds

deník nejčtenější zpravodajské noviny
...moje noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds

REDAKCE
strana 111

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

čtvrtek - 21. června TRUTNOV 2007 číslo - 6.

ZÁVĚRNÍK

Každý rok prosí redaktoři, aby si mohli za odměnu za svou pohotovou práci napsat úvodník. Poprvé jsem jim to nabídl v sobotu, podruhé – nebudu vás dál unavovat, možnost nevyužili nikdy. Vždycky měli něco na práci – stejně jako včera. Proto opět píšu úvodník já.

Poslední číslo má vždycky špatnou pozici. Polovina účastníků už je pryč, je třeba ledacos dokončit, završit, dopovědět. Únava redaktory ochromuje, a proto poslední číslo vzniká pomalu a dost klopotně. Přitom je to možnost odlehčit strohé vyjadřování. Jenže už to nějak nejde. Tvořivé náboje jsme vystřídali a tak se veškeré přemýšlení a konspirování nakonec zvrhne v originální způsob představení redakce čtenářům. Jenže ve chvíli psaní vám už originální nepřipadá vůbec nic...

Z tohoto důvodu nabízíme především pravidelné rubriky – slovo poroty, záznamy z dětské i dospělé diskuse, pohledy do seminářů předposledního dne.

Ovšem, na přidanou tu přece jenom je – zveřejnění dvojic a dosud nepublikované fotografie. Sami už nevíme, jestli je toho málo nebo moc. Pomalu ale jistě nás začíná strašit vidina kruté reality příštího rána. Čtvrteční pracovní porada, klasifikační porada, čtyřhodinová cesta vlakem, znovushledání s rodinou. Vy, naši čtenáři, jste na tom podobně. Tímto číslem budete listovat ve vlaku a nebo v autobuse a letošní Dětská scéna se při čtení přesune z roviny současné do sféry minulé. A vesmír? Ten tu bude dál.

Tak snad za rok, na shledanou.

Šťastnou cestu domů a jen dobré vzpomínky. A tiché přání, abyste se během roku alespoň k některým našim stránkám ještě vrátili, protože třeba přinášejí zajímavý materiál a nebo názor.

za redakci jako letos vždycky Chropáček

▪

Autorem fotografie na titulní straně a všech dalších fotografií v tomto čísle - pokud není uvedeno jinak - je Michal Drtina.

DNES O...

MULTIMEDIÁLNÍM DIVADLE

Včerejší den přinesl téma multimediálního divadla – nejen v souvislosti představení Wenuše slánské Vrtule. Proto nabízíme materiál, který jsme k tomuto tématu sebrali a doplnili o rozhovory se zajímavými lidmi a také anketní otázku.

Citujeme z literatury

„Na projekčním plátně přelétneme Prahu, zlaté město. Její hlavní třídy, romantické parky, historické uličky. Vyjasnění, záblesk, tma. Když se rozsvítí projektory, pianista zmizel z pódia a na jeho místě se objevili čtyři vyšňoření cimbalisté. Nezapomeňte však, že film stále běží … Prší. Tanečník, který se zjevil bůhví odkud, zachytil krůpěj, jež skanula z plátna … A podobně se objevuje i na tisíc dalších překvapení v průběhu celého představení: kino, balet, hudba, revue, komedie, humor, veselé písně, dívky, jež tančí jako rozvlněné obilí a jsou oděny ve vyšívané kroje a obuty v červených holínkách.

Chcete další příklad? Tanečník chytí obraz tanečnice-hvězdy na obrovský bubínek, který drží v ruce. Pohyb rukou: obraz se přenese a oba partneři se zjeví podle režijního záměru na plátně … Na pódiu v popředí fantazie pokračuje. Tato"laterna magika" je vskutku fantastická a je hodna svého jména … Je to férie; něco zcela nového. Je to supersynchronizace scény, dialogů a obrazů. Je to podívaná, která zahajuje novou éru našich divadel."

… její kouzlo a působivost je v originalitě, vtipu, nápadu a fantazii. V tom, že využívá spojení filmu a živého herce určitým způsobem, tak, že toto spojení slouží k co nejvrstevnatějšímu vyjádření skutečnosti.

Z příkladu je zřejmé, že jsem zcela přirozeně dospěl k určité kombinaci všech možných prvků, které mohou jakýmkoli způsobem zdůraznit práci s prostorem a časem. Tímto myšlením jsem také došel k Laterně magice. Nejenže jsem v této kombinaci jeviště a filmu mohl demonstrovat, co je to čas a prostor, který se vymyká dimenzím skutečnosti života, ale mohl jsem dokázat sám sobě a divákovi, jak lze využít průsečíky času a prostoru. V Laterně magice šlo rovněž o obsah pojmů přesnost a věcnost.

Hedbávný,Z., Alfréd Radok, Zpráva o jednom osudu, ND a Divadelní ústav, Praha 1994, str. 269

Pohledem Petra Francána, fotografa, kameramana režiséra a vedoucího Laboratoře práce s médii na divadelní fakultě JAMU.

MULTIMÉDIA, GULÁŠ A MALÉ KAMÍNKY

Co je podle Vás multimediální divadlo?

„Multimediální" je v současné době velice oblíbené slovo a schovává se pod to jak obraz, tak zvuk, a z mého pohledu je to slovo trochu zneužívané, takže když se řekne multimediální divadlo, představím si divadlo, ve kterém je použitá nějaká projekce, technika v prostorovém slova smyslu.

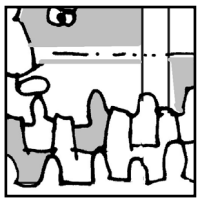
Kde je podle Vás ta hranice mezi tím, co je ještě divadlo a co už je technická záležitost?

Protože pracuji s obrazem a se zvukem, tak je to pro mne velice bolestivé téma. A mám strašně nerad, když (aby se zamlžilo to, že je hra trochu slabší) někdo ze studentů přijde s nápadem: tak tam dáme projekci, tak tam dáme přenos kamer (kamera live přenáší obraz na nějaké projekční plátno). Ta technika má z mého pohledu stejnou funkci jako lak na houslích – nezlepší nikdy kvalitu zvuku, ale může ty housle zničit, když je špatně udělaný. V tomhle jsem staromilec, z mého pohledu by se měla multimédia používat tehdy, kdy to může okořenit celkové vyznění hry, ale rozhodně by se neměla používat ve chvíli, kdy režisér nebo scénograf neví, jak dál. A bohužel vidím to tak 50 na 50, nebo spíš na 75 vůči 25 procentům funkčního použití médií. Často se používají nějaké technologie a lidi jimi začnou míchat takový multimediální guláš, který v podstatě uspokojí 90 procent lidí, ale zdaleka to není to, co by to mohlo být. A když se ten technologický guláš odstraní, tak z toho zbude velice slabounká věc se spoustou chyb.

Je to způsob obrazové řeči a jím se skutečně musí mluvit. To znamená, že to má nějaké zákonitosti, něco se tím musí říkat, písmenka se dávají k sobě a říkají dohromady slovo, ale nemůže to být jen neartikulované blábolení písmenek, která dohromady nic neznamenají. Obávám se, že na spoustě škol – nechci mluvit o naší škole ani o žádné jiné konkrétní škole – je to velice často takové vaření z vody. Jediná cesta je naučit se používat malé kamínky – od jednoduché projekce diapozitivů

na nějaké pozadí, kdy to začne hrát místo kulis… Je to v podstatě hra světla – na to se nesmí zapomínat, že divadlo je hra světla a mluveného slova. Nemá smysl plést dohromady několik faktorů, protože i zkušený člověk se v tom utopí. A vždycky nastane to míchání toho „guláše" – když nevím, jak dál, přidám další efekt. A to je cesta do pekla.

Vzpomeneš si na konkrétní příklad z dětského nebo studentského divadla, kde jsi měl pocit, že použití multimédií fungovalo nebo naopak mohlo fungovat, kdyby…

Teď se velice často používají tzv. multimédia při koncertech moderní vážné hudby, která je určená jak pro dospělé, tak i pro děti. Něco takového jsem viděl asi před dvěma měsíci v Divadle Radost: koncert moderní vážné hudby, ve kterém účinkovaly děti. Částečně děti z publika a částečně účinkující. Byl to vlastně poslechový pořad, který byl doplněn obrazem – promítáním, házením nafouknutých průhledných míčů v protisvětle, kdy to házelo stíny na ty míče, ještě do toho bylo něco promítáno… Co se týká vytvoření nějaké iluze, to je určitě velmi zajímavé (i třeba s použitím prostorového zvuku). Ale když jsem se v tomto případě sám sebe zeptal, jestli by ta hudba byla poslouchatelná bez toho obrazu, tak nebyla. A to bylo pro mě zásadní poznání, tenkrát jsem dospěl k „definování" toho „guláše". Je to opravdu problém – jestliže ta samotná věc není nosná a jenom se o multimédia opírá, tak z toho vznikne jakýsi průměr. Nedostane se to tam, kam by mohlo – tedy do situace, kdy má divák opravdu pocit, že se ocitl někde, kde ještě nebyl. Je to opravdu náročné na koncepci - aby si to člověk pečlivě připravil, vymyslel si dobrou věc – a pak ji multimédia mohou jen okořenit.

Co podle Vás může z oblasti multimédií použít učitel(ka) na základní nebo základní umělecké škole?

Když to vezmu od toho nejjednoduššího, tak samozřejmě je zajímavé tzv. karaoke – hraje muzika, děti k tomu mohou zpívat. Je to i způsob uvolnění. Protože to běží pořád dokola, tak děcka mají možnost se zase chytit, když se spletou. Nebo Orffeův instrumentář – všechny bicí nástroje jsou pro toto ideální, dají se použít i k vytváření obrazu – může pak vzniknout třeba rytmizovaný promítaný obraz…Je obtížné určit, co je vhodné pro malé a co pro starší děti, ale tohle by i ty malé mohlo bavit.

Samozřejmě je pak problém v technologiích. Kameru si školy pořídí, horší je, kdo se naučí ji ovládat a ještě horší, kdo se naučí ten obraz zpracovat. Zpracování je tak složité a časově náročné, že se obávám, že kdyby si chtěl kantor připravovat nějaký obrazový materiál pravidelně, nemohl by dělat nic jiného. Ale na jednorázové projekty se to hodí – dnes není problém pořídit si levný software na stříhání a zaznamenávat akce, sestříhávat je a připravovat obrazový materiál.

Mluvíte teď spíš o herní a divadelní průpravě dětí…

Třeba. Vzít si známou pohádku, vystříhat z ní určité pasáže, ty vynechávat a nechat prostor pro to, aby to děti dohrály… Děti by na to mohly navazovat, mohly by s tím začít komunikovat, vést s tím dialog. Je tu hodně možností, ale musí tu být koncepční základna. Jinak je to jenom technika.

A přímo při tvorbě inscenace?

V dětských centrech pomáhá, když se děcka učí točit film, učí se ho stříhat – i ty problematické skupiny, které jsou roztěkané, neschopné koncentrace; natolik je to zaujme, že pokud nejsou postižení nějak rozumově, tak jsou schopní a pracují. Ale u divadla je to obtížné, protože takhle on line něco zpracovávat je fakt problematické, bez profesionála to nejde. Všechny školy, které se tomu věnují, si třeba najímají studenty z FAVU studenty, kteří jim to zabezpečují. Já jsem k tomu trošku skeptický. Připadá mi, že po tom většinou sahají lidi, kteří mají problémy námětové a vidím to tady (na divadelní fakultě – pozn. red.) taky. Pořád někdo snímá obraz naživo a promítá to, z jedné do jiné místnosti atd., ale mně to přijde úplně zbytečné. Často tam chybí obsah. Nebo třeba když něco nestíhá mim, tak tam začnou dávat efekty, na to jsem alergický, protože mi připadá, že to kazí jak to mimovství, tak tu techniku. Viděl jsem třeba vyprávění rukou – v projekci tam bylo zdvojování, ztrojování rukou, ruce mizely v barvě, barva se nalévala a zase mizela… To ti vyprodukuje kdejaký software! Já mám rád čisté věci, raději bych viděl pěkně používaná, mimořádně čistá světla. Dneska udělat něco složitého je hrozně jednoduché. Udělat čistou věc – kdy si člověk řekne: jednoduchý příběh a jak úžasné – toho je dnes hrozně málo.

A co podle Vás učitelům chybí? Jak by na to měli jít?

Při použití tzv. multimediálních technologií pro ZŠ a ZUŠ bych doporučoval, aby se kantoři napřed naučili zacházet s kamerou tak, aby s ní nemleli, necukali doprava doleva a hlavně proboha nenajížděli permanentně čtyřikrát za sebou, tak, aby pokud možno ta kamera byla statická a jen zaznamenávala to, co je v obraze. Dobrý kameraman a dobrý fotograf se pozná podle toho, že tam neplete svoje ego, že tam není vnímaná ta kamera, že tam s ní nikdo neškube a nesnaží se v uvozovkách o nějaké umění, netradiční pohled. Dobrý profesionál se pozná tak, že není vidět. Neruší a přenáší obraz divákovi takový, jaký je. To by bylo optimální, protože v divadle obzvlášť jde o to, aby divák komunikoval s obrazem. Divákovi je naprosto lhostejné, kdo drží kameru v ruce. Kantoři by se měli naučit v klidu snímat, sbírat materiál, který se později použije. To znamená nebrat jen celky, ale i detaily, aby se to dalo prostřihnout atd. A aby postupně byli schopni přenášet to na žáky a studenty, aby se ti naučili v klidu snímat a pochopili, že když budou kamerou „míchat", tak 99 procent nepůjde použít. Jestliže se jim podaří takhle umravnit nějaké studenty, tak ti pak budou schopni stát staticky mezi dětmi a přenášet třeba i ten obraz na plátno. Nebo do jiné místnosti, haly, nebo do stejné místnosti a vytvářet multimediální obraz. To bych viděl jako cestu.

A potom k tomu přibírat zvukovou složku, která, ač se nezdá, je více než padesátiprocentní.

Obraz přináší emoce, ale zvuk přináší informace. To bych viděl jako další prvek, skládal bych to z malých kamínků. Poté, co obsáhnu nějaký prvek technicky ve cvičení, pak bych se teprve díval, jak to mohu použít. Ale nedělal bych to tou cestou, že si vymyslím nějaký projekt a začnu přemýšlet, jaká všechna média bych do toho narval…

Multimediální „guláš" je vždycky dívatelný, ale nikdy není nadprůměrný. A nikdy tam nevznikne pocit toho „zázraku", že jsme se dotkli něčeho dalšího. Takže prosazuji co největší čistotu, protože té technologie je tolik, že pokud k ní budu přistupovat hltavě, tak mne zahltí.

Citujeme z litetatury

Multimediální představení

„Multimediální představení není pouze to, které využívá audiovizuálních prostředků a zmnožuje zdroje divadelní informace. Je to představení obohacující obvyklé setkání herce a diváka o novou dimenzi.

Všechna média, která jsou dnes k dispozici (obrazová technologie, tj. diapozitiv, film, video, mikrofon hi-fi, vokalizér – hlasová modelace), optické vlákno, numerický zvuk a obraz, telematika, CD_ROM a další), mohou být součástí divadelní události; často ji doslova zaplavují. Je takto vytvořený celek stále ještě uměním? Používání médií by se mělo řídit alespoň několika kritérii: formální krásou, autentičností prožitku, „nezainteresovanou" hrou herců a komunikací s diváky.

Komunikace nicméně nabývá neočekávaných forem, přestává být diskurzivní, lineární a hierarchizovaná. Text je pojímán jako zvuk či hudba, látka, s níž může umělec manipulovat. Tělo herce může divák vnímat přímo, v reálném čase a prostoru, ale může být také různým způsobem „retušováno" či vnímáno jako stín elektronických médií. Jeho „nosič" se neustále mění a rozlišení mezi skutečným a virtuálním je někdy značně problematické. Tak se směřuje k „syntetickému herci" vytvořenému z nejrůznějších materiálů v procesu simulace, která neustále posouvá hranici mezi autenticitou a umělou produkcí. Tím se redefinují i role autora, diváka a protagonistů, ať jde o osoby „syntetické" či „z masa a kosti".

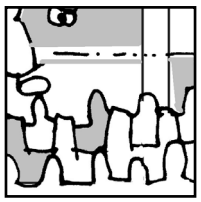
Ve Spojených státech se již v 60. letech umělci snažili zapojit do živé divadelní tvorby nejnovější technologické objevy (Cage, Rainer). Wooster Group se specializoval na interakci mezi audiovizuální technologií a živým hercem (Rybí příběh / Fish story, 1993). (…) Herec, který vede „dialog" se svým vlastním nahraným obrazem, si klade otázky týkající se identity lidské bytosti a poukazuje na intermediálnost scénických umění a osob."

** Pavis, P. Divadelní slovník. Divadelní ústav, Praha, 2003, s. 271.*

Intermediálnost – „vzájemné působení různých médií, především co do jejich specifických vlastností a jejich působení na divadelní představení. (…) Například na jevišti se dá použít „filmového" osvětlení, tělesný mim E. Decrouxe využívá filmových prostředků (splývání, zpomalení, přerušovaný průběh), narativní montáž krátkých sekvencí a filmových záběrů se stává dramatickou atd."

Tamtéž, s. 207.

Pohledem Tomáše Gruny, člena divadelního souboru Pirko a pedagoga Laboratoře práce s médii na divadelní fakultě JAMU.

Zároveň vede otevřené Video dílny v SDV Labyrint – pobočka SVČ Lužánky, ve kterých se účastníci seznamují s tím, jak zacházet s kamerou (přes animaci až po hraný film).

PRVOTNÍ MUSÍ BÝT VŽDYCKY HRANÍ

Co je podle tebe multimediální divadlo?

Myslím si, že je to divadlo, ve kterém se používá více než jedno médium (obrazové, zvukové), ale zároveň si myslím, že je to divadlo, kde je divák více vtažený do samotného divadla. K těm médiím patří třeba projekce, zvuk, různé druhy světel od scanů, laserů… Kouře, mlhy, bub-

linky, UV scéna – tedy vlastně černé divadlo. To se používá třeba na technoparty.

Jak to vypadá?

Je to UV zářivka. Když ji zapneš, tak se na scéně objeví věci, které normálně nejsou vidět – protože jsou ze speciální barvy nebo materiálu. Používá se to třeba, když chci nějak udělat, že lidi na jevišti jsou mrtví: natřou si obličej UV barvou a když se pak objeví na scéně, tak jsou vidět jen jejich obličeje. To použil Jovan (Marek Jovanovski – pozn.red.). A ještě si myslím, že do multimédií patří projekce spojená s video DJ-ingem – člověk (DJ) je u projektoru a přímo reaguje na to, co se děje na scéně. A toto by podle mě měl být ten směr využívání projektoru – spíš než ten, že si divadelníci něco předtočí, pak to jen spustí a na projekci nereagují. To je pak příliš statická záležitost, protože jsou svazovaní tempem toho, co si natočili dopředu. Většinou jsou taková představení, aspoň co jsem viděl, příliš „sražená"; vázaná tím, co je za nimi promítané, je to takové kino.

Setkal ses s využíváním médií v dětském nebo studentském divadle?

Jovan (Marek Jovanovski) používal UV, ale jinak jsem projekci v dětském divadle ještě neviděl. Z mého pohledu ale taky do multimédií patří třeba stínohra. Ne tedy přímo práce se světlem a stínem, ale třeba použití meotaru nebo diaprojektoru. S tím jsem se setkal.

Máš nějaký konkrétní příklad?

Meotar využívá třeba paní Zoja Mikotová v představení „Bajky a sny". My jsme zkoušeli v Pirku spojit fotky a stínohru. Promítali jsme fotky, třeba ulici, a do té ulice přijde stín. Do fotky vstupuje stín člověka, což vytváří víc rovin (vrstev) divadelní scény.

Mělo by tedy podle Tebe dětské a studentské divadlo multimédia používat?

Nemyslím si, že je dobré stavět na multimédiích divadelní představení. Divadlo je o hraní a multimédia to mají jen podpořit. Nemělo by to být jen předvádění speciálních efektů, ale prvotní musí být vždycky hraní.

A kde je ta hranice?

Letos byli v Brně na festivalu Setkání/Encounter představení školy z Krakova, a ti myslím používali projekci přespříliš. Bořilo to celé představení…promítali tam město, projekce se tak zvláštně potrhávala, snažili se vytvořit tam takovou noir atmosféru, ale přišlo mi, že diváci spíš sledovali, jak se trhá ta projekce a nesledovali herecké výkony. Těžko říct, kde je ta hranice, ale myslím si, že by se mělo víc hrát než rvát do divadla ta multimédia.

A mohou je tedy dětské soubory využívat? Jak?

Určitě! Třeba to UV, diaprojektory… I samotný projektor je dobrý, ale v omezené míře. Nestavět na tom to představení, protože pak je to vlastně film. V CVČ Ulita (teď je to vlastně Legáto) jsem viděl představení, kdy se divák dvě třetiny představení vlastně díval na film. Pak se přerušil film a oni zahráli krátkou sekvenci a zase jel film. Co mi připadá spíš jako filmové představení. V Anglii jsem viděl jiné představení – jede film a před plátnem se hraje divadlo – což si ale myslím, že není divadlo, je to prostě takový paskvil. Bezesporu je zajímavé to vidět.

Je možné použít projekci nebo různé hlasové modifikátory. Pamatuju si jedno představení u nás v Labyrintu.Zvukař (a herec v jedné osobě) byl na ochoze nad jevištěm s mikrofonem a mluvil do toho mikrofonu a samploval přes počítač, což dělalo takové „UUUHHHMM, slyším vás…" Ale neměli to nahrané dopředu, nezmáčkli jen play a nerozjelo se to předem připravené. Preferuji živá multimédia, divadlo má být živé. Čím víc je tam mrtvých věcí, tím víc je divadlo mrtvé. Z mého pohledu.

Pro školní divadlo je úplně nejlepší meotar nebo diáky. Není to náročné na ovládání a u amatérů a dětského divadla je dobré, když si to herci sami vytvářejí. Třeba když si nafotí fotky a pak je sami promítají. Oni sami jsou scénografové.

V jakých situacích ta multimédia mohou pomoct?

Jovan (div. Soubor PlánB) je super příklad. Když dělali detektivku podle A. Christie, Deset malých černoušků, nemohli pořád přijít na to, jak tam sehrát ty mrtvé. I když to různě nasvítili, tak to vždycky vypadalo komicky, lidi se tam mátořili… Ale pak, díky tomu, že si dali na tváře UV barvu a byly tam vidět jenom tváře a šli jenom zpomaleným pohybem, nedělali žádné klátivé pohyby, tak to vypadalo daleko líp a zároveň to pomohlo hercům. Je dobré využít to u amatérů všeobecně – ale až když se něco nedá dobře zahrát, tak pak hledat možnost v těch multimédiích. Nervat to tam, když se to dá zahrát.

Do multimédií patří taky light design, který se zaměřuje na využívání světel. Buďto to může být samostatné představení, ale to jsem většinou viděl v cizině. Ale u nás na škole se něco takového objevilo…někdy je to spojené třeba se site specific. Najdeš si prostor, který nasvítíš a nemusí tam být herci (ale je dobré, když tam jsou), a různě se to prostředí nasvěcuje, lasery do toho vytvářejí různé tvary - to je light design, práce se světlem. Za pomoci světla dokážeš vytvořit úplně jiné prostředí nebo zhmotnit postavu, objekt. Pomocí laserů můžeš tvořit animace – když se zkříží víc laserů, v místě křížení vzniká světelný bod a díky těm bodům může vzniknout třeba malovaná postava, která po prostoru přechází… A nebo tam může být živý herec, který komunikuje s tím „laserovým" hercem. Ale light design je jinak vlastně celý mrtvý, je tam sice halda týpků, co ovládají počítače a modifikátory a vytvářejí to samotné divadelní představení, ale nejsou tam živí interpreti. Ale zase pokaždé je to představení nové, vyvíjí se. Na rozdíl od toho, kdy to mají všichni všechno předvolené a jen na začátku zmáčknou enter a jen hlídají, aby se něco nestalo…???

Když byly v Brně Dny scénografie, jeden kluk, Honza Kříž, tančil na jevišti a na projekci měl holku, co tancovala v projekci. On přišel a tancoval s ní (nekontaktní tanec), ta holka se v projekci objevila asi třikrát – a potom vyšla na jeviště a tancovali spolu kontaktně. To mi taky, co se týče multimédií, připadá zajímavé.

Pohledem Ivany Němečkové, vedoucí souboru ZUŠ Žerotín Olomouc

Použila jste někdy ve svém představení prostředky multimediálního divadla?

Multimediální prostředky občas používám, máme ve škole nahrávací studio, tudíž možnost pracovat zajímavěji se zvuky a hudbou. V letošním roce jsme začali pracovat na představení, jehož důležitou součástí je projekce..

V čem a jak mohou multimediální prostředky pomoci při práci dětskému divadlu? Myslím, že práce s těmito prostředky je lákavá, zajímavá, současná.

Jaké moderní divadelní prostředky a postupy mohou dětské divadlo oslovit? Všechny dobré moderní postupy a prostředky.

Společně sestavili Břucháček, Plecháček a Chropáček

DNES HRÁLI

Indiánské příběhy

...aneb Romeo a Julie

Wenuše

SLOVO POROTY

INDIÁNSKÉ PŘÍBĚHY, ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC

Na práci Ivany Němečkové vždycky obdivuji spoustu pěkných nápadů, které na jevišti dokáže s dětmi vymyslet. Nejinak tomu bylo i tentokrát, v inscenaci dvou indiánských mýtů, vybraných z knihy Jáchyma Topola Trnová dívka. Protože však inscenace byla vytvářena v poněkud nereguléřních časových podmínkách, jak jsme se dozvěděli od vedoucí souboru, mnohé vznikalo jaksi za pochodu, což je na výsledném tvaru vidět. Ne všechny nápady a zvolené jevištní prostředky jsou funkční, ne všechny jsou stejného řádu, ne všechny jsou schopny zprostředkovat příběhy o závažných otázkách lidského života, a zejména o překračování tabu. Najdeme tu významné akce, které by potřebovaly zvýraznit (např. odmítnutí mladého muže v prvním příběhu) nebo zcela nefunkční ornamenty (např. stínohra v úvodu, která je pozůstatkem vypuštěného příběhu).

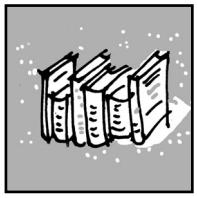
Záměr koncipovat inscenaci jako rituál odpovídá charakteru zvolených příběhů. Inscenátoři však nedomysleli, že při jejich dramatizaci poztráceli nebo zkreslili některé důležité motivy, což příběhy oslabuje (zejména fatální proměna dívky v prvním příběhu, motiv opuštění dítěte v druhém příběhu). A navíc převažující způsob sdělování příběhů – někdy až příliš důkladné vysvětlování „obrázků" – jde proti zamýšlené obřadnosti a působí občas neobratně nebo retardačně.

Diskusi vyvolalo použití některých scénografických prostředků (zejména mikrotenu pro sníh) a hudby. Zatímco všichni ocenili dívku hrající (a to velmi dobře!) na bubínek, použitá reprodukovaná hudba byla vnímána jako cizorodá.

K rozpačitému vyznění představení přispěl v některých momentech také trochu vlažný projev dětí, o kterém shodně hovořili jak členové lektorského sboru, tak seminaristé při podvečerní diskusi.

Jaroslav Provazník

...ANEB ROMEO A JULIE, DOHRÁLI JSME, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Jako velice originální se jeví nápad odehrát tragický příběh lásky přes postavy, o kterých se jenom mluví, a naopak jenom mluvit o těch, které u Shakespeara vystupují. Tedy Romeo a Julie naruby. Naruby i v žánru, neboť příběh Rosaliny a jejích přítelkyň míří k poloze komediální, místy k frašce.

Jestliže v příběhu Romea a Julie jde o velkou lásku, pak trojice mladých dam v čele s Rosalinou prožívá své vztahy spíše jen v představách a jako sérii stále nových a dalších vzplanutí.

Autorský text uherskohradišťského souboru a jeho vedoucí Hany Nemravové je ovšem obrovským soustem, které v obsahové vrstvě přivodilo kolizi.

K příběhu, o kterém se vypráví, tedy k příběhu Romea a Julie, postavy na jevišti nezajímají ozřejměný vztah a významné dějové momenty, ani tak krajní podoby, jako smrt, nic neznamenají.

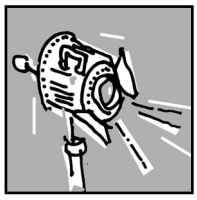
Podobná povrchnost se dostává i do hereckého projevu děvčat, jejich ztvárňování postav. Projev trpí přehráváním a přepjatost hereckého gesta je dovádí k projevu, který přehlušuje vjem z předváděného příběhu a odvádí pozornost jinam.

V inscenaci se objevuje i porušení nastolené logiky děje nebo prostoru.

Využití obecenstva jako chóru v závěru představení se ukázalo jako experiment s účinkem, který neodpovídá záměrům inscenátorů.

Václav Klemens

WENUŠE, VRTULE, 3. ZŠ SLANÝ

Inscenace Wenuše ZŠ ze Slaného trefně doplnila letošní Dětskou scénu využitím současné technologie – konkrétně projekce – v divadle hraném dětmi a také komplexním přístupem ve smyslu hledání výtvarných prostředků (pet lahve, potravinářské obaly apod.) směrem k volbě tématu inscenace. Tím byla šikana a nepřijetí jinakosti ve většinovém kolektivu, které rezonuje s věkem dětí i aktuální společenskou problematikou.

Otevřela se zároveň obecnější otázka, do jaké míry výrazné výtvarné gesto (tedy v tomto případě právě použití projektoru) napomůže či naopak „nepomůže" dění na jevišti. Zvolené výtvarné prostředky v tomto případě na mnoha místech v představení fungovaly, ovšem důslednější práce se světlem a tmou by téma a jeho emoční zásah posílila. Touto nedůsledností se totiž oslabil klíčový okamžik, kdy má po třinácti deštivých letech na planetě Venuši vysvitnout Slunce. Také přesnější prostorové řešení situace ve škole by napomohlo hereckému jednání a přesvědčivější motivaci postav.

Inscenace obsahovala také několik sporných, možná ještě nedořešených momentů: např. neujasněnost, kdo je postavou, která v nahrávce otevírá úvod inscenace; zda se připsáním postavy šikanované dívky Anny neoslabuje postava hlavní hrdinky – dívky Margot; do jaké míry jsou herecky přesvědčivé vzkazy rodičů, kteří vystupují ve filmových projekcích a především závěr představení, ve chvíli kdy dochází k „procitnutí dětí" a jejich vymanění se z příslušnosti ke skupině „šikanistů". I přes tyto inscenačně nezodpovězené otázky převažuje sympatická snaha a chuť režisérky hledat a používat v divadle hraném dětmi stejné výrazové a technologické prostředky, které jsou používány v současném divadle.

Dominika Špalková

DNES HRÁLI

Indiánské příběhy

...aneb Romeo a Julie

Wenuše

SEMINÁŘ K INSCENACÍM 4. BLOKU

Seminář A přistoupil k přípravě na diskusi zodpovědně a pečlivě prostudoval včerejší číslo Deníku, kde také našel, co hledal (jak jinak!): vzkaz souboru ZUŠ „Žerotín" divákům. Na diskusi ho všem přečetli, vy si ho vyhledejte na straně 88. Následoval výčet kladných stránek inscenace Indiánské příběhy: stylové a slušivé kostýmy, bubínky a jiné perkusy, i když mohly být více využity na úkor reprodukované hudby. Zaujalo je také předání role hlavní hrdinky obou příběhů, ztvárnění motýlů barevnými šátky, princip „vyprávěného divadla" doplněného obrazy (ale nedotaženými), mluvili také o jiném způsobu předávání příběhu divákovi, patrně v souvislosti s indiánskou poetikou a vyprávěcím rituálem. Zajímavým artefaktem, ale opět málo využitým, byly lodičky – loutky – zvonkohry.

Mezi problémy inscenace zařadil seminář A použití cizorodého materiálu mikroténové fólie v „přírodním" představení, ačkoli si uvědomují, že soubor využívá jeho lehkost, průsvitnost a určitý vztah k zimě. Nepochopena zůstala stínohra, paravan nebyl dostatečně využit a reprodukovaná hudba byla problematická minimálně výběrem. Představení obsahovalo mnoho silných situací, které ale zůstaly na verbální – vyprávěné úrovni a neproměnily se v akci. Na jevišti chyběly fungující vztahy postav, prožitek a angažovanost protagonistů pro hru. „Potřebuje to kontrolovanou energii," protože takto není patrné proč to hrají. Tématem by mohly být vztahy muž – žena nebo téma smrti – „když něco nefunguje, žena zemře."

Zástupce lektorů pak poreferoval o rozboru s vedoucí souboru, připomínky z pléna nezazněly a slova se ujal seminář D.

V inscenaci …aneb Romeo a Julie cítili účastníci evidentní disproporci mezi režijním konceptem a vnějškovostí projevu hrajících dívek, které si navržený koncept neosvojily. Seminaristům nebylo jasné, jestli jde o zaujetí vztahu k Shakespearovi nebo o legraci za každou cenu. Prostředky byly pociťovány jako přehnané, včetně přehrávání a zacházení s vlastním tělem. Seminaristé třídy D byli zjevně pohoršeni, v rovině tématické mluvili o frivolnosti a promiskuitě, v rovině výchovné o nepřijatelnosti. Žádný pozitivní bod nevyzdvihli, chyběla jim základní divadelní logika včetně práce s prostorem, nepřijali taktování děje bubínkem a odmítli zneužití textu W. Shakespeara a diváků k hromadnému přednesu.

Protože jsme tentokrát viděli pouze tři soubory, věnoval se seminář C stejné inscenaci. Příběh pro ně byl nezřetelný, projev nepřirozený , motivace nečitelná, šarže podle nich překryla výpověď. Jejich formulace tématu inscenace zní: jak urvat chlapa. Hlavními otázkami se stal smysl práce na takové inscenaci. A pak málem zaznělo slavné „Kdo to sem poslal?!", neboli proč nebyla inscenace z důvodu nepřijatelnosti metodiky práce s dětmi zastavena už v krajském kole.

Po referátu lektorů P. Janků odlišil samotnou myšlenku přistoupit takto k Shakespearovi, což je možné a zajímavé, a způsob jak to proběhlo na jevišti. V tuto chvíli vstoupila do diskuse Christiane Page s poznámkou, že žánr frašky je obvykle hrán muži, ovšem s fyzickými proporcemi dívek je to téměř nemožné. Sama se

tím zabývá a pracuje metodou maskování těla. Používá kostým, který tvar těla zakrývá a mění vycpávkami. V tu chvíli němu může protagonista k tělu zaujímat odstup a žánr začne fungovat. I. Ulrychová poté připustila, že tématem mohla být taškařice, ale upozornila, že inscenace funguje pouze se znalostí Shakespearova Romea a Julie, a je v ní stále původní Shakespearovo téma přítomno. A to nabízí interpretační klíč: ve světě, který v inscenaci představili, láska veronských milenců existovat nemůže. L.Richter shrnul, že jde pouze o zajímavý nápad, kterým to také končí, chronologie a reálie původního příběhu nejsou dodrženy, chybí vnitřní pospolitost příběhu a je tématem promiskuita a frivolita, které se i na konci pouze přitaká.

J. Provazník poreferoval o vyznění inscenace při uvedení v krajském kole, kdy byl tématem jiný pohled na Shakespeara a holčičí trumfování se. Na to někteří diskutující přitakali, že v takové poloze představení dnes také začínalo, pak se ale zvrtlo. Nějakou dobu se řešilo, jestli si dokážeme představit, že by inscenace v původní verzi nevyznívala tak lascivně atd. nebo jestli šlo opravdu o metodicky pochybený přístup. Lze předpokládat, že tak mnozí vedoucí přemýšleli i vzhledem ke své znalosti dalších inscenací této vedoucí a zkušenosti, že poslední hrací den je už pro všechny náročný.

Pak se pozornost přenesla k představení Wenuše souboru Vrtule. Podle referujícího semináře C v něm šlo o téma šikany, života ve zprostředkovaném světě a virtuálního vztahu rodičů a dětí. Oceněn byl herecký výkon dětí, projekce byly zajímavé, ale někdy rušivé. Podle Jiřího Provazníka projekce v principu fungovala (odcizení, vzdálenost rodičů) ale nějaký detail dojem rušil. I. Ulrychová upozornila na zdvojování informací, které zazní spolu s projekcí. Překvapivě může působit i nadživotní zvětšení obličejů. Podle P.Janků je to ale především problém nedostatečné motivovanosti promítaných vstupů. L. Richter také mluvil o jiné znakovosti filmu a divadla. Mluvilo se také o tématickém posunu oproti předloze zdůrazněním příběhu šikanované malé holčičky a zmenšení časové plochy pro vyznění jinakosti pozemšťanky Margot. Scénograficky by mělo být více přemýšleno o vztahu světla a tmy na scéně tak, aby byl podpořen motiv jedinečnosti okamžiku přítomnosti slunce.

V té chvíli již zbývalo z diskusního času pouze 5 minut a M. Poesová vyzvala ke stručnému vyjádření k diskusnímu tématu dne, jímž mělo být scénografické řešení inscenace s dětmi. Většinou se však mluvčí omezili na obecné teze snadno dostupné v odborné literatuře. Za zvláštní zmínku stojí upozornění na nedostatečný odstup vedoucího, pokud je zároveň scénografem, režisérem, dramaturgem, producentem atd. (však to znáte), což je také často fyzicky a psychicky náročné. Zazněl také postřeh, že v dětském divadle existují etapy - éra hraní za plného osvětlení, nyní jsme v éře židlí (předtím kamenů, krabic a štaflí) a patrně přichází éra igelitu (seminář A nám to večerní prezentací potvrdil). Na závěr doložil L. Richter na příkladu dvou osobností – Hany Budínské a Milady Mašatové – že existují dva fungující přístupy (řešit scénografii spolu s dětmi nebo jim poskytnout kvalitní hotové řešení). Společný je oběma legendárním vedoucím dětských souboru specifický cit pro děti. Třeba o něm bude řeč v příští diskusi. Ale to bude až za rok. Jakub Hulák všem zúčastněným poděkoval a rozešli jsme se vstříc večernímu programu, autobusům a vlakům.

Hrocháček

DĚTSKÝ DISKUSNÍ KLUB

Soubory ZUŠ Žerotín Olomouc, Dohráli jsme – ZUŠ Uherské Hradiště a Vrtule – 3.ZŠ Slaný

Zdarec zdarec zdarec! Právě skončil poslední den 36.ročníku Dětské scény a Hoši z JAMU vám přinášejí poslední článek o tom, jak probíhala dětská diskuse o třech posledních odehraných představeních. Doufáme, že se tento výtisk posledního zpravodaje dostane do všech rukou k tomu určených, neboť některé soubory nám již včera mávaly svýma pračičkama z okének svých soukromých divadelních autobusů a autokarů. Jelikož diskuse byla plodná, bylo by to opravdu tristní! Takže doufáme, že vedoucí souborů obstarají veškerá čísla zpravodaje, aby vše, co bylo řečeno a následně zapsáno zručňoučkými a obětavoučkými prstíky redakčních dopisovatelů, bylo v poklidu domova vstřebáno.

Poslední historická diskuse tohoto ročníku probíhala ve znamení časového presu, jelikož místnost jí věnovaná měla být uvolněna co nejdříve. Hochům z JAMU to však nezabránilo ji opět o konkrétnostmi nabitou dvacetiminutovku prodloužit, protože rozhodně bylo o čem diskutovat. Ani stále silnější vedra nezabránila tomu, aby děti pilně argumentovaly a diskutovaly, přičemž vše probíhalo v klidu a míru. Sestava souborů byla navíc doplněna o čtyři seminaristky, které byly zvědavé, jakže takové diskuse moderované sveřepými Jamáky vypadají (nebo je možná zajímaly rozdíly mezi diskusemi dětí a dospělých, na nichž byly většinou přítomny, to neumíme objektivně posoudit...). Reakce všech zúčastněných byly pohotové, připomínky konkrétní a slušnost k ostatním souborům a mluvčím na obvyklé úrovni, takže téměř nikdo nemusel být atakován Vátrovou fixou. Alča dorazila jako vždy a její zpráva o smysluplných verdiktech poroty byla přijata téměř jednohlasně kladně - její přínos byl oceněn velice, převelice (viz obvyklý bonus). Bylo zajímavé zjistit, nakolik si děti Alči váží, neboť její příchod byl ohodnocen bouřlivým potleskem, kdežto náš vstup do diskusní místnosti bývá oceněn pouze několika zvídavými pohledy nezletilých slečen.

A to je, vážení účastníci a především účastnice, vše! Loučíme se s vámi všemi! Je nám líto, že jsme nestihli poznat všechny osoby a osůbky, které se letos na Dětskou scénu přijely pobavit i poučit a doufáme, že to stihneme ještě do úplného konce přehlídky alespoň částečně napravit. Tudíž vyrážíme navázat poslední možné kontakty. A proto ZDAREC a na shledanou (třeba v Brně)!

P.S. Komu jsme se zalíbili, ale nestihl se s brněnskými hochy seznámit, zde uvádíme naše telefonní čísla, která jsou dostupná čtyřiadvacet hodin denně. Skýtá to samozřejmě možnost položit nám další otázky týkající se vedení dětských diskusí, pokračovat v nedokončených diskusích či si v případě zájmu zjistit něco osobnějšího. Budeme ráááádi!!!

Tož:
Dátr (ten svalnatější) – 776 033 473
Vátr (ten blonďatější) – 728 521 804

Zmíněné klady a zápory včerejších představení:

ZUŠ Žerotín Olomouc: Indiánské příběhy

KLADY:
technická vybavenost (mluva, pohyb, tanec)
atmosféra
samotné prostředky zvolené pro vytvoření atmosféry (igelit, stínohra, hra na buben)

ZÁPORY:
hudba nekorespondující s tématem (pouštěná z reproduktorů)
nečitelnost (práce s igelitem, stínohra)
pojmenovávání právě viděného

Dohráli jsme – ZUŠ Uherské Hradiště: ... aneb Romeo a Julie

KLADY:
námět
jednoduchá scénografie

ZÁPORY:
pomalý temporytmus
nesrozumitelnost tématu
neodůvodněný závěr (recitace diváků – nebyl patrný záměr)
nesdělné pro lidi, co Romea a Julii neznají

Vrtule – 3.ZŠ Slaný: Wenuše

KLADY:
téma
sugestivnost
scénografie, neobvyklost prostředků
hudba
přesvědčivost

ZÁPORY:
nedořešené či nevysvětlené motivace
,,pohlednice" od rodičů (nesrozumitelnost – měly vytvářet charaktery či metodou zobrazení na projekčním plátně znázornit odloučení dětí od nich?)

BONUS
REFLEXE VEDOUCÍCH DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PSANÁ DĚTMI:

,,Moc fajn prostředí a jsem ráda, že se mám dál zlepšovat."

,,Byli to rozhodně zajímavé poznatky, které nám hodně poradily. P.S. Na tohle jsme čekali celý týden."

,,I love SM!" /myšlen seminář/

,,Určitě to bylo užitečné a máme motivaci na další ztvárnění a dokončování této hry (Wenuše)."

Dátr a Vátr

DNES SE LOUČÍ...

Během posledního, horkého dne trutnovské přehlídky se Břucháček snažil setkat se a pohovořit alespoň s některými soubory, abyste se vy, naši čtenáři, dozvěděli také to, jak se děti na přehlídce měly a s čím odjíždějí. Jak je náhodně potkával, tak se ptal...A na koho se nedostalo, tomu posílá velký pozdrav a poděkování za příjemná setkávání. Zlom vaz!

BOŘEK ZE ZUŠ ŽEROTÍN, OLOMOUC

Po prvním odehraném středečním představení „Indiánských příběhů" jsem se Bořka ptala, jak to proběhlo...„Z představení jsme měli rozporuplné pocity, zvládli jsme to zahrát, ale to publikum reagovalo špatně, nepochopili to. Ale nám se zdálo, že jsme to zahráli dobře. Akorát nějaké detaily ještě musíme doladit."

Na co se těšíš?

„Na závěrečný potlesk a až se vrátím domů. Ale teď už se domů tak netěším, protože musím řešit školní povinnosti. Musím dolaďovat známky. Čekám, že dnes večer ale půjdeme do čajovny nebo tak - že oslavíme to, jak jsme to zvládli."

Která představení tě tady zaujala?

„Obě, co jsem viděl dnes. Líbily se mi oba dva náměty, ale víc bych tíhnul k tomu Slanému (představení Wenuše), protože tomu tématu o šikaně se moc lidí nevěnuje. Téma bylo dobře zvolené, a měli dobře zvládnutou i atmosféru. To druhé jsem viděl jen tak zběžně, protože jsem se nejdřív převlíkal..."

▪

STIHLI DIVADLA I ADRŠPACH! ZUŠ HLUČÍN

Jaký je váš největší divadelní zážitek tady?

Acylpyrinci. Super nápad, líbilo se mi zpracování.

Byl to takový zajímavý nápad, vrátit se zpět do těch let...

Adrian Mole. Zajímavě udělané, hudba i zpěv, bylo to dobře zahrané.

A jiné zážitky?

Seznámili jsme se s novými lidmi. S Turnovákama, s Libercem a s lidmi ze Slaného.

Byli jsme v Adršpachu - je krásný, svěží, kamenný, nádherný, odpočinkový...

Zdál se vám v Trutnově nějaký sen?

Já jsem měla bezesné noci – až teď jsem si to uvědomila!

Jsme tady prudce veselí.

Já mám takovou skládačku, tak se mně zdálo, že to skládám jako Tetris.

Mně se nezdálo nic.

▪

VRTULE ZE SLANÉHO PŘED ODPOLEDNÍM PŘEDSTAVENÍM

Jak se vám dopoledne hrálo?

Protože je to ráno, tak jsme byli ještě trochu ospalí.

Udělali jsme tam jednu zásadní chybu, to už se nestane, doufám...

Snažili jsem se to uhrát, aby byli jsme celkově takoví rozespalí. Dali jsem do toho to, na co jsme v tu chvíli měli. Doufám, že teď to bude lepší!

S čím jdete do toho odpoledního představení?

Chceme se vyvarovat těch chyb, které jsme udělali dopoledne - líp reagovat na sebe a samozřejmě hrát přirozeně. Když to hrajete po několikáté, tak se to automatizuje. A ty reakce jsou automatické – a přitom to má vypadat přirozeně. A živější abychom byli.

▪

JAK SE NA DĚTSKÉ SCÉNĚ MĚLI RECITÁTOŘI JINDŘICH SVOBODA A JAKUB KOLAŘÍK

Jste tady už od pátku a od soboty – jak na vás přehlídka působí?

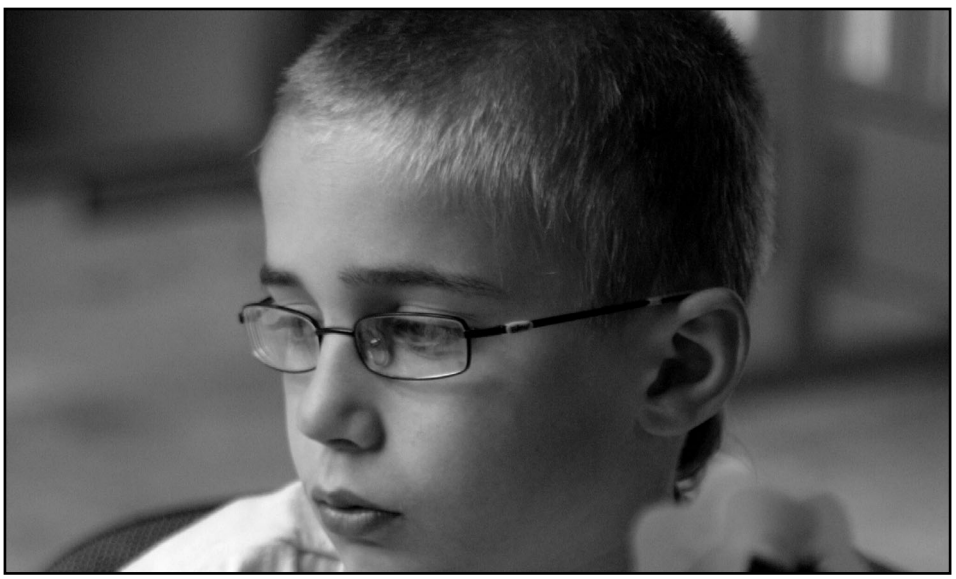
JS: Začal bych tím příjemným, a to určitě je to, že tady jsou různá divadla, různé typy divadel – loutkové, němý film a tak.

JK: Mně se taky líbí, že tu jsou různé druhy divadel a že všechno má svůj nápad a je dobře, že to ty lidi dokážou ocenit. A že se dostanou až sem a líbí se mi taky ta atmosféra a dílny.

JS: Prošli jsme třemi dílnami. Asi nejzajímavější byla dnešní a to byla loutková dílna, paní Vydrová. Jedině v té dílně se pracovalo s loutkama, zatímco ty všechny ostatní byly spíš o divadle.

JK: Vyráběli jsme loutky a to bylo zajímavé. V ostatních dílnách to bylo o městě Trutnově, ale tady byly spíš hlavní loutky - to bylo příjemné, jiné, zajímavé.

TŘI ŠOHAJI Z HRADIŠTĚ (SOUBOR DOHRÁLI JSME)

Jaký jste měli pocit z představení, která jste tu hráli?

Šlo to postupně – první byl takový rozjezd, druhé bylo nejlepší a to jsme si užívali, ale nepokazili jsme to, a u třetího jsme si to užívali úplně nejvíc a něco jsme tam udělali špatně, takže to šlo takto.

Z lidí v diskusním klubu to viděly jenom čtyři holky. A jedna si s námi o tom vykládala, spí s námi v tělocvičně.

Takže jsme se moc nedozvěděli názory ostatních, protože to neviděli.

Porota nám řekla to, co skoro víme – artikulace, výslovnost...

A ještě jsme se dozvěděli – a to jsme se teda divili – že ty role by měli dostat starší kluci, jestli na to ještě nejsme mladí. Přitom to je kluk, který je ve druhé třídě, je mu osm roků, tak to nás trochu zaskočilo, ale nebudeme se tím řídit.

A ještě nepochopili, co má znamenat ta naše stavba.

Ale byli jsme rádi, že jsme se dozvěděli, co nám porota řekla, co o nás vykládali, protože v Hradci to bylo hrozné. My jsme nevěděli nic a ostatní o nás jo. Jim to říkaly paní učitelky.

Zábava byla tady na dílnách..

Na jakých dílnách jste byli?

Jonášova byla dobrá, tam byla spousta her, to jsme si vyhráli.

I ta Frantova byla dobrá – dramatická. Dělali jsme scénku o tom, jak ho ráno zastavili policisti: špatně odbočil do ulice, neměl nic u sebe, papíry, občanku... Tak ho napadlo, že bychom to mohli zahrát. Tak jsme to v dílně hráli z pohledu policajta, z jeho pohledu a nakonec jak by to bylo doopravdy.

Která divadla jste si zapamatovali? Co se vám líbilo, co vám utkvělo?

Ti Acylpyrinci, to bylo dobré. Zdálo se mi, že Jonáš nejvíc vyrostl, jak mu ten kostým byl malý.

A pak Tajný deník Adriana Molea – to bylo dobré.

Wenuše.

Bleděmodrý Petr, protože to bylo upřímně asi to nejhorší představení, co jsem tady viděl. To nás teda nebavilo, aspoň ne mně.

No a pak Indiánské příběhy a hlavně Dorka, ta co měla copy a čelenku – my se známe z Hradce.

Komu byste dnes chtěli dát kytku?

Našim holkám a Hance, já jí ještě natrhám.

Dneska je zahrneme květinami!

Na co nezapomenete?

Já si pamatuju na jeden nádherný tanec v pondělí...

Já na něco nezapomenu, ale to se do novin nehodí, ta určitá osoba by si to mohla přečíst.

Měli jsme tady docela hodně obdivovatelek a kamarádek, to je ale standardní.

My se bavíme víc s holkama než s klukama, holkám se dá víc věřit a jsou takové milejší.

Matěji, proč pořád nosíš ten klobouk?

Nevím. Protože chci mít pleš, protože já ho mám nosit, aby mě nebolela hlava, protože mě jinak bolívá strašně moc, úplně moc. Když ho mám, tak mě míň bolívá, než když ho nemám.

Též ho nosím, protože to zabírá na holky! Protože si ho chtějí půjčovat. Mám ještě dva doma.

To s tou pleší tam taky můžu napsat?

Jo. Já ji vlastně nechci mít, jenom se bojím, že ji budu mít. Zaparí se hlava a vytvoří se pleš....

Ještě něco důležitého jste neřekli?

Ať všichni dojedou do Hradišťa, že tam taky máme dobrou čajovnu, rovnou dvě, ta dobrá je pod kaštanama u autobusového nádraží.

DÍLNA S HANKOU ŠIMONOVOU

Vyrazili jsme až ve tři čtvrtě na devět, protože jsme ještě čekali na další příchozí. V počtu celkem dvanácti lidí jsme se vydali do trutnovského lesoparku. Ještě než jsme vyšli, rozdělily se děti do dvojic tak, aby nebyli spolu lidé ze stejného souboru. Během cesty měli za úkol zjistit o tom druhém co nejvíc. Když jsme po namáhavém výstupu došli na místo určení, účastníci dílny si stoupli do kruhu (dvojice vedle sebe) a po jednom představovali toho druhého tím způsobem, že řekli jeho jméno a pantomimicky zahráli nějaké tři informace o něm. Pak každý předvedl něco o sobě, co tomu druhému neřekl. Po další hře vyjmenovávaly děti příklady improvizace v běžném životě a vymýšleli rady, jak by měl člověk správně improvizovat.

Pak se znovu vytvořily dvojice (opět někdo z jiného souboru a dvojice nesměly být stejné jako na začátku) a všechny dvojice měly ze sebe vytvořit předměty, které říkala Hanka (květ a stonek, prst a prstýnek, hlava a ucho...) Pak přišly na řadu další improvizační hry a děti postupně ztrácely ostych a improvizace jim šla stále lépe.

Poté se znovu rozdělily do dvojic a ve dvojicích vyprávěly příběh tím způsobem, že každý řekl jedno slovo. Pak se lidi mezi sebou prohodili a to samé dělali znovu. Na řadu přišlo i setkání dvojic na večírku, kde mezi sebou vedly různé hovory. Další částí byl proslov „trutnovských radních". Každá dvojice předstoupila před ostatní a stejným způsobem jako v předcházející hře seznámili bez předchozí domluvy „trutnovské občany" s novými usneseními. Občas došli radní k zajímavým závěrům. Pak se děti rozdělily do tří skupin (3+3+4) a Hanka jim oznámila, že současná kašna na náměstí se ruší a že mají nakreslit jednoduchý návrh a poté ho prezentovat ostatním skupinám. Přesunuli jsme se na náměstí, kde Hanka rozdala papíry a děti se pustily do práce. Když byli všichni hotovi, došlo na předvedení návrhů ostatním skupinám. Kašny byly pěkné, obzvláště se mi líbil nápad s trutnovským drakem. Děti odcházely z dílny znaveny sluncem, ale nadšeny. Myslím, že nikoho ani nenapadne pochybovat o tom, že se jim na této dílně líbilo a že si to užily.

Malým kazem na kráse byly bohužel časté přesuny kvůli těžbě dřeva v trutnovském lesoparku. Ironií bylo, že až na konci dílny jsme objevili krásný plácek jako stvořený pro dílnu. Škoda. Ale dílně to nevadilo a byla pro všechny příjemným dopolednem.

Tchořáček

NÁROČNÍ A SPOKOJENÍ: DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

Z čeho máte největší divadelní zážitek?

Ze života Acylpyrinků – bylo to strašně vtipné, a jak to ještě úžasně neladilo, a to oblečení! A jak se neudrželi, to mě bavilo...

Víc se jich tam odbouralo
Takové pěkné rozloučení na závěr.

A z dětských představení?

Líbily se mi ty děti ze včerejška – Svitavy, Havěť všelijaká. Připomnělo mi to naše staré představení, tu Sísu Kyselou.

Jací byli lidi tady v Trutnově, jak na vás zapůsobili, koho si pamatujete?

Hlučín – Bluma - Vláďa se nedá zapomenout.

Oni mu říkají Bluma, protože vypadá jako Orlando Bloom, ten kudrnatý.

Co jste ještě zažili?

Objevili jsme výbornou zmrzlinu, na bowlingu jsme byli - tady to máte aspoň levné.

V dílnách se toho prožilo dost, tam se i ty vztahy daly dohromady.

S námi byl dnes Vojta z redakce a některé vtípky neustál a musel se jít projít, aby se vysmál.

Jak hodnotíte dílny, kterými jste prošli?

Adam: Mně se líbilo to s tou Vydrovou, bylo to záživnější. Když jsme byli s Hankou, nelíbilo se mi, že to bylo takové roztahané...

Nikola: Mně se to s Mirkou taky líbilo, ale vadila mi dílna v pondělí – nepamatuju si s kým – tam jsme se ani nepředstavili.

Nikola: Mně se líbily obě dílny, na každé bylo něco hezkého.

David: Mně se ta dílna s Vydrovou vůbec nelíbila, prostě mě to nezaujalo. Ani ten přístup – vůbec jsme se neseznámili. Dneska jsem byl u Hanky a to mně bavilo.

Andrea: Já jsem byla v pondělí u Oplatka, to se mi líbilo, hrozně mě to bavilo, měl i hezky udělaný i ten temporytmus těch čtyři hodin, pořád to gradovalo a někam to šlo.

Tonda: Já jsem byl u Mirky Vydrové a strašně jsem se tam nudil. Líbilo se mi, jak jsme měli zavázané oči, drželi jsme se za ruce a někam jsme šli. Dneska u Hanky to bylo víc zábavnější.

Kdybyste si měli dílnu vybrat podle vlastního přání, jakou byste si vybrali?

Já bych si zopakoval tu improvizaci.

Nebo kdyby mi někdo pomohl, abych se naučila zpívat

Pěvecká dílna nebo muzikál nebo seminář o vedení dětských dramaťáků – seminář pro starší děti ze souborů.

Já cokoli, kde se dá vyřádit na jevišti, ale aby to mělo smysl, třeba něco k dramaturgii nebo použití hudby, světel...

Já bych si raději prošel všechny dílny, abych zjistil, co by mně bavilo víc – to je škoda, že člověk se tady dostane jen do dvou dílen, že jsme si nemohli projít všechno!

Jak jste spokojeni s tím, jak jste zahráli představení?

My si myslíme, že jsme to zahráli jako nejlepší představení, co jsme kdy hráli, teda to odpolední. Udělali jsme tam nějaké změny a svlíkání – a dohnalo nás to k tomu výsledku. Líba řekla, že teď to mělo „koule."

Postava z představení O kocouru, kohoutu a kose souboru Horní-Dolní, ZŠ Sloupnice

PUTOVÁNÍ ZA LÉTEM

Včera večer uspořádali trutnovští organizátoři pro děti ze souborů Putování za létem. Z redakce se zúčastnil Tchořáček – jako organizátor a pomocník na kontrole. Odešel rovnou z diskuse pro děti ze souborů a vrátil se v jedenáct v noci. Byl unavený, hladový a říkal, že to bylo fajn. Víc neprozradil. Tak se najedl a poslali jsme ho spát. Články z dílen už měl naštěstí hotové, jinak by mu to neprošlo!

za redakci Chropáček

▪

KATKA A KATKA Z BUBU VSETÍN

Jaký máte pocit po úterním představení?

Dobrý, protože lidi se smáli i věcem, které nám už nepřijdou směšné, a teď se smáli pořád.

Jak se v Trutnově máte?

Teď máme nemocnou jednu členku, Zuzku, takže musí být v šatně a pořád jenom ležet. Včera jí bylo špatně, ale představení hrála (nikdo ji nemohl zastoupit, hrála Kropenatou, hlavní roli). Dneska byla u lékaře a má angínu.

Dobrý byl seminář od Jonáše, hráli jsme tam divadlo.

Byli jsme na zmrzce, ten seminář byl dobrý.

Řekli vám na diskusním klubu něco užitečného?

Viděl nás jenom jeden soubor, kde jsou čtyři lidi a od těch jsme se moc nedozvěděli.

Od poroty – že ty zvířátka byly moc neohebné – málo možností a malá energie.

A vy si to myslíte taky?

Já nevím. Když je to od těch profesionálů...

Co byste teď napsaly na pohlednici domů?

Že už se těším domů...
Že všecky pozdravujeme.

Ptal se, zapisoval a srdečně se loučí
Břucháček

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ A - BERNHARD PAUMANN

Seminář A tentokrát strávil podstatnou část dopoledne přípravou na večerní prezentaci své práce. Nejprve se ale všichni potřebovali rozehřát a uvolnit, čemuž byly věnovány necelé dvě hodiny. První úkol – chůze na hudbu prostorem tak, aby přitom tělo vydávalo co nejméně energie a nikde v něm pokud možno nevznikalo napětí. Tělocvičnou za zvuků rytmické hudby podusává skupina hadrových panáků. Střídání jemnějších a tvrdších pasáží v další hudební skladbě přináší impulsy pro pohyby strohé, robotické, nebo vláčné. Pak nastává velmi příjemná práce ve dvojicích. Zatímco jeden leží, druhý se ho nejrůznější protřepáváním, masírováním a poklepáváním snaží zcela uvolnit, a když se mu to podaří, role se vymění. Plecháček kouká, závidí, poslouchá hudbu, která není pomalá a meditativní, jak byste možná čekali, ale opět poměrně rytmická. Potom opět dvojice, kdy jeden dělá lenocha, kterému je zatěžko vůbec stát na nohou, druhý se ho naopak snaží postavit. Pro „nelenocha" je to celkem namáhavé, není proto divu, že po minutce přichází střídání, ať taky lenoch kouká makat, že? Konec lenochů, přichází rozdělení do tří skupin zhruba po pěti a cvičení s poetickým názvem „bublifuk". V kroužku uprostřed „bublinek" chodí jeden se zavřenýma očima. Nemusí se však bát, že někde narazí nebo si ublíží. Může se bez obav vydat kamkoli křížem krážem tělocvičnou – „bublinky" ho stále obklopují a nedovolí, aby si ublížil. Když se všichni vystřídají uprostřed kroužku v roli slepého, vytahuje lektor prádelní gumy. Je patrné, že toto cvičení už se v předchozích dnech objevilo, a tak není třeba dlouhého vysvětlování. Seminaristé už se rozdělují na dvě poloviny, každá dostává jednu gumu. Zní hudba a každý se pohybuje, tančí – uvnitř gumy, vně a zase dovnitř, vevnitř a zase venku…Pokud se v průběhu semináře v někom uhnízdily negativní pocity, nebo potřebuje vybít agresi, má možnost hned v následujícím cvičení. Ovšem jen zpomaleně, stylizovaně a na hudbu. Pro Plecháčka je to pastva pro oko! Nejvíc se mu ovšem líbí, jak si to beze špetky úcty vyřizují jeho mladší kolegové studenti se svou vyučující, rovněž účastníci semináře. Jestlipak se karta obrátí na hodinách dramaturgie? Aktivita končí a bývalí agresoři si všichni potřásají navzájem rukama. „Já jsem to tak nemyslela." „Mám tě rád! Mám tě rád!" Přátelský povyk ustává a každý za zvuků hudby s africkými motivy vytřásá a vytřepává své tělo.

Po pauze se přemýšlí, plánuje a navrhuje, co a jak ukázat ostatním při večerní prezentaci. Propojit nějak všechna cvičení, které jsme dělali? Jak? Máte nápady? Ozkoušen je i návrh lektora pustit si určitou skladbu a na ní nalézt asociace. Debata není snadná, nápadů je spousty. Začíná se zkoušet. Plecháček se nenápadně vytrácí – večer se chce nechat překvapit.

Rozhovor s Bernhardem Paumannem (překládala Petra Kunčíková):

Co bylo hlavním zamýšleným cílem semináře, když jste ho připravoval, a jak jste spokojený s jeho naplněním?

Nevěděl jsem dopředu, co mě čeká, ale hned po prvním semináři jsem pochopil, že zde můžu pracovat s profesionálními lidmi, otevřenými pro tvořivost. Pracovali jsme bez větších problémů, byli otevření ke mně i k sobě navzájem. Jsem moc rád, že to tak bylo.

Proč, podle čeho jste vybíral právě tyto materiály, se kterými se pak v semináři pracovalo (fólie, balónky, bílé pytle…)?

Věděl jsem, že v semináři budou lidé, kteří budou pracovat s dětmi a mládeží. Chtěl jsem tedy, aby to byly materiály, které budou moci v praxi použít.

Je nějaký rozdíl, když pracujete na semináři tady a u vás v Rakousku? Má na to nějaký vliv rozdílná mentalita?

Ještě nikdy jsem nepotkal tak otevřenou a vstřícnou skupinu. Pro lektora je radost, že stačí dát jen impuls a ten je s velkou intenzitou rozpracováván. To jsem poznal poprvé.

V brožuře je u vašeho jména mj. napsáno, že jste také pořadatelem přehlídek mladého divadla. Mohl byste nějak porovnat vaše přehlídky a Dětskou scénu?

Naše přehlídky nemají tak velké měřítko, účastní se jich méně lidí. Míváme maximálně 12 – 15 divadelních skupin, z toho 4 – 5 zahraničních. A také jsme nevyvinuli takovou diskusní kulturu.

A jedna otázka též pro tlumočnici Petru Kunčíkovou:

Petro, ty jsi taková dvorní překladatelka Dětské scény, je to náhoda, že máš vždycky čas, nebo je to tvůj osud?

Počítala jsem zrovna včera, že je to už můj 5. ročník. Líbí se mi, že je to spojení jazyka (Petra umí německy, anglicky a španělsky, pozn. Plech) s divadelní prací. Takže na Dětskou scénu si čas vždycky ráda udělám.

P.S. Jen doufám, že nepozvete na seminář žádné Francouze! Francouzsky prostě neumím!

Plecháček

VŠIMLI JSME SI

SEMINÁŘE A

BYLI JSME U TOHO

SEMINÁŘ D S LUĎKEM RICHTEREM - PRO TY, CO CHTĚJÍ VĚDĚT VÍC

Středeční dopoledne začalo pro účastnice semináře opět návštěvou kina (inscenace Indiánské příběhy, ...aneb Romeo a Julie a Wenuše) s diskusemi o shlédnutých představeních již v pauzách mezi představeními. Pod střechou národního domu pak rozbor jednotlivých představení pokračoval. Pět dívek a žen a Luděk Richter, všichni povzbuzováni čokoládovými pochoutkami, se pustili do analýzy inscenací. Nejvíce prostoru věnovali Indiánským příběhům. Luděk Richter začíná diskusi otázkou „Jak vás to těšilo či netěšilo a kde vidíte toho příčiny?" Prvním tématem, jehož vysvětlení se skupina pokouší dobrat, je **slovo a akce nebo obraz** a jejich paralely, dublování apod. v jevištní hře. Hovoří se o tom, jak působí vypravěčské slovo následováno akcí znázorňující význam slova a jak působí akce, komentovaná následně slovem. Hovor se stáčí ke konkrétním momentům představení Indiánské příběhy. Další lektorovy otázky zní například takto: „Jakým způsobem by se funkční využití slova a akce ve spojení v tomto představení dalo realizovat?" nebo „Mohlo by se slovo spojovat s jednáním?" Rozvíjí se soustředěná debata, přehledná a celkem věcná zejména díky malému počtu diskutujících. Kritizována je u Indiánských příběhů upovídanost. Druhým tématem analýzy byla **práce s materiálem** na jevišti u jednotlivých představení. Luděk se ptá: „Jakou funkci má práce s igelitem? Jak je s materiálem zacházeno?" Pojmenovávají se některé nedůslednosti a nesrozumitelnosti v práci s výtvarným znakem, včetně loutky „Čena". Diskuse na chvíli odbočuje k otázce vnímání fyziologie herců (Měla dívku, zakletou ve sněhové zemi, hrát raději blondýna?), k symbolice vnějšího vzhledu a stereotypům vnímání materiálu těla. Naštěstí Luděk otevírá třetí téma diskuse – herectví, **naplňování situace hereckou akcí, jednáním**. Seminaristé shledávají, že herci sice v olomouckém představení nerušili, nebyli mimo, ale nehráli; divákům chyběly na jevišti emoce a zúčastněnost některých dětí v chóru. Po ukončení debaty nad Indiánskými příběhy se seminář ještě na chvíli stáčí k představení Wenuše (řeší se funkce rodičů a motivace šikanování) a k představení ...aneb Romeo a Julie (Nebyly děti zneužité? A nechtěly to tak samy? Jakou funkci měly služky? Jaký je vztah služek a Julií?). Seminaristé jsou velmi otevření a přímí ve formulaci svých názorů, nepodléhají emocím, i když se na mnoha věcech neshodnou. Doufám, že takovéto podobné otevřené diskuse se odehrávají na vysokých školách; ani tam by neměly být monologickou prezentací osobních názorů přednášejícího. Luděk Richter naopak ukazuje, jak se učit diskusí. Tečkou za dopoledním seminářem je minipřednáška o rozdílech recitace, divadla a divadla poezie.

Jelikož seminaristé budou sledovat inscenace také odpoledne, zadává se seminaristům úkol: sledovat režii a to, jakým způsobem ji děti přijímají. Kdy dochází k tomu, že režie jakoby „není vidět" a neuvědomujeme si ji? Luděk radí dívat se na představení podruhé „čistýma očima" a některé z vyhraněných názorů si před seminářem k inscenacím znovu promyslet.

Břucháček

DOŠLO POŠTOU

OD CHRISTIANNE PAGE

Děkuji

Nejprve bych ráda poděkovala všem, kteří mají na starosti přehlídku dětského divadla v Trutnově. Všem, kteří mě na ni pozvali a kteří mně tak umožnili seznámit se s výsledky práce dětí a mladých lidí ze všech krajů České republiky, poznat město, jeho náměstí, jeho poklid a také pohodu, vstřícnost účastníků a organizátorů!

Od pátku sleduji dětská představení a diskuse, které mně zdarma a obětavě tlumočí Veronika (jedna ze tří dívek, jež příští rok přijedou na jeden semestr studovat na Université d´Artois) a Emmanuelle (mladá Belgičanka, která studuje v Praze).

Když se dívám na představení a hovořím o nich s různými lidmi (většinou v angličtině), zdá se mi, že si klademe stejné druhy otázek a že máme podobné principy, i když se naše metody mohou lišit. Jde nám o respekt k dětem, o jejich osobnost a o to, aby se děti mohly vyslovit prostřednictvím zkušenosti, která jim umožňuje se rozvíjet. Jde tedy o výchovu divadlem, ale také o výchovu k divadlu, neboť - jak bylo několikrát zmíněno -, snažíme se o to, aby děti mohly objevovat, co je to divadlo, a aby se mohly učit divadelnímu jazyku a divadelním konvencím. Když píšu tento článek, vybavuje se mně například (nemohu zmínit vše) včerejší představení vsetínských loutkářů, kteří se dotkli závažného problému manipulace. Bylo tu také představení nejmenších dětí ze Svitav, které se cítily pozoruhodně dobře v prostoru hry, a přitom projevily velkou dávku schopnosti improvizovat, opravdovosti a radosti ze hry, kterou bylo potěšení sledovat. Vím dobře, jak náročná je to práce, abychom dospěli na scéně k tak přirozenému projevu. Zcela mě uchvátilo večerní představení divadla DRAK, jež mě pobavilo, dojalo a vyvolalo ve mně závist, že sama nemám takové úžasné nápady!!!

Souběžné kritické analýzy dětských představení svědčí o snaze soustavně se zamýšlet nad prací vedoucích souborů. Nevím, jestli vedoucí byli přítomni na každé diskusi; a pokud tam byli, myslím, že nevstoupili do debaty, což mně připadalo zajímavé.

Stejně tak jsem velmi ocenila debaty, kterými odpoledne končila; bylo mně jen líto, že se jich nemohu aktivně účastnit, protože neznám jazyk. Zejména mě zajímala diskuse 19. června, která se uzavírala otázkou dotýkající se problematiky témat. Tato problematika velmi zajímá, protože souvisí s otázkou, kterou si kladou režisér i děti: Kdo navrhuje téma? Kdo ho volí? Jaká jsou kritéria volby tématu? Jak to funguje? Zajímalo by mě, jaká témata se nejčastěji objevují. Zdá se mi, že by stálo za to se tomu hlouběji věnovat: sepsat si témata, na nichž se v daném roce pracovalo, zkoumat je vzhledem k věku, cílům atd.…

Závěrem: Vracím se do Francie s odhodláním o spoustě věcí vyprávět svým kolegům a přátelům, kteří se zajímají o dramatickou výchovu. Česko dokázalo vytvořit základní podmínky, které dovolují rozvíjet tuto výchovu. Ve Francii jsou podmínky odlišné. Mnohdy rozvoj spíše komplikují než usnadňují - navzdory přání mnoha učitelů. Dramatická výchova samozřejmě existuje a má různé podoby (kluby na středních školách, „oficiální" dílny vedené umělci v rámci systému tzv. patronátu), ale nemáme stejné možnosti na úrovni vysokoškolského vzdělávání. Máme program Umění divadla, ale Université d´Artois je jedinou univerzitou ve Francii, která nabízí vzdělání v oblasti pedagogiky dramatu. Navíc se zdá, že i to, co existuje na základních a středních školách, na lyceích, o univezitách nemluvě, je dnes ohroženo.

Christiane Pageová, přeložil Jaroslav Provazník
20. června 2007

VŠIMLI JSME SI

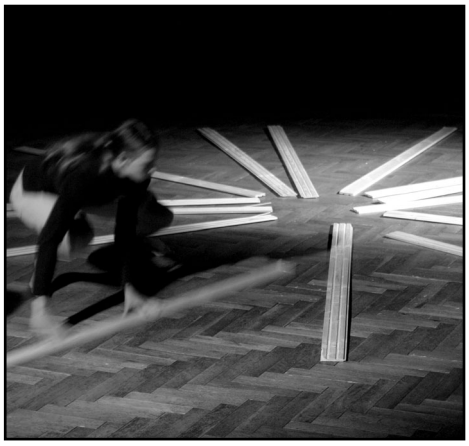
SEMINÁŘŮ

Seminář D

Seminář B

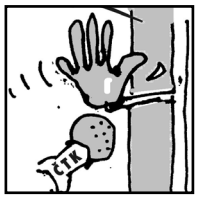
Seminář B

Christianne

ANKETA

CO TO JE MULTIMEDIÁLNÍ DIVADLO?

Ptali jsme se dospělých...

Když se kombinuje víc stylů komunikace – ale nevím. (Miloš)

Ty brďo. To je hrozná hromada věcí na jedné kupě. Fakt nevím. Spojení zvukové, filmové, pohybové, divadelní a ještě nějaké části a to je pro mě multimediální divadlo. Někdo dělá jenom zvuk a pohyb, někdo si promítá obrázky. Používají jiné prostředky. Nepoužívají herectví, mimiku, nahrazují všechno multimediálním výrazem, hudbou, barevností.(Michal)

Je to asi divadlo, které obsahuje prvky nějakých systémů, které využívá co nejvíc smyslů, které člověk má. Snaží se zaměstnat třeba i jiné divákovy smysly. Asi nejvíc spojení, hudby, obraz, nějaký prostor, vizuálno...(Zdeněk)

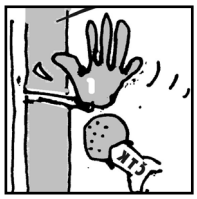
Divadlo které používá více médií, třeba film, video, co si člověk vymyslí, záleží na tom, kdo to vytváří. Zapojují se různé prostředky audio a video, technické prostředky, které v normálním divadle nejsou potřeba. Pro amatérská divadla je to myslím si dost velký oříšek, už při tom sestavování, aby se člověk nesekl a neudělal nějakou velkou show, která bude působit trapně. A dnes, i když jsou ty prostředky relativně levné, stejně je to nákladné. Udělat dobré video není žádná sranda. (Jiří)

To je, když se na jevišti promítá film, do toho obrázky a zároveň se pouští rozhlasová hra, někdo to natáčí a hned promítá ne jeviště… (Jana nebo Lenka)

Budování více nějakých stylů, projekce, informace, třeba zvuky, video, promítaný text, nápisy, doplňující texty nebo něco zvukového. (Jenda)

Když je cíl divadla posílený multimediálními složkami – to znamená projekcí, hudbou, světelnými efekty, ale aby to neubilo to divadlo. Normální hudba a světla v divadle – to není multimediálno, ale kdyby se to použilo nějakým neobvyklým způsobem, třeba neobvyklá světla, tak se tomu říká multimédia. (Petr)

Divadlo, které ke komunikaci používá i jiná média, třeba hudbu, která nejenom že podporuje divadelní účin, ale může tam něco nést sama o sobě a stejně tak ta projekce. Ty jednotlivé přibrané prvky tam mají i svoji vlastní funkci, fungují svým způsobem. (Víťa)

Ptali jsme se dětí...

Částečně je to i to naše představení. V tom, že je tam ta projekce. Pracuje se hodně s technikou, hudbou, televize, promítání. (Vrtule)

Zvlášť jsem to slyšela, ale dohromady ne. Je to víc věcí najednou, když se tam hraje, zpívá a tančí. (Hlučín)

Já nevím, to fakt nevím (Tereza)

Když je v tom použitá technika, třeba televize, která opravdu běží. Plazmovka a je opravdu puštěná. Třeba v Kachně na pomerančích. (David)

VŠIMLI JSME SI

Tajný deník Adriana Molea, Drak Hradec Králové

Obrazy ze života Acylpyrinků, Hop - Hop Ostrov

Deník Dětské scény

KDO KE KOMU PATŘÍ

Možná jste si ani nevšimli, ale na letošní dětské scéně se pohybuje poměrně velké množství dvojic – partnerských a příbuzenských. Některé z nich se podařilo Chechtáčkovi dostihnout a právě k nim se váže naše opravdu poslední hra Kdo je kdo, tentokrát ve variantě Kdo ke komu patří. Správné odpovědi najdete na poslední stránce.

Jiří

Jana

Zuzanka

Irena

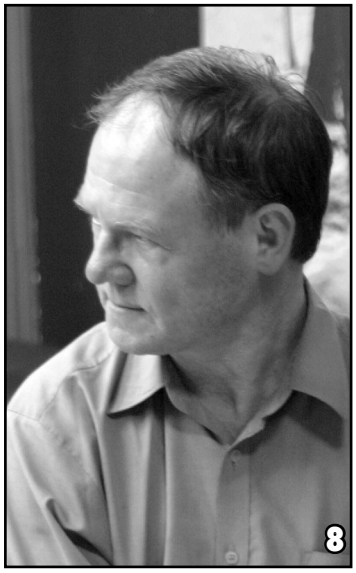
Azalka

Lenka

Ivana

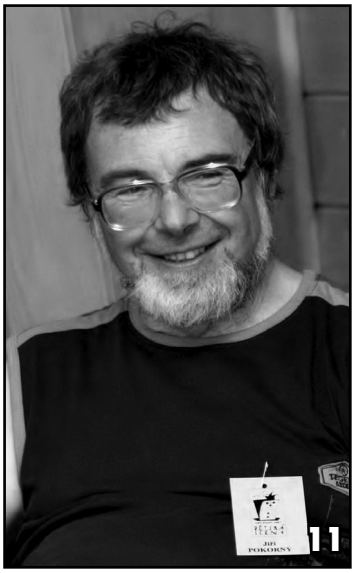
Jaroslav

Jakub

Jonáš

Jiří

Lukáš

KDO JE KDO Z REDAKCE?

Tchořáček nikdy nepije pivo v přítomnosti Chropáčka.
Čmáráček zhlédl o jedno představení více než Čmucháček.
Čmucháček na žádná představení chodit nesmí a Čmáráček ve dne spí.

Plecháček obvykle nakukoval do seminářů.
Když někteří stydliví lidé vidí Chechtáčka, vyzývají ho, ať jde pryč a skrývají před ním svou tvář.

Chechtáček naopak viděl úplně všechna představení.
Tchořáček a Hrocháček byli (nezávisle na sobě) k vidění na jevišti.
Břucháček mluvil během přehlídky s úplně všemi soubory a jezdil na kole.

Všichni lidé jsou starší než Tchořáček. a nejmladší je Čmucháček.
O Čmucháčkovi se dá říct, že žere, ostatní jedí.
Chropáčka poslouchají všichni ostatní Áčci, snad kromě Čmucháčka.

Už víte? Jestliže ano, doplňte si ke jménům redakce v tiráži přezdívky!

SOUTĚŽ - KOMIKS

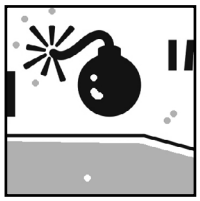
Ke komiksové soutěži přišlo 97 odpovědí. Žádná se nám nelíbila, a proto uveřejňujeme svoji vlastní verzi....

BLAŽKOVÁ - DÍL 9. - ÚKLID

PŘÍMO Z VÝHNĚ

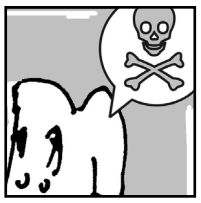
Chropáček vytýkal již po několikáté Hrocháčkovi, že píše články příliš složitým jazykem, kterému čtenáři nerozumí. Hrocháček odporoval a odvolával se na P. Pavise a jeho knihu Divadelní slovník. „Jenže ty nepíšeš slovník," zkusil to ještě Chropáček. „Já sám jsem slovník!" odvětil povzneseně Hrocháček.

V redakci se v určitou chvíli strhl velký potlesk. Ne, neoceňovali jsme jím žádný předvedený výkon. To zas jen přiletěli ti komáři…

Redaktoři mají dost. Únava je zmáhá, hledí krhavými zraky do monitorů, tu a tam někdo vybuchne v hysterický smích…Svorně přísahají, že už je to naposled a do redakce už se příště zlanařit nedají, a to ani kvůli smutným očím Jakuba Huláka. (Ale možná, že jenom pěkně kecají.)

Nyní už můžeme prozradit, jak to bylo s Medvědem. Tchořáček, Plecháček a Břucháček ho našli první přehlídkový den cestou na „lesárnu" u kontejneru na netříděný odpad. Zželelo se jim ho a adoptovali ho. Teď se nemohou dohodnout, s kým pojede Medvěd až domů. Chcete ho? Svěříme ho rádi do dobrých rukou!

MILÁ THALI!

Mám něco převratného k tématu multimediálního divadla. Jistě víte, že už existuje syntetický herec, ale já jsem nyní vynalezl herce instantního! Co ty na to, Thali?

Čestmír, 24 let

Skvělé, ale obávám se, že budeš muset počkat, až někdo vynalezne tekuté divadlo.

Bydlím na penzionu Úsvit a okna mám k lesu. Celé noci bylo z lesa slyšet zvláštní zvuk nějakého zvířete, znělo to jako „krrrch krrrch, krrrch krrrch" Nevíš, co to bylo?

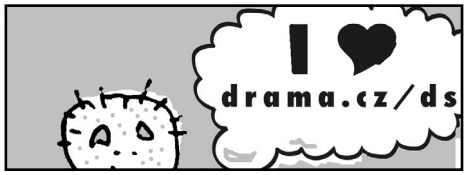
Otýlie, 19 let

Podle mě to byl tetřev. Nebo tam demonstroval nějaký zneuznaný vedoucí hrou na dřívka svůj odpor k Dětské scéně.

Jaký je vztah kosmického prostoru k dětskému divadlu?

Tomáš Žižka

Tomáši, to je velmi složitá otázka. Odpověď na ní je tak rozsáhlá, že ji z technických důvodů zařadíme až do příštího čísla. Děkujeme za pochopení. Thali.

POZNÁTE JE?

Správná odpověď k hádance z čísla 5:

1-K, 2-L, 3-M, 4-J, 5-I, 6-D, 7-E, 8-F, 9-G, 10-H, 11-A, 12-C, 13-B

KDO JE KDO?

Správná odpověď k hádance z čísla 6:

1-8, 2-11, 3-7, 4-10, 5-12, 6-9

deník nejčtenější zpravodajské noviny
…moje noviny
www.krkonossky.denik.cz/ds

BLAŽKOVÁ - DÍL 10. - OKNA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 6.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Lukáš Horáček, Terezie Pecharová, Vojtěch Dvořák, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 21.6. 2007 v 2.25. Vychází 21.6.2007 v 10.00 . Náklad – 200 ks.